

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

مرکز آمار ایران

ویژگی‌های جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی کلان‌شهرها بر اساس سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری

۱۳۹۸

پیشگفتار

در کشورهای در حال توسعه، روند افزایش شهرنشینی موجب شکل‌گیری و گسترش کلان‌شهرها شده است و به علت فقدان جامع‌نگری چالش‌های فراوانی در محدوده کلان‌شهرها به وجود آمده است. مسائل و مشکلاتی همچون کمبود فضای آموزشی، مهاجرت، بیکاری، سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه نشینی و ... باعث بروز ناهنجاری‌های اجتماعی و اقتصادی می‌گردد و بدون شناخت این مسائل و مشکلات نمی‌توان راهکارهای عملی و برنامه‌ریزی مناسب برای مدیریت آن‌ها ارائه کرد.

آگاهی از ترکیب جمعیت و ویژگی‌های آن دولت را قادر می‌سازد تا برنامه‌های خرد و کلان‌توسعه‌ی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را سامان دهد و همچنین می‌تواند راهکارهایی برای بررسی وضع موجود و مقابله با مشکلات ارائه دهد. سرشماری عمومی نفوس و مسکن از عمدۀ ترین منابع دسترسی به آمار و اطلاعات گوناگون و از مهم‌ترین راه‌های شناخت ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی جمعیت از قبیل آموزش و پرورش، مهاجرت، وضعیت اشتغال و ... برای هر کشوری محسوب و زیربنای برنامه‌ریزی‌ها و سیاستگذاری‌های خرد و کلان در کشورها می‌باشد. سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، که هشتمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور است در آیان ماه ۱۳۹۵ با شیوه‌ای مدرن و متفاوت در سراسر کشور به اجرا در آمد. این سرشماری نیز با ارائه‌ی آمار و اطلاعات صحیح درباره اندازه، ساختار و ویژگی‌های جمعیت کشور، ابزار مناسبی را برای طراحی و اجرای برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، در اختیار برنامه‌ریزان، سیاستگذاران و مسؤولان کشور قرار می‌دهد.

با توجه به نیاز کاربران، در این نشریه که بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ تهیه شده بر آن شدیم تا به بررسی ویژگی‌های جمعیت و خانوار و برخی از ویژگی‌های مهم آن‌ها در کلان‌شهرها و مقایسه این اطلاعات در دو سرشماری سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ بپردازیم.

این نشریه توسط کارشناسان دفتر آمارهای جمعیت، نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران، خانم‌ها: مریم پوررضا‌النور، بهناز سرخیل، سودابه زبرجد و آقایان داود عباسی و اردشیر رضایی تهیه و تنظیم شده است که بدینوسیله از زحمات ایشان تشکر و قدردانی می‌شود.

دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری
گروه سرشماری

فهرست مطالب

فصل اول: تعاریف، مفاهیم و شاخص‌های به کار رفته.....	۱۱
۱-۱ تعاریف	۱۱
۱-۲ شاخص‌های به کار رفته در این نشریه	۱۸
فصل دوم: ویژگی‌های جمعیتی کلان‌شهرها.....	۲۳
۲-۱-۱ جمعیت و ساختار سنی و جنسی کلان‌شهرها.....	۲۳
۲-۲-۱ تعداد و بعد خانوار کلان‌شهرها	۳۷
۲-۲-۲ سرپرست خانوار در کلان‌شهرها	۴۰
فصل سوم: مهاجرت در کلان‌شهرها.....	۴۵
۳-۱-۱ اندازه‌ی مهاجرت در کلان‌شهرها	۴۵
۳-۲-۱ مبدأ مهاجرت به کلان‌شهرها	۴۷
۳-۲-۲ خالص مهاجرت در کلان‌شهرها	۴۸
۳-۳-۱ ویژگی‌های مهاجران واردشده به کلان‌شهرها	۵۰
۳-۳-۲ ساختار سنی و جنسی مهاجران	۵۰
۳-۳-۳ سواد و تحصیلات مهاجران واردشده به کلان‌شهرها	۶۱
۳-۳-۴-۱ وضع زناشویی مهاجران واردشده به کلان‌شهرها	۷۹
۳-۳-۴-۲ وضع فعالیت مهاجران واردشده به کلان‌شهرها	۸۹
فصل چهارم: وضع سواد، فعالیت، ازدواج و زناشویی در کلان‌شهرها.....	۹۵
۴-۱-۱ وضع سواد	۹۵
۴-۱-۲ وضع فعالیت	۱۰۵
۴-۱-۳ وضع زناشویی	۱۱۲
فصل پنجم: ویژگی‌های مسکن خانوار در کلان‌شهرها.....	۱۲۱
۵-۱-۱ نحوه تصرف	۱۲۱
۵-۲-۱ نوع محل سکونت خانوار	۱۲۵
۵-۳-۱ مساحت زیربنای واحد مسکونی در اختیار خانوار	۱۲۹
۵-۴-۱ اسکلت و مصالح بکار رفته در واحد مسکونی خانوار	۱۳۴

نقشه استانی جمهوری اسلامی ایران به همراه نقاط کلان شهرهای کشور: ۱۳۹۵

فصل اول

“تعاریف، مفاهیم و شخصیتی به کار رفته

مردم‌گردانی ایران

فصل اول: تعاریف، مفاهیم و شاخص‌های به کار رفته

۱-۱ تعاریف

مفاهیم و شاخص‌های مندرج در این اثر، مطابق تعاریف موجود در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ تعریف می‌شوند، از این رو فقط مفاهیم و شاخص‌های مرتبط با این نشریه، توضیح داده خواهند شد.

جمعیت (جامعه مورد سرشماری)

اعضای همه خانوارهای معمولی ساکن، مؤسسه‌ای و گروهی که اقامتگاه معمولی آنان در زمان سرشماری در ایران قرار دارد و نیز اعضای تمامی خانوارهای معمولی غیرساکن کشور، جامعه مورد سرشماری را تشکیل می‌دهند. اعضای هیئت‌های سیاسی و سفارتخانه‌های خارجی در ایران و افراد خانوار آنان جزو جامعه مورد سرشماری محسوب نمی‌شوند، اما ایرانیان عضو هیئت‌های سیاسی و سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور و افراد خانوار آنان، جزو جامعه مورد سرشماری به حساب می‌آیند.

خانوار معمولی

خانوار معمولی از چند نفر تشکیل می‌شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می‌کنند، با یکدیگر هم خرج هستند و معمولاً با هم غذا می‌خورند. در مواردی خانوار معمولی می‌تواند یک نفره باشد.

خانوار معمولی ساکن

خانواری که در اقامتگاه ثابت (مکان‌های محل سکونت ساخته شده از مصالح سخت و نیز چادر ثابت، آلونک، کپر و ...) سکونت دارد، «خانوار معمولی ساکن» نامیده می‌شود.

خانوار معمولی غیر ساکن

خانواری که در زمان سرشماری در اقامتگاه ثابتی سکونت ندارد، «خانوار معمولی غیرساکن» نامیده می‌شود. این دسته از خانوارها سه گروه زیر را در بر می‌گیرد:

۱. خانوارهایی که در زمان سرشماری در کوچ به سر می‌برند و یا در خارج شهرها و آبادی‌ها در سرپناه قابل حمل زندگی می‌کنند.
۲. خانوارهایی که در محل ثابتی زندگی نمی‌کنند و به طور مداوم محل زندگی خود را تغییر می‌دهند، مانند کولی‌ها.
۳. خانوارهایی که محل زندگی مشخصی ندارند و شب‌ها معمولاً در پارک‌ها، خوابهای زیرپل‌ها و ... بیتوته می‌کنند.

خانوار گروهی

مجموعه‌ی افرادی که تمام یا اغلب آنان به دلیل دارا بودن شرایط خاص (به طور عمدۀ داشتن ویژگی مشترک) اقامتگاه مشترکی را برای سکونت خود انتخاب کرده‌اند و به طور مشترک امور زندگی در آن اقامتگاه را اداره می‌کنند خانوار گروهی نامیده می‌شود.

خانوار مؤسسه‌ای

مجموعه‌ی افرادی که به دلیل داشتن هدف یا ویژگی‌های مشترک با هم در یک مؤسسه زندگی می‌کنند و آن مؤسسه بنا بر مجوز یا براساس مقررات و ضوابط معین مسئولیت اسکان (از این‌جهه محل سکونت همراه با خدمات و تسهیلات) آن‌ها را بر عهده دارد، خانوار مؤسسه‌ای نامیده می‌شود. نمونه‌های مشخصی از خانوارهای مؤسسه‌ای عبارتند از:

پادگان‌ها، پاسگاه‌های نظامی و انتظامی، خوابگاه‌های دانشجویی که تحت مدیریت یکی از دانشگاه‌ها اداره می‌شود به جز خوابگاه‌های متاھلین، آسایشگاه‌های روانی و ... .

اقامتگاه معمولی

اقامتگاه معمولی خانوار، محلی است که خانوار در زمان سرشماری در آن جا زندگی می‌کند، مشروط بر این که اقامتگاه دیگری نداشته باشد. اقامتگاه معمولی آن دسته از خانوارهای معمولی ساکن که در زمان سرشماری بیش از یک اقامتگاه دارند، محلی است که بیشترین مدت سال را در آن جا بهسر می‌برند.

شهر (نقطه شهری)

منظور از شهر، هر یک از نقاط جغرافیایی است که براساس مصوبه هیأت وزیران شهر شناخته شود و دارای شهرداری باشند.

کلان شهر

در این نشریه به آن دسته از شهرهایی گفته می‌شود که دارای جمعیت یک میلیون نفر و بیشتر می‌باشند و طبق آخرین سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ شامل شهرهای اصفهان، اهواز، تبریز، تهران، شیراز، قم، کرج و مشهد می‌باشند.

سرپرست خانوار

منظور از سرپرست خانوار، عضوی از خانوار است که سایر اعضا او را به این عنوان می‌شناسند. لازم به ذکر است سرپرست خانوار عضوی از خانوار است که معمولاً مسئولیت تامین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تضمیم‌گیری در مورد آن را بر عهده دارد. سرپرست خانوار لزوماً مسن‌ترین عضو خانوار نیست و می‌تواند زن یا مرد باشد و معمولاً بیش از ده سال سن دارد. بدیهی است که در خانوار یکنفره، تنها عضو خانوار سرپرست خانوار محسوب می‌شود.

سن

منظور از سن، تعداد سال‌های کاملی است که از زمان تولد فرد گذشته است.

مهاجر (مهاجران وارد شده) : آن دسته از اعضای خانوارهای معمولی ساکن، گروهی و مؤسسه‌ای که شهر یا آبادی محل اقامت خود را در فاصله سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ یا ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ تغییر داده‌اند، مهاجر شناخته می‌شوند.

محل اقامت قبلی: منظور آخرین اقامتگاه معمولی مهاجران وارد شده طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ یا ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ به هر کلان‌شهر، قبل از مهاجرت است. شهرستان و استان محل اقامت قبلی بر اساس محدوده فعلی تقسیمات کشوری و وضعیت شهر یا آبادی بودن آن بر اساس وضعیت زمان ترک محل اقامت قبلی تعیین می‌شود.

مبدأ مهاجرت: آخرین محل اقامت قبلی مهاجران وارد شده طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ یا ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ به هر کلان‌شهر، مبدأ مهاجرت به شمار آمده است.

مقصد مهاجرت: محل اقامت فعلی مهاجران وارد شده طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ یا ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ به هر کلان‌شهر، مقصد مهاجرت به شمار آمده است.

خالص مهاجران داخلی

عبارت است از تفاضل مهاجران وارد شده از داخل کشور به یک منطقه‌ی خاص با مهاجران خارج شده از آن منطقه.

خالص عمومی مهاجران

عبارت است از تفاضل کلیه‌ی مهاجران وارد شده به یک منطقه (شامل مهاجران وارد شده از داخل و خارج کشور و مهاجران با مبدأ اظهار نشده) با مهاجران خارج شده از آن منطقه.

در حال تحصیل

فردی در حال تحصیل محسوب می‌شود که طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور جمهوری اسلامی ایران به تحصیل مشغول باشد. طلاب حوزه‌های علمیه سوادآموزان نهضت سوادآموزی و افرادی که در خارج از کشور به تحصیل اشتغال دارند، نیز در حال تحصیل محسوب می‌شوند.

باسواد

افرادی که می‌توانند متن ساده‌ای را به فارسی یا هر زبان دیگری بخوانند و بنویسند، خواه مدرک رسمی داشته یا نداشته باشند، باسواد محسوب می‌شوند. همه محصلان از جمله نوآموزان سال اول ابتدایی و سوادآموزان نهضت سوادآموزی نیز باسواد به حساب می‌آیند.

پایه، دوره یا مدرک تحصیلی

پایه، دوره یا مدرک تحصیلی برای افراد در حال تحصیل و افراد غیر محصل بر اساس سطوح، چارجوب‌ها و توصیه‌های طبقه‌بندی بین‌المللی سطوح آموزشی و رشته‌های تحصیلی^(۱) و انطباق آن با نظام آموزشی کشور در گذشته و حال، تنظیم شده است. مشروح مصادیق سطوح و دوره‌های تحصیلی در نشریه «طبقه‌بندی سطوح آموزشی و رشته‌های تحصیلی ایران بر اساس ISCED-97» موجود است.

وضع فعالیت

کار : کار، آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی (فکری یا بدنی) است که بهمنظور کسب درآمد (نقدی یا غیرنقدی) انجام شود و هدف آن تولید کالا یا ارایه خدمت است.

در این سرشماری، وضع فعالیت افراد در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری مورد نظر است. هر یک از افراد از این نظر و با توجه به تعریف کار، در یکی از گروه‌های زیر قرار می‌گیرند:

شاغل: فردی که مطابق با تعریف کار و مصادیق آن در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری حداقل یک ساعت کار کرده، هر چند در شغل معمول خود کار نکرده باشد، شاغل محسوب می‌شود. علاوه بر این، افراد دارای شرایط زیر نیز شاغل به حساب می‌آیند:

- افرادی که دارای شغلی هستند ولی در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند. این گونه افراد، در صورتی که مزد و حقوق بکمیر هستند باید پیوند رسمی شغلی داشته باشند و در صورتی که خوداشتغال هستند باید کسب و کار آنان تداوم داشته باشد.

- افرادی که در فعالیت‌های کشاورزی برای خود کار می‌کنند و به دلیل فصلی بودن کارشان در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری کار نکرده‌اند.

- افرادی که به دلیل نوبتی بودن کارشان در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری سرکار خود نرفته‌اند.

- افرادی که از سازمان محل کار خود بورسیه تحصیلی گرفته‌اند و مشغول به تحصیل هستند و به این دلیل در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری کار نکرده‌اند.

- افرادی که به دلیل مرخصی، تعطیلات، بیماری و مسافرت و ... در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری سرکار خود نرفته‌اند.

- افرادی که به دلایلی نظیر تغییرات موقت سازمانی یا خرابی دستگاه‌ها و ماشین‌آلات، نداشتن مشتری یا سفارش کار به طور موقت سرکار نرفته‌اند.

- افرادی که از کار خود متعلق شده‌اند ولی پیوند رسمی شغلی دارند.

بیکار: افرادی که در هفت روز پیش از مراجعته مأمور سرشماری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند و دارای شغلی نیز نبوده‌اند در صورت داشتن دو شرط زیر بیکار محسوب می‌شوند.

^۱ International Standard Classification of Education.

- در ۳۰ روز گذشته برای جستجوی کار، اقدامات مشخصی را نظیر ثبت‌نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی دولتی یا خصوصی، پرس و جو از دوستان، تماس با کارفرمایان، مطالعه آگهی‌های استخدامی و ... انجام داده باشد.
- آماده به کار باشند، یعنی طی یک دوره ۱۵ روزه شامل هفت روز گذشته و هفت روز آینده آمادگی شروع کار را داشته باشند.
- در انتظار شروع کار جدید هستند، یعنی برای آنان کاری مهیا شده و قرار است در آینده به آن کار مشغول شوند و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند.
- در انتظار بازگشت به شغل قبلی و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند. منظور از «در انتظار بازگشت به شغل قبلی» این است که فرد قبل از دارای کار بوده و به دلایلی کار خود را از دست داده و پیوند رسمی شغلی ندارد ولی در انتظار بازگشت به شغل خود بسر می‌برد.

جمعیت فعال اقتصادی

تمامی اعضای ۱۰ ساله و بیشتر خانوارها که در هفت روز قبل از مراجعته مأمور آمارگیر شاغل و یا بیکار بوده‌اند جمعیت «فعال اقتصادی» به شمار می‌آیند. محصلان، خانه‌داران و دارندگان درآمد بدون کار، چنانچه شاغل یا بیکار نیز بوده‌اند، «فعال اقتصادی» محسوب می‌شوند.

جمعیت غیرفعال اقتصادی

تمامی اعضای ۱۰ ساله و بیشتر خانوارها که در هفت روز قبل از مراجعته مأمور آمارگیر شاغل و یا بیکار نبوده‌اند جمعیت «غیر فعال اقتصادی» به شمار می‌آیند.

چهار گروه زیر جزو جمعیت غیرفعال اقتصادی به شمار می‌روند.

محصل: افرادی که شاغل یا بیکار نباشند و طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور در داخل یا خارج از کشور مشغول به تحصیل هستند.

خانه‌دار: افرادی که شاغل یا بیکار، یا در حال تحصیل نباشند و مشغول به انجام وظایف خانه‌داری هستند.

دارای درآمد بدون کار: کسانی که شاغل، بیکار (جویای کار)، محصل و خانه‌دار محسوب نمی‌شوند و دارای درآمد حاصل از بازنشستگی، املاک و مستغلات، سود سهام، سپرده‌ها و ... هستند، دارای درآمد بدون کار محسوب می‌شوند.

سایر: کسانی که در هیچ‌یک از گروه‌های بالا قابل طبقه‌بندی نیستند، در گروه سایر قرار می‌گیرند.

زنashویی و باروری

دارای همسر: زنان یا مردانی که عقد ازدواج (دایم یا موقت) بسته‌اند حتی اگر زندگی مشترک را آغاز نکرده باشند، دارای همسر محسوب می‌شوند.

بی‌همسر به دلیل فوت همسر: زنان یا مردانی که همسرشان فوت کرده است و تا زمان سرشماری مجددًا ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر به دلیل فوت همسر شناخته می‌شوند.

بی‌همسر به دلیل طلاق: زنان یا مردانی که از همسر خود طلاق گرفته‌اند و تا زمان سرشماری مجددًا ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر به دلیل طلاق تلقی می‌شوند.

هرگز ازدواج نکرده: زنان یا مردانی که تا زمان سرشماری ازدواج نکرده‌اند، هرگز ازدواج نکرده شناخته می‌شوند. زنان یا مردانی که نامزد شده ولی هنوز عقد نکرده‌اند، در این گروه قرار می‌گیرند.

واحد مسکونی

مکانی است که در زمان سرشماری یک یا چند خانوار در آن سکونت دارد. منظور از مکان، فضا یا محوطه‌ای محصور است که یک یا چند ورودی به معبر عام (کوچه، خیابان، بازار، میدان و ...) یا به معبر اختصاصی (راهروی مشترک، راه پله مشترک و ...) دارد.

نوع محل سکونت خانوار

واحد مسکونی معمولی: شامل واحدهای مسکونی آپارتمانی و غیر آپارتمانی می‌باشد.

واحد مسکونی آپارتمانی: واحد مستقلی از یک آپارتمان است که شامل یک یا چند اتاق، آشپزخانه و سرویس بهداشتی می‌شود و به طور معمول، ورودی آن به راه پله‌ی مشترک باز می‌شود.

واحد مسکونی غیرآپارتمانی: به طور مرسوم، بنای یک یا دو طبقه‌ای است که برای سکونت یک خانوار ساخته شده است و ورودی آن غالباً در معتبر عمومی قرار دارد و در بیشتر موارد دارای حیاط است.

واحد مسکونی معمولی: شامل واحدهای مسکونی آپارتمانی و غیر آپارتمانی می‌باشد.

چادر: منظور از چادر، آن دسته از واحدهای مسکونی است که از پارچه پشمی، نخی یا مویی، نایلون، بزنت و امثال آن ساخته است و به کمک تیرک‌های چوبی یا فلزی و طناب برپا می‌شود.

کپر: مکان‌های سکونتی که از حصیر و گاهی همراه با گل یا خشت ساخته شده است، کپر نامیده می‌شود.

آلونک، زاغه یا موارد مشابه: خانه‌هایی که در شهرها و یا اطراف شهرها از سرمه‌بندی مصالحی نظیر حلی، نایلون، بزنت و ... ساخته شده است، آلونک محسوب می‌شود.

محل‌هایی که در دیواره گودها یا تپه‌ها کنده شده و در ساختمان آن‌ها مصالح زیادی به کار نرفته است زاغه نامیده می‌شود. محل‌هایی مانند غار، تنه درخت و ... در صورتی که مورد استفاده خانوار برای سکونت باشد در این گروه قرار می‌گیرد.

ساختمان: آن دسته از واحدهای مسکونی که با هیچ یک از انواع فوق مطابقت ندارد مانند خانوارهایی که در مسافرخانه، هتل، کاروان و غیره زندگی می‌کنند و اقامتگاه دیگری ندارند در این گروه قرار می‌گیرد.

نحوه تصرف محل سکونت خانوار

در این دو سرشماری، اطلاع مربوط به نحوه تصرف محل سکونت خانوار، در قالب طبقه‌بندی زیر گردآوری شده است:

ملکی عرصه و اعیان/اعیان: شامل خانوارهایی که مالک عرصه و اعیان (زمین و بنا) واحد مسکونی خود هستند همچنین خانوارهایی که در آپارتمان متعلق به خود زندگی می‌کنند معمولاً در عرصه نیز سهیم هستند و نیز چنان‌چه خانواری مالک اعیان (بنا) محل سکونت خود باشد ولی صاحب زمین آن نباشد، نحوه تصرف، ملکی عرصه و اعیان/اعیان به حساب می‌آید.

رهن/استیجاری: خانوارهایی که محل سکونت خود را اجاره، رهن یا اجاره همراه با پرداخت ودیعه کرده‌اند اعم از این که به صورت نقدی و یا غیر نقدی می‌پردازنند، نحوه تصرف آن‌ها رهن/استیجاری منظور می‌شود.

ساختمان: نحوه تصرف محل سکونت خانوارهایی که شامل یکی از موارد زیر هستند:

- در برابر خدمت: خانوارهایی که محل سکونت خود را در مقابل کار یک یا چند نفر از اعضای خانوار تصرف کرده‌اند، حتی اگر مبلغی هم به طور ماهانه بپردازنند، نحوه تصرف آن‌ها در برابر خدمت محسوب می‌شود.

- رایگان: خانواری که محل سکونت خود را به طور رایگان در اختیار دارد و در ازای استفاده از آن، هیچ گونه پرداختی (نقدی یا غیر نقدی) انجام نمی‌دهد، در این گروه طبقه‌بندی می‌شود.

- نحوه تصرف محل سکونت خانوارهایی که با هیچ یک از موارد فوق قابل انطباق نیست، در این گروه قرار می‌گیرد.

مساحت زیربنای واحد مسکونی

منظور از مساحت زیربنای واحد مسکونی، مجموع سطوح ساخته شده مسقف در بنای واحد مسکونی از قبیل اتاق، آشپزخانه، حمام، توالت، انباری، صندوق خانه، پستو و ... است.

در واحدهای مسکونی آپارتمانی منظور از مساحت زیربنای مساحت زیربنای خالص آپارتمان بدون در نظر گرفتن مشاعات (پارکینگ، پیلوت، راهرو یا راه پله مشترک و ...) است. در این گونه واحدها فضاهای مستقل مربوط به آپارتمان، حتی اگر بیرون آن واقع باشد، مانند انباری، در مساحت زیربنای منظور می‌شود.

در واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی، مساحت تمام سطوح ساخته شده شامل راهروها، راه پله، خرپشته و ... در محاسبه مساحت زیربنای منظور می‌شود.

در مناطق روستایی، فضاهایی که در محل سکونت خانوار به منظور فعالیت‌های مرتبط با کشاورزی یا نگهداری و پرورش دام و طیور پیش‌بینی شده است، مانند انبار وسایل کشاورزی، طولیه، کاهدانی و ... در مساحت زیربنای واحد مسکونی منظور نمی‌شود.

اسکلت

منظور از اسکلت بنای واحد مسکونی، مجموعه متصل نگهدارنده (پایه‌ها یا ستون‌ها و تیرها و ...) بنای واحد مسکونی است. واحدهای مسکونی از نظر نوع اسکلت در یکی از سه گروه زیر قرار می‌گیرند:

اسکلت فلزی: این نوع اسکلت با تیر آهن برپا شده است. در این شیوه ساخت تیرآهن‌های به کار رفته به یکدیگر متصل شده و اسکلتی یکپارچه را تشکیل داده است که بار بنا را تحمل می‌کند.

بتن آرمه: در این روش ساخت اسکلت بنا از بتن آرمه (بتن همراه با آرماتور و میلگرد) ساخته شده است.

ساير: واحدهای مسکونی که اسکلت آن‌ها با هیچ‌یک از دو مورد فوق مطابقت ندارند در این گروه قرار می‌گیرند.

مصالح عمده به کار رفته در بنای واحد مسکونی

آن دسته از واحدهای مسکونی که از نظر نوع اسکلت در گروه سایر قرار گرفته‌اند از نظر نوع مصالح عمده به کار رفته در دیوارها و سقف در گروه‌های زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

آجر و آهن یا سنگ و آهن

در بنای‌هایی که با آجر و آهن یا سنگ و آهن ساخته شده است، سقف از تیر آهن و آجر یا تیرچه بلوك و دیوارها از آجر یا سنگ است و دیوارها (به جای ستون‌های آهنی در بنای‌های دارای اسکلت فلزی) بار ساختمان را تحمل می‌کند.

آجر و چوب یا سنگ و چوب

در بنای‌هایی که با آجر و چوب یا سنگ و چوب ساخته شده است، سقف از تیرچوبی و تخته و آجر و دیوارهای باربر از آجر یا سنگ است که در نتیجه از محل اتصال تیرها با دیوارها، سنگینی سقف به دیوارها منتقل می‌شود و دیوارها بار بنا را تحمل می‌کنند.

بلوک سیمانی (با هر نوع سقف)

در این نوع بنای‌ها در دیوارها از بلوک سیمانی استفاده شده است. در سقف این نوع بنای‌ها از آهن، تیرچه و بلوک یا از چوب استفاده می‌شود.

تمام آجر یا سنگ و آجر

در دیوار و سقف این بناها به طور عمدۀ از آجر، یا سنگ و آجر به صورت توام استفاده می‌شود. شیوه ساخت سقف به صورتی است که عدم استفاده از تیر آهن یا چوب را امکان‌پذیر می‌سازد مانند سقف گنبدی.

تمام چوب

در این نوع بناها که بیشتر در مناطق با آب و هوا مطرّب رایج است به طور عمدۀ چوب در اشكال مختلف، مصالح عمدۀ به کار رفته در ساخت بنا را تشکیل می‌دهد.

خشش و چوب

مهمنترین مصالح ساختمانی به کار رفته در بناهایی که با خشش و چوب ساخته شده‌اند، خشش است. در این بناها، در سقف از خشش و چوب و در دیوارها از خشش یا خشش و چوب به صورت توأم استفاده می‌شود.

خشش و گل

بناهای خشش و گلی، به طور عمدۀ با خشش ساخته شده‌اند و گل به عنوان ملات و نگاهدارنده خشش‌ها بر روی هم در آن به کار رفته است.

ساير

اگر مصالح عمدۀ به کار رفته در واحد مسکونی با هیچ یک از مصالح مذکور مطابقت نداشته باشد سایر محسوب می‌شود.

۲-۱ شاخصهای به کار رفته در این نشریه

متوسط بعد خانوار

متوسط بعد خانوار عبارت است از متوسط تعداد افراد در خانوار و از تقسیم تعداد جمعیت به تعداد کل خانوار حاصل می‌شود.

$$\text{جمعیت} = \frac{\text{متوسط بعد خانوار}}{\text{تعداد خانوار}} \times 100 \quad \text{میزان باسوسادی}$$

عبارت از نسبت تعداد افراد باسوساد به جمعیت ۶ ساله و بیشتر که به صورت درصد بیان می‌شود.

$$\text{جمعیت باسوساد} = \frac{\text{میزان باسوسادی}}{\text{جمعیت ۶ ساله و بیشتر}} \times 100 \quad \text{نسبت جنسی}$$

نسبت جنسی عبارت از نسبت تعداد مردان به زنان که به صورت درصد بیان می‌شود.

$$\text{نسبت جنسی} = \frac{M}{F} \times 100 \quad \text{که در آن، } M \text{ تعداد مردان و } F \text{ تعداد زنان است.}$$

نرخ فعالیت (نرخ مشارکت اقتصادی)

عبارت از نسبت تعداد جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۰ ساله و بیشتر به جمعیت ده ساله و بیشتر.

$$\text{جمعیت فعال (شاغل و بیکار)} 10 \text{ ساله و بیشتر} = \frac{\text{نرخ فعالیت}}{\text{جمعیت ده ساله و بیشتر}} \times 100$$

این میزان در هر سن یا گروه از تقسیم جمعیت فعال (شاغل و بیکار) به کل جمعیت در آن سن یا گروه به دست آمده و به صورت درصد بیان می‌شود.

نرخ بیکاری

عبارت از نسبت تعداد جمعیت بیکار به جمعیت فعال.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

این میزان در هر سن یا گروه از تقسیم تعداد جمعیت بیکار به جمعیت فعال در آن سن یا گروه به دست آمده و به صورت درصد بیان می‌شود.

متوجه رشد سالانه جمعیت

متوجه رشد سالانه جمعیت با استفاده از رابطه زیر محاسبه شده است:

$$P_n = P_o (1+r)^n \Rightarrow r = \sqrt[n]{\frac{P_n}{P_o}} - 1$$

در این رابطه:

P_n : جمعیت انتهای دوره

P_o : جمعیت ابتدای دوره

۱: متوجه رشد سالانه جمعیت

۲: فاصله زمانی بین ابتداء و انتهاء دوره بر حسب سال

در استفاده از این مجموعه به نکات زیر توجه شود :

- ✓ در مقایسه سری زمانی شاخص‌ها به تغییرات تقسیمات جغرافیایی کشور طی این سال‌ها توجه شود.
- ✓ شاخص‌ها بر اساس طبقه‌بندی‌های بکار رفته در سرشماری سال ۱۳۹۵ ارائه شده است.
- ✓ شاخص‌های سطوح تحصیلی بر اساس نظام آموزش رسمی در سال ۱۳۹۵ ارائه شده است لذا در بررسی و مقایسه شاخص‌های دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه و ... به تغییرات نظام آموزشی در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ توجه شود.
- ✓ منظور از افراد دارای تحصیلات عالی، کلیه دانشجویان و دانشآموختگان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و همچنین افراد با تحصیلات حوزوی در سطوح یک، دو و سه علوم دینی و دوره اول و دوم خارج است.

فصل دوم

و پیشگاهی جمیعتی کلان شرعاً

فصل دوم: ویژگی‌های جمعیتی کلان‌شهرها

۱-۲- جمعیت و ساختار سنی و جنسی کلان‌شهرها

کشور ایران بر اساس تقسیمات جغرافیایی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ دارای ۱۲۴۲۳ شهر بوده که از این تعداد ۸ شهر اصفهان، اهواز، تبریز، تهران، شیراز، قم، کرج و مشهد با بیش از یک میلیون نفر جمعیت، به عنوان منطقه کلان‌شهری در نظر گرفته شده است.

در سال ۱۳۹۵ از تعداد ۵۹,۱۴۶,۸۴۷ نفر جمعیت ساکن در نقاط شهری کشور، ۲۰,۷۵۸,۸۵۳ نفر در کلان‌شهرها ساکن بوده‌اند که این تعداد ۳۵٪ درصد از جمعیت شهری و ۲۶٪ درصد از جمعیت کل کشور را شامل می‌شود.

جدول ۱-۲ جمعیت کلان‌شهرهای کشور بر اساس سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج این دو سرشماری، شهر تهران بیشترین سهم جمعیت (۴۲٪ درصد)، در بین کلان‌شهرها را دارا می‌باشد و کمترین سهم جمعیت نیز مربوط به شهرهای اهواز و قم بوده است. مقایسه‌ی جمعیت کلان‌شهرها طی این دو سرشماری گویای آن است که سهم جمعیت کلان‌شهرها از جمعیت کل کشور طی این سال‌ها تغییر چندانی نداشته است و از ۲۵٪ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۲۶٪ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش داشته است. سهم جمعیت شهرهای اصفهان، مشهد و قم در کل جمعیت کلان‌شهرها دارای افزایش بوده است، سهم شهرهای اهواز و شیراز از جمعیت کلان‌شهرها طی این سال‌ها تقریباً ثابت مانده است و در شهرهای کرج، تبریز و تهران این سهم کاهش یافته است.

جدول ۱-۲ جمعیت کلان‌شهرهای کشور بر اساس سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

درصد	جمعیت سال ۱۳۹۵		جمعیت سال ۱۳۹۰		نام کلان‌شهر
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۰۰٪	۲۰,۷۵۸,۸۵۳	۱۰۰٪	۱۹,۴۳۲,۷۱۱	.....	جمع
۹٪	۱,۹۶۱,۲۶۰	۹٪	۱,۷۵۶,۱۲۶	.....	اصفهان
۵٪	۱,۱۸۴,۷۸۸	۵٪	۱,۱۱۲,۰۲۱	.....	اهواز
۷٪	۱,۵۵۸,۶۹۳	۷٪	۱,۴۹۴,۹۹۸	.....	تبریز
۴۱٪	۸,۶۹۳,۷۰۶	۴۲٪	۸,۱۵۴,۰۵۱	.....	تهران
۷٪	۱,۵۶۵,۵۷۲	۷٪	۱,۴۶۰,۶۶۵	.....	شیراز
۵٪	۱,۲۰۱,۱۵۸	۵٪	۱,۰۷۴,۰۳۶	.....	قم
۷٪	۱,۵۹۲,۴۹۲	۸٪	۱,۶۱۴,۵۲۶	.....	کرج
۱۴٪	۳,۰۰۱,۱۸۴	۱۴٪	۲,۷۶۶,۲۵۸	.....	مشهد

۳- دو نقطه ری و تجریش جزو محدوده شهر تهران و مقاومت جزو محدوده شهر خرمشهر منظور شده‌اند.

یکی از شاخص‌های مهم در حوزه‌ی جمعیت‌شناسی نسبت جنسی می‌باشد. اطلاعات جنس در برنامه‌ریزی برای حوزه‌های مختلف مانند خدمات آموزشی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی شغل برای هر جنس و... مورد نیاز است. واقعی جمعیتی عموماً بر حسب جنس به صورت متفاوت رخ می‌دهند. همچنین تفاوت در رفتارهای تحرک مکانی دو جنس، که تابعی از مقتضیات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی هر جامعه است، بخشی از تفاوت در نسبت‌های جنسی جوامع مختلف را موجب می‌شود. لذا زمانی که شاخص‌های جمعیتی مقایسه می‌شوند، در نظر گرفتن تفاوت در ترکیب جنسی آنها اهمیت پیدا می‌کند. در جدول ۲-۲ جمعیت کلان‌شهرها به تفکیک جنس براساس سرشماری‌های عمومی نفووس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ و نسبت جنسی آنها نشان داده شده است.

جدول ۲-۲ جمعیت کلان‌شهرها به تفکیک جنس براساس سرشماری‌های عمومی نفووس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نسبت جنسی	زن	مرد	مرد و زن	نام شهر	سال
۱۰۱/۱	۳۷,۲۴۴,۰۰۰	۳۷,۹۰۵,۶۶۹	۷۵,۱۴۹,۶۶۹	جمع کل کشور....	۱۳۹۰
۱۰۱/۴	۸۷۲,۱۰۸	۸۸۴,۰۱۸	۱,۷۵۶,۱۲۶	اصفهان	
۱۰۰/۸	۵۵۳,۶۷۵	۵۵۸,۳۴۶	۱,۱۱۲,۰۲۱	اهواز	
۱۰۲/۲	۷۳۹,۴۴۵	۷۵۵,۵۵۳	۱,۴۹۴,۹۹۸	تبریز	
۹۹/۱	۴,۰۹۴,۷۵۰	۴,۰۵۹,۳۰۱	۸,۱۵۴,۰۵۱	تهران	
۱۰۰/۶	۷۲۸,۲۸۵	۷۳۲,۳۸۰	۱,۴۶۰,۶۶۵	شیراز	
۱۰۳/۳	۵۲۸,۳۳۲	۵۴۵,۷۰۴	۱,۰۷۴,۰۳۶	قم	
۱۰۱/۶	۸۰۱,۰۷۵	۸۱۳,۵۵۱	۱,۶۱۴,۶۲۶	کرج	
۱۰۰/۲	۱,۳۸۱,۶۵۹	۱,۳۸۴,۵۹۹	۲,۷۶۶,۲۵۸	مشهد	
۱۰۲/۷	۳۹,۴۲۷,۱۲۱	۴۰,۴۹۱,۴۴۲	۷۹,۹۲۸,۲۷۰	جمع کل کشور....	۱۳۹۵
۱۰۱/۸	۹۷۲,۰۹۲	۹۸۹,۱۶۸	۱,۹۶۱,۲۶۰	اصفهان	
۱۰۱/۵	۵۸۸,۰۱۴	۵۹۶,۷۷۴	۱,۱۸۴,۷۸۸	اهواز	
۱۰۱/۹	۷۷۲,۰۳۲	۷۸۶,۶۶۱	۱,۵۵۸,۶۹۳	تبریز	
۹۹/۰	۴,۳۶۹,۵۵۱	۴,۳۲۴,۱۵۵	۸,۶۹۳,۷۰۶	تهران	
۱۰۰/۷	۷۸۰,۱۲۲	۷۸۵,۴۵۰	۱,۵۶۵,۵۷۲	شیراز	
۱۰۳/۰	۵۹۱,۶۱۷	۶۰۹,۵۴۱	۱,۲۰۱,۱۵۸	قم	
۱۰۱/۶	۷۹۰,۰۹۴	۸۰۲,۳۹۸	۱,۵۹۲,۴۹۲	کرج	
۱۰۰/۴	۱,۴۹۷,۳۶۰	۱,۵۰۳,۸۲۴	۳,۰۰۱,۱۸۴	مشهد	

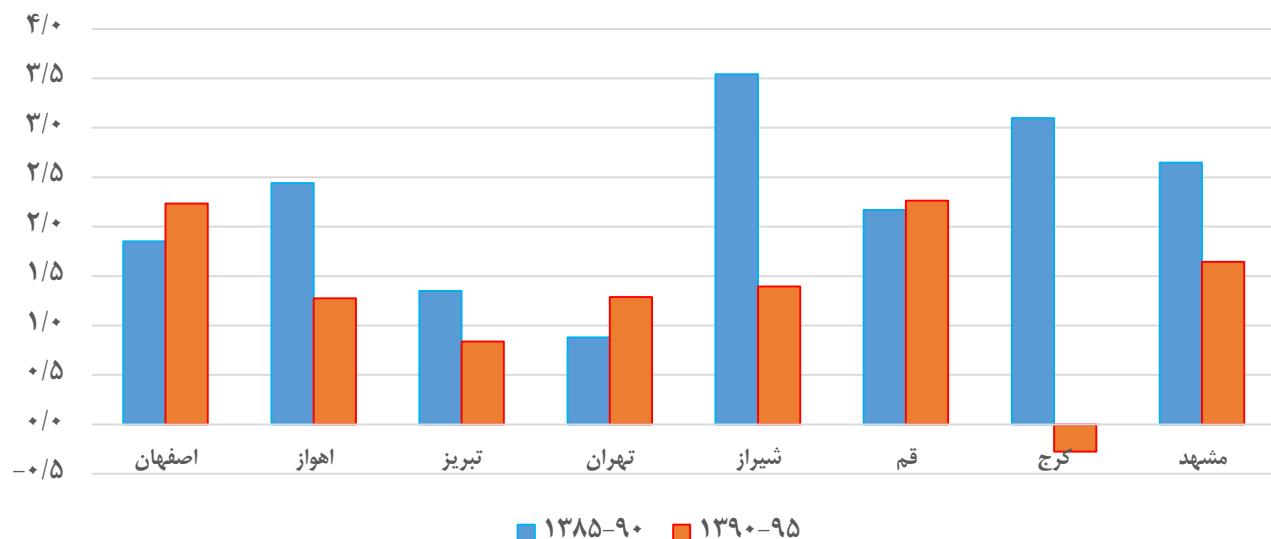
همانطوری که در جدول ۲-۲ ملاحظه می‌شود، نسبت جنسی در کشور از ۱۰۱/۸ در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۲/۷ در سال ۱۳۹۵ رسیده است. این نسبت در کلان‌شهرهای اصفهان، اهواز، شیراز و مشهد طی این سال‌ها افزایشی بوده است و در کلان‌شهرهای تهران، تبریز و قم طی سرشماری ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ کاهش داشته است. بر اساس هر دو سرشماری اخیر نسبت جنسی در کلان‌شهر قم بیشترین مقدار و در کلان‌شهر تهران کمترین مقدار را دارد.

همانطوری که در جدول ۳-۲ ملاحظه می‌شود، متوسط رشد سالانه جمعیت کلان‌شهرها از ۱/۷۸ در دوره ۱۳۸۵-۹۰ به ۱/۳۳ در دوره ۱۳۹۰-۹۵ کاهش داشته است. مقایسه این شاخص در کلان‌شهرها در دوره‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵ در نمودار ۱-۲ آورده شده است.

جدول ۳-۲ متوسط رشد سالانه جمعیت کلان‌شهرها در دوره‌های ۹۰-۹۵ و ۹۰-۹۵

نام کلان‌شهر	۱۳۸۵-۹۰	۱۳۹۰-۹۵
جمع	۱/۷۸	۱/۳۳
اصفهان	۱/۸۵	۲/۲۳
اهواز	۲/۴۴	۱/۲۸
تبریز	۱/۳۵	۰/۸۴
تهران	۰/۸۸	۱/۲۹
شیراز	۳/۵۴	۱/۴۰
قم	۲/۱۷	۲/۲۶
کرج	۳/۱۰	-۰/۲۸
مشهد	۲/۶۵	۱/۶۴

نمودار ۱-۲ مقایسه متوسط رشد سالانه جمعیت کلان‌شهرها در دوره‌های ۹۰-۹۵ و ۹۰-۹۵

جدول ۴-۲ و ۵-۲ جمعیت بر حسب گروههای سنی ۵ ساله بر اساس سرشماری های عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ را نشان می دهد.

جدول ۴-۲ جمعیت بر حسب گروههای سنی ۵ ساله بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

مشهد	کرج	قم	شیراز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۲,۷۶۶,۲۵۸	۱,۶۱۴,۶۲۶	۱,۰۰۷۴,۰۳۶	۱,۴۶۰,۶۶۵	۱,۰۵۴,۰۵۱	۱,۴۹۶,۹۹۱	۱,۱۱۲,۰۲۱	۱,۷۵۶,۱۲۶	مرد و زن
۲۳۴,۱۳۴	۱۰۹,۳۰۲	۹۸,۰۸۳	۹۷,۳۷۴	۴۶۳,۲۶۹	۱۰۶,۷۷۷	۹۹,۴۵۵	۱۱۳,۵۲۸	.....۰-۴ ساله
۲۱۳,۱۲۰	۱۰۳,۷۵۵	۸۷,۱۳۴	۹۲,۳۳۱	۴۴۷,۵۹۰	۹۶,۱۶۷	۸۵,۶۴۴	۱۰۸,۰۲۳	.....۵-۹ ساله
۲۱۲,۳۶۷	۱۰۵,۴۶۲	۸۳,۶۴۴	۹۹,۷۳۶	۵۰۳,۰۹۸	۹۷,۶۰۱	۸۲,۴۵۷	۱۱۷,۳۴۷	.....۱۰-۱۴ ساله
۲۲۶,۰۰۶	۱۱۳,۹۸۸	۹۴,۰۲۰	۱۱۷,۰۶۳	۵۳۶,۵۲۶	۱۰۸,۳۴۳	۹۹,۵۰۰	۱۲۷,۹۶۱	.....۱۵-۱۹ ساله
۳۱۱,۴۲۰	۱۶۳,۴۳۳	۱۲۳,۰۲۴	۱۶۷,۶۷۸	۸۰۲,۲۴۶	۱۵۱,۱۱۹	۱۳۰,۴۹۴	۱۸۵,۱۴۴	.....۲۰-۲۴ ساله
۳۳۶,۴۵۳	۲۰۴,۴۵۳	۱۳۰,۰۶۱	۱۸۳,۴۷۵	۹۹۵,۱۹۸	۱۷۰,۶۳۶	۱۳۸,۵۴۰	۲۱۳,۳۷۷	.....۲۵-۲۹ ساله
۲۶۳,۸۶۰	۱۷۵,۶۱۴	۱۰۱,۷۱۷	۱۴۰,۶۱۶	۸۱۸,۶۴۱	۱۴۹,۵۹۶	۱۰۳,۹۸۲	۱۶۹,۷۳۳	.....۳۰-۳۴ ساله
۲۰۲,۴۹۲	۱۳۶,۷۷۰	۸۰,۰۱۹	۱۰۵,۵۸۰	۶۲۸,۸۷۳	۱۲۰,۶۳۶	۸۰,۹۹۷	۱۳۵,۳۵۰	.....۳۵-۳۹ ساله
۱۷۹,۹۰۳	۱۲۰,۲۶۵	۶۷,۷۰۴	۱۰۱,۷۴۴	۶۱۰,۵۴۲	۱۰۸,۵۵۷	۷۱,۰۹۵	۱۲۸,۰۷۹	.....۴۰-۴۴ ساله
۱۵۱,۷۶۳	۱۰۰,۱۳۱	۵۵,۹۵۷	۹۰,۰۶۵	۵۵۵,۲۶۰	۹۲,۱۵۴	۵۸,۹۹۹	۱۱۳,۳۴۰	.....۴۵-۴۹ ساله
۱۳۳,۸۲۸	۸۷,۰۹۹	۴۷,۰۶۳	۸۰,۳۶۰	۴۸۹,۳۸۵	۸۲,۷۳۱	۵۰,۵۹۵	۹۸,۲۹۶	.....۵۰-۵۴ ساله
۹۷,۹۶۲	۶۷,۰۸۱	۳۴,۰۰۵	۶۲,۵۶۳	۳۹۴,۳۲۸	۶۳,۹۶۵	۳۹,۶۸۵	۷۷,۸۹۵	.....۵۵-۵۹ ساله
۶۲۰,۰۳۸	۴۵,۱۵۹	۲۱,۰۹۵	۴۲,۱۶۰	۲۸۳,۴۵۵	۴۳,۰۸۷	۲۵,۶۷۷	۵۴,۰۵۹	.....۶۰-۶۴ ساله
۴۷,۷۷۶	۳۰,۴۰۹	۱۵,۰۷۵	۲۵,۰۷۰	۲۱۲,۰۵۰	۳۳,۶۸۱	۱۵,۰۴۸	۳۹,۰۴۶	.....۶۵-۶۹ ساله
۳۶,۶۸۱	۲۱,۹۷۱	۱۳,۰۴۲۶	۲۰,۰۷۶۲	۱۵۸,۹۲۰	۲۷,۰۷۴۳	۱۲,۰۰۲۵	۲۸,۰۳۶	.....۷۰-۷۴ ساله
۵۵,۰۶۶	۲۸,۹۲۰	۱۹,۰۸۷۸	۳۲,۰۴۳۷	۲۳۷,۸۱۳	۴۱,۰۳۱	۱۶,۰۴۲۹	۴۵,۰۴۰۸	.....۷۵ ساله و بیشتر
۸۸۹	۸۱۴	۱۴۶	۱۰۰۱۴	۱۶,۰۳۵۷	۴۰۴	۳۶۶	۲۶۳	اطهار نشده

جدول ۴-۲ جمعیت بر حسب گروه‌های سنی ۵ ساله بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ (دبالة)

مشهد	کرج	قم	شیروز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۱,۳۱۴,۵۹۹	۱۱۳,۵۵۱	۵۴۰,۷۰۴	۷۳۲,۳۸۰	۴,۰۵۹,۳۰۱	۷۵۵,۵۵۳	۵۵۱,۳۴۶	۸۱۴,۰۱۱	مرد
۱۱۹,۷۸۴	۵۶,۰۲۲	۵۰,۷۱۴	۴۹,۷۱۲	۲۳۶,۲۰۰	۵۵,۱۵۲	۵۰,۲۶۸	۵۸,۲۳۸	..... ساله ۰-۴
۱۰۹,۰۸۹	۵۳,۲۱۶	۴۴,۰۲۱	۴۷,۳۵۰	۲۲۸,۳۳۵	۴۹,۱۴۰	۴۳,۸۱۸	۵۵,۳۸۳	..... ساله ۵-۹
۱۰۷,۴۸۵	۵۳,۰۲۶	۴۲,۴۵۸	۵۱,۱۶۰	۲۵۶,۷۶۹	۴۹,۷۱۲	۴۲,۱۹۵	۶۰,۰۵۵	..... ساله ۱۰-۱۴
۱۱۱,۵۹۲	۵۶,۹۳۳	۴۷,۶۷۲	۵۹,۹۲۴	۲۷۱,۵۶۴	۵۵,۰۹۳	۴۹,۶۹۷	۶۴,۷۱۷	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۵۱,۲۷۴	۷۸,۶۴۵	۶۱,۰۲۸	۸۲,۰۲۸	۳۹۶,۰۷۰	۷۵,۲۹۶	۶۲,۰۹۷	۹۰,۸۵۲	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۶۸,۶۵۴	۹۹,۴۵۲	۶۵,۰۸۱	۸۹,۹۹۲	۴۸۸,۰۵۳	۸۵,۷۴۷	۶۸,۶۱۴	۱۰۶,۲۰۶	..... ساله ۲۵-۲۹
۱۳۱,۹۴۸	۸۸,۰۵۹	۵۲,۳۳۶	۶۹,۰۸۱	۴۰,۴,۰۹۶	۷۴,۹۴۰	۵۲,۰۹۴	۸۳,۶۴۶	..... ساله ۳۰-۳۴
۱۰۳,۲۶۱	۷۲,۰۴۳	۴۱,۴۴۴	۵۲,۶۰۲	۳۱۵,۴۶۴	۶۱,۶۱۷	۴۱,۰۷۰	۶۸,۳۱۷	..... ساله ۳۵-۳۹
۸۹,۵۲۹	۶۲,۰۲۸	۳۴,۰۲۸	۵۰,۶۹۹	۳۰۳,۴۶۷	۵۵,۳۰۴	۳۶,۴۰۳	۶۵,۲۱۷	..... ساله ۴۰-۴۴
۷۶,۱۱۲	۵۰,۰۹۹	۲۸,۶۳۷	۴۵,۱۹۷	۲۷۳,۹۲۴	۴۶,۳۴۳	۳۰,۰۲۷	۵۷,۴۱۲	..... ساله ۴۵-۴۹
۶۷,۱۱۵	۴۳,۴۹۶	۲۴,۰۳۱۴	۴۰,۷۴۲	۲۳۸,۲۸۱	۴۱,۳۷۸	۲۶,۱۸۵	۴۹,۷۵۴	..... ساله ۵۰-۵۴
۴۹,۴۵۲	۳۴,۰۹۳	۱۷,۶۲۷	۳۱,۰۵	۱۹۵,۰۵۴	۳۳,۱۲۹	۲۰,۷۸۲	۴۰,۰۷۶	..... ساله ۵۵-۵۹
۲۹,۶۲۸	۲۲,۰۴۵	۱۰,۴۲۳	۲۱,۶۳۰	۱۴,۰,۳۷۶	۲۲,۰۷۳	۱۲۵,۸۲	۲۷,۰۸۴	..... ساله ۶۰-۶۴
۲۴,۲۰۸	۱۵,۰۴۷	۷,۰۴۱۸	۱۳,۰۴۱	۱۰,۲,۶۸۳	۱۶,۰۴۱	۷,۰۳۵۱	۱۹,۰۲۱	..... ساله ۶۵-۶۹
۱۷,۰۰۸	۱۱,۰۴۴	۷,۰۶۳	۱۰,۰۵۸۸	۸۲,۰۱۰	۱۳,۰۷۰۳	۵,۰۷۷۹	۱۴,۰۲۴	..... ساله ۷۰-۷۴
۲۷,۲۷۷	۱۴,۶۱۰	۱۰,۰۰۷۸	۱۶,۰۰۱۹	۱۱۴,۹۱۷	۱۹,۰۸۷۷	۷,۰۸۴۹	۲۱,۰۷۷	۷۵ ساله و بیشتر.
۶۸۳	۴۴۳	۱۰۲	۷۱۰	۱۰,۰۹۳۸	۲۰۸	۱۳۵	۱۶۹	اظهارنشده .....
۱,۳۸۱,۶۵۹	۸۰۱,۰۰۷۵	۵۲۸,۰۳۳۲	۷۲۸,۲۸۵	۴,۰۹۴,۷۵۰	۷۳۹,۴۴۵	۵۵۳,۶۷۵	۸۷۲,۰۱۸	زن
۱۱۴,۳۵۰	۵۳,۰۲۸۰	۴۷,۰۳۶۹	۴۷,۶۶۲	۲۲۷,۰۶۹	۵۱,۶۲۵	۴۸,۰۵۸۷	۵۵,۰۲۹۰	..... ساله ۰-۴
۱۰۴,۰۳۱	۵۰,۰۵۳۹	۴۲,۶۱۳	۴۴,۹۸۱	۲۱۹,۲۵۵	۴۷,۰۲۷	۴۱,۰۲۶	۵۲,۶۴۰	..... ساله ۵-۹
۱۰۴,۸۸۲	۵۱,۰۹۳۶	۴۱,۰۱۸۶	۴۸,۰۵۷۶	۲۴۶,۳۲۹	۴۷,۸۸۹	۴۰,۰۲۶۲	۵۷,۰۲۹۲	..... ساله ۱۰-۱۴
۱۱۴,۴۱۴	۵۷۰,۰۵۵	۴۶,۰۵۳۳	۵۷,۱۳۹	۲۶۴,۹۶۲	۵۳,۲۵۰	۴۹,۰۲۰۳	۶۳,۰۲۴۴	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۶۰,۱۴۶	۸۴,۰۷۸۸	۶۱,۰۹۶	۸۵,۶۵۰	۴۰,۶,۱۷۶	۷۵,۰۲۳	۶۸,۰۳۹۷	۹۴,۰۲۹۲	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۶۷,۷۹۹	۱۰۵,۰۰۱	۶۴,۰۴۸۰	۹۳,۰۴۸۳	۵۰,۶,۵۴۵	۸۴,۰۸۹	۶۹,۰۲۶	۱۰۷,۰۱۷۱	..... ساله ۲۵-۲۹
۱۳۱,۹۱۲	۸۷,۰۵۵۵	۴۹,۰۳۸۱	۷۱,۰۵۳۵	۴۱۴,۰۴۵	۷۴,۰۵۶	۵۱,۰۸۸	۸۶,۰۰۸۷	..... ساله ۳۰-۳۴
۹۹,۰۲۳۱	۶۴,۰۷۲۷	۳۹,۰۳۷۵	۵۲,۰۷۸	۳۱۳,۰۴۰۹	۵۹,۰۱۹	۳۹,۰۲۲۷	۶۷,۰۰۳۳	..... ساله ۳۵-۳۹
۹۰,۰۳۷۴	۵۸,۰۰۲۷	۳۳,۰۴۱۶	۵۱,۰۰۴۵	۳۰۷,۰۰۷۵	۵۳,۰۲۵۳	۳۵,۰۱۹۲	۶۲,۰۸۶۲	..... ساله ۴۰-۴۴
۷۵,۶۵۱	۴۹,۰۸۳۲	۲۷,۰۳۲۰	۴۴,۰۸۶۸	۲۸۱,۰۳۳۶	۴۵,۰۱۱	۲۸,۰۹۷۲	۵۵,۰۹۲۸	..... ساله ۴۵-۴۹
۶۶,۰۷۱۳	۴۳,۶۰۳	۲۲,۰۷۴۹	۳۹,۰۶۱۸	۲۵۱,۰۱۰۴	۴۱,۰۳۵۳	۲۴,۰۵۱۰	۴۸,۰۴۲	..... ساله ۵۰-۵۴
۴۸,۰۱۰	۳۲,۰۷۸۸	۱۶,۰۵۷۸	۳۰,۰۶۵۸	۱۹۹,۰۲۷۴	۳۰,۰۸۳۶	۱۸,۰۰۳	۳۷,۰۱۹	..... ساله ۵۵-۵۹
۳۲,۰۴۱۰	۲۲,۰۶۷۴	۱۱,۰۴۷۲	۲۰,۰۵۳۰	۱۴۳,۰۰۷۹	۲۱,۰۷۸۴	۱۲,۰۹۹۵	۲۶,۰۷۰۵	..... ساله ۶۰-۶۴
۲۳,۰۵۶۸	۱۴,۰۴۶۲	۷,۶۰۵۷	۱۲,۰۶۶۶	۱۰,۰۰۰۸۷	۱۶,۰۸۴۰	۸,۰۱۳۰	۱۹,۰۴۱	..... ساله ۶۵-۶۹
۱۹,۰۱۷۳	۱۰,۰۱۲۷	۶,۰۳۶۳	۱۰,۰۱۷۴	۷۶,۰۱۰	۱۴,۰۰۴۰	۶,۰۲۴۶	۱۳,۰۰۷۷	..... ساله ۷۰-۷۴
۲۸,۰۲۸۹	۱۴,۰۳۱۰	۹,۰۰	۱۶,۰۴۱۸	۱۲۲,۰۹۶	۲۱,۰۱۵۴	۸,۰۵۸۰	۲۳,۰۷۳۱	۷۵ ساله و بیشتر.
۲۰۶	۳۷۱	۴۴	۳۰۴	۵۰,۰۴۱۹	۱۹۶	۲۳۱	۹۴	اظهارنشده .....

جدول ۵-۲ جمعیت بر حسب گروههای سنی ۵ ساله بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

مشهد	کرج	قم	شیروز	تهران	تبیز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۳۰۰,۱,۱۱۴	۱,۵۹۲,۴۹۲	۱,۲۰۱,۱۰۱	۱,۵۶۵,۵۷۲	۱,۶۹۳,۷۰۶	۱,۵۰۸,۶۹۳	۱,۱۱۴,۷۱۱	۱,۹۶۱,۲۶۰	مرد و زن
۲۸۶,۱۷۳	۱۰۹,۲۵۶	۱۲۱,۰۵۴	۱۰۵,۹۵۷	۵۳۷,۱۳۷	۱۱۳,۸۳۰	۱۱۰,۳۳۱	۱۳۴,۴۸۴	..... ساله ۰-۴
۲۴۳,۳۰۳	۱۰۴,۰۷۴	۱۰۳,۲۷۰	۱۰۶,۷۰۷	۴۹۹,۰۷۶	۱۰۹,۱۰۵	۱۰۱,۷۲۵	۱۲۷,۷۳۵	..... ساله ۵-۹
۲۱۶,۰۳۱	۹۷,۴۹۳	۸۷,۸۴۸	۹۷,۵۲۳	۴۸,۰۳۹	۹۷,۱۳۲	۸۵,۴۰۲	۱۲۰,۵۰۷	..... ساله ۱۰-۱۴
۲۰۷,۴۹۳	۹۵,۳۲۹	۸۴,۸۳۲	۱۰۰,۶۴۶	۵۱,۰۳۵	۹۷,۳۷۹	۷۹,۹۹۴	۱۲۴,۲۴۸	..... ساله ۱۵-۱۹
۲۳۰,۹۵۹	۱۱۱,۵۱۰	۹۸,۸۹۴	۱۲۰,۶۰۹	۵۸۹,۹۵۷	۱۱۱,۸۳۸	۹۹,۴۵۸	۱۳۸,۴۲۷	..... ساله ۲۰-۲۴
۳۱۵,۴۱۵	۱۶۱,۴۵۳	۱۲۸,۶۶۶	۱۶۵,۹۸۳	۸۳۶,۷۵۴	۱۴۳,۹۱۹	۱۲۸,۶۲۳	۱۹۳,۲۷۰	..... ساله ۲۵-۲۹
۳۳۵,۳۶۲	۱۹۲,۶۲۵	۱۳۱,۹۶۶	۱۸۷,۲۳۵	۱۰۰,۱۰۳۳۱	۱۶۶,۷۸۱	۱۳۸,۲۰۷	۲۲۲,۸۵۳	..... ساله ۳۰-۳۴
۲۶۶,۹۹۳	۱۶۲,۰۷۶	۱۰۵,۴۴۳	۱۴۵,۱۱۱	۸۴۱,۸۸۷	۱۴۹,۰۰۰	۱۰۳,۸۱۱	۱۸۲,۹۱۶	..... ساله ۳۵-۳۹
۲۰۰,۰۹۲	۱۲۲,۷۴۹	۸۲,۱۵۵	۱۰۷,۱۵۰	۶۴۳,۷۱۹	۱۱۹,۳۶۱	۷۷,۷۷۰	۱۴۴,۵۱۲	..... ساله ۴۰-۴۴
۱۷۶,۰۴۱	۱۰۹,۵۹۱	۶۸,۱۱۱	۱۰۱,۷۷۷	۶۱۷,۳۱۸	۱۰۷,۳۴۲	۶۹,۳۹۱	۱۳۵,۲۲۱	..... ساله ۴۵-۴۹
۱۴۶,۴۹۴	۹۰,۴۰۱	۵۴,۳۲۰	۸۸,۵۷۳	۵۴۷,۷۶۴	۸۹,۹۶۰	۵۶,۰۴۴	۱۱۸,۰۲۳	..... ساله ۵۰-۵۴
۱۲۵,۴۵۹	۷۷,۰۹۸	۴۴,۵۷۹	۷۷,۲۶۱	۴۷,۶۳۷	۷۸,۸۸۸	۴۶,۵۴۴	۹۹,۲۴۴	..... ساله ۵۵-۵۹
۹۲,۰۶۱	۵۹,۷۳۲	۳۲,۹۲۰	۶۰,۵۳۹	۳۷۴,۶۱۱	۶۱,۰۴۸	۳۵,۳۱۶	۷۸,۱۰۷	..... ساله ۶۰-۶۴
۵۵,۲۹۸	۳۹,۶۳۰	۲۰,۲۰۸	۳۹,۳۳۳	۲۶۶,۴۲۰	۴۰,۱۶۴	۲۲,۲۳۰	۵۲,۲۳۹	..... ساله ۶۵-۶۹
۴۲,۰۴۹	۲۵,۰۳۶	۱۳,۸۶۲	۲۳,۰۴۰	۱۸۹,۰۳۰	۲۸,۲۷۰	۱۱,۸۸۵	۳۶,۳۸۳	..... ساله ۷۰-۷۴
۶۰,۱۷۱	۳۴,۰۳۹	۲۳,۰۳۰	۳۸,۰۲۹	۲۷۸,۳۷۳	۴۴,۶۷۶	۱۸,۰۰۷	۵۲,۹۹۱	..... ساله و بیشتر ۷۵

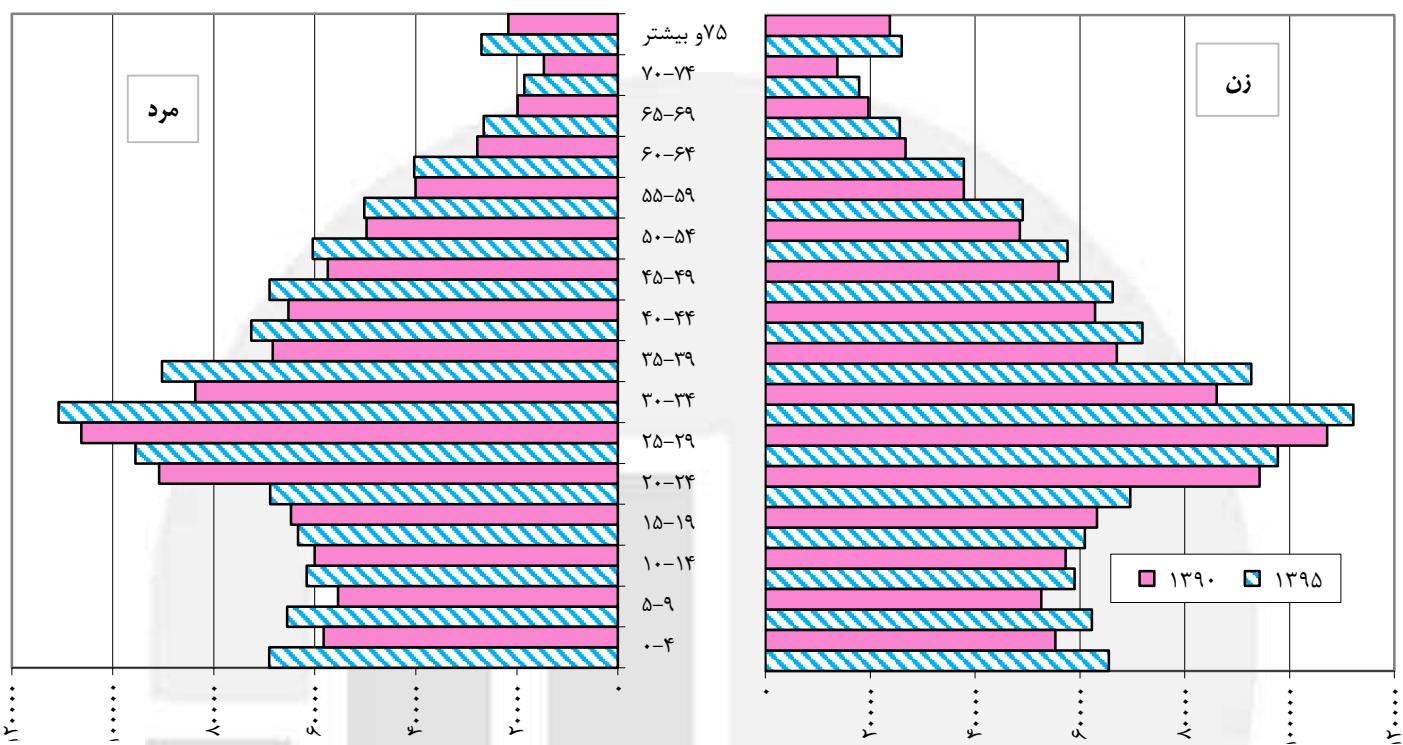
مرکز آمار ایران

جدول ۲-۵ جمعیت بر حسب گروه‌های سنی ۵ ساله بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ (دبالت)

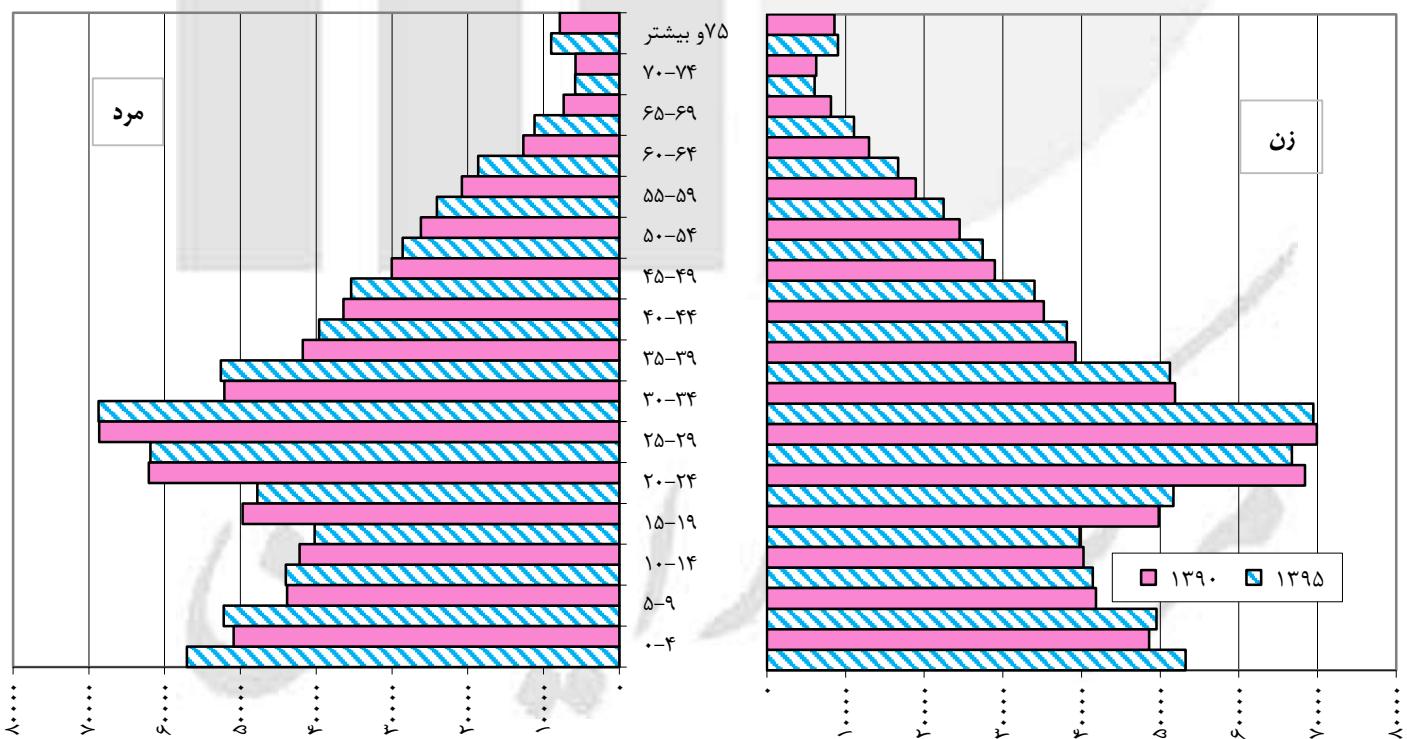
مشهد	کرج	قم	شیرواز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۱,۵۰۳,۸۲۴	۱۰۲,۳۹۸	۶۰۹,۵۴۱	۷۱۵,۴۵۰	۴,۳۲۴,۱۵۵	۷۸۶,۶۶۱	۵۹۶,۷۷۴	۹۱۹,۱۶۱	مرد
۱۴۶,۵۳۸	۵۵,۸۹۲	۶۱,۹۱۶	۵۴,۳۳۶	۲۷۵,۹۴۳	۵۸,۷۸۰	۵۷,۰۷۶	۶۸,۹۹۴	..... ساله ۰-۴
۱۲۴,۵۵۳	۵۳,۵۲۳	۵۳,۰۷۸	۵۴,۴۲۷	۲۵۵,۹۷۴	۵۶,۳۸۵	۵۲,۲۱۳	۶۵,۴۹۰	..... ساله ۵-۹
۱۱۰,۹۴۰	۵۰,۱۷۹	۴۴,۷۴۹	۴۹,۸۹۹	۲۴۵,۹۸۳	۴۹,۵۳۸	۴۴,۰۱۸	۶۱,۶۱۰	..... ساله ۱۰-۱۴
۱۰۲,۶۱۹	۴۷,۹۲۷	۴۲,۴۲۲	۵۱,۷۷۴	۲۶۱,۴۰۰	۴۸,۸۴۶	۴۰,۲۲۱	۶۳,۲۹۷	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۱۱,۷۱۷	۵۴,۷۰۸	۴۸,۱۴۵	۶۰,۹۴۶	۲۹۴,۷۸۰	۵۴,۴۶۹	۴۷,۷۷۷	۶۸,۸۰۷	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۵۶,۶۷۶	۷۹,۲۵۲	۶۴,۵۱۰	۸۱,۱۳۸	۴۰,۷,۶۰۴	۷۲,۰۰۰	۶۱,۸۷۴	۹۵,۰۲۴	..... ساله ۲۵-۲۹
۱۶۷,۶۹۱	۹۵,۰۰۳	۶۶,۹۷۷	۹۱,۹۹۵	۴۹۱,۰۹۵	۸۳,۱۰۵	۶۸,۷۲۶	۱۱۰,۷۱۵	..... ساله ۳۰-۳۴
۱۳۳,۸۵۸	۸۲,۰۰۰	۵۴,۱۵۸	۷۱,۴۹۴	۴۱۳,۹۳۵	۷۴,۵۰۷	۵۲,۵۸۹	۹۰,۲۴۰	..... ساله ۳۵-۳۹
۱۰۱,۳۱۲	۶۳,۱۴۹	۴۲,۵۳۱	۵۳,۱۸۹	۳۲۱,۹۹۰	۶۰,۳۴۶	۳۹,۶۱۸	۷۲,۰۷۴	..... ساله ۴۰-۴۴
۸۷,۵۵۴	۵۶,۴۹۱	۳۴,۸۹۳	۵۰,۸۲۰	۳۰,۸,۴۸۲	۵۴,۷۳۹	۳۵,۳۸۷	۶۸,۹۷۳	..... ساله ۴۵-۴۹
۷۳,۴۸۶	۴۵,۳۷۰	۲۷,۹۵۴	۴۴,۶۲۳	۲۶۹,۷۹۵	۴۵,۶۲۸	۲۸,۰۹۷	۶۰,۴۰۶	..... ساله ۵۰-۵۴
۶۲,۰۴۸	۳۸,۱۵۳	۲۲,۸۱۳	۳۹,۱۰۲	۲۲۸,۰۷۳	۳۹,۲۹۱	۲۴,۰۶۱	۵۰,۱۷۲	..... ساله ۵۵-۵۹
۴۶,۱۶۵	۲۹,۰۴۴	۱۶,۹۷۰	۳۰,۷۸۵	۱۸۵,۴۲۹	۳۱,۶۰۳	۱۸,۶۲۴	۴۰,۲۹۲	..... ساله ۶۰-۶۴
۲۶,۰۹۵	۱۹,۴۲۱	۹,۶۲۸	۱۹,۷۸۵	۱۳۰,۰۷۲	۲۰,۰۲۸۵	۱۱,۱۷۰	۲۶,۰۸۹	..... ساله ۶۵-۶۹
۲۱,۰۶۸	۱۳,۱۱۳	۶,۸۷۲	۱۱,۷۴۸	۹۳,۵۷۷	۱۴,۴۱۴	۵۸,۳۹	۱۸,۴۹۹	..... ساله ۷۰-۷۴
۳۰,۳۰۴	۱۷,۸۷۳	۱۱,۹۲۵	۱۹,۰۳۸۹	۱۳۹,۲۲۳	۲۲,۶۲۵	۸,۹۸۴	۲۶,۹۸۶	۷۵ ساله و بیشتر.
۱,۴۹۷,۳۶۰	۱۷۹,۰۰۹۴	۵۹۱,۶۱۷	۷۱۰,۱۲۳	۴,۳۶۹,۰۵۱	۷۷۲,۰۳۳	۵۱۱,۰۱۴	۹۷۲,۰۹۲	زن
۱۳۹,۶۳۵	۵۳,۳۶۴	۵۹,۱۳۸	۵۱,۶۲۱	۲۶۱,۱۹۴	۵۵,۰۵۰	۵۳,۲۵۵	۶۵,۴۹۰	..... ساله ۰-۴
۱۱۸,۷۵۰	۵۰,۰۵۱	۵۰,۱۹۲	۵۲,۲۸۰	۲۴۳,۱۰۲	۵۲,۷۲۰	۴۹,۵۱۲	۶۲,۲۴۵	..... ساله ۵-۹
۱۰۰,۵۸۱	۴۷,۳۱۴	۴۳,۰۹۹	۴۷,۷۲۳	۲۳۴,۳۵۶	۴۷,۴۹۴	۴۱,۴۳۴	۵۸,۹۹۷	..... ساله ۱۰-۱۴
۱۰۴,۸۷۴	۴۷,۴۰۲	۴۲,۴۱۰	۴۸,۸۷۲	۲۴۸,۹۵۳	۴۸,۰۵۳	۳۹,۰۷۳	۶۰,۹۵۱	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۱۹,۲۴۲	۵۶,۸۰۲	۵۰,۷۴۹	۵۹,۶۶۳	۲۹۵,۱۷۷	۵۷,۳۶۹	۵۱,۶۸۱	۶۹,۶۲۰	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۵۸,۷۳۹	۸۲,۰۲۱	۶۴,۱۵۶	۸۴,۸۴۵	۴۲۹,۱۵۰	۷۱,۹۱۹	۶۶,۷۴۹	۹۷,۷۴۶	..... ساله ۲۵-۲۹
۱۶۷,۶۷۱	۹۷,۶۲۲	۶۴,۹۸۹	۹۵,۲۴۰	۵۱۹,۲۳۶	۸۳,۶۷۶	۶۹,۴۸۱	۱۱۲,۱۳۸	..... ساله ۳۰-۳۴
۱۳۳,۱۳۵	۷۹,۰۷۶	۵۱,۲۸۵	۷۳,۶۱۷	۴۲۷,۹۵۲	۷۴,۴۹۳	۵۱,۲۲۲	۹۲,۶۷۶	..... ساله ۳۵-۳۹
۹۹,۵۸۰	۵۹,۶۰۰	۳۹,۶۲۴	۵۳,۹۶۱	۳۲۱,۷۲۹	۵۹,۰۱۵	۳۸,۱۰۲	۷۱,۹۳۸	..... ساله ۴۰-۴۴
۸۸,۴۸۷	۵۳,۱۰۰	۳۳,۲۱۸	۵۰,۹۵۷	۳۰,۸,۸۳۶	۵۲,۶۰۳	۳۴,۰۰۴	۶۶,۲۴۸	..... ساله ۴۵-۴۹
۷۳,۰۰۸	۴۰,۰۳۱	۲۶,۳۶۶	۴۳,۹۵۰	۲۷۷,۹۶۹	۴۴,۳۳۲	۲۷,۴۴۷	۵۷,۶۱۷	..... ساله ۵۰-۵۴
۶۲,۹۱۱	۳۹,۰۴۵	۲۱,۷۶۶	۳۸,۱۰۹	۲۴۲,۵۶۴	۳۹,۰۹۷	۲۲,۴۸۳	۴۹,۰۷۲	..... ساله ۵۵-۵۹
۴۵,۸۹۶	۲۹,۸۸۸	۱۵,۹۵۰	۲۹,۷۵۴	۱۸۹,۱۸۲	۲۹,۴۴۵	۱۶,۶۹۲	۳۷,۸۱۵	..... ساله ۶۰-۶۴
۲۸,۷۰۳	۲۰,۰۲۹	۱۰,۵۸۰	۱۹,۰۴۸	۱۳۵,۰۴۸	۱۹,۰۷۹	۱۱,۰۶۰	۲۵,۶۵۰	..... ساله ۶۵-۶۹
۲۱,۰۸۱	۱۲,۰۲۳	۶,۹۹۰	۱۱,۰۹۲	۹۵,۰۴۵۳	۱۳,۸۵۶	۶,۰۴۶	۱۷,۰۸۴	..... ساله ۷۰-۷۴
۲۹,۸۶۷	۱۶,۱۶۶	۱۱,۰۱۰	۱۸,۶۴۰	۱۳۹,۱۰۰	۲۲,۰۵۱	۹,۰۲۳	۲۶,۰۰۵	۷۵ ساله و بیشتر.

برای نشان دادن ساختمان سنی جمعیت در یک لحظه معین از نموداری با نام هرم سنی استفاده می‌شود. مقایسه هرم‌های سنی جمعیت کلانشهرها در دو سرشماری اخیر نشان می‌دهد که جمعیت کلانشهرها در حال حاضر جمعیت جوانی است. در نمودارهای ۲-۲ تا ۹-۲ مقایسه هرم سنی جمعیت کلانشهرهای کشور بر اساس دو سرشماری ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ نشان داده شده است. همانطوری که در هرم سنی کلانشهرها مشاهده می‌شود در سال ۱۳۹۰ بیشترین تعداد جمعیت مربوط به گروه سنی ۲۵-۲۹ ساله و به تبع آن در سال ۱۳۹۵ بیشترین تعداد جمعیت مربوط به گروه سنی ۳۰-۳۴ ساله می‌باشد.

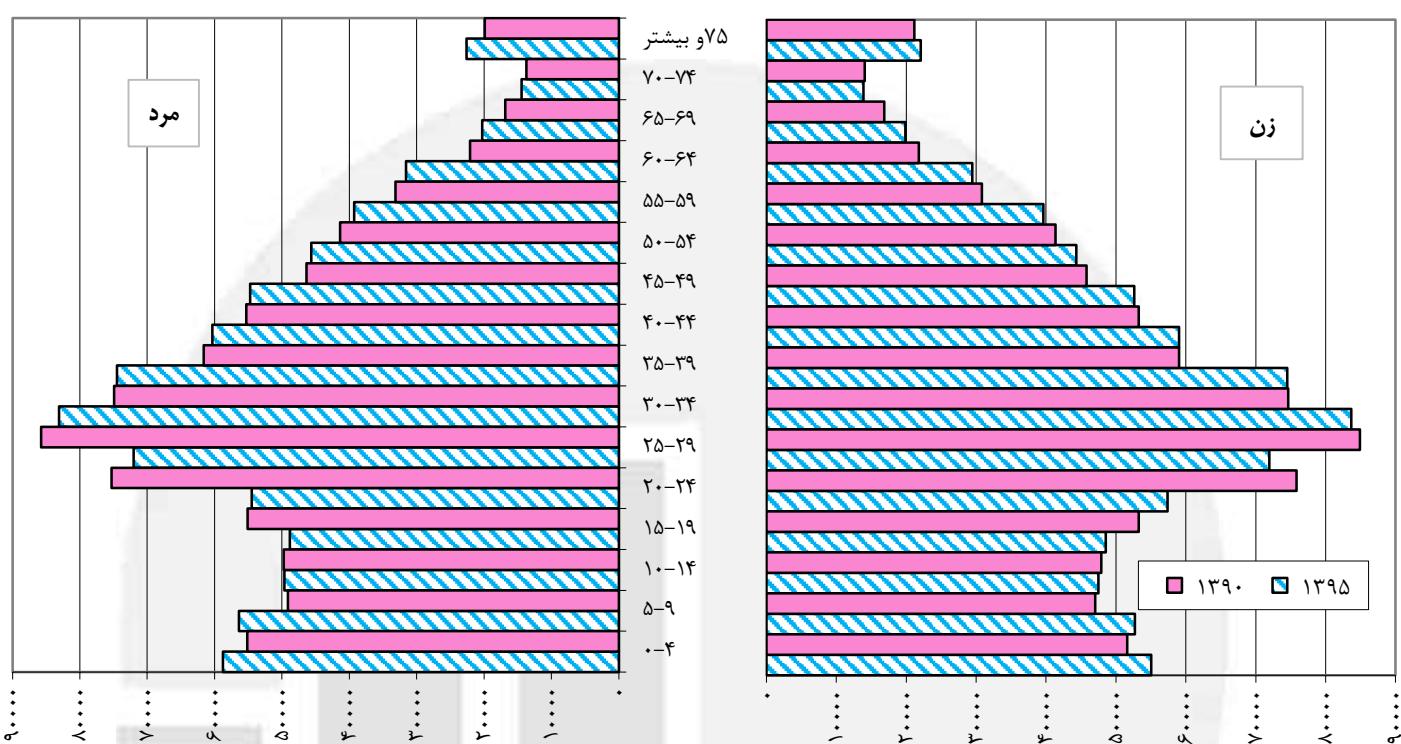
نمودار ۲-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر اصفهان در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

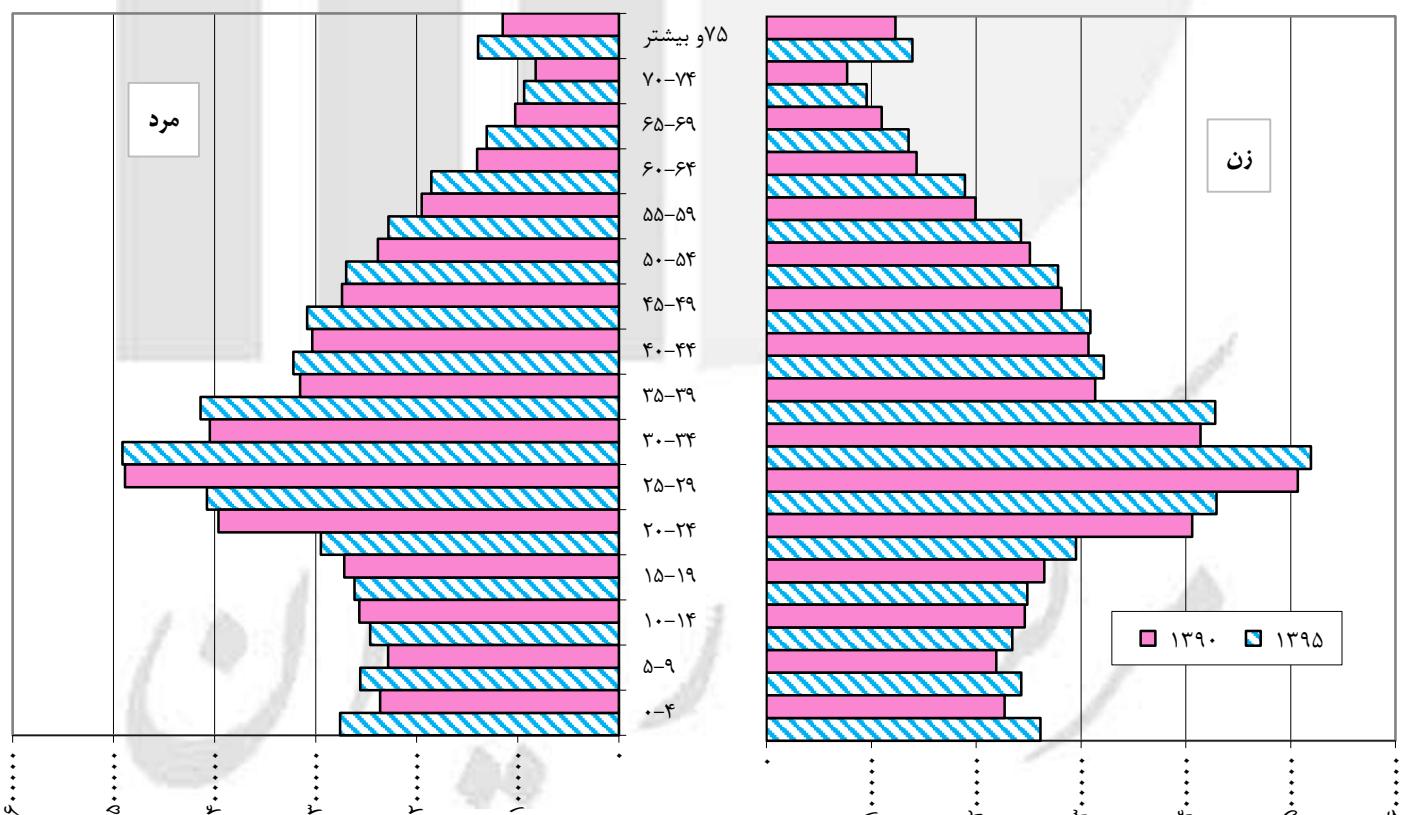
نمودار ۲-۳ مقایسه هرم‌های سنی شهر اهواز در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

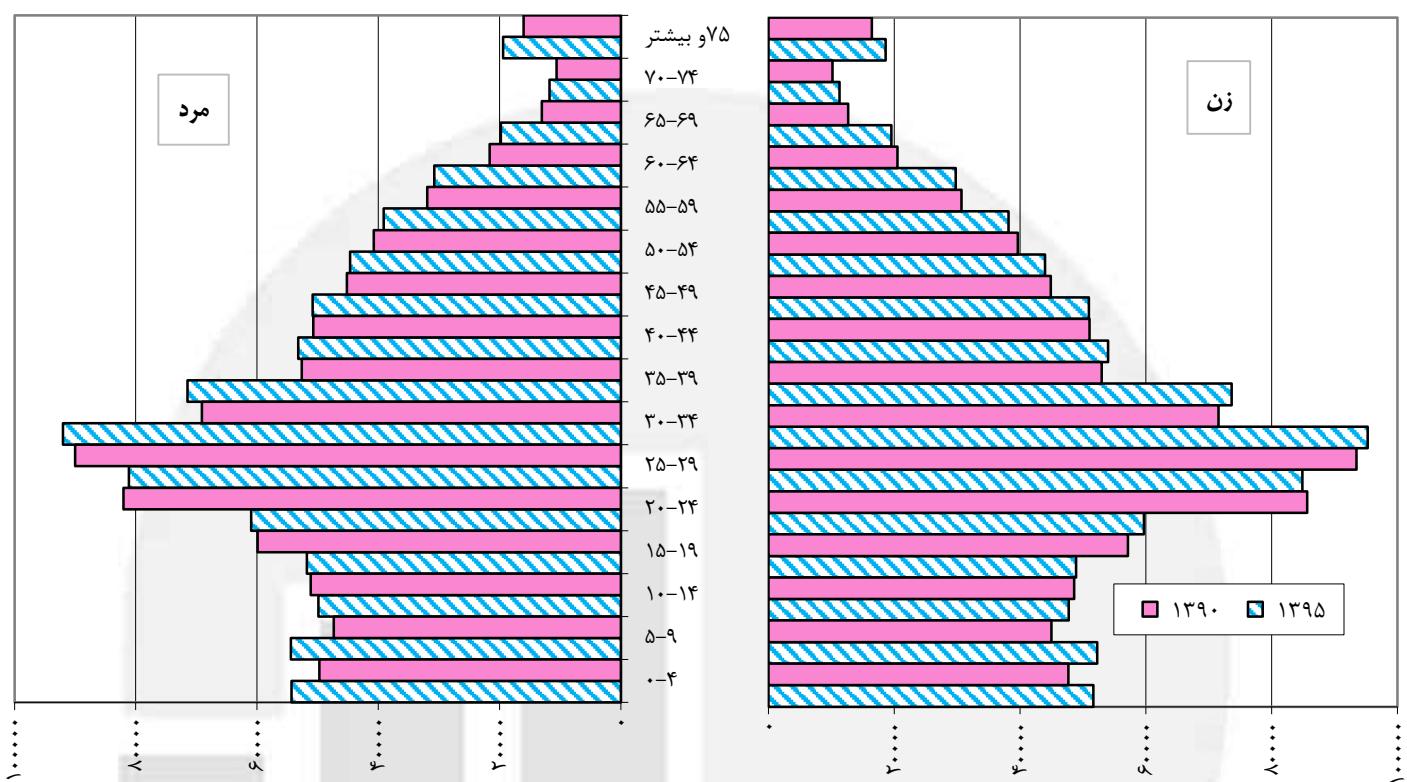
نمودار ۴-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر تبریز در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

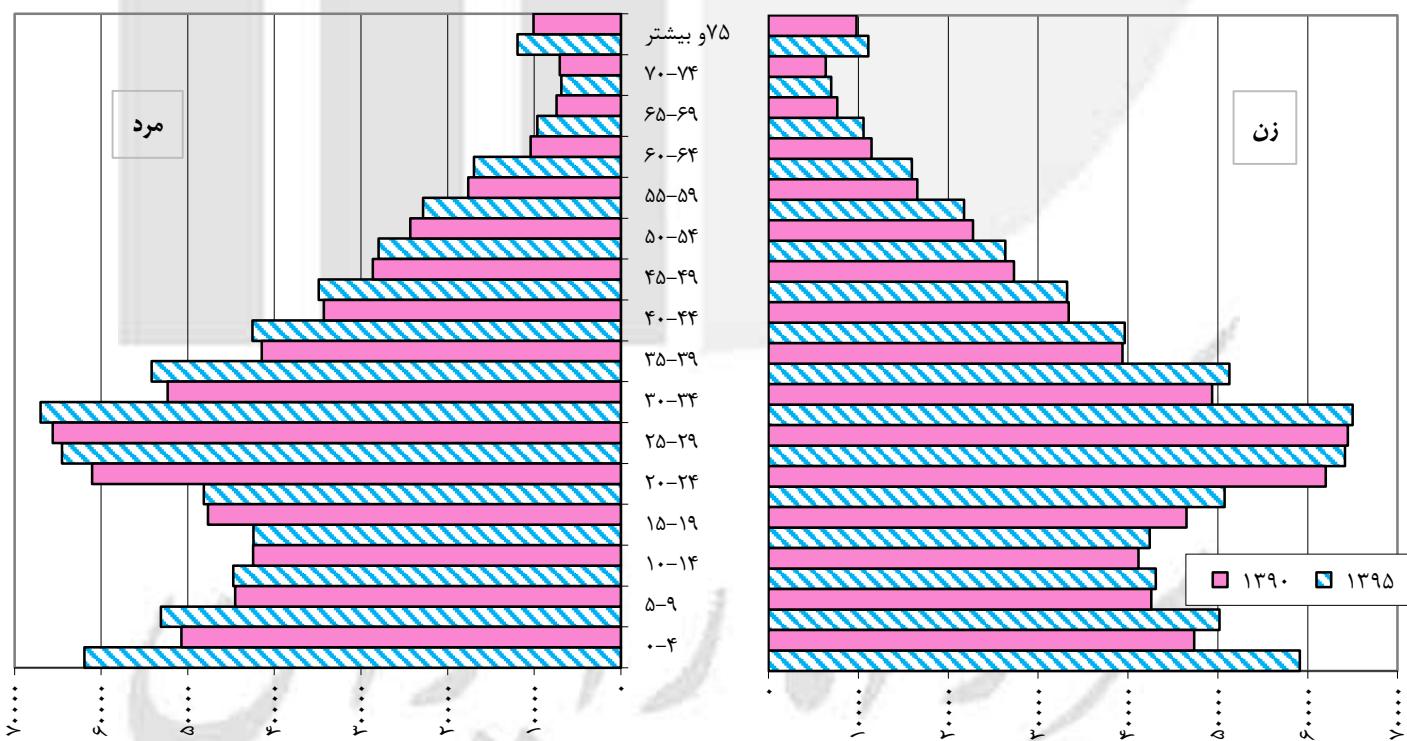
نمودار ۵-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر تهران در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

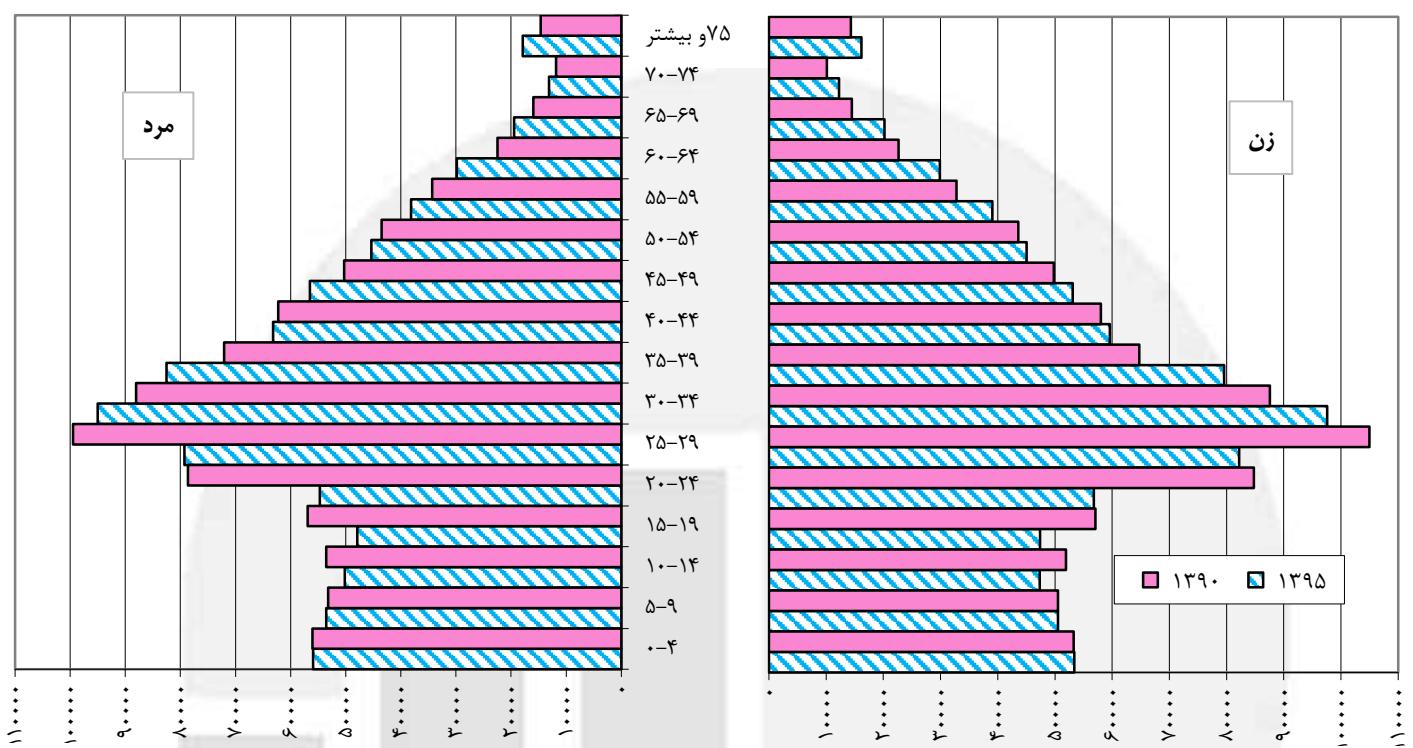
نمودار ۶-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر شیراز در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

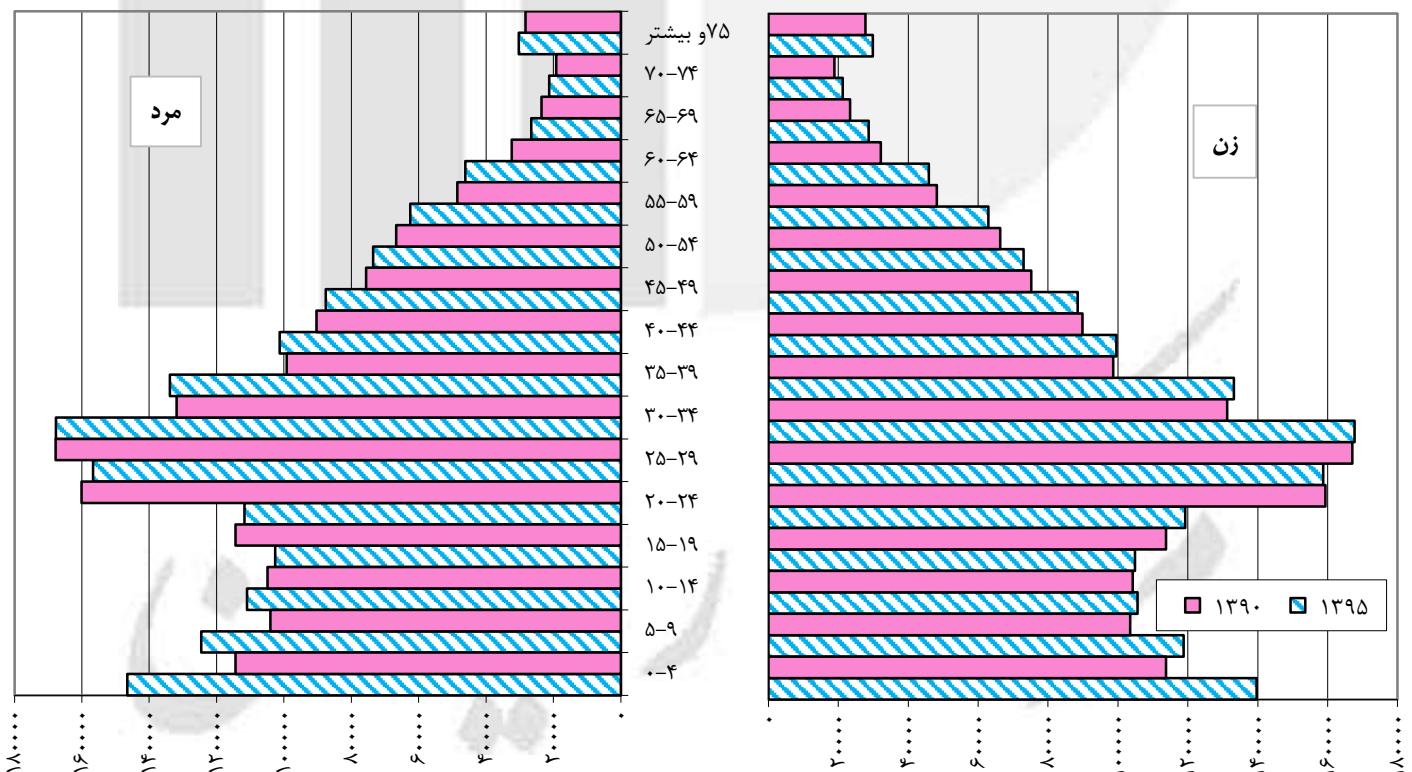
نمودار ۷-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر قم در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۸-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر کرج در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۹-۲ مقایسه هرم‌های سنی شهر مشهد در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

در مطالعات جمعیتی برای داشتن تصویری کلی از ساخت جمعیت، ساختار سنی جمعیت را می‌توان در سه گروه عمده‌ی سنی جمعیت ۰-۱۴ ساله، جمعیت ۱۵-۶۴ ساله و جمعیت بیشتر بررسی کرد. توضیح اینکه بر اساس سه طبقه فوق، جمعیت‌شناسان به مطالعه و بررسی جوامع مختلف از نظر جوانی، میانسالی، سالمندی و سالخوردگی جمعیت پرداخته‌اند. جدول ۲-۶ جمعیت کلان‌شهرها بر حسب گروه‌های عمده سنی و جنس در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ را نشان می‌دهد.

جدول ۲-۶ جمعیت کلان‌شهرها بر حسب گروه‌های عمده سنی و جنس در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

مشهد	کرج	قم	شیرواز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی	سال
۲,۷۶۶,۲۵۸	۱,۶۱۶,۶۳۶	۱,۰۷۴,۰۳۶	۱,۴۶۰,۶۶۵	۱,۱۰۴,۰۵۱	۱,۴۹۴,۹۹۱	۱,۱۱۲,۰۳۱	۱,۷۵۶,۱۲۶	مرد و زن ساله ..... ۰-۱۴ عساله و بیشتر اظهار نشده	۱۳۹۰
۶۵۹,۶۲۱	۳۱۸,۰۵۱۹	۲۶۸,۸۶۱	۲۸۹,۴۴۱	۱,۴۱۳,۹۵۷	۳۰۰,۵۴۵	۲۶۷,۵۵۶	۳۳۸,۸۹۸		
۱,۹۶۵,۷۲۵	۱,۲۱۳,۹۹۳	۷۵۶,۸۵۰	۱,۰۹۱,۳۰۴	۶,۱۱۴,۴۵۴	۱,۰۹۱,۵۹۴	۸۰۰,۱۶۴	۱,۳۰۳,۷۳۴		
۱۴۰,۰۲۳	۸۱,۰۳۰	۴۸,۳۷۹	۷۸,۹۰۶	۶۰۹,۰۲۸۳	۱۰۲,۴۵۵	۴۳,۹۳۵	۱۱۳,۲۳۱		
۸۸۹	۸۱۴	۱۴۶	۱,۰۱۴	۱۶,۳۵۷	۴۰۴	۳۶۶	۲۶۳		
۱,۳۸۴,۵۹۹	۸۱۳,۰۵۱	۵۴۵,۷۰۴	۷۳۲,۳۸۰	۴,۰۵۹,۳۰۱	۷۵۵,۵۵۳	۵۵۱,۳۴۶	۱۱۴,۰۱۱	مرد	۱۳۹۰
۳۳۶,۳۵۸	۱۶۲,۷۶۴	۱۳۷,۶۹۳	۱۴۸,۲۲۲	۷۲۱,۰۳۴	۱۵۴,۰۰۴	۱۳۶,۸۸۱	۱۷۳,۶۷۶	..... ۰-۱۴ ساله	
۹۷۸,۵۶۵	۶۰۷,۹۴۳	۳۸۳,۳۵۰	۵۴۳,۸۰۰	۳,۰۲۷,۳۴۹	۵۵۰,۹۲۰	۴۰۰,۳۵۱	۶۵۴,۰۰۱	۱۵-۶۴ ساله	
۶۸۸,۹۹۳	۴۲,۴۰۱	۲۴,۵۵۹	۳۹,۶۴۸	۲۹۹,۷۱۰	۵۰,۴۲۱	۲۰,۹۷۹	۵۶,۱۲۲	عساله و بیشتر	
۶۸۳	۴۴۳	۱۰۲	۷۱۰	۱۰,۹۳۸	۲۰۸	۱۳۵	۱۶۹	اظهار نشده	
۱,۳۸۱,۶۵۹	۱۰۱,۰۷۵	۵۲۱,۳۳۳	۷۲۱,۲۱۵	۴,۰۹۶,۷۵۰	۷۳۹,۴۴۵	۵۵۳,۶۷۵	۱۷۲,۱۰۱	زن	۱۳۹۰
۳۲۳,۲۶۳	۱۵۵,۷۵۵	۱۳۱,۱۶۸	۱۴۱,۱۹	۶۹۲,۶۵۳	۱۴۶,۵۴۱	۱۳۰,۶۷۵	۱۶۵,۲۲۲	..... ساله	
۹۸۷,۱۶۰	۶۰۶,۰۵۰	۳۷۳,۳۰۰	۵۴۷,۰۴	۳,۰۸۷,۱۰۵	۵۴۰,۶۷۴	۳۹۹,۸۱۳	۶۴۹,۶۸۳	۱۵-۶۴ ساله	
۷۱۰,۰۳۰	۳۸,۸۹۹	۲۳,۸۲۰	۳۹,۶۵۸	۳۰۹,۰۷۳	۵۲۰,۰۳۴	۲۲,۹۵۶	۵۷,۱۰۹	عساله و بیشتر	
۲۰۶	۳۷۱	۴۴	۳۰۴	۵,۰۴۱۹	۱۹۶	۲۳۱	۹۴	اظهار نشده	
۳,۰۰۱,۱۱۴	۱,۰۹۲,۴۹۲	۱,۰۲۰,۱,۱۵۱	۱,۰۵۶,۵,۷۲	۱,۶۹۳,۷۰۶	۱,۰۵۱,۶۹۳	۱,۱۱۴,۷۱۱	۱,۹۶۱,۲۶۰	مرد و زن	۱۳۹۰
۷۴۵,۹۹۷	۳۱۰,۸۲۳	۳۱۲,۱۷۲	۳۱۰,۲۸۶	۱,۵۱۶,۵۵۲	۳۲۰,۰۶۷	۲۹۷,۵۰۸	۳۸۲,۸۲۶	..... ساله	
۲,۰۹۷,۱۶۹	۱,۱۸۲,۶۶۴	۸۳۱,۸۸۶	۱,۱۵۴,۸۸۴	۶,۴۴۳,۳۳۱	۱,۱۲۵,۵۱۶	۸۳۵,۱۵۸	۱,۴۳۶,۸۲۱	۱۵-۶۴ ساله	
۱۵۸,۰۱۸	۹۹,۰۰۵	۵۷,۱۰۰	۱۰۰,۴۰۲	۷۳۳,۸۲۳	۱۱۳,۱۱۰	۵۲,۱۲۲	۱۴۱,۶۱۳	عساله و بیشتر	
۱,۰۰۳,۱۲۴	۱۰۲,۰۳۹۱	۶۰۹,۰۴۱	۷۱۵,۴۵۰	۴,۳۲۴,۱۵۵	۷۱۶,۶۴۱	۵۹۶,۷۷۴	۹۱۹,۱۶۱	مرد	۱۳۹۰
۳۸۲,۰۳۱	۱۵۹,۰۹۴	۱۵۹,۷۴۳	۱۵۸,۶۶۲	۷۷۷,۹۰۰	۱۶۴,۸۰۳	۱۵۳,۳۰۷	۱۹۶,۰۹۴	..... ساله	
۱,۰۴۳,۶۲۶	۵۹۲,۳۹۷	۴۲۱,۳۷۳	۵۷۵,۸۶۶	۳,۱۸۲,۵۸۳	۵۶۴,۵۳۴	۴۱۷,۴۷۴	۷۲۱,۰۰۰	۱۵-۶۴ ساله	
۷۸,۱۶۷	۵۰,۰۴۷	۲۸,۴۲۵	۵۰,۰۹۲۲	۳۶۳,۶۷۲	۵۷,۳۲۴	۲۵,۹۹۳	۷۲,۰۷۴	عساله و بیشتر	
۱,۴۹۷,۳۶۰	۷۹۰,۰۹۴	۵۹۱,۶۱۷	۷۱۰,۱۲۲	۴,۳۶۹,۵۵۱	۷۷۲,۰۳۳	۵۱۱,۰۱۴	۹۷۲,۰۹۲	زن	۱۳۹۰
۳۶۳,۹۶۶	۱۵۱,۲۲۹	۱۵۲,۴۲۹	۱۵۱,۶۲۴	۷۳۸,۶۵۲	۱۵۵,۲۶۴	۱۴۴,۲۰۱	۱۸۶,۷۳۲	..... ساله	
۱,۰۰۳,۵۴۳	۵۹۰,۰۶۷	۴۱۰,۰۵۱۳	۵۷۹,۰۱۸	۳,۲۶۰,۷۴۸	۵۶۰,۹۸۲	۴۱۷,۶۸۴	۷۱۵,۸۲۱	۱۵-۶۴ ساله	
۷۹,۸۵۱	۴۸,۰۵۹۸	۲۸,۶۷۵	۴۹,۰۴۸۰	۳۷۰,۰۱۵۱	۵۵,۷۸۶	۲۶,۱۲۹	۶۹,۰۵۳۹	عساله و بیشتر	

بررسی جمعیت کلان‌شهرها طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ می‌دهد که تمام کلان‌شهرها به استثنای کرج دارای افزایش جمعیت بوده‌اند.

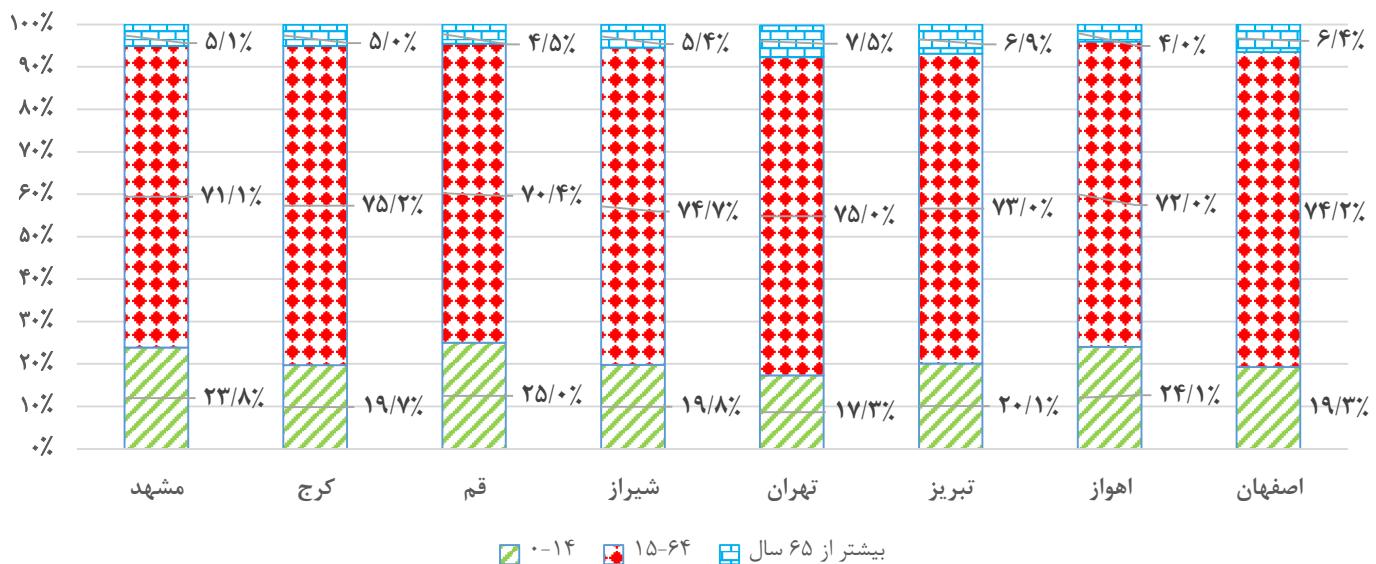
افزایش حجم جمعیت کلان‌شهرها در گروه‌های عمده سنی، طی این دو سال گویای آن است که تمام گروه‌های عمده سنی، با افزایش جمعیت روی رو می‌باشند، اما سهم این گروه‌های سنی طی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ از جمعیت کل کلان‌شهرها متفاوت بوده است. به طوری که در تعدادی از این شهرها شامل اهواز، تبریز، قم و مشهد سهم جمعیت واقع در سنین ۰-۱۴ ساله نسبت به سایر گروه‌های عمده

سنی طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ افزایش بیشتری داشته، در حالی که در شهرهای اصفهان، تهران، شیراز و کرج سهم جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر نسبت به سایر گروههای عمده سنی افزایش بیشتری داشته است و علاوه بر حجم جمعیت سالمند، سهم آن نیز در بین سایر گروههای عمده سنی افزایش بیشتری داشته است. در گروه سنی ۱۵-۶۴ ساله در تمامی کلانشهرها با وجود افزایش تعداد جمعیت واقع در این سن، سهم جمعیت گروه سنی ۱۵-۶۴ ساله نسبت به دو گروه عمده سنی دیگر کاهش داشته است.

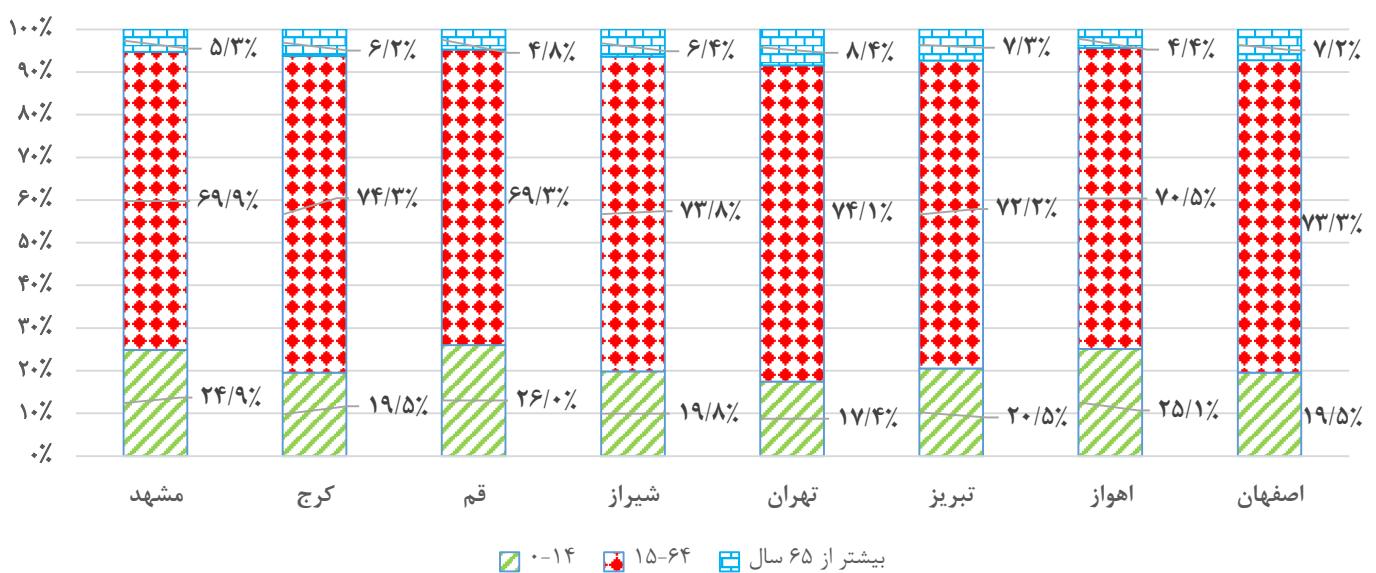
بررسی سهم جمعیت گروههای عمده سنی به تفکیک مردان و زنان نیز نتایج مشابهی دارد.

نمودارهای ۱۰-۲ و ۱۱-۲ سهم جمعیت در گروههای عمده سنی کلانشهرها را در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ نشان می‌دهد. همانطوری که در هر دو سرشماری ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ ملاحظه می‌شود شهر قم با ۲۵٪ درصد در سال ۱۳۹۰ و با ۲۶٪ درصد در سال ۱۳۹۵ بیشترین سهم گروه سنی ۱۴-۰ ساله را در بین کلانشهرها دارا بوده و شهر تهران با ۱۷/۳ درصد در سال ۱۳۹۰ و با ۱۷/۴ درصد در سال ۱۳۹۵ کمترین سهم گروه سنی ۱۴-۰ ساله را شامل می‌شود.

نمودار ۱۰-۲ سهم جمعیت گروههای عمده سنی کلانشهرها در سال ۱۳۹۰

نمودار ۱۱-۲ سهم جمعیت گروههای عمده سنی کلانشهرها در سال ۱۳۹۵

۲-۲- تعداد و متوسط بعد خانوار کلان‌شهرها

بر اساس تعاریف به کار رفته در مرکز آمار ایران، خانوارها به سه گروه تقسیم می‌شوند: خانوار معمولی، خانوار گروهی و خانوار موسسه‌ای. خانوارهای معمولی از نظر سکونت همگی وضع مشابهی ندارند و از این لحاظ به دو گروه خانوار معمولی ساکن و خانوار معمولی غیرساکن تقسیم می‌شوند.

آن دسته از خانوارهای معمولی که در اقامتگاه ثابت (مکانهای محل سکونت ساخته شده از صالح سخت و نیز قادر ثابت، آلونک، کپر و ...) سکونت دارند به عنوان خانوار معمولی ساکن و بقیه به عنوان خانوار معمولی غیرساکن، تلقی می‌شوند. نتایج سرشماری‌های سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که بیش از ۹۹ درصد از خانوارها در کلان‌شهرها از نوع خانوار معمولی ساکن هستند.

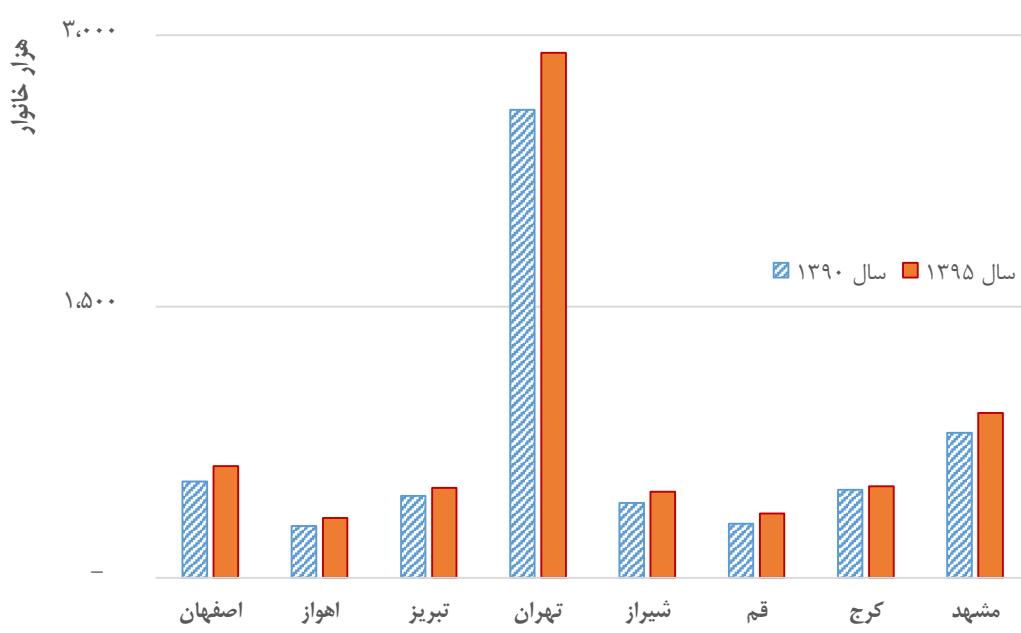
جدول ۷-۲ تعداد خانوار کلان‌شهرها به تفکیک نوع خانوار در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

سال ۱۳۹۰					نام شهر
خانوار موسسه‌ای	خانوار گروهی	خانوار معمولی ساکن	جمع		
۱,۴۷۷	۱۵,۱۱۳	۵,۱۶۷,۵۶۷	۵,۱۱۴,۱۵۷	.....	جمع
۱۴۹	۱,۲۲۳	۵۳۲,۸۴	۵۳۴,۲۵۶	.....	اصفهان
۱۱۹	۵۱۴	۲۸۷,۶۳۸	۲۸۸,۲۷۱	.....	اهواز
۱۲۵	۱,۵۰۳	۴۵۳,۸۶۶	۴۵۵,۴۹۴	.....	تبریز
۵۰۴	۸,۷۵۷	۲,۵۸۸,۴۷۰	۲,۵۹۷,۷۳۱	.....	تهران
۱۹۶	۱,۲۲۸	۴۱۴,۷۱۷	۴۱۶,۱۴۱	.....	شیروان
۱۴۰	۳۳۱	۲۹۹,۲۸۱	۲۹۹,۷۵۲	.....	قم
۲۸	۸۰۲	۴۸۷,۹۹۱	۴۸۸,۸۲۱	.....	کرج
۲۱۶	۱,۴۵۵	۸۰۲,۷۲۰	۸۰۴,۳۹۱	.....	مشهد

جدول ۷-۲ تعداد خانوار کلانشهرها به تفکیک نوع خانوار در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ (دبale)

سال ۱۳۹۵					نام شهر
خانوار موسسه‌ای	خانوار گروهی	خانوار معمولی ساکن	جمع		
۱,۴۳۰	۱۲,۱۴	۶۰۳۰۰۴۶	۱۷,۰۶۱	.....	جمع
۹۲	۶۶۲	۶۱۸,۳۳۷	۶۱۹,۰۹۱	.....	اصفهان
۶۵	۵۵۹	۳۳۰,۹۳۲	۳۳۱,۵۵۶	.....	اهواز
۶۳	۷۰۰	۴۹۷,۱۳۵	۴۹۷,۸۹۸	.....	تبریز
۵۷۵	۷۰۵۵	۲,۹۰۳,۴۳۵	۲,۹۱۱,۰۶۵	.....	تهران
۱۸۷	۸۵۲	۴۷۶,۸۷۷	۴۷۷,۹۱۶	.....	شیراز
۱۲۷	۶۸۸	۳۵۶,۱۶۱	۳۵۶,۹۷۶	.....	قم
۷۶	۸۰۵	۵۰۷,۵۳۹	۵۰۸,۴۲۰	.....	کرج
۲۳۵	۱,۲۹۳	۹۱۲,۶۱۸	۹۱۴,۱۴۶	.....	مشهد

نمودار ۱۲-۲ مقایسه تعداد خانوارهای معمولی ساکن کلانشهرها بر اساس سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

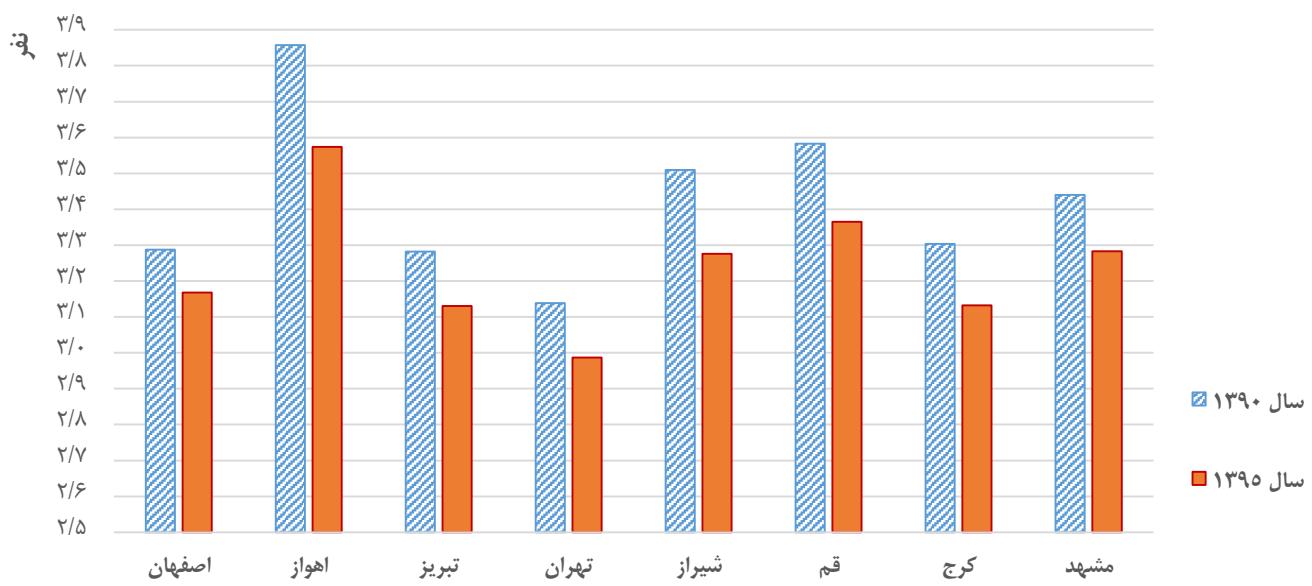
با توجه به جدول ۷-۲ و نمودار ۱۲-۲ مشاهده می شود که در تمام کلانشهرها تعداد خانوارهای معمولی ساکن در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ دارای افزایش بوده است و این افزایش در شهر تهران نسبت به سایر کلانشهرها بیشتر بوده است. در برابر این افزایش در خانوارهای معمولی ساکن، تعداد خانوارهای گروهی در مجموع در این کلانشهرها دارای کاهش بوده است.

محاسبه متوسط بعد خانوار بر اساس اطلاعات سرشماری‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ و مقایسه آنها نشان می‌دهد که بعد خانوار مجموع کلان‌شهرها ۰/۲ کاهش داشته است. در کلان‌شهرها نیز همانند کل کشور بعد خانوار از سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۹۵ کاهش یافته است که بیشترین کاهش در شهر اهواز با ۰/۳ درصد بوده است.

جدول ۲-۲ جمعیت، خانوار و متوسط بعد خانوار در کلان‌شهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نام شهر	سال ۱۳۹۰			سال ۱۳۹۵		
	بعد خانوار	خانوار	جمعیت	بعد خانوار	خانوار	جمعیت
جمع	۳/۱	۶,۶۱۷,۰۶۸	۲۰,۷۵۱,۰۵۳	۳/۳	۵,۱۱۴,۰۵۷	۱۹,۴۳۲,۷۱۱
اصفهان	۳/۲	۶۱۹,۰۹۱	۱,۹۶۱,۲۶۰	۳/۳	۵۳۴,۲۵۶	۱,۷۵۶,۱۲۶
اهواز	۳/۶	۳۳۱,۰۵۶	۱,۱۸۴,۷۸۸	۳/۹	۲۸۸,۲۷۱	۱,۱۱۲,۰۲۱
تبریز	۳/۱	۴۹۷,۸۹۸	۱,۵۵۸,۶۹۳	۳/۳	۴۵۵,۴۹۴	۱,۴۹۴,۹۹۸
تهران	۳/۰	۲,۹۱۱,۰۶۵	۸,۶۹۳,۷۰۶	۳/۱	۲,۵۹۷,۷۳۱	۸,۱۵۴,۰۵۱
شیراز	۳/۳	۴۷۷,۹۱۶	۱,۵۶۵,۵۷۲	۳/۵	۴۱۶,۱۴۱	۱,۴۶۰,۵۶۵
قم	۳/۴	۳۵۶,۹۷۶	۱,۲۰۱,۱۵۸	۳/۶	۲۹۹,۷۵۲	۱,۰۷۴,۰۳۶
کرج	۳/۱	۵۰۸,۴۲۰	۱,۵۹۲,۴۹۲	۳/۳	۴۸۸,۸۲۱	۱,۶۱۴,۵۶۲
مشهد	۳/۳	۹۱۴,۱۴۶	۳,۰۰۱,۱۸۴	۳/۴	۸۰۴,۳۹۱	۲,۷۶۶,۲۵۸

نمودار ۲-۲ مقایسه متوسط بعد خانوار کلان‌شهرها بر اساس سرشماری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

۳-۲- سرپرست خانوار در کلان شهرها

در اینجا منظور از سرپرست خانوار، عضوی از خانوار او را به این عنوان می‌شناسند و معمولاً مسئولیت تامین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد آن را به عهده دارد. سرپرست خانوار لزوماً مسن‌ترین عضو خانوار نیست و می‌تواند زن یا مرد باشد. همچنین در خانوارهای یکنفره، تنها عضو خانوار سرپرست خانوار محسوب می‌شود.

جدول ۲-۹ خانوارهای معمولی ساکن در کلان شهرها بر حسب جنس سرپرست در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

زن		مرد		مرد و زن	کلان شهر (۱۳۹۰)
درصد	تعداد	درصد	تعداد	تعداد	
۱۳/۷	۱۰۵,۳۳۲	۸۶/۳	۵۰,۶۲,۲۳۵	۵,۱۶۷,۵۶۷	جمع کل .....
۱۳/۱	۶۹,۶۲۴	۸۶/۹	۴۶۳,۲۶۰	۵۳۲,۸۸۴	اصفهان .....
۱۱/۲	۳۲,۱۰۳	۸۸/۸	۲۵۵,۵۳۵	۲۸۷,۶۳۸	اهواز .....
۱۱/۸	۵۳,۳۴۲	۸۸/۲	۴۰۰,۵۲۴	۴۵۳,۸۶۶	تبریز .....
۱۵/۴	۳۹۸,۹۰۵	۸۴/۶	۲,۱۸۹,۵۶۵	۲,۵۸۸,۴۷۰	تهران .....
۱۳/۲	۵۴,۸۸۵	۸۶/۸	۳۵۹,۸۳۲	۴۱۴,۷۱۷	شیراز .....
۱۰/۱	۳۰,۲۵۵	۸۹/۹	۲۶۹,۰۲۶	۲۹۹,۲۸۱	قم .....
۱۱/۷	۵۶,۹۱۴	۸۸/۳	۴۳۱,۰۷۷	۴۸۷,۹۹۱	کرج .....
۱۳/۶	۱۰۹,۳۰۴	۸۶/۴	۶۹۳,۴۱۶	۸۰۲,۷۲۰	مشهد .....

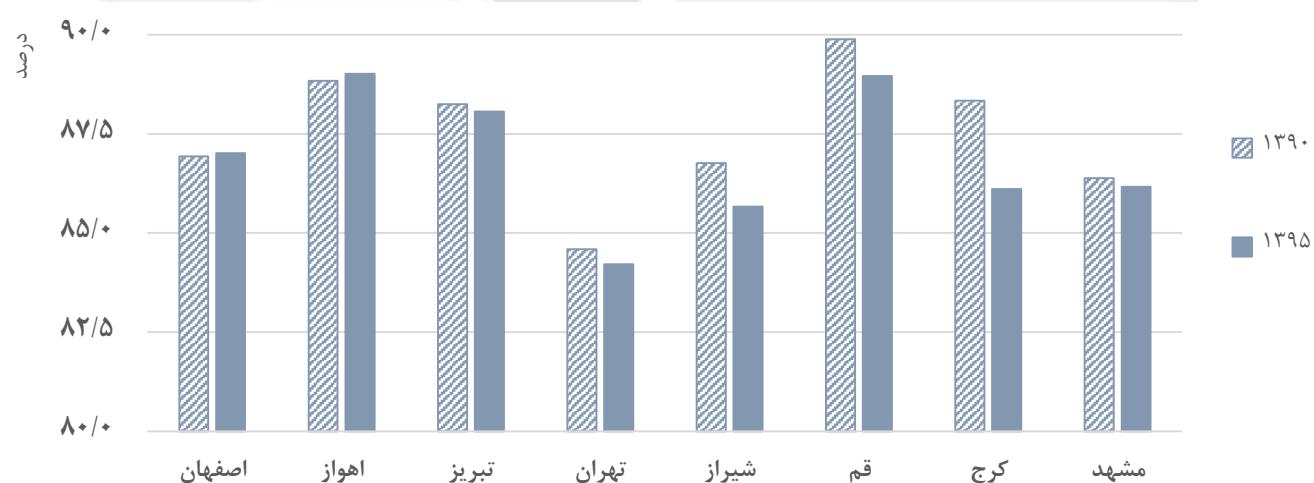
جدول ۲-۹ خانوارهای معمولی ساکن در کلان شهرها بر حسب جنس سرپرست در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ (دبale)

زن		مرد		مرد و زن	کلان شهر (۱۳۹۵)
درصد	تعداد	درصد	تعداد	تعداد	
۱۶/۳	۹۳۹,۰۹۵	۸۵/۱	۵,۶۶۳,۹۳۹	۵,۶۶۷,۰۳۴	جمع کل .....
۱۳/۰	۸۰,۲۸۹	۸۷/۰	۵۳۸,۰۴۸	۶۱۸,۳۳۷	اصفهان .....
۱۱/۰	۳۶,۳۴۳	۸۹/۰	۲۹۴,۵۸۹	۳۳۰,۹۳۲	اهواز .....
۱۱/۹	۵۹,۳۵۷	۸۸/۱	۴۳۷,۷۷۸	۴۹۷,۱۳۵	تبریز .....
۱۵/۸	۴۵۸,۴۱۹	۸۴/۲	۲,۴۴۵,۰۱۶	۲,۹۰۳,۴۳۵	تهران .....
۱۴/۳	۶۸,۳۷۷	۸۵/۷	۴۰۸,۵۰۰	۴۷۶,۸۷۷	شیراز .....
۱۱/۰	۳۹,۳۲۹	۸۹/۰	۳۱۶,۸۳۲	۳۵۶,۱۶۱	قم .....
۱۳/۹	۷۰,۱۹۸	۸۶/۱	۴۳۷,۳۴۱	۵۰۷,۵۳۹	کرج .....
۱۳/۸	۱۲۶,۷۸۳	۸۶/۲	۷۸۵,۸۳۵	۹۱۲,۶۱۸	مشهد .....

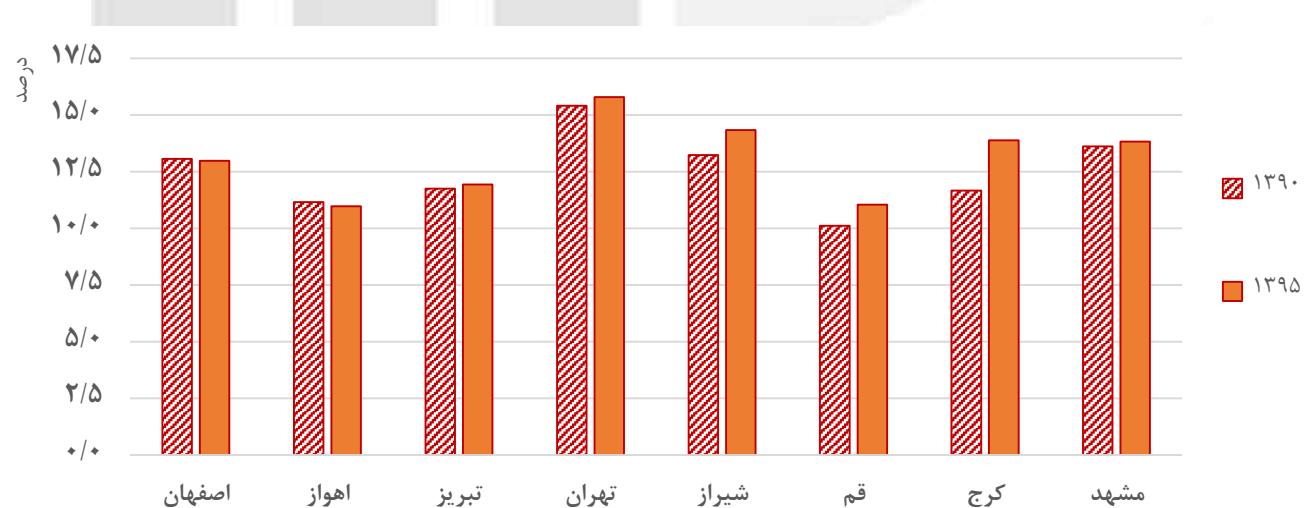
بررسی اطلاعات مربوط به سرپرست خانوار در جدول ۹-۲ نشان می‌دهد که $86/3$ درصد خانوارهای معمولی ساکن در کلان‌شهرها در سال ۱۳۹۰ دارای سرپرست مرد می‌باشند که این مقدار با کاهش $5/0$ درصدی به مقدار $85/8$ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است. در سال ۱۳۹۰ کلان‌شهر قم با $89/9$ درصد دارای بیشترین و تهران با $84/6$ درصد دارای کمترین نسبت سرپرست خانوار مرد و در سال ۱۳۹۵ شهرهای اهواز و قم با $89/0$ درصد دارای بیشترین و تهران با $84/2$ درصد دارای کمترین نسبت سرپرست خانوار مرد در بین کلان‌شهرهای کشور می‌باشند.

بررسی خانوارهای دارای سرپرست زن نیز نشان می‌دهد که $13/7$ درصد خانوارهای معمولی ساکن در کلان‌شهرها در سال ۱۳۹۰ دارای سرپرست زن می‌باشند که این مقدار با افزایش $5/0$ درصدی به مقدار $14/2$ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است. در سال ۱۳۹۰ کلان‌شهر تهران با $15/4$ درصد دارای بیشترین و قم با $10/1$ درصد دارای کمترین نسبت سرپرست خانوار زن و در سال ۱۳۹۵ شهر تهران با $15/8$ درصد دارای بیشترین و شهرهای قم و اهواز با $11/0$ درصد دارای کمترین نسبت سرپرست خانوار زن در بین کلان‌شهرهای کشور می‌باشند.

نمودار ۱۴-۲ مقایسه خانوارهای معمولی ساکن دارای سرپرست مرد در کلان‌شهرها بر اساس سرشماری‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۱۵-۲ مقایسه خانوارهای معمولی ساکن دارای سرپرست زن در کلان‌شهرها بر اساس سرشماری‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

فصل سوم

مهاجرت در کلان شهر

مردم ایران

فصل سوم: مهاجرت در کلان شهرها

۳-۱- اندازه‌ی مهاجرت در کلان شهرها

در سالهای ۱۳۸۵-۹۰ تعداد ۱،۱۵۹،۸۰۹ نفر از مهاجران عازم کلان شهرهای کشور شدند. مقصد حدود یک سوم (۳۲ درصد) از این مهاجران شهر تهران بوده است. همچنین ۱۶/۶ درصد از مهاجران کلان شهرها شهر کرج، ۱۳/۲ درصد شهر مشهد و ۱۱/۵ درصد نیز شهر شیراز را به عنوان مقصد خود انتخاب کرده اند.

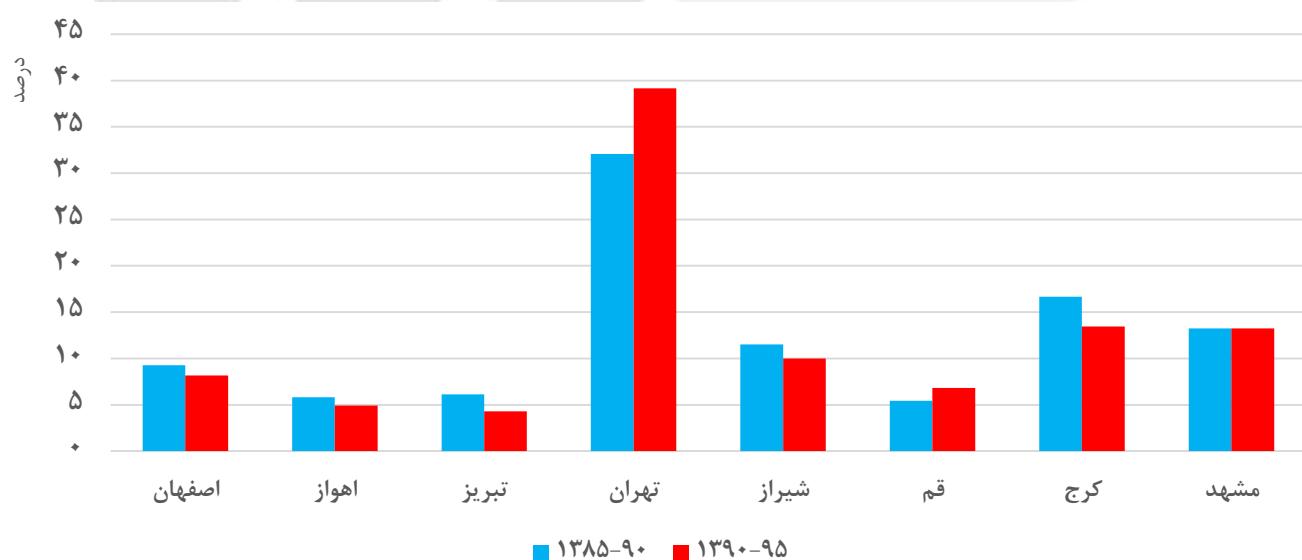
در دوره‌ی ۱۳۹۰-۹۵ تعداد مهاجران کلان شهرها به ۱۰،۳۴،۳۴۹ نفر کاهش یافته که خود موضوع قابل تأملی است. در این دوره سهم تهران از کل مهاجران کلان شهرها با افزایشی چشمگیر به ۳۹/۲ درصد رسیده است. سهم کرج از مهاجران کلان شهرها در این دوره ۱۳/۴ درصد، مشهد ۱۳/۲ درصد و شیراز ۱۰/۰ درصد می باشد. مفهوم این داده‌ها آن است که جریان ورودی مهاجران به کلان شهرها علاوه بر آن که کاهش داشته است، تمرکز بیشتری یافته و بیشتر به تهران معطوف گردیده است. در واقع تهران و قم تنها کلان شهرهایی هستند که سهم آنان از مهاجران وارد شده به کلان شهرها در این دوره نسبت به دوره‌ی قبل افزایش یافته است. سهم مشهد از این مهاجران در طول این دو دوره ثابت باقی مانده و سهم سایر کلان شهرها کاهش یافته است.

شهر کرج با آن که در هر دو دوره‌ی ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵ به لحاظ جمعیت رتبه‌ی چهارم در بین کلان شهرهای کشور را داشته است، اما در هر دو دوره به لحاظ سهم از مهاجران در رتبه‌ی دوم قرار می‌گیرد. این موضوع حاکی از شدت بالای مهاجرت معطوف به این شهر در طول دهه‌ی اخیر است.

جدول ۱-۳ توزیع نسبی مهاجران واردشده به کلان شهرهای کشور طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

۱۳۹۰-۹۵		۱۳۸۵-۹۰		کلان شهر
درصد	جمعیت مهاجران واردشده	درصد	جمعیت مهاجران واردشده	
۱۰۰/۰	۱,۰۳۶,۳۴۹	۱۰۰/۰	۱,۱۵۹,۱۰۹	جمع کل
۸/۲	۸۴,۴۸۸	۹/۳	۱۰۷,۴۹۴	اصفهان
۴/۹	۵۰,۶۷۰	۵/۸	۶۷,۱۴۷	اهواز
۴/۳	۴۴,۵۰۵	۶/۱	۷۰,۷۹۸	تبریز
۳۹/۲	۴۰۴,۹۹۶	۳۲/۰	۳۷۱,۶۸۹	تهران
۱۰/۰	۱۰۳,۲۱۴	۱۱/۵	۱۳۳,۵۰۶	شیراز
۶/۸	۷۰,۵۴۷	۵/۴	۶۲,۸۹۰	قم
۱۳/۴	۱۳۹,۰۰۳	۱۶/۶	۱۹۲,۹۶۴	کرج
۱۳/۲	۱۳۶,۹۲۶	۱۳/۲	۱۵۳,۳۲۱	مشهد

نمودار ۱-۳ مقایسه توزیع نسبی مهاجران واردشده به کلان شهرها طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

۳-۲- مبدأ مهاجرت به کلان شهرها

در سال های ۱۳۸۵-۹۰ از ۱،۱۵۹،۸۰۹ نفر مهاجران وارد شده به کلان شهرها، ۱،۰۹۷،۸۸۸ نفر (۹۶/۷ درصد) از نقطه ای در داخل کشور مهاجرت خود را آغاز کرده و ۴۵،۵۴۷ نفر (۳/۹ درصد) از خارج از کشور به کلان شهرها آمده اند. در میان کلان شهرهای کشور بیشترین نسبت مهاجران وارد شده از خارج از کشور به ترتیب مربوط به شهرهای تهران (۷/۱ درصد)، قم (۶/۰ درصد) و اصفهان (۳/۷ درصد) و کمترین نسبت مربوط به اهواز (۶/۰ درصد) بوده است.

در سال های ۱۳۹۰-۹۵ از مجموع ۱،۰۳۴،۳۴۹ نفر مهاجران وارد شده به کلان شهرها، ۹۶۸،۰۹۰ نفر (۹۳/۶ درصد) از داخل کشور و ۱۳۴،۱۶۳ نفر (۱/۱ درصد) مستقیماً از خارج از کشور وارد کلان شهرها شده اند. در میان کلان شهرهای کشور بیشترین نسبت مهاجران وارد شده از خارج به ترتیب مربوط به شهرهای تهران (۹/۳ درصد)، قم (۸/۸ درصد) و اصفهان و مشهد (۵/۳ درصد) و کمترین نسبت مربوط به تبریز (۱/۰ درصد) بوده است.

تفییر قابل مشاهده، افزایش تعداد و نسبت مهاجران وارد شده از خارج از کشور در دوره ای اخیر (۶/۱ درصد) نسبت به دوره ای قبل (۳/۹ درصد) می باشد. هرچند که الگوی شهرهای مقصد مهاجران خارجی در هر دو دوره تقریباً ثابت باقی مانده و فقط شهر مشهد علاوه بر شهرهای تهران، قم و اصفهان مورد توجه مهاجران خارجی قرار گرفته است. نسبت مهاجران وارد شده از خارج از کشور در این شهر در دوره ای اخیر نسبت به دوره ای قبل تقریباً دو برابر شده است.

جدول ۳-۲ توزیع نسبی مهاجران وارد شده به کلان شهرها بر حسب مبدأ مهاجرت طی سال های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

کلان شهر	دوره ۱۳۹۰-۹۵				دوره ۱۳۸۵-۹۰			
	وارد شده از اظهار نشده مبدأ	وارد شده از خارج کشور	وارد شده از داخل کشور	جمعیت کل وارد شده	وارد شده از اظهار نشده مبدأ	وارد شده از خارج کشور	وارد شده از داخل کشور	جمعیت کل وارد شده
جمع	۰/۳	۶/۱	۹۳/۶	۱،۰۳۴،۳۴۹	۱/۴	۳/۹	۹۶/۷	۱،۱۵۹،۸۰۹
اصفهان	۰/۲	۵/۳	۹۴/۵	۸۴،۴۸۸	۱/۱	۳/۷	۹۵/۳	۱۰۷،۴۹۴
اهواز	۰/۲	۱/۱	۹۸/۸	۵۰،۶۷۰	۱/۶	۰/۶	۹۷/۸	۶۷،۱۴۷
تبریز	۰/۸	۱/۰	۹۸/۲	۴۴،۵۰۵	۱/۱	۰/۷	۹۸/۳	۷۰،۷۹۸
تهران	۰/۴	۹/۳	۹۰/۳	۴۰۴،۹۹۶	۲/۰	۷/۱	۹۰/۹	۳۷۱،۶۸۹
شیراز	۰/۲	۳/۲	۹۶/۶	۱۰۳،۲۱۴	۰/۸	۲/۲	۹۶/۹	۱۳۳،۵۰۶
قم	۰/۴	۸/۸	۹۰/۸	۷۰،۵۴۷	۱/۶	۶/۰	۹۲/۳	۶۲،۸۹۰
کرج	۰/۱	۲/۳	۹۷/۶	۱۳۹،۰۰۳	۱/۰	۱/۶	۹۷/۴	۱۹۲،۹۶۴
مشهد	۰/۲	۵/۳	۹۴/۶	۱۳۶،۹۲۶	۱/۳	۲/۸	۹۵/۹	۱۵۳،۳۲۱

۳-۳- خالص مهاجرت در کلان شهرها

از آنجا که شهر مبدا مهاجرت، سوالی است که برای اولین بار در سال ۱۳۹۵ پرسیده شده است، لذا امکان بررسی تا سال ۱۳۹۰ وجود ندارد، بنابراین در دوره‌ی زمانی ۱۳۸۵-۹۰ امکان اندازه‌گیری تعداد مهاجران خارج‌شده از کلان‌شهرها و در نتیجه تعیین خالص مهاجرت برای کلان‌شهرها وجود ندارد. در اینجا صرفاً برآیند و خالص مهاجرت کلان‌شهرها در سالهای ۱۳۹۰-۹۵ بررسی می‌شود. در دوره‌ی یاد شده خالص مهاجرت عمومی و داخلی در شهرهای تبریز، اصفهان و اهواز منفی بوده است. در شهر تبریز خالص مهاجرت عمومی در این دوره ۲۷۵۵۵ نفر و خالص مهاجرت داخلی ۲۸۳۷۰ نفر بوده است. تبریز در میان کلان‌شهرهای کشور بیشترین کاهش جمعیت در نتیجه‌ی مهاجرت را داشته است. خالص مهاجرت عمومی و داخلی در شهر اصفهان به ترتیب ۱۸۲۸۲ و ۲۲۹۲۶ نفر بوده است. در اهواز نیز خالص مهاجرت عمومی و داخلی به ترتیب ۷۴۱۰ و ۸۰۳۷ نفر بوده است.

مقدار منفی خالص مهاجرت به این معنی است که مهاجرت داخلی و خارجی در این شهرها در جهت کاهش جمعیت عمل کرده‌اند. البته بدیهی است که این موضوع به معنای کاهش کلی جمعیت این شهرها نیست و جمعیت این شهرها در نتیجه‌ی رشد طبیعی افزایش یافته است. لیکن برایند هر دو جریان مهاجرت داخلی و خارجی بر جمعیت این شهرها کاهنده بوده است.

شهر تهران از نظر تأثیر جریان‌های مهاجرتی و ضعیت ویژه و متفاوتی دارد. در این شهر خالص مهاجرت عمومی ۳۵۷۰۸ نفر اما خالص مهاجرت داخلی ۳۶۹۰ نفر بوده است. این بدان معنی است که برایند مهاجرتهای داخلی بر جمعیت این شهر کاهشی بوده و تعداد مهاجران داخلی خارج شده بیشتر از مهاجران داخلی وارد شده است که این نکته‌ی قابل تأملی است. اما جریان مهاجران خارجی در این شهر به اندازه‌ای بوده که این کاهش را جبران کرده و در نتیجه خالص مهاجرت عمومی در جهت افزایش جمعیت بوده است.

در کلان‌شهرهای کرج، شیراز، قم و مشهد خالص مهاجرت عمومی و داخلی هر دو عددی مثبت است. در شهر کرج خالص مهاجرت عمومی در این دوره ۵۲,۴۳۴ نفر و خالص مهاجرت داخلی ۴۹,۰۳۶ نفر است. کرج بزرگترین خالص مهاجرت عمومی و داخلی را در کلان‌شهرهای کشور داراست و این موضوع حاکی از شدت و بزرگی جریان‌های مهاجرتی به سوی این شهر است. شهرهای شیراز، قم و مشهد به همین ترتیب در رتبه‌های بعدی از نظر افزایش جمعیت ناشی از مهاجرت قرار دارند.

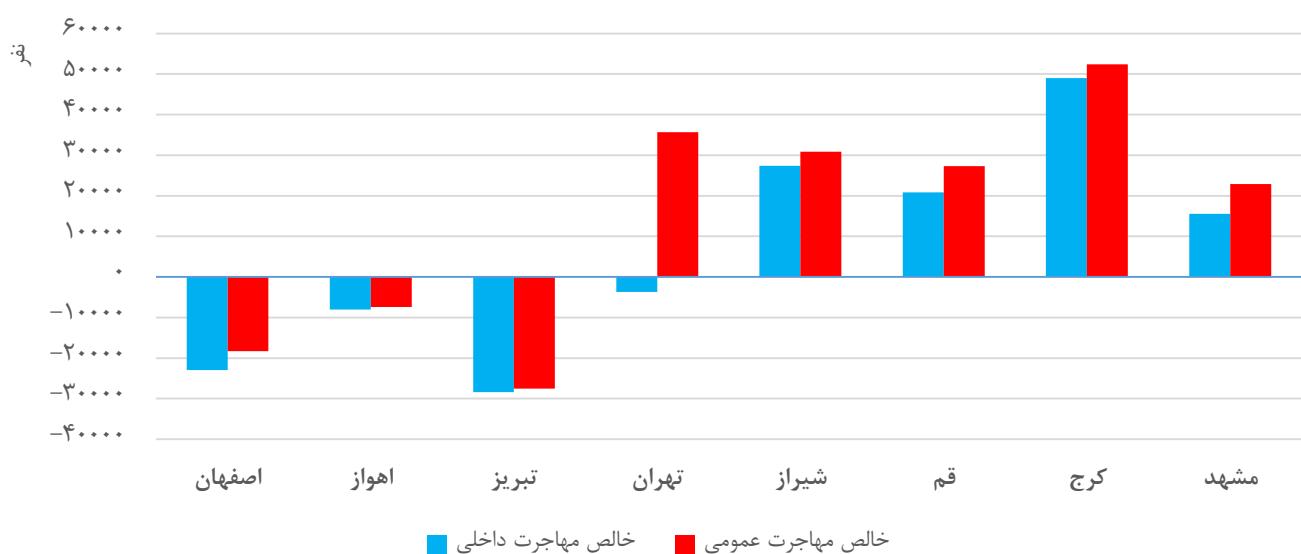
جدول ۳-۳ مهاجران واردشده و خارج شده و خالص مهاجرت در کلان‌شهرها در سال‌های ۱۳۸۵-۹۰

دوره ۱۳۹۰-۹۵								کلان‌شهر
خالص مهاجرت عمومی	خالص مهاجرت داخلی	مهاجران خارج شده	کل وارد شده	وارددشده از مبدا اظهارنشده	وارددشده از خارج کشور	وارددشده از داخل کشور	وارددشده از داخل کشور	
-	-	-	۱,۱۵۹,۱۰۹	۱۶,۳۷۴	۴۵,۵۴۷	۱,۰۹۷,۱۱۱	.....	جمع
-	-	-	۱۰۷,۴۹۴	۱,۱۸۳	۳,۹۳۳	۱۰۲,۳۷۸	.....	اصفهان
-	-	-	۶۷,۱۴۷	۱,۰۵۰	۴۲۳	۶۵۶۷۴	.....	اهواز
-	-	-	۷۰,۷۹۸	۷۹۲	۴۶۲	۶۹,۵۴۴	.....	تبریز
-	-	-	۳۷۱,۶۸۹	۷,۳۴۴	۲۶,۵۴۳	۳۳۷,۸۰۲	.....	تهران
-	-	-	۱۳۳,۵۰۶	۱,۰۹۹	۲,۹۹۵	۱۲۹,۴۱۲	.....	شیراز
-	-	-	۶۲,۸۹۰	۱,۰۳۷	۳,۷۷۵	۵۸,۰۷۸	.....	قم
-	-	-	۱۹۲,۹۶۴	۱,۸۹۷	۳,۱۶۵	۱۸۷,۹۰۲	.....	کرج
-	-	-	۱۵۳,۳۲۱	۱,۹۷۲	۴,۲۵۱	۱۴۷,۰۹۸	.....	مشهد

جدول ۳-۴ مهاجران وارد شده و خارج شده و خالص مهاجرت در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰-۹۵

دوره ۱۳۹۰-۹۵								کلان شهر
خالص مهاجرت عمومی	خالص مهاجرت داخلی	مهاجران خارج شده	کل وارد شده	وارد شده از مبدا اظهار نشده	وارد شده از خارج کشور	وارد شده از داخل کشور		
۱۱۶,۰۳۶	۳۹,۷۷۷	۹۱۸,۳۱۳	۱,۰۳۶,۳۴۹	۳,۱۲۵	۶۳,۱۳۴	۹۶۱,۰۹۰	جمع	
- ۱۸,۲۸۲	- ۲۲,۹۲۶	۱۰۲,۷۷۰	۸۴,۴۸۸	۱۷۲	۴,۴۷۲	۷۹,۸۴۴	اصفهان	.....
- ۷,۴۱۰	- ۸,۰۳۷	۵۸,۰۸۰	۵۰,۵۷۰	۸۸	۵۳۹	۵۰,۰۴۳	اهواز	.....
- ۲۷,۵۵۵	- ۲۸,۳۷۰	۷۲,۰۶۰	۴۴,۵۰۵	۳۵۹	۴۵۶	۴۳,۵۹۰	تبریز	.....
۳۵۷۰۸	- ۳۶۹۰	۳۶۹,۲۸۸	۴۰۴,۹۹۶	۱,۷۵۲	۳۷,۶۴۶	۳۶۵,۵۹۸	تهران	.....
۳۰۹۰۵	۲۷,۳۹۴	۷۲,۳۰۹	۱۰۳,۲۱۴	۱۵۹	۳,۳۵۲	۹۹,۷۰۳	شیراز	.....
۲۷۳۰۷	۲۰,۸۴۶	۴۳,۲۴۰	۷۰,۵۴۷	۲۴۹	۶,۲۱۲	۶۴,۰۸۶	قم	.....
۵۲۸۴۳۴	۴۹,۰۳۶	۸۶,۵۶۹	۱۳۹,۰۰۳	۱۳۴	۳,۲۶۴	۱۳۵,۶۰۵	کرج	.....
۲۲۹۲۹	۱۵,۵۲۴	۱۱۳,۹۹۷	۱۳۶,۹۲۶	۲۱۲	۷,۱۹۳	۱۲۹,۵۲۱	مشهد	.....

نمودار ۳-۲ خالص مهاجرت داخلی و عمومی در کلان شهرها طی سال های ۱۳۹۰-۹۵

۳-۴- ویژگی های مهاجران وارد شده به کلان شهرها

۳-۴-۱- ساختار سنی و جنسی مهاجران

در مجموعه افرادی که طی سال های ۱۳۸۵-۹۰ به کلان شهرها مهاجرت کرده اند، $۵۱/۳$ درصد مرد و $۴۸/۷$ درصد زن بوده اند. نسبت جنسی در بین مهاجران به کلان شهرها در این دوره ۱۰۵ درصد بوده است یعنی در برابر هر صد نفر زن ۱۰۵ مرد در این جمعیت وجود داشته است. فزونی تعداد مردان بر زنان در مهاجران وارد شده به عموم کلان شهرها به جز اهواز و کرج مشاهده می شود. در مهاجران وارد شده به شهر اهواز در این دوره، سهم مردان $۴۹/۴$ درصد (نسبت جنسی ۹۸ درصد) و در مهاجران وارد شده به کرج $۴۹/۸$ درصد (نسبت جنسی ۹۹ درصد) بوده است.

از مجموعه افرادی زمانی، $۱۸/۲$ درصد در گروه سنی صفر تا ۱۴ ساله، $۷۹/۲$ درصد در گروه سنی ۱۵ تا ۶۴ ساله و $۲/۰$ درصد نیز در گروه سنی ۶۵ ساله و بیشتر قرار گرفته اند. نسبت جمعیت واقع در سن فعالیت در مهاجران وارد شده به کلان شهرها در این دوره از حداقل $۷۷/۶$ درصد (مهاجران وارد شده به قم) تا حداکثر $۸۰/۷$ درصد (مهاجران وارد شده به تبریز) متغیر است و نشان می دهد که بخش چشمگیری از مهاجران به کلان شهرها در سن فعالیت اقتصادی هستند.

در مجموعه افرادی که طی سال های ۱۳۹۰-۹۵ به کلان شهرها مهاجرت کرده اند، $۵۰/۷$ درصد مرد و $۴۹/۳$ درصد زن بوده اند. نسبت جنسی در بین مهاجران به کلان شهرها در این دوره ۱۰۳ درصد بوده است یعنی در برابر هر صد نفر زن ۱۰۳ مرد در این جمعیت وجود داشته است. در این دوره علاوه بر شهرهای اهواز و کرج، در شهرهای تبریز و قم نیز فراوانی نسبی زنان مهاجر بیشتر از مردان بوده است. سهم مردان در مهاجران وارد شده به اهواز $۴۷/۲$ درصد، تبریز $۴۷/۹$ درصد، قم $۴۹/۳$ درصد و کرج $۴۹/۴$ درصد بوده است. از مجموعه افرادی زمانی، $۱۷/۳$ درصد در گروه سنی صفر تا ۱۴ ساله، $۸۰/۸$ درصد در گروه سنی ۱۵ تا ۶۴ ساله و $۱/۸$ درصد نیز در گروه سنی ۶۵ ساله و بیشتر قرار گرفته اند. نسبت جمعیت واقع در سن فعالیت در مهاجران وارد شده به کلان شهرها در این دوره از حداقل $۷۸/۳$ درصد (مهاجران وارد شده به مشهد) تا حداکثر $۸۲/۶$ درصد (مهاجران وارد شده به تهران) متغیر است و حاکی از آن است که نسبت جمعیت میانسال و در سن فعالیت نسبت به دوره‌ی قبل افزایش و نسبت سالمدنان، کودکان و نوجوانان در جمعیت مهاجران به کلان شهرها کاهش یافته است.

جدول ۵-۳ تعداد و توزیع نسبی مهاجران واردشده به کلانشهرهای کشور بر حسب جنس و گروههای سنی عمده در سالهای ۱۳۸۵-۹۰

اظهارنشده		۶۵ ساله و بیشتر		۱۵-۶۴ ساله		۰-۱۴ ساله		جمع		کلان شهر
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰/۶	۶,۹۱۹	۲/۰	۲۲,۲۴۷	۷۹/۳	۹۱۸,۷۱۹	۱۱/۳	۲۱۰,۰۵۴	۱۰۰/۰	۱,۱۵۹,۱۰۹	جمع
۰/۹	۵,۳۱۴	۱/۱	۱۰,۰۵۹	۷۹/۰	۴۷۰,۲۹۱	۱۱/۳	۱۰۹,۱۶۰	۵۱/۳	۵۹۵,۳۲۱	جمع مرد
۰/۳	۱,۶۰۵	۲/۲	۱۲,۶۱۸	۷۹/۵	۴۴۱,۰۰۱	۱۱/۰	۱۰۱,۶۹۶	۴۱/۷	۵۶۴,۴۸۱	جمع زن
۰/۰	۲۴	۳/۱	۳,۳۴۳	۷۹/۳	۱۰۰,۱۲۵	۱۷/۷	۱۹,۰۰۳	۱۰۰/۰	۱۰۷,۴۹۴	اصفهان
۰/۰	۱۹	۱/۶	۹۰۲	۸۰/۵	۴۴,۴۴۳	۱۷/۸	۹,۸۲۱	۵۱/۳	۵۵,۱۸۵	مرد
۰/۰	۵	۴/۷	۲,۴۴۱	۷۷/۸	۴۰,۶۸۲	۱۷/۶	۹,۱۸۱	۴۸/۷	۵۲,۳۰۹	زن
۰/۳	۱۳۳	۱/۵	۹۷۱	۷۱/۱	۵۲,۹۰۹	۱۹/۵	۱۳,۱۲۷	۱۰۰/۰	۶۷,۱۴۷	اهواز
۰/۰	۵	۱/۴	۴۵۸	۷۸/۶	۲۶,۰۵۳	۲۰/۰	۶,۶۳۷	۴۹/۴	۳۲,۱۵۳	مرد
۰/۴	۱۲۸	۱/۵	۵۲۰	۷۹/۰	۲۶,۸۵۶	۱۹/۱	۶,۴۹۰	۵۰/۶	۳۳,۳۹۴	زن
۰/۰	۹	۲/۲	۱,۰۵۴	۱۰/۷	۵۷,۱۵۳	۱۷/۱	۱۲,۰۱۳	۱۰۰/۰	۷۰,۱۷۴	تبیز
۰/۰	۶	۱/۵	۵۴۸	۸۱/۶	۳۰,۰۷	۱۶/۹	۶,۲۶۶	۵۲/۳	۳۷,۰۲۷	مرد
۰/۰	۳	۳/۰	۱,۰۰۶	۷۹/۸	۲۶,۹۴۶	۱۷/۲	۵,۸۱۶	۴۷/۷	۳۳,۷۷۱	زن
۱/۰	۵,۷۵۰	۱/۱	۶,۷۶۱	۱۰/۰	۲۹۹,۳۷۱	۱۶/۱	۵۹,۱۰۰	۱۰۰/۰	۳۷۱,۶۸۹	تهران
۲/۳	۴,۴۴۳	۱/۷	۳,۳۳۳	۷۹/۹	۱۵۵,۱۴۰	۱۶/۰	۳۱,۱۳۵	۵۲/۲	۱۹۴,۰۵۱	مرد
۰/۷	۱,۳۰۷	۱/۹	۳,۴۳۵	۸۱/۲	۱۴۴,۲۳۱	۱۶/۱	۲۸,۶۶۵	۴۷/۸	۱۷۷,۶۳۸	زن
۰/۴	۵۷۶	۱/۵	۱,۹۵۵	۷۹/۴	۱۰۰,۹۵۰	۱۱/۷	۲۵,۰۲۵	۱۰۰/۰	۱۳۳,۵۰۶	شیراز
۰/۶	۴۴۶	۱/۵	۱,۰۱۶	۷۹/۰	۵۴,۳۵۸	۱۸/۹	۱۳,۰۱۰	۵۱/۶	۶۸,۸۳۰	مرد
۰/۲	۱۳۰	۱/۵	۹۳۹	۷۹/۸	۵۱,۵۹۲	۱۸/۶	۱۲,۰۱۵	۴۸/۴	۶۴,۵۷۶	زن
۰/۰	۲۷	۱/۱	۱,۰۴۳	۷۷/۶	۴۱,۱۰۱	۲۰/۵	۱۲,۹۱۲	۱۰۰/۰	۶۲,۰۹۰	قم
۰/۱	۲۳	۱/۷	۵۵۴	۷۷/۹	۲۵,۰۳۹	۲۰/۴	۶,۶۷۹	۵۲/۱	۳۲,۷۹۵	مرد
۰/۰	۴	۲/۰	۵۸۹	۷۷/۳	۲۲,۰۵۹	۲۰/۷	۶,۲۳۳	۴۷/۹	۳۰,۰۹۵	زن
۰/۰	۳۶	۲/۷	۰,۲۱۱	۷۷/۱	۱۵۰,۲۰۶	۱۹/۴	۳۷,۴۴۱	۱۰۰/۰	۱۹۲,۹۶۴	کرج
۰/۰	۲۷	۲/۷	۲,۶۳۲	۷۷/۱	۷۴,۰۴۹	۲۰/۲	۱۹,۰۳۸	۴۹/۸	۹۶,۰۷۱	مرد
۰/۰	۹	۲/۷	۲,۶۴۹	۷۸/۶	۷۶,۱۷۷	۱۸/۶	۱۸,۰۵۸	۵۰/۲	۹۶,۸۹۳	زن
۰/۳	۴۳۴	۱/۵	۲,۲۲۵	۷۷/۷	۱۱۹,۱۹۷	۲۰/۵	۳۱,۴۶۵	۱۰۰/۰	۱۵۳,۳۲۱	مشهد
۰/۵	۴۱۵	۱/۴	۱,۱۱۶	۷۷/۳	۶۰,۴۴۹	۲۰/۸	۱۶,۰۲۹	۵۱/۰	۷۸,۰۲۹	مرد
۰/۰	۱۹	۱/۵	۱,۰۱۹	۷۸/۲	۵۸,۰۷۴۸	۲۰/۳	۱۵,۰۲۳۶	۴۹/۰	۷۵,۰۱۱۲	زن

جدول ۶-۳ تعداد و توزیع نسبی مهاجران واردشده به کلانشهرهای کشور بر حسب جنس و گروههای سنی عمدۀ در سال‌های ۱۳۹۰-۹۵

۶۵ ساله و بیشتر		۱۵-۶۴ ساله		۰-۱۴ ساله		جمع		کلان شهر
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱/۸	۱۹۰۴۱	۸۰/۸	۸۳۵۸۸۹	۱۷/۳	۱۷۹۴۱۹	۱۰۰/۰	۱۰۳۴۳۴۹	جمع
۱/۸	۹۰۳۶۸	۸۰/۶	۴۲۳۰۳۰	۱۷/۶	۹۲۴۰۹	۵۰/۷	۵۲۴۸۰۷	جمع مرد
۱/۹	۹۵۷۳	۸۱/۰	۴۱۲۸۵۹	۱۷/۱	۸۷۰۱۰	۴۹/۳	۵۰۹۰۴۲	جمع زن
۱/۸	۱۴۸۴	۸۱/۰	۶۸۴۴۸	۱۷/۲	۱۴۵۵۶	۱۰۰/۰	۸۴۴۸۸	اصفهان
۱/۸	۷۸۱	۸۰/۴	۳۴۰۷۷	۱۷/۷	۷۵۰۵	۵۰/۱	۴۲۳۶۳	مرد
۱/۷	۷۰۳	۸۱/۶	۳۴۰۷۱	۱۶/۷	۷۰۰۵۱	۴۹/۹	۴۲۱۲۵	زن
۱/۴	۷۲۱	۸۰/۸	۴۰۰۶۳	۱۷/۷	۸۰۹۸۶	۱۰۰/۰	۵۰۵۷۰	اهواز
۱/۴	۳۴۲	۷۹/۴	۱۹۰۰۲۰	۱۹/۱	۴۰۵۷۹	۴۷/۲	۲۳۹۴۱	مرد
۱/۴	۳۷۹	۸۲/۱	۲۱۰۹۳	۱۶/۵	۴۰۴۰۷	۵۲/۸	۲۶۷۲۹	زن
۱/۸	۷۹۷	۸۰/۵	۳۵۸۱۲	۱۷/۷	۷۸۹۶	۱۰۰/۰	۴۴۵۰۵	تبیز
۱/۸	۳۸۶	۷۹/۲	۱۶۸۹۸	۱۸/۹	۴۰۰۳۹	۴۷/۹	۲۱۰۳۲۳	مرد
۱/۸	۴۱۱	۸۱/۶	۱۸۰۹۴	۱۶/۶	۳۰۸۵۷	۵۲/۱	۲۳۰۱۸۲	زن
۱/۷	۶۸۱۸	۸۲/۶	۳۳۴۰۵۸	۱۵/۷	۶۳۶۱۰	۱۰۰/۰	۴۰۴۹۹۶	تهران
۱/۶	۳۰۲۹۴	۸۳/۰	۱۷۵۰۱۲۹	۱۵/۵	۳۲۵۹۹	۵۲/۱	۲۱۱۰۱۲۲	مرد
۱/۸	۳۰۵۲۴	۸۲/۲	۱۵۹۰۴۳۹	۱۵/۹	۳۰۰۱۱	۴۷/۹	۱۹۳۰۷۴	زن
۱/۶	۱۶۰۵	۸۰/۳	۸۲۰۹۲۷	۱۸/۱	۱۸۰۸۲	۱۰۰/۰	۱۰۳۰۲۱۴	شیراز
۱/۵	۸۲۰	۸۰/۲	۴۲۰۹۳۹	۱۸/۳	۹۰۷۸۷	۵۱/۹	۵۳۰۵۴۶	مرد
۱/۶	۷۸۵	۸۰/۵	۳۹۰۹۸۸	۱۷/۹	۸۰۸۹۵	۴۸/۱	۴۹۰۶۶۸	زن
۱/۱	۷۸۶	۷۸/۹	۵۵۶۳۲	۲۰/۰	۱۴۰۱۲۹	۱۰۰/۰	۷۰۰۵۴۷	قم
۱/۱	۳۸۲	۷۷/۹	۲۷۰۰۷۶	۲۱/۰	۷۰۰۲۹۰	۴۹/۳	۳۴۰۷۴۸	مرد
۱/۱	۴۰۴	۷۹/۸	۲۸۰۰۵۶	۱۹/۱	۶۰۰۳۹	۵۰/۷	۳۵۰۷۹۹	زن
۳/۶	۵۰۰۰۹	۷۹/۳	۱۱۰۰۲۸۰	۱۷/۱	۲۳۰۷۱۴	۱۰۰/۰	۱۳۹۰۰۰۳	کرج
۳/۶	۲۰۴۹۵	۷۸/۷	۵۴۰۰۲۴	۱۷/۶	۱۲۰۰۱	۴۹/۴	۶۸۰۶۲۰	مرد
۳/۶	۲۰۵۱۴	۷۹/۹	۵۶۰۰۲۵۶	۱۶/۵	۱۱۰۰۱۳	۵۰/۶	۷۰۰۳۸۳	زن
۱/۳	۱۰۸۲۱	۷۸/۳	۱۰۰۰۲۵۹	۲۰/۳	۲۷۰۰۸۴۶	۱۰۰/۰	۱۳۶۰۹۲۶	مشهد
۱/۳	۸۶۸	۷۷/۹	۵۳۰۰۸۷	۲۰/۸	۱۴۰۰۹	۵۰/۵	۶۹۰۱۴۴	مرد
۱/۴	۹۵۳	۷۸/۸	۵۳۰۰۹۲	۱۹/۸	۱۳۰۰۴۳۷	۴۹/۵	۶۷۰۷۸۲	زن

جدول ۷-۳ جمعیت مهاجران واردشده به کلان شهرها بر حسب گروههای سنی ۵ ساله در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵

مشهد	کرج	قم	شیراز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۱۵۳,۳۲۱	۱۹۲,۹۶۴	۶۲,۱۹۰	۱۳۳,۵۰۶	۳۷۱,۶۱۹	۷۰,۷۹۱	۶۷,۱۴۷	۱۰۱,۴۹۴	مرد و زن
۸,۸۴۳	۱۰,۴۵۱	۴,۱۷۹	۶,۸۲۶	۱۶,۵۵۲	۳,۳۶۹	۳,۹۹۰	۴,۷۲۴	..... ساله ۰-۴
۱۲,۵۷۵	۱۴,۲۸۷	۵,۰۱۴	۹,۴۰۱	۲۲,۵۴۴	۴,۷۸۷	۵,۰۹۴	۷,۴۵۲	..... ساله ۵-۹
۱۰,۰۴۷	۱۲,۷۰۳	۳,۷۱۹	۸,۷۹۸	۲۰,۵۰۴	۳,۹۲۶	۴,۰۴۳	۶,۸۲۶	..... ساله ۱۰-۱۴
۱۳,۵۳۳	۱۳,۲۴۱	۶,۵۹۳	۱۳,۷۶۶	۳۱,۳۹۴	۷,۵۱۲	۶,۶۶۱	۹,۷۹۷	..... ساله ۱۵-۱۹
۳۰,۴۷۸	۲۲,۲۰۶	۱۲,۷۳۳	۲۶,۴۳۴	۶۶,۳۹۵	۱۵,۷۸۵	۱۲,۷۳۲	۱۹,۶۸۹	..... ساله ۲۰-۲۴
۲۶,۶۹۴	۳۰,۶۰۷	۱۱,۹۵۸	۲۱,۶۲۵	۶۷,۴۲۲	۱۰,۸۷۷	۱۱,۶۰۴	۱۷,۵۱۷	..... ساله ۲۵-۲۹
۱۷,۴۶۲	۲۵,۵۶۸	۶,۸۳۰	۱۴,۶۷۳	۴۴,۳۷۳	۸,۰۳۵	۸,۰۰۷	۱۱,۶۰۶	..... ساله ۳۰-۳۴
۱۰,۷۳۵	۱۷,۰۹۰	۴,۱۳۱	۹,۰۱۴	۲۸,۰۷۰	۵,۰۱۳	۴,۷۵۰	۷,۹۷۹	..... ساله ۳۵-۳۹
۷,۸۲۸	۱۳,۶۰۳	۲,۷۷۳	۷,۰۲۸	۲۱,۴۴۹	۳,۷۸۸	۳,۳۶۹	۶,۷۱۰	..... ساله ۴۰-۴۴
۵,۲۱۹	۱۰,۲۲۶	۱,۶۵۳	۵,۰۳۶	۱۵,۴۸۰	۲,۵۰۱	۲,۰۰۱	۴,۷۷۱	..... ساله ۴۵-۴۹
۳,۷۷۷	۸,۰۹۸	۱,۰۹۱	۳,۷۶۳	۱۲,۴۴۹	۱,۶۷۰	۱,۰۷۰	۳,۵۳۷	..... ساله ۵۰-۵۴
۲,۱۸۰	۵,۶۰۸	۶۱۸	۲,۰۳۵۳	۷,۳۳۹	۱,۰۰۱	۱,۰۱۳۸	۱,۹۹۹	..... ساله ۵۵-۵۹
۱,۱۹۱	۳,۴۵۹	۳۲۸	۱,۰۵۴	۴,۳۶۶	۰۷۱	۶۷۷	۱,۰۵۰	..... ساله ۶۰-۶۴
۷۷۰	۲,۰۳۷	۲۷۱	۶۷۲	۲,۶۷۱	۳۹۱	۳۵۳	۸۷۴	..... ساله ۶۵-۶۹
۵۳۴	۱,۳۹۱	۳۶۰	۴۷۴	۱,۶۴۹	۳۳۰	۲۵۵	۱,۳۵۵	..... ساله ۷۰-۷۴
۹۲۱	۱,۸۵۳	۵۱۲	۸۰۹	۲,۴۴۸	۸۳۳	۳۷۰	۱,۱۱۴	۷۵ ساله و بیشتر.
۴۳۴	۳۶	۲۷	۵۷۶	۵,۷۵۰	۹	۱۳۳	۲۴	ظهارنشده

مرکز آمار ایران

جدول ۷-۳ جمعیت مهاجران واردشده به کلانشهرها بر حسب گروههای سنی ۵ ساله در سالهای ۹۰-۸۵ (دبالة)

مشهد	کرج	قم	شیراز	تهران	تبیز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۷۱،۲۰۹	۹۶،۰۷۱	۳۲،۷۹۵	۶۱،۱۳۰	۱۹۴،۰۵۱	۳۷،۰۲۷	۳۳،۱۵۳	۵۵،۱۱۵	مرد
۴۶۱۹	۵۰۳۹۸	۲۰۱۴۸	۳۰۴۹۷	۸۰۴۷۸	۱۰۷۳۸	۲۰۰۲۸	۲۰۴۰۴	..... ساله ۰-۴
۶۵۳۳	۷۰۴۹۰	۲۵۰۰۴	۴۸۰۰	۱۱۸۳۶	۲۰۴۷۷	۲۰۵۶۳	۳۰۸۷	..... ساله ۵-۹
۵۰۷۷	۶۰۴۹۵	۱۰۹۲۷	۴۰۷۱۳	۱۰۰۲۱	۲۰۰۵۱	۲۰۰۴۶	۳۰۵۰	..... ساله ۱۰-۱۴
۶۰۱۲	۶۰۲۹۱	۳۰۴۰۶	۷۰۷۸۵	۱۷۰۲۱۹	۴۰۲۲۴	۳۰۱۸۰	۵۰۴۰۶	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۵۰۳۴۱	۹۰۵۶۷	۶۰۰۵۰	۱۲۰۵۱	۳۳۰۲۶۹	۸۰۳۸۴	۵۰۳۰۴	۱۰۰۰۵	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۳۰۵۰۸	۱۳۰۸۴۶	۶۰۲۴۵	۱۰۰۱۸۵	۳۳۰۱۴۲	۵۰۰۲۰۹	۵۰۴۶۳	۸۰۵۲	..... ساله ۲۵-۲۹
۸۰۷۹۵	۱۳۰۰۸۰	۳۰۷۵۳	۷۰۴۰۶	۲۲۰۸۵۲	۴۰۰۱۲	۴۰۳۴۶	۵۰۷۶۳	..... ساله ۳۰-۳۴
۵۶۹۳	۹۰۵۲۱	۲۰۲۹۱	۵۰۲۰۹	۱۵۰۹۵۳	۳۰۰۰۷	۲۵۶۴	۴۰۰۸۴	..... ساله ۳۵-۳۹
۴۰۱۷۸	۷۰۴۲۶	۱۰۶۲۷	۴۰۰۰۱	۱۱۰۰۵	۲۰۱۱۴	۱۰۰۲۸	۳۰۷۴۶	..... ساله ۴۰-۴۴
۲۸۶۰	۵۰۴۳۱	۹۳۵	۲۰۷۸۷	۸۰۴۴۸	۱۰۰۰۴	۱۰۰۰۳	۲۰۵۱	..... ساله ۴۵-۴۹
۲۰۱۱۴	۴۰۱۱۹	۷۱۱	۲۰۱۴۱	۶۰۰۶۱	۹۲۰	۹۷۹	۱۰۹۹۳	..... ساله ۵۰-۵۴
۱۰۲۲۰	۲۰۰۵۹	۳۵۳	۱۰۳۱۰	۴۰۰۴۴	۵۳۲	۶۲۳	۱۰۱۴۰	..... ساله ۵۵-۵۹
۶۳۸	۱۰۷۸۹	۱۶۸	۸۸۳	۲۰۰۳۴۷	۳۱۱	۳۶۳	۸۰۳	..... ساله ۶۰-۶۴
۳۸۵	۱۰۰۵۷	۱۲۸	۳۸۳	۱۰۰۴۱۶	۱۹۳	۱۵۲	۳۱۷	..... ساله ۶۵-۶۹
۲۶۳	۷۱۰۵	۷۱	۲۰۰۷	۸۱۹	۱۴۱	۱۲۹	۲۳۳	..... ساله ۷۰-۷۴
۴۶۸	۸۶۰	۳۴۵	۳۷۶	۱۰۰۹۸	۲۱۴	۱۷۷	۳۵۲	۷۵ ساله و بیشتر.
۴۱۵	۲۷	۲۳	۴۴۶	۴۰۰۴۳	۶	۵	۱۹	..... ظهارنشده
۷۵،۱۱۲	۹۶،۰۹۳	۳۰۰۰۹۵	۶۴،۰۷۶	۱۷۷،۵۳۸	۳۲،۰۷۱	۳۳،۰۹۴	۵۲،۰۳۰	زن
۴۰۲۲۴	۵۰۰۵۳	۲۰۰۳۱	۳۰۳۲۹	۸۰۱۷۴	۱۰۶۳۱	۱۰۶۲	۲۰۳۲۰	..... ساله ۰-۴
۶۰۰۴۲	۶۰۷۹۷	۲۰۰۴۰	۴۵۰۰۱	۱۰۰۷۰۸	۲۰۰۳۰	۲۰۵۸۵	..... ساله ۵-۹	
۴۰۹۷۰	۶۰۲۰۸	۱۰۷۹۲	۴۰۰۸۵	۹۰۷۸۳	۱۰۰۷۵	۱۰۰۹۷	۳۰۲۷۶	..... ساله ۱۰-۱۴
۷۰۰۳۱	۶۰۹۵۰	۳۰۱۸۷	۵۰۰۸۱	۱۰۰۱۷۵	۳۰۰۸۸	۳۰۰۸۱	۴۰۳۹۱	..... ساله ۱۵-۱۹
۱۰۰۱۳۷	۱۲۰۵۳۹	۶۰۶۸۳	۱۰۰۷۸۳	۲۰۰۱۲۶	۷۰۰۰۱	۷۰۰۲۸	۹۰۴۸۴	..... ساله ۲۰-۲۴
۱۰۰۱۸۶	۱۶۰۷۶۱	۵۰۰۷۱۳	۱۱۰۰۴۰	۲۰۰۰۸۰	۵۰۰۶۸	۶۰۰۱۴۱	۸۰۰۸۵	..... ساله ۲۵-۲۹
۸۰۶۶۷	۱۲۰۰۸۸	۳۰۰۷۷	۷۰۰۶۷	۲۰۰۰۲۱	۳۰۰۳۳	۳۰۰۶۱	۵۰۰۸۴۳	..... ساله ۳۰-۳۴
۵۰۰۴۲	۸۰۰۶۹	۱۰۸۴۰	۴۰۰۳۰۵	۱۰۰۰۷۵۱	۲۰۰۰۶	۲۰۰۰۸۶	۳۰۰۸۹۵	..... ساله ۳۵-۳۹
۳۶۵۰	۶۰۰۱۷۷	۱۰۰۱۴۶	۳۰۰۲۸۱	۹۰۰۶۴۴	۱۰۰۰۷۴	۱۰۰۰۴۱	۲۰۰۹۶۴	..... ساله ۴۰-۴۴
۲۰۳۵۹	۴۰۰۷۹۵	۷۱۸	۲۰۰۴۹	۷۰۰۰۳۲	۱۰۰۰۰۷	۹۹۸	۲۰۰۱۲۰	..... ساله ۴۵-۴۹
۱۰۶۶۳	۳۰۰۷۹۹	۴۸۰	۱۰۰۶۲۲	۶۰۰۳۸۸	۷۵۰	۷۹۱	۱۰۰۵۴۴	..... ساله ۵۰-۵۴
۹۶۰	۲۰۰۶۹	۲۶۵	۱۰۰۰۴۳	۳۰۰۲۹۵	۴۶۹	۵۱۵	۸۰۰۸۵	..... ساله ۵۵-۵۹
۰۰۵۳	۱۰۰۷۰	۱۶۰	۶۲۱	۲۰۰۰۱۹	۲۶۰	۳۱۴	۷۱۷	..... ساله ۶۰-۶۴
۳۸۵	۹۸۰	۱۲۳	۲۸۹	۱۰۰۲۵۵	۱۹۸	۲۰۱	۵۵۷	..... ساله ۶۵-۶۹
۲۷۱	۸۷۶	۲۸۹	۲۱۷	۸۳۰	۱۸۹	۱۲۶	۱۰۱۲۲	..... ساله ۷۰-۷۴
۴۰۵۳	۹۹۳	۱۶۷	۴۳۳	۱۰۰۳۵۰	۶۱۹	۱۹۳	۷۶۲	۷۵ ساله و بیشتر.
۱۹	۹	۴	۱۳۰	۱۰۰۳۰۷	۳	۱۲۸	۵	..... ظهارنشده

جدول ۸-۳ جمعیت مهاجران واردشده به کلان شهرها بر حسب گروههای سنی ۵ ساله در سالهای ۱۳۹۰-۹۵

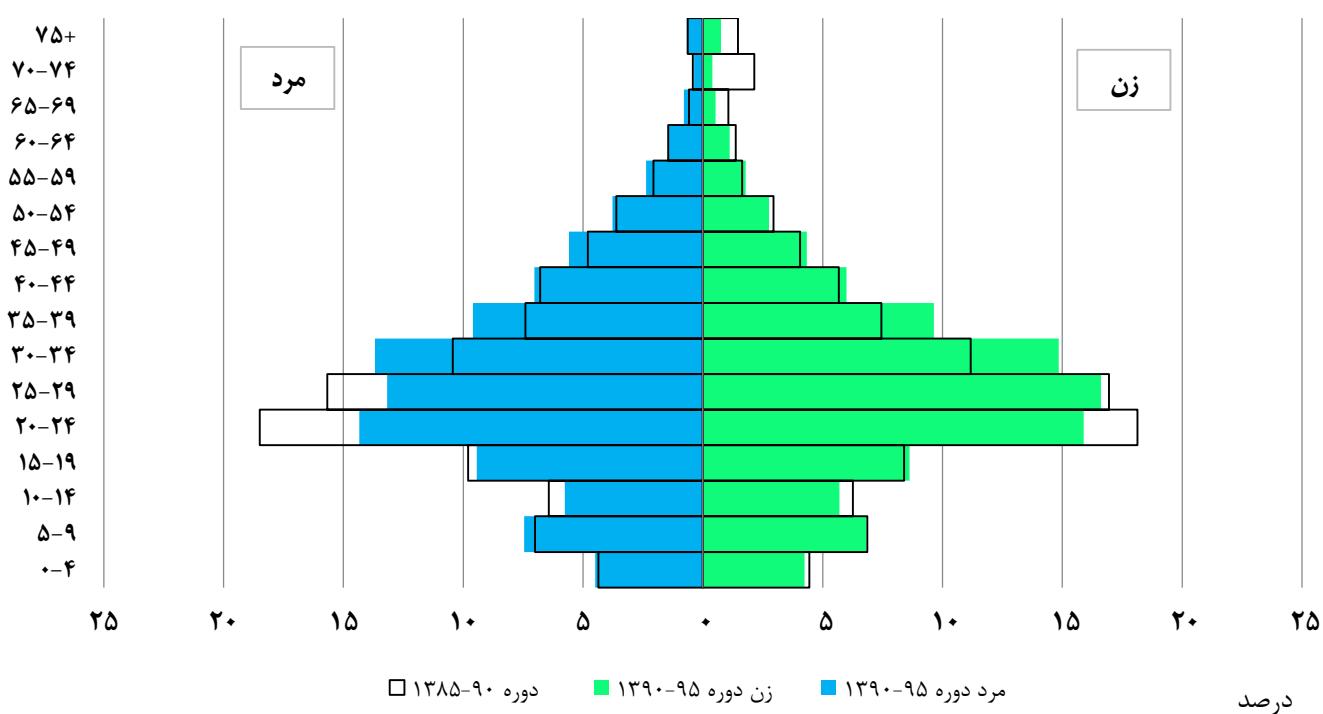
مشهد	کرج	قم	شیراز	تهران	تبریز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۱۳۶,۹۲۶	۱۳۹,۰۰۳	۷۰,۵۴۷	۱۰۳,۲۱۴	۴۰۴,۹۹۶	۴۴,۵۰۵	۵۰,۶۷۰	۱۶,۴۱۱	مرد و زن
۷,۶۵۵	۶,۲۴۳	۴,۸۶۱	۴,۸۲۸	۱۸,۶۵۴	۱,۹۶۶	۲,۵۷۲	۳,۶۸۹	.....۰-۴
۱۱,۳۳۸	۹,۴۶۵	۵,۵۵۵	۷,۶۷۱	۲۵,۴۷۳	۳,۳۲۸	۳,۶۳۲	۶,۰۲۸	.....۵-۹
۸,۸۵۳	۸,۰۰۶	۳,۷۱۳	۶,۱۸۳	۱۹,۴۸۳	۲,۶۰۲	۲,۷۸۲	۴,۸۳۹	.....۱۰-۱۴
۱۲,۲۰۶	۸,۰۱۰	۶,۹۱۳	۹,۹۹۷	۳۱,۰۶۵	۳,۶۷۵	۴,۰۱۱	۷,۶۳۵	.....۱۵-۱۹
۲۱,۷۸۵	۱۳,۰۵۱	۱۲,۵۵۷	۱۶,۹۱۹	۶۲,۸۶۶	۶,۴۱۹	۹,۰۲۱	۱۲,۷۶۵	.....۲۰-۲۴
۲۲,۱۱۴	۱۹,۰۴۱	۱۳,۴۹۲	۱۵,۶۹۸	۷۴,۱۳۵	۶,۵۸۰	۸,۰۷۷	۱۲,۵۷۵	.....۲۵-۲۹
۱۸,۶۷۱	۲۱,۰۲۲	۹,۰۹۱	۱۴,۰۴۶	۶۳,۴۳۸	۶,۴۳۹	۷,۶۰۶	۱۲,۰۴۹	.....۳۰-۳۴
۱۲,۳۶۸	۱۴,۹۶۸	۵,۰۳۵	۹,۰۵۳	۳۸,۷۰۵	۴,۰۹۵	۴,۳۲۶	۸,۱۲۱	.....۳۵-۳۹
۷,۷۳۹	۱۰,۰۵۷	۳,۱۴۸	۵,۹۰۰	۲۲,۹۳۰	۳,۱۰۲	۲,۵۶۶	۵,۰۵۶	.....۴۰-۴۴
۵,۳۸۱	۸,۱۶۳	۲,۱۴۹	۴,۵۶۹	۱۷,۰۱۳	۲,۱۹۸	۱,۹۲۴	۴,۱۹۲	.....۴۵-۴۹
۳,۵۴۶	۶,۲۸۲	۱,۳۷۴	۳,۰۱۴	۱۱,۵۳۲	۱,۴۳۸	۱,۰۴۰	۲,۷۶۱	.....۵۰-۵۴
۲,۰۲۷	۴,۸۱۳	۸۳۶	۲,۰۶۹	۷,۸۷۳	۸۲۹	۹۰۱	۱,۷۵۷	.....۵۵-۵۹
۱,۰۲۲	۳,۰۷۲	۵۳۷	۱,۰۳۶۲	۵,۰۱۱	۵۳۷	۵۹۱	۱,۰۸۷	.....۶۰-۶۴
۶۰۴	۲,۰۱۹۴	۲۸۳	۶۷۵	۲,۷۶۷	۲۶۷	۳۲۱	۵۵۹	.....۶۵-۶۹
۴۶۳	۱,۰۱۹۲	۱۷۱	۳۲۷	۱,۶۳۴	۱۹۵	۱۳۲	۳۲۱	.....۷۰-۷۴
۷۵۴	۱,۶۲۳	۳۳۲	۶۰۳	۲,۴۱۷	۳۳۵	۲۶۸	۶۰۴	۷۵ ساله و بیشتر.

مرکز آمار ایران

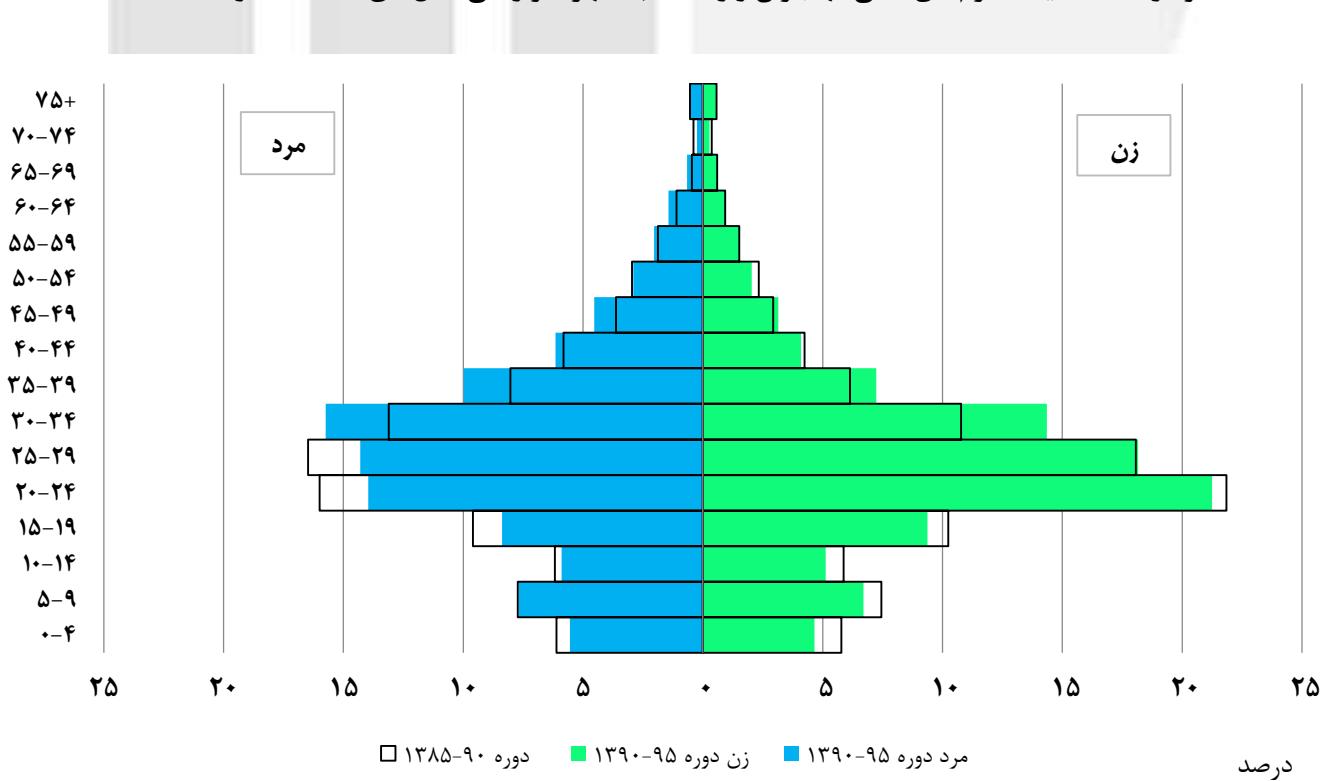
جدول ۸-۳ جمعیت مهاجران واردشده به کلانشهرها بر حسب گروههای سنی ۵ ساله در سالهای ۹۵-۹۰ (دبale)

مشهد	کرج	قم	شیراز	تهران	تبیز	اهواز	اصفهان	گروه سنی
۶۹,۱۴۴	۶۸,۶۲۰	۳۴,۷۴۸	۵۳,۵۶۶	۲۱,۱۱۲	۲۱,۳۲۳	۲۳,۹۴۱	۴۲,۳۶۳	مرد
۳,۹۴۰	۳,۱۹۹	۲,۵۱۵	۲,۵۲۲	۹,۴۵۳	۱,۰۱۰	۱,۳۲۸	۱,۹۰۳	..... ساله ۴-۰
۵,۱۹۸	۴,۸۰۵	۲,۹۰۹	۳,۹۱۷	۱۲,۰۸۹	۱,۷۳۷	۱,۸۴۰	۳,۱۶۱	..... ساله ۹-۵
۴,۰۷۱	۴,۰۹۷	۱,۸۶۶	۲,۳۴۸	۱۰,۱۵۷	۱,۲۹۲	۱,۴۱۱	۲,۴۴۱	..... ساله ۱۴-۱۰
۵,۸۲۹	۴,۰۷۳	۳,۰۱۸	۵,۸۶۲	۱۷,۹۱۱	۱,۷۵۲	۲,۰۰۷	۴,۰۰۰	..... ساله ۱۹-۱۵
۱۰,۱۶۶	۵,۶۸۴	۵,۰۹۹	۸,۷۱۵	۳۳,۸۰۶	۲,۰۳۸	۳,۳۴۴	۶,۰۷۲	..... ساله ۲۴-۲۰
۱۰,۹۱۹	۸,۹۳۵	۶,۷۸۴	۷,۱۵۳	۳۵,۴۲۶	۲,۷۹۵	۳,۴۲۴	۵,۰۵۸	..... ساله ۲۹-۲۵
۹,۴۲۶	۱۰,۴۴۹	۴,۸۲۶	۶,۸۳۰	۳۱,۹۷۹	۳,۰۹۵	۳,۷۷۰	۵,۰۷۹	..... ساله ۳۴-۳۰
۶,۴۵۷	۷,۶۷۱	۲,۸۴۲	۴,۸۶۱	۲۰,۵۷۱	۲,۳۵۸	۲,۳۹۱	۴,۰۶۳	..... ساله ۳۹-۳۵
۴,۰۴۱	۵,۰۹۲	۱,۷۷۹	۳,۰۲۸	۱۲,۷۰۸	۱,۶۹۳	۱,۴۷۲	۲,۹۸۱	..... ساله ۴۴-۴۰
۲,۸۵۷	۴,۲۸۷	۱,۱۹۰	۲,۵۱۱	۹,۳۱۶	۱,۰۲۴	۱,۰۸۴	۲,۳۶۶	..... ساله ۴۹-۴۵
۲,۰۳۶	۳,۰۳۱	۷۹۶	۱,۷۳۳	۶,۲۷۷	۸۷۳	۶۹۵	۱,۶۰۰	..... ساله ۵۴-۵۰
۱,۲۵۹	۲,۴۶۱	۴۵۴	۱,۰۱۹	۴,۰۲۷	۴۶۶	۴۸۹	۱,۰۰۳	..... ساله ۵۹-۵۵
۶۶۷	۱,۰۵۱	۲۸۸	۷۹۵	۲,۰۷۵	۲۸۲	۳۴۴	۶۱۵	..... ساله ۶۴-۶۰
۳۰۳	۱,۰۰۸۳	۱۲۴	۳۵۵	۱,۰۴۲	۱۳۷	۱۵۷	۳۳۹	..... ساله ۶۹-۶۵
۲۱۷	۵۹۷	۹۷	۱۶۱	۸۱۱	۸۸	۶۰	۱۵۵	..... ساله ۷۴-۷۰
۳۴۸	۸۱۵	۱۶۱	۳۰۴	۱,۰۰۶	۱۶۱	۱۲۵	۲۸۷	..... ساله و بیشتر ۷۵
۶۷,۷۱۲	۷۰,۳۱۳	۳۰,۷۹۹	۴۹,۶۶۱	۱۹۳,۱۷۴	۲۳,۱۱۲	۲۶,۷۲۹	۴۲,۱۲۵	زن
۳,۰۷۱۵	۳,۰۴۴	۲,۳۴۶	۲,۳۰۶	۹,۰۲۱	۹۵۶	۱,۲۴۴	۱,۰۷۸	..... ساله ۴-۰
۵,۰۴۰	۴,۶۶۰	۲,۶۴۶	۳,۰۷۵	۱۲,۳۸۴	۱,۰۹۱	۱,۷۹۲	۲,۰۸۷	..... ساله ۹-۵
۴,۰۲۸۲	۳,۰۹۹	۱,۸۴۷	۲,۸۳۵	۹,۳۲۶	۱,۳۱۰	۱,۳۷۱	۲,۰۳۹	..... ساله ۱۴-۱۰
۶,۳۷۷	۴,۰۴۳	۳,۰۹۵	۴,۰۱۳	۱۲,۰۵۴	۱,۰۲۳	۲,۰۰۴	۳,۶۳۵	..... ساله ۱۹-۱۵
۱۱,۶۱۹	۷,۰۵۷	۷,۰۴۵	۸,۰۲۰	۲۹,۰۶۰	۴,۰۸۱	۵,۶۷۷	۶,۶۹۳	..... ساله ۲۴-۲۰
۱۱,۰۹۵	۱۰,۶۰۶	۶,۰۷۰	۸,۰۴۵	۳۸,۰۷۹	۳,۰۷۸	۴,۰۵۳	۶,۹۹۵	..... ساله ۲۹-۲۵
۹,۰۲۴۵	۱۰,۷۷۴	۴,۰۴۶	۷,۰۲۱	۳۱,۰۴۹	۳,۰۳۴	۳,۰۳۶	۶,۰۲۵	..... ساله ۳۴-۳۰
۵,۰۹۰۱	۷,۰۲۹	۲,۰۴۹	۴,۰۴۹	۱۸,۰۳۴	۲,۰۲۳	۱,۹۳۵	۴,۰۰۵	..... ساله ۳۹-۳۵
۳,۰۴۹۸	۴,۰۷۶	۱,۰۳۶	۲,۰۶۰	۱۰,۰۲۲	۱,۰۴۰	۱,۰۹۴	۲,۰۵۲	..... ساله ۴۴-۴۰
۲,۰۵۲۴	۳,۰۷۶	۹۵۹	۲,۰۰۵	۷,۰۶۹	۹۵۲	۸۴۰	۱,۰۸۲	..... ساله ۴۹-۴۵
۱,۰۱۰	۲,۰۹۷	۵۷۸	۱,۰۲۸	۵,۰۲۵	۵۶۵	۵۴۵	۱,۰۱۶	..... ساله ۵۴-۵۰
۹۶۸	۲,۰۳۵	۳۸۲	۸۷۰	۳,۰۵۹	۳۶۳	۴۱۲	۷۵۴	..... ساله ۵۹-۵۵
۵۵۵	۱,۰۱۱	۲۴۹	۵۶۷	۲,۰۲۵	۲۵۵	۲۴۷	۴۷۲	..... ساله ۶۴-۶۰
۳۰۱	۱,۰۱۱	۱۵۹	۳۲۰	۱,۰۳۴	۱۳۰	۱۶۴	۲۲۰	..... ساله ۶۹-۶۵
۲۴۶	۰۹۵	۷۴	۱۶۶	۸۲۳	۱۰۷	۷۲	۱۶۶	..... ساله ۷۴-۷۰
۴۰۶	۸۰۸	۱۷۱	۲۹۹	۱,۰۳۵	۱۷۴	۱۴۳	۳۱۷	..... ساله و بیشتر ۷۵

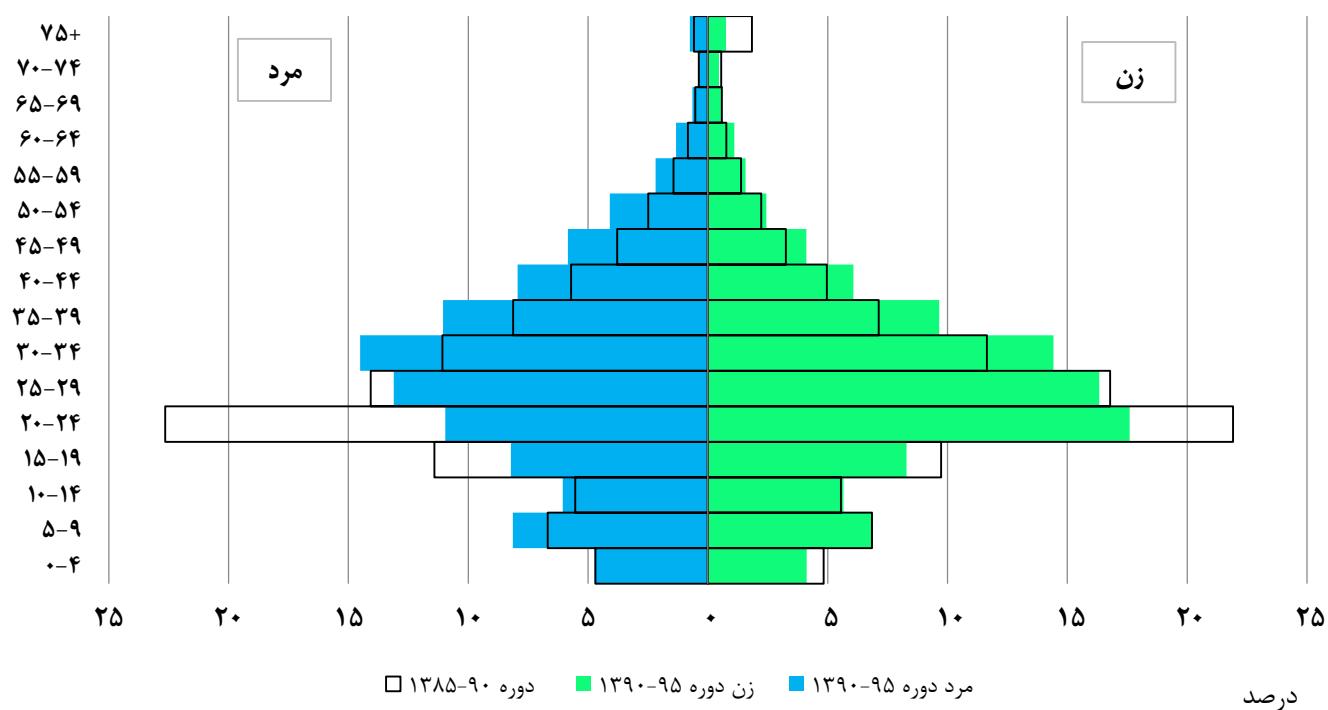
نمودار ۳-۳ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر اصفهان طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

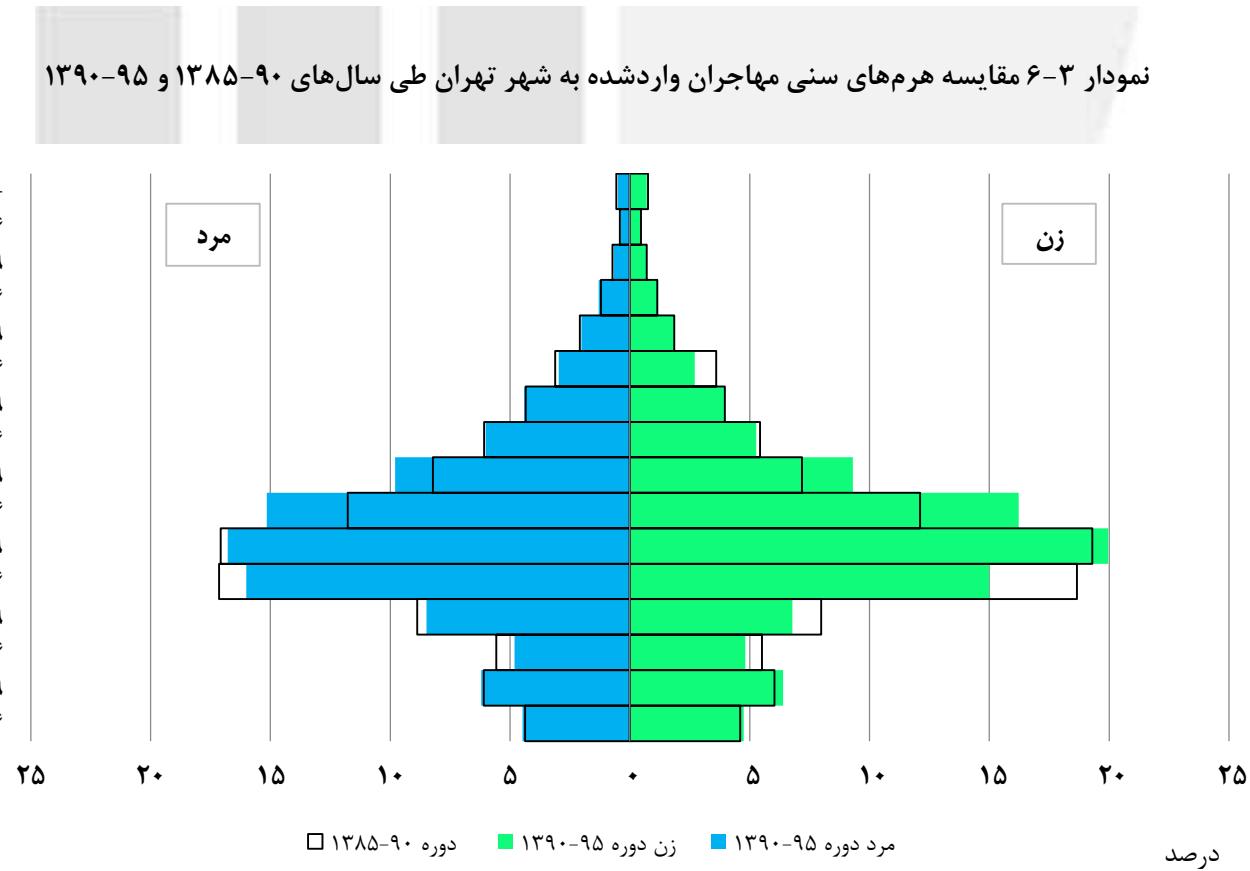
نمودار ۳-۴ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر اهواز طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

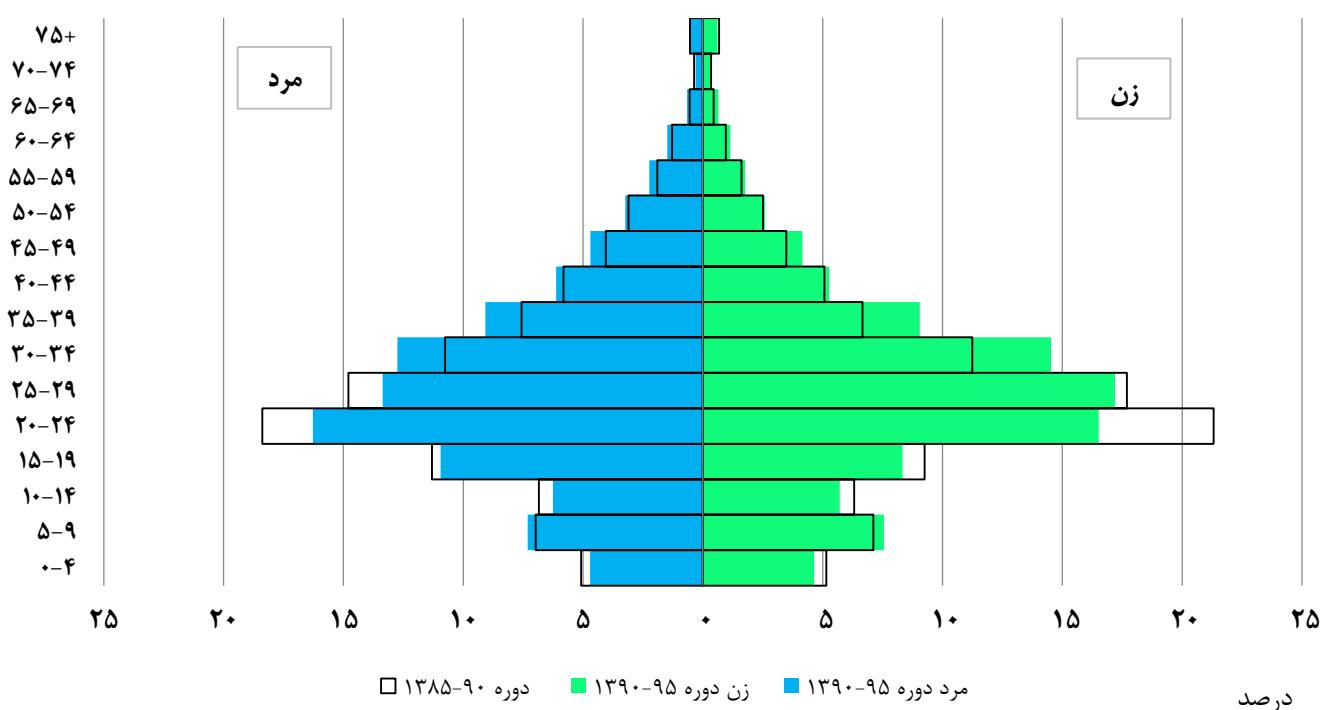
نمودار ۳-۵ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر تبریز طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

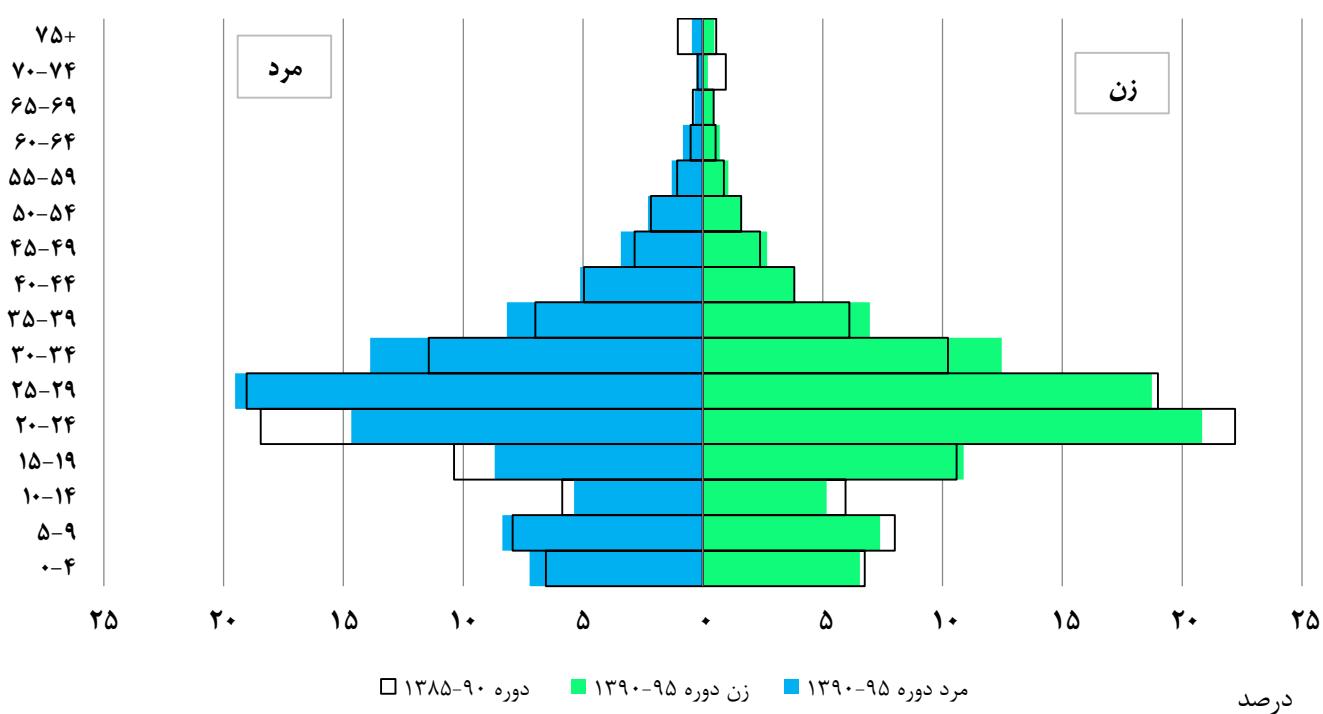
نمودار ۳-۶ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر تهران طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

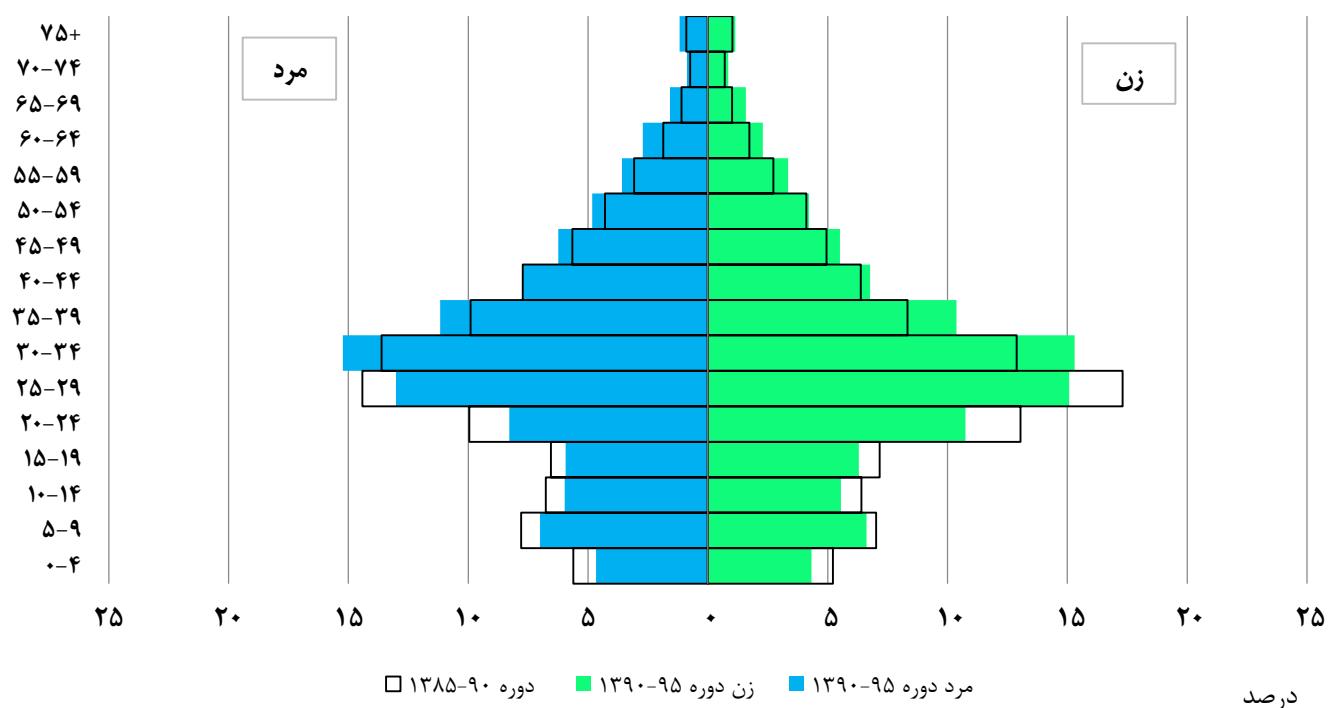
نمودار ۷-۳ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر شیراز طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

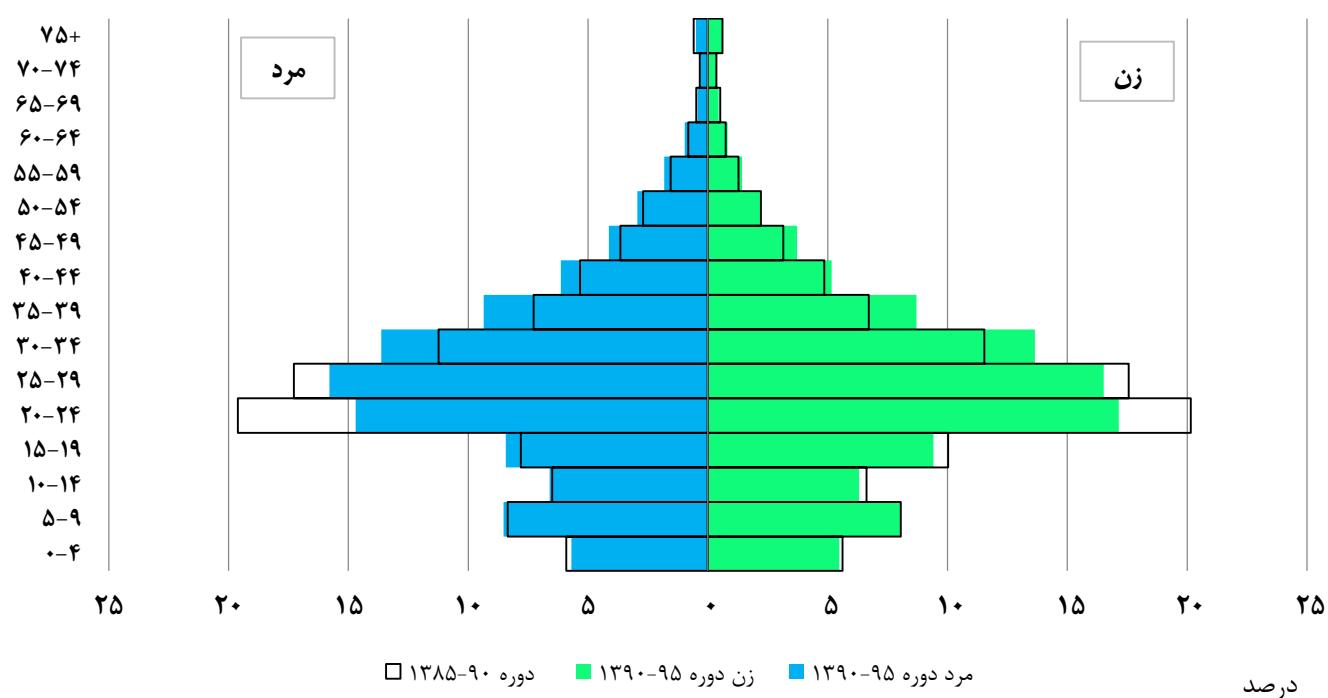
نمودار ۸-۳ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر قم طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

نمودار ۳-۹ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر کرج طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

نمودار ۳-۱۰ مقایسه هرم‌های سنی مهاجران واردشده به شهر مشهد طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

۳-۴-۲ سواد و تحصیلات مهاجران وارد شده به کلان شهرها

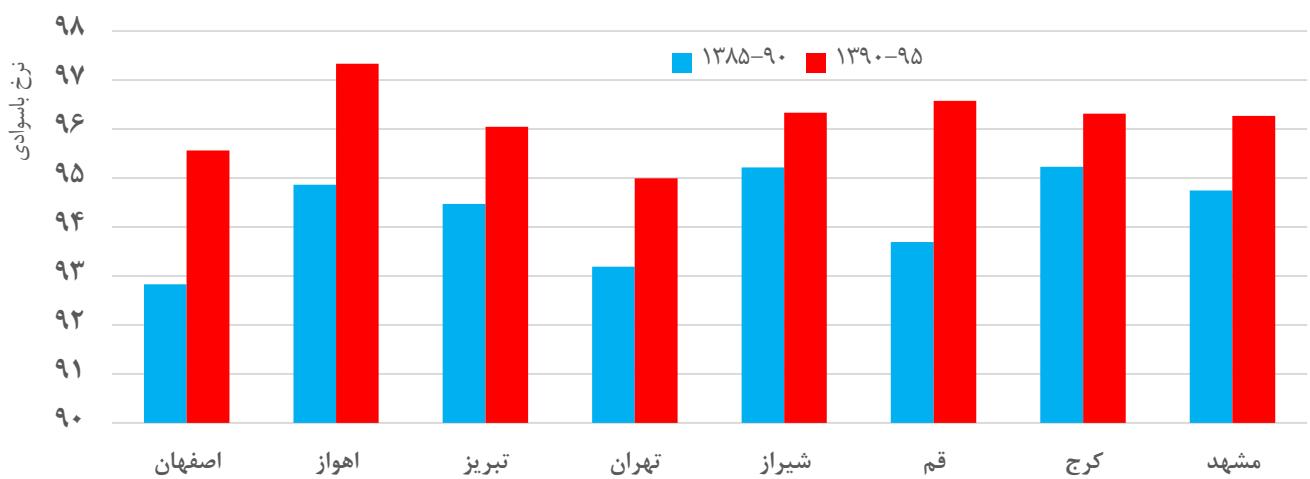
جداول ۹-۳ و ۱۰-۳ مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور در دوره‌ی ۹۰ - ۱۳۸۵ را بر حسب وضع سواد نمایش می‌دهد. مطابق اطلاعات جدول ۹-۳ میزان باسوسادی در مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور در این دوره ۹۴/۱ درصد و در بین مردان و زنان به ترتیب ۹۴/۳ و ۹۳/۹ درصد بوده است. کمترین میزان میزان باسوسادی مربوط به مهاجران وارد شده به اصفهان و برابر ۹۲/۸ درصد و بیشترین میزان نیز مربوط به مهاجران وارد شده به شهرهای شیراز و کرج و معادل ۹۵/۲ درصد بوده است. در میان مردان مهاجر به کلان شهرها در این دوره، کمترین میزان های باسوسادی مربوط به تهران (۹۱/۷ درصد) و بیشترین میزان های باسوسادی مربوط به تبریز و اهواز (۹۶/۹ درصد) و در میان زنان مهاجر به کلان شهرها کمترین میزان های باسوسادی مربوط به اصفهان (۹۱/۱ درصد) و بیشترین مربوط به شیراز (۹۵/۰ درصد) بوده است.

جداول ۹-۳ و ۱۱-۳ مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور در دوره‌ی ۹۵ - ۱۳۹۰ را بر حسب وضع سواد نمایش می‌دهد. مطابق اطلاعات جدول ۹-۳ میزان باسوسادی در مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور در این دوره ۹۵/۸ درصد و در بین مردان و زنان نیز همین میزان بوده است. کمترین میزان باسوسادی مربوط به مهاجران وارد شده به تهران و برابر ۹۵/۰ درصد و بیشترین میزان نیز مربوط به مهاجران وارد شده به اهواز و معادل ۹۷/۳ درصد بوده است. در میان مردان مهاجر به کلان شهرها در این دوره، کمترین و بیشترین میزان های باسوسادی به ترتیب مربوط به تهران (۹۴/۱ درصد) و اهواز (۹۸/۰ درصد) و در میان زنان مهاجر به کلان شهرها به ترتیب مربوط به تبریز (۹۴/۷ درصد) و اهواز (۹۶/۸ درصد) بوده است.

جدول ۹-۳ میزان باسوسادی در مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور به تفکیک جنس طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

دوره ۱۳۹۰-۹۵			دوره ۱۳۸۵-۹۰			کلان شهر
میزان باسوسادی زنان	میزان باسوسادی مردان	میزان باسوسادی کل	میزان باسوسادی زنان	میزان باسوسادی مردان	میزان باسوسادی کل	
۹۵/۱	۹۵/۱	۹۵/۱	۹۳/۹	۹۶/۳	۹۶/۱	جمع کل
۹۵/۴	۹۵/۸	۹۵/۶	۹۱/۱	۹۴/۵	۹۲/۸	اصفهان
۹۶/۸	۹۸/۰	۹۷/۳	۹۳/۸	۹۶/۹	۹۴/۹	اهواز
۹۴/۷	۹۷/۶	۹۶/۰	۹۱/۹	۹۶/۹	۹۴/۵	تبریز
۹۵/۹	۹۴/۱	۹۵/۰	۹۴/۸	۹۱/۷	۹۳/۲	تهران
۹۵/۷	۹۷/۰	۹۶/۳	۹۵/۰	۹۵/۴	۹۵/۲	شیراز
۹۵/۷	۹۷/۵	۹۶/۶	۹۱/۹	۹۵/۳	۹۳/۷	قم
۹۵/۹	۹۶/۸	۹۶/۳	۹۴/۶	۹۵/۸	۹۵/۲	کرج
۹۵/۵	۹۷/۰	۹۶/۳	۹۳/۸	۹۵/۷	۹۴/۷	مشهد

نمودار ۱۱-۳ میزان باسوسادی مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

اظهار نشده	اهواز			اصفهان			جمع	جنس و سن
	اظهار نشده	بیسوساد	باسوساد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسوساد	
۲۰۵	۲۹۷۵	۵۱۷۶۱	۶۱۹۴۱	۲۶۲	۶۹۹۰	۹۳۱۱۴	۱۰۱۱۳۶	مرد و زن
۱۰۴	۱۹۸	۳۵۸۳	۳۸۸۵	۹۳	۵۱۴	۵۲۱۱	۵۸۱۸	..... ۶ - ۹
۱۷	۶۳	۳۹۶۳	۴۰۴۳	۶	۲۱۵	۶۶۰۵	۶۸۲۶	..... ۱۰ - ۱۴
۹	۹۶	۶۵۵۶	۶۶۶۱	۱۰	۳۸۱	۹۴۰۶	۹۷۹۷	..... ۱۵ - ۱۹
۱۰	۱۶۶	۱۲۵۵۶	۱۲۷۳۲	۱۷	۶۱۹	۱۹۰۵۳	۱۹۶۸۹	..... ۲۰ - ۲۴
۱۸	۲۰۵	۱۱۳۸۱	۱۱۶۰۴	۲۶	۵۸۰	۱۶۹۱۱	۱۷۵۱۷	..... ۲۵ - ۲۹
۱۱	۲۱۵	۷۷۸۱	۸۰۰۷	۲۱	۵۶۲	۱۱۰۲۳	۱۱۶۰۶	..... ۳۰ - ۳۴
۶	۲۱۶	۴۵۲۸	۴۷۵۰	۱۵	۳۴۰	۷۶۲۴	۷۹۷۹	..... ۳۵ - ۳۹
۴	۲۴۲	۳۱۲۳	۳۳۶۹	۱۵	۳۱۸	۶۳۷۷	۶۷۱۰	..... ۴۰ - ۴۴
۴	۲۴۱	۱۹۵۶	۲۲۰۱	۱۳	۳۰۲	۴۴۵۶	۴۷۷۱	..... ۴۵ - ۴۹
۹	۲۷۵	۱۴۸۶	۱۷۷۰	۱۷	۲۹۳	۳۲۲۷	۳۵۳۷	..... ۵۰ - ۵۴
۱	۲۵۱	۸۸۶	۱۱۳۸	۹	۲۶۹	۱۷۲۱	۱۹۹۹	..... ۵۵ - ۵۹
۰	۲۲۳	۴۵۴	۶۷۷	۶	۲۴۲	۱۲۷۲	۱۵۲۰	..... ۶۰ - ۶۴
۱۱	۵۸۴	۳۸۳	۹۷۸	۱۲	۲۳۵۱	۹۸۰	۳۳۴۳	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۱	۰	۱۳۲	۱۳۳	۲	۴	۱۸	۲۴	..... اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

تهران				تبریز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۱۱۱۹	۲۲۶۲۲	۳۲۵۹۳۵	۳۴۹۷۱۶۶	۱۲۴	۳۵۴۲	۶۲۶۶۹	۶۴۳۳۵	مرد و زن
۴۳۷	۱۲۰۰	۱۵۶۲۷	۱۷۲۶۴	۶۳	۱۳۲	۳۴۹۹	۳۶۹۴	..... ۶ ساله
۱۳۸	۶۶۷	۱۹۷۹۹	۲۰۶۰۴	۷	۳۷	۳۸۸۲	۳۹۲۶	..... ۱۰ - ۱۴
۹۱	۲۳۴۰	۲۸۹۶۳	۳۱۳۹۴	۰	۵۸	۷۴۵۴	۷۵۱۲	..... ۱۵ - ۱۹
۱۲۰	۴۰۷۹	۶۲۱۹۶	۶۶۳۹۵	۱۰	۱۷۸	۱۵۵۹۷	۱۵۷۸۵	..... ۲۰ - ۲۴
۹۷	۲۹۰۶	۶۴۴۱۹	۶۷۴۲۲	۸	۲۱۲	۱۰۶۵۷	۱۰۸۷۷	..... ۲۵ - ۲۹
۶۷	۱۹۱۹	۴۲۳۸۷	۴۴۳۷۳	۶	۲۸۷	۷۷۴۲	۸۰۳۵	..... ۳۰ - ۳۴
۴۹	۲۱۰۷	۲۶۵۴۸	۲۸۷۰۴	۶	۲۶۵	۵۱۴۲	۵۴۱۳	..... ۳۵ - ۳۹
۲۸	۱۲۴۰	۲۰۱۸۱	۲۱۴۴۹	۸	۳۱۳	۳۴۶۷	۳۷۸۸	..... ۴۰ - ۴۴
۳۱	۱۰۴۲	۱۴۴۰۷	۱۵۴۸۰	۶	۲۷۱	۲۲۲۴	۲۵۰۱	..... ۴۵ - ۴۹
۳۴	۹۵۹	۱۱۴۵۶	۱۲۴۴۹	۶	۳۰۰	۱۳۶۴	۱۶۷۰	..... ۵۰ - ۵۴
۲۰	۸۱۷	۶۵۰۲	۷۳۳۹	۱	۲۲۶	۷۷۴	۱۰۰۱	..... ۵۵ - ۵۹
۱۱	۷۶۷	۳۵۸۸	۴۳۶۶	۰	۱۸۹	۳۸۲	۵۷۱	..... ۶۰ - ۶۴
۲۸	۲۲۸۵	۴۴۵۵	۶۷۶۸	۳	۱۰۷۴	۴۷۷	۱۵۵۴	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۳۸	۲۹۴	۵۴۰۷	۵۷۳۹	۰	۰	۸	۸	اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

قم				شیراز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۳۰۰	۳۳۲۴	۵۳۱۴۱	۵۷۴۷۲	۶۱۱	۵۲۷۶	۱۱۱۶۱۰	۱۲۴۵۶۷	مرد و زن
۱۱۳	۲۳۹	۳۴۲۳	۳۷۷۵	۱۴۲	۴۶۳	۶۶۸۳	۷۲۸۸	..... ۶ ساله
۲	۳۴	۳۶۸۳	۳۷۱۹	۱۵	۱۷۴	۸۶۰۹	۸۷۹۸	..... ۱۰ - ۱۴
۱۲	۱۱۷	۶۴۶۴	۶۵۹۳	۲۲	۳۱۷	۱۳۴۲۷	۱۳۷۶۶	..... ۱۵ - ۱۹
۵۱	۲۴۷	۱۲۴۳۵	۱۲۷۳۳	۱۳۳	۵۰۰	۲۵۸۰۱	۲۶۴۳۴	..... ۲۰ - ۲۴
۵۹	۲۸۲	۱۱۶۱۷	۱۱۹۵۸	۱۳۷	۴۳۱	۲۱۰۵۷	۲۱۶۲۵	..... ۲۵ - ۲۹
۲۷	۲۳۹	۶۵۶۴	۶۸۳۰	۷۰	۳۰۱	۱۴۳۰۲	۱۴۶۷۳	..... ۳۰ - ۳۴
۱۶	۲۴۲	۳۸۷۳	۴۱۳۱	۳۹	۳۱۰	۹۱۶۵	۹۵۱۴	..... ۳۵ - ۳۹
۷	۲۵۶	۲۵۱۰	۲۷۷۳	۳۳	۳۰۶	۶۹۴۳	۷۲۸۲	..... ۴۰ - ۴۴
۳	۲۵۸	۱۳۹۲	۱۶۵۳	۳۱	۳۴۴	۴۶۶۱	۵۰۳۶	..... ۴۵ - ۴۹
۱	۲۴۱	۹۴۹	۱۱۹۱	۱۹	۳۴۷	۳۳۹۷	۳۷۶۳	..... ۵۰ - ۵۴
۲	۱۸۱	۴۳۵	۶۱۸	۱۴	۳۴۲	۱۹۹۷	۲۳۵۳	..... ۵۵ - ۵۹
۱	۱۳۷	۱۹۰	۳۲۸	۹	۴۵۲	۱۰۴۳	۱۵۰۴	..... ۶۰ - ۶۴
۴	۸۴۷	۲۹۲	۱۱۴۳	۱۰	۹۶۹	۹۷۶	۱۹۵۵	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۲	۴	۲۱	۲۷	۷	۲۰	۵۴۹	۵۷۶	اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰
(دنیاله)

اظهار نشده	مشهد			کرج			جنس و سن
	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	
۳۰۶	۷۱۳۲	۱۳۴۲۲۰	۱۴۱۶۵۱	۶۶۰	۱۰۹۱	۱۷۰۷۶۳	۱۷۹۳۱۴ مرد و زن
۱۹۲	۷۳۴	۸۸۲۹	۹۷۵۵	۲۵۰	۶۰۵	۱۰۲۳۴	۱۱۰۸۹ ۶- ساله
۱۶	۲۲۰	۹۸۱۱	۱۰۰۴۷	۴۳	۱۹۷	۱۲۴۶۳	۱۲۷۰۳ ۱۰- ۱۴ ساله
۱۰	۳۱۶	۱۳۳۰۷	۱۳۶۳۳	۲۵	۳۸۰	۱۲۸۳۶	۱۳۲۴۱ ۱۵- ۱۹ ساله
۱۶	۴۹۸	۲۹۹۶۴	۳۰۴۷۸	۱۸	۶۶۶	۲۱۵۲۲	۲۲۲۰۶ ۲۰- ۲۴ ساله
۱۵	۶۰۹	۲۶۰۷۰	۲۶۶۹۴	۱۸	۵۱۳	۳۰۰۷۶	۳۰۶۰۷ ۲۵- ۲۹ ساله
۱۸	۴۵۲	۱۶۹۹۲	۱۷۴۶۲	۲۱	۴۰۳	۲۵۱۴۴	۲۵۵۶۸ ۳۰- ۳۴ ساله
۷	۴۶۲	۱۰۲۶۶	۱۰۷۳۵	۲۰	۴۳۸	۱۷۱۳۲	۱۷۵۹۰ ۳۵- ۳۹ ساله
۱۰	۵۳۹	۷۷۷۹	۷۸۲۸	۱۳	۴۸۹	۱۳۱۰۱	۱۳۶۰۳ ۴۰- ۴۴ ساله
۵	۵۷۸	۴۶۳۶	۵۲۱۹	۱۳	۵۸۰	۹۶۳۳	۱۰۲۲۶ ۴۵- ۴۹ ساله
۱	۵۳۸	۳۲۲۸	۳۷۷۷	۱۰	۶۶۶	۷۴۲۲	۸۰۹۸ ۵۰- ۵۴ ساله
۴	۵۵۲	۱۶۲۴	۲۱۸۰	۸	۵۵۶	۵۰۴۴	۵۶۰۸ ۵۵- ۵۹ ساله
۲	۳۸۱	۸۰۸	۱۱۹۱	۲	۵۸۹	۲۸۶۸	۳۴۵۹ ۶۰- ۶۴ ساله
۷	۱۲۵۱	۹۶۷	۲۲۲۵	۱۵	۱۹۹۲	۳۲۷۴	۵۲۸۱ ۶۵ ساله و بیشتر
۳	۲	۴۲۹	۴۳۴	۴	۱۷	۱۴	۳۵ اظهارنشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰
(دنیاله)

اظهار نشده	اهواز			اصفهان			جمع	جنس و سن
	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد		
۹۹	۱۱۲۱	۲۹۳۹۷	۳۰۵۱۷	۱۲۹	۲۷۳۷	۴۹۰۲۹	۵۱۱۹۵	۵۵۵۳۰۲ مرد و زن
۵۴	۹۷	۱۸۰۴	۱۹۵۵	۴۳	۲۶۳	۲۶۷۵	۲۹۸۱	۳۲۴۷۲ ۶- ساله
۹	۲۹	۲۰۰۸	۲۰۴۶	۴	۱۲۰	۳۴۲۶	۳۵۵۰	۳۶۶۸۰ ۱۰- ۱۴ ساله
۳	۶۰	۳۱۱۷	۳۱۸۰	۵	۲۴۸	۵۱۵۳	۵۴۰۶	۵۳۶۱۳ ۱۵- ۱۹ ساله
۴	۶۷	۵۲۳۳	۵۳۰۴	۸	۳۶۷	۹۸۳۰	۱۰۲۰۵	۱۰۰۷۷۱ ۲۰- ۲۴ ساله
۵	۷۵	۵۳۸۳	۵۴۶۳	۱۷	۳۶۳	۸۲۷۲	۸۶۵۲	۹۶۲۵۰ ۲۵- ۲۹ ساله
۷	۷۰	۴۲۶۹	۴۳۴۶	۱۱	۳۷۷	۵۳۷۵	۵۷۶۳	۷۰۰۹۷ ۳۰- ۳۴ ساله
۴	۹۸	۲۵۶۲	۲۶۶۴	۶	۱۸۲	۳۸۹۶	۴۰۸۴	۴۸۴۲۲ ۳۵- ۳۹ ساله
۲	۹۶	۱۸۳۰	۱۹۲۸	۶	۱۲۶	۳۶۱۴	۳۷۴۶	۳۶۸۲۵ ۴۰- ۴۴ ساله
۲	۷۳	۱۱۲۸	۱۲۰۳	۸	۱۱۹	۲۵۲۴	۲۶۵۱	۲۵۷۱۹ ۴۵- ۴۹ ساله
۵	۹۹	۸۷۵	۹۷۹	۸	۱۱۸	۱۸۶۷	۱۹۹۳	۱۹۰۳۸ ۵۰- ۵۴ ساله
.	۸۸	۵۳۵	۶۲۳	۳	۹۳	۱۰۴۴	۱۱۴۰	۱۲۱۸۱ ۵۵- ۵۹ ساله
.	۶۸	۲۹۵	۳۶۳	۵	۸۶	۷۱۲	۸۰۳	۷۳۰۲ ۶۰- ۶۴ ساله
۴	۲۰۱	۲۵۳	۴۵۸	۵	۲۷۱	۶۲۶	۹۰۲	۱۰۵۵۹ ۶۵ ساله و بیشتر
.	.	۵	۵	.	۴	۱۵	۱۹	۵۳۷۲ اظهارنشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

تهران				تبریز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۶۱۳	۱۴۵۱۴	۱۶۷۵۶۲	۱۸۲۷۵۹	۶۹	۱۰۲۳	۳۳۶۱۳	۳۴۷۰۰	مرد
۲۲۷	۵۸۸	۸۲۱۷	۹۰۳۲	۳۶	۶۹	۱۷۸۹	۱۸۹۴	..... ۶ ساله - ۹
۸۲	۴۳۰	۱۰۳۰۹	۱۰۸۲۱	۶	۱۵	۲۰۳۰	۲۰۵۱	..... ۱۰ - ۱۴
۶۸	۲۰۶۶	۱۵۰۸۵	۱۷۲۱۹	۰	۲۳	۴۲۰۱	۴۲۲۴	..... ۱۵ - ۱۹
۷۶	۳۲۴۳	۲۹۹۵۰	۳۳۲۶۹	۴	۵۴	۸۳۲۶	۸۳۸۴	..... ۲۰ - ۲۴
۵۵	۲۱۲۳	۳۰۹۶۴	۳۳۱۴۲	۶	۷۴	۵۱۲۹	۵۲۰۹	..... ۲۵ - ۲۹
۳۵	۱۳۴۸	۲۱۴۶۹	۲۲۸۵۲	۳	۱۰۰	۳۹۹۹	۴۱۰۲	..... ۳۰ - ۳۴
۳۰	۱۵۸۴	۱۴۳۳۹	۱۵۹۵۳	۱	۸۲	۲۹۲۴	۳۰۰۷	..... ۳۵ - ۳۹
۱۶	۶۲۹	۱۱۱۶۰	۱۱۸۰۵	۶	۸۶	۲۰۲۲	۲۱۱۴	..... ۴۰ - ۴۴
۲۰	۵۰۷	۷۹۲۱	۸۴۴۸	۲	۸۱	۱۳۲۱	۱۴۰۴	..... ۴۵ - ۴۹
۱۴	۴۲۴	۵۶۲۳	۶۰۶۱	۴	۹۳	۸۲۳	۹۲۰	..... ۵۰ - ۵۴
۷	۳۴۲	۳۶۹۵	۴۰۴۴	۰	۶۷	۴۶۵	۵۳۲	..... ۵۵ - ۵۹
۶	۲۴۵	۲۰۹۶	۲۳۴۷	۰	۵۰	۲۶۱	۳۱۱	..... ۶۰ - ۶۴
۱۱	۷۰۰	۲۶۲۲	۳۳۳۳	۱	۲۲۹	۳۱۸	۵۴۸	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۳۶	۲۸۵	۴۱۱۲	۴۴۴۳	۰	۰	۵	۵	اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

قم				شیراز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۱۹	۱۳۲۴	۲۱۵۹۱	۲۹۹۹۴	۴۷۹	۲۴۱۴	۶۱۳۷۷	۶۴۲۴۰	مرد
۵۹	۱۱۲	۱۷۸۰	۱۹۵۱	۷۸	۲۲۷	۲۴۰۲	۳۷۰۷	..... ۶ ساله - ۹
۰	۱۲	۱۹۱۵	۱۹۲۷	۸	۸۹	۴۶۱۶	۴۷۱۳	..... ۱۰ - ۱۴
۰	۵۴	۳۳۵۲	۳۴۰۶	۱۳	۲۱۶	۷۵۵۶	۷۷۸۵	..... ۱۵ - ۱۹
۲	۹۵	۵۹۵۳	۶۰۵۰	۱۰۴	۳۳۴	۱۲۲۱۳	۱۲۶۵۱	..... ۲۰ - ۲۴
۳	۱۱۸	۶۱۲۴	۶۲۴۵	۱۰۸	۲۷۱	۹۸۰۶	۱۰۱۸۵	..... ۲۵ - ۲۹
۲	۱۰۰	۳۶۵۱	۳۷۵۳	۵۳	۱۶۳	۷۱۹۰	۷۴۰۶	..... ۳۰ - ۳۴
۳	۸۹	۲۱۹۹	۲۲۹۱	۲۴	۱۳۵	۵۰۵۰	۵۲۰۹	..... ۳۵ - ۳۹
۴	۹۳	۱۵۳۰	۱۶۲۷	۲۴	۱۲۵	۳۸۵۲	۴۰۰۱	..... ۴۰ - ۴۴
۱	۹۳	۸۴۱	۹۳۵	۲۴	۱۱۳	۲۶۵۰	۲۷۸۷	..... ۴۵ - ۴۹
۰	۸۴	۶۲۷	۷۱۱	۱۷	۱۲۹	۱۹۹۵	۲۱۴۱	..... ۵۰ - ۵۴
۲	۶۱	۲۹۰	۳۵۳	۱۰	۱۱۹	۱۱۸۱	۱۳۱۰	..... ۵۵ - ۵۹
۱	۵۱	۱۱۶	۱۶۸	۷	۲۰۴	۶۷۲	۸۸۳	..... ۶۰ - ۶۴
۲	۳۵۸	۱۹۴	۵۵۴	۲	۳۴۱	۶۷۳	۱۰۱۶	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۰	۴	۱۹	۲۳	۷	۱۸	۴۲۱	۴۴۶	اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

اظهار نشده	مشهد			کرج				جنس و سن
	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۱۶۰	۲۹۷۱	۶۹۰۳۳	۷۲۱۶۳	۲۳۵	۳۴۷۰	۱۵۳۱۹	۱۹۰۲۹	مرد
۱۱۱	۳۸۵	۴۶۰	۵۱۰۶	۱۲۹	۳۱۸	۵۳۹۹	۵۸۴۶	..... ۶ ساله
۹	۱۲۰	۴۹۴۸	۵۰۷۷	۲۴	۱۲۱	۶۳۵۰	۶۴۹۵	..... ۱۰ - ۱۴ ساله
۲	۱۶۸	۵۹۳۲	۶۱۰۲	۱۷	۳۱۴	۵۹۶۰	۶۲۹۱	..... ۱۵ - ۱۹ ساله
۷	۲۱۷	۱۵۱۱۷	۱۵۳۴۱	۹	۴۷۴	۹۰۸۴	۹۵۶۷	..... ۲۰ - ۲۴ ساله
۲	۲۹۴	۱۳۲۱۲	۱۳۵۰۸	۶	۳۲۰	۱۳۵۲۰	۱۳۸۴۶	..... ۲۵ - ۲۹ ساله
۸	۱۹۰	۸۰۹۷	۸۷۹۵	۸	۲۲۶	۱۲۸۴۶	۱۳۰۸۰	..... ۳۰ - ۳۴ ساله
۳	۱۷۸	۵۵۱۲	۵۶۹۳	۹	۱۹۳	۹۳۱۹	۹۵۲۱	..... ۳۵ - ۳۹ ساله
۷	۲۱۳	۳۹۵۸	۴۱۷۸	۸	۱۸۶	۷۲۳۲	۷۴۲۶	..... ۴۰ - ۴۴ ساله
۳	۱۸۴	۲۶۷۳	۲۸۶۰	۷	۲۱۹	۵۲۰۵	۵۴۳۱	..... ۴۵ - ۴۹ ساله
۰	۱۹۷	۱۹۱۷	۲۱۱۴	۵	۲۲۵	۳۸۸۹	۴۱۱۹	..... ۵۰ - ۵۴ ساله
۳	۲۲۲	۹۹۵	۱۲۲۰	۳	۱۳۱	۲۸۲۵	۲۹۵۹	..... ۵۵ - ۵۹ ساله
۱	۱۳۲	۵۰۵	۶۳۸	۱	۱۷۰	۱۶۱۸	۱۷۸۹	..... ۶۰ - ۶۴ ساله
۴	۴۷۱	۶۴۱	۱۱۱۶	۸	۵۶۳	۲۰۶۱	۲۶۳۲	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۰	.	۴۱۵	۴۱۵	۱	۱۵	۱۱	۲۷	اظهارنشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

اظهار نشده	اهواز			اصفهان				جمع	جنس و سن
	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع		
۱۰۶	۱۸۵۴	۲۹۴۷۱	۳۱۴۳۱	۱۳۳	۴۲۵۳	۴۴۱۵۵	۴۹۲۶۱	۵۲۶۱۷۴	زن
۵۰	۱۰۱	۱۷۷۹	۱۹۲۰	۵۰	۲۵۱	۲۵۳۶	۲۸۲۷	۳۰۰۹۶	..... ۶ ساله
۸	۳۴	۱۹۵۵	۱۹۹۷	۲	۹۵	۳۱۷۹	۳۲۷۶	۳۳۹۸۶	..... ۱۰ - ۱۴ ساله
۶	۳۶	۳۴۳۹	۳۴۸۱	۵	۱۳۳	۴۲۵۳	۴۳۹۱	۴۸۹۸۴	..... ۱۵ - ۱۹ ساله
۶	۹۹	۷۳۲۳	۷۴۲۸	۹	۲۵۲	۹۲۲۳	۹۴۸۴	۱۰۵۶۸۱	..... ۲۰ - ۲۴ ساله
۱۳	۱۳۰	۵۹۹۸	۶۱۴۱	۹	۲۱۷	۸۶۳۹	۸۸۶۵	۱۰۲۰۵۴	..... ۲۵ - ۲۹ ساله
۴	۱۴۵	۳۵۱۲	۳۶۶۱	۱۰	۱۸۵	۵۶۴۸	۵۸۴۳	۶۶۴۵۷	..... ۳۰ - ۳۴ ساله
۲	۱۱۸	۱۹۶۶	۲۰۸۶	۹	۱۵۸	۳۷۲۸	۳۸۹۵	۴۰۳۹۴	..... ۳۵ - ۳۹ ساله
۲	۱۴۶	۱۲۹۳	۱۴۴۱	۹	۱۹۲	۲۷۶۳	۲۹۶۴	۲۹۹۷۷	..... ۴۰ - ۴۴ ساله
۲	۱۶۸	۸۲۸	۹۹۸	۵	۱۸۳	۱۹۳۲	۲۱۲۰	۲۱۳۶۸	..... ۴۵ - ۴۹ ساله
۴	۱۷۶	۶۱۱	۷۹۱	۹	۱۷۵	۱۳۶۰	۱۵۴۴	۱۷۲۱۷	..... ۵۰ - ۵۴ ساله
۱	۱۶۳	۳۵۱	۵۱۵	۶	۱۷۶	۶۷۷	۸۵۹	۱۰۰۵۵	..... ۵۵ - ۵۹ ساله
۰	۱۵۵	۱۵۹	۳۱۴	۱	۱۵۶	۵۶۰	۷۱۷	۶۳۱۴	..... ۶۰ - ۶۴ ساله
۷	۳۸۳	۱۳۰	۵۲۰	۷	۲۰۸۰	۳۵۴	۲۴۴۱	۱۲۶۸۸	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۱	.	۱۲۷	۱۲۸	۲	.	۳	۵	۱۶۰۳	اظهارنشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

تهران				تبریز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۵۰۶	۱۱۰۱	۱۵۱۳۷۳	۱۶۶۹۱۷	۵۵	۲۵۱۹	۳۹۰۵۶	۳۱۶۳۰	زن
۲۱۰	۶۱۲	۷۴۱۰	۸۲۳۲	۲۷	۶۳	۱۷۱۰	۱۸۰۰	..... ۶ ساله
۵۶	۲۳۷	۹۴۹۰	۹۷۸۳	۱	۲۲	۱۸۵۲	۱۸۷۵	..... ۱۰ - ۱۴
۲۳	۲۷۴	۱۳۸۷۸	۱۴۱۷۵	۰	۳۵	۳۲۵۳	۳۲۸۸	..... ۱۵ - ۱۹
۴۴	۸۳۶	۳۲۲۴۶	۳۳۱۲۶	۶	۱۲۴	۷۲۷۱	۷۴۰۱	..... ۲۰ - ۲۴
۴۲	۷۸۳	۳۳۴۵۵	۳۴۲۸۰	۲	۱۳۸	۵۵۲۸	۵۶۶۸	..... ۲۵ - ۲۹
۳۲	۵۷۱	۲۰۹۱۸	۲۱۵۲۱	۳	۱۸۷	۳۷۴۳	۳۹۳۳	..... ۳۰ - ۳۴
۱۹	۵۲۳	۱۲۲۰۹	۱۲۷۵۱	۵	۱۸۳	۲۲۱۸	۲۴۰۶	..... ۳۵ - ۳۹
۱۲	۶۱۱	۹۰۲۱	۹۶۴۴	۲	۲۲۷	۱۴۴۵	۱۶۷۴	..... ۴۰ - ۴۴
۱۱	۵۳۵	۶۴۸۶	۷۰۳۲	۴	۱۹۰	۹۰۳	۱۰۹۷	..... ۴۵ - ۴۹
۲۰	۵۳۵	۵۸۳۳	۶۳۸۸	۲	۲۰۷	۵۴۱	۷۵۰	..... ۵۰ - ۵۴
۱۳	۴۷۵	۲۸۰۷	۳۲۹۵	۱	۱۵۹	۳۰۹	۴۶۹	..... ۵۵ - ۵۹
۵	۵۲۲	۱۴۹۲	۲۰۱۹	۰	۱۳۹	۱۲۱	۲۶۰	..... ۶۰ - ۶۴
۱۷	۱۵۸۵	۱۸۲۳	۳۴۳۵	۲	۸۴۵	۱۵۹	۱۰۰۶	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۲	۹	۱۲۹۵	۱۳۰۶	۰	۰	۳	۳	اظهار نشده سن

جدول ۱۰-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۱۳۸۵-۹۰
(دنباله)

قم				شیراز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۲۲۱	۲۰۰۰	۲۵۲۵۷	۲۷۴۷۱	۲۰۲	۲۱۹۲	۵۷۳۳۳	۶۰۳۲۷	زن
۵۴	۱۲۷	۱۶۴۳	۱۸۲۴	۶۴	۲۳۶	۲۲۸۱	۳۵۸۱	..... ۶ ساله
۲	۲۲	۱۷۶۸	۱۷۹۲	۷	۸۵	۳۹۹۳	۴۰۸۵	..... ۱۰ - ۱۴
۱۲	۶۳	۳۱۱۲	۳۱۸۷	۹	۱۰۱	۵۸۷۱	۵۹۸۱	..... ۱۵ - ۱۹
۴۹	۱۵۲	۶۴۸۲	۶۶۸۳	۲۹	۱۶۶	۱۳۵۸۸	۱۳۷۸۳	..... ۲۰ - ۲۴
۵۶	۱۶۴	۵۴۹۳	۵۷۱۳	۲۹	۱۶۰	۱۱۲۵۱	۱۱۴۴۰	..... ۲۵ - ۲۹
۲۵	۱۳۹	۲۹۱۳	۳۰۷۷	۱۷	۱۳۸	۷۱۱۲	۷۲۶۷	..... ۳۰ - ۳۴
۱۳	۱۵۳	۱۶۷۴	۱۸۴۰	۱۵	۱۷۵	۴۱۱۵	۴۳۰۵	..... ۳۵ - ۳۹
۳	۱۶۳	۹۸۰	۱۱۴۶	۹	۱۸۱	۳۰۹۱	۳۲۸۱	..... ۴۰ - ۴۴
۲	۱۶۵	۵۵۱	۷۱۸	۷	۲۳۱	۲۰۱۱	۲۲۴۹	..... ۴۵ - ۴۹
۱	۱۵۷	۳۲۲	۴۸۰	۲	۲۱۸	۱۴۰۲	۱۶۲۲	..... ۵۰ - ۵۴
.	۱۲۰	۱۴۵	۲۶۵	۴	۲۲۳	۸۱۶	۱۰۴۳	..... ۵۵ - ۵۹
.	۸۶	۷۴	۱۶۰	۲	۲۴۸	۳۷۱	۶۲۱	..... ۶۰ - ۶۴
۲	۴۸۹	۹۸	۵۸۹	۸	۶۲۸	۳۰۳	۹۳۹	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۲	.	۲	۴	.	۲	۱۲۸	۱۳۰	اظهار نشده سن

جدول ۳-۱۰- مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۰-۱۳۸۵ (دنیاله)

مشهد				کرج				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسوساد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسوساد	جمع	
۱۶۶	۴۱۶۱	۶۵۱۱۱	۶۹۴۹۵	۲۲۵	۴۶۱۶	۱۰۴۶۶۴	۹۰۲۸۵	زن
۸۱	۳۴۹	۴۲۱۹	۴۶۴۹	۱۲۱	۲۸۷	۴۸۳۵	۵۲۴۳	..... ۶ ساله - ۹
۷	۱۰۰	۴۸۶۳	۴۹۷۰	۱۹	۷۶	۶۱۱۳	۶۲۰۸	..... ۱۰ - ۱۴
۸	۱۴۸	۷۳۷۵	۷۵۳۱	۸	۶۶	۶۸۷۶	۶۹۵۰	..... ۱۵ - ۱۹
۹	۲۸۱	۱۴۸۴۷	۱۵۱۳۷	۹	۱۹۲	۱۲۴۳۸	۱۲۶۳۹	..... ۲۰ - ۲۴
۱۳	۳۱۵	۱۲۸۵۸	۱۳۱۸۶	۱۲	۱۹۳	۱۶۵۵۶	۱۶۷۶۱	..... ۲۵ - ۲۹
۱۰	۲۶۲	۸۳۹۵	۸۶۶۷	۱۳	۱۷۷	۱۲۲۹۸	۱۲۴۸۸	..... ۳۰ - ۳۴
۴	۲۸۴	۴۷۵۴	۵۰۴۲	۱۱	۲۴۵	۷۸۱۳	۸۰۶۹	..... ۳۵ - ۳۹
۳	۳۲۶	۳۳۲۱	۳۶۵۰	۵	۳۰۳	۵۸۶۹	۶۱۷۷	..... ۴۰ - ۴۴
۲	۳۹۴	۱۹۶۳	۲۳۵۹	۶	۳۶۱	۴۴۲۸	۴۷۹۵	..... ۴۵ - ۴۹
۱	۳۴۱	۱۳۲۱	۱۶۶۳	۵	۴۴۱	۳۵۳۳	۳۹۷۹	..... ۵۰ - ۵۴
۱	۳۳۰	۶۲۹	۹۶۰	۵	۴۲۵	۲۲۱۹	۲۶۴۹	..... ۵۵ - ۵۹
۱	۲۴۹	۳۰۳	۵۵۳	۱	۴۱۹	۱۲۵۰	۱۶۷۰	..... ۶۰ - ۶۴
۳	۷۸۰	۳۲۶	۱۱۰۹	۷	۱۴۲۹	۱۲۱۳	۲۶۴۹	..... ۶۵ ساله و بیشتر
۳	۲	۱۴	۱۹	۳	۲	۳	۸	اظهار نشده سن

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و پیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰

جدول ۳-۱۱ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (دبیاله)

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (دبی)

جدول ۳-۱۱ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۱۳۹۰ (دبیاله)

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۱۳۹۰ (دبیله)

اهواز				اصفهان				جمع	جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع		
.	۴۴۸	۲۱۷۶۹	۲۲۲۱۷	۳	۱۶۸۷	۳۱۱۳۰	۳۹۱۱۹	۴۹۱۱۱۷	مرد
.	۴۲	۱۴۰۲	۱۴۴۴	.	۱۲۳	۲۳۹۷	۲۵۲۰	۲۹۵۳۶	..... ساله ۶ - ۹
.	۲	۱۴۰۹	۱۴۱۱	.	۴۳	۲۳۹۸	۲۴۴۱	۲۹۱۸۳	..... ساله ۱۰ - ۱۴
.	۸	۱۹۹۹	۲۰۰۷	.	۱۳۸	۳۸۶۲	۴۰۰۰	۴۴۴۵۲	..... ساله ۱۵ - ۱۹
.	۲۸	۳۳۱۶	۳۳۴۴	۱	۲۰۶	۵۸۶۵	۶۰۷۲	۷۵۲۴۴	..... ساله ۲۰ - ۲۴
.	۳۹	۳۳۸۵	۳۴۲۴	.	۲۵۱	۵۳۲۹	۵۵۸۰	۸۱۰۱۶	..... ساله ۲۵ - ۲۹
.	۳۴	۳۷۳۶	۳۷۷۰	.	۱۷۳	۵۶۲۴	۵۷۹۷	۷۶۱۷۲	..... ساله ۳۰ - ۳۴
.	۳۶	۲۳۵۵	۲۳۹۱	.	۱۲۱	۳۹۴۲	۴۰۶۳	۵۱۳۲۴	..... ساله ۳۵ - ۳۹
.	۲۶	۱۴۴۶	۱۴۷۲	.	۱۰۸	۲۸۷۳	۲۹۸۱	۳۳۴۴۶	..... ساله ۴۰ - ۴۴
.	۳۳	۱۰۵۱	۱۰۸۴	.	۱۰۰	۲۲۶۶	۲۳۶۶	۲۴۸۵۷	..... ساله ۴۵ - ۴۹
.	۳۴	۶۶۱	۶۹۵	.	۸۲	۱۵۱۸	۱۶۰۰	۱۷۳۲۱	..... ساله ۵۰ - ۵۴
.	۳۸	۴۵۱	۴۸۹	.	۸۷	۹۱۶	۱۰۰۳	۱۱۶۰۹	..... ساله ۵۵ - ۵۹
.	۳۲	۳۱۲	۳۴۴	.	۶۳	۵۵۲	۶۱۵	۷۶۰۹	..... ساله ۶۰ - ۶۴
.	۹۶	۲۴۶	۳۴۲	۱	۱۹۲	۵۸۸	۷۸۱	۹۳۶۸	..... ساله و بیشتر ۶۵
x	x	x	x	x	x	x	x	x	اظهار نشده سن .....

جدول ۳-۱۱ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (بنطاله)

تهران				تبریز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۱۷	۱۱۵۰۷	۱۸۷۳۵۹	۱۹۱۹۰۳	۰	۴۸۸	۱۹۴۹۰	۱۹۹۱۱	مرد
۴	۵۶۱	۹۷۵۸	۱۰۳۲۳	۰	۴۷	۱۳۵۵	۱۴۰۲	..... ساله ۶ - ۹
۰	۱۵۸	۹۹۹۹	۱۰۱۵۷	۰	۶	۱۲۸۶	۱۲۹۲	..... ساله ۱۰ - ۱۴
۵	۱۶۲۲	۱۶۲۸۴	۱۷۹۱۱	۰	۶	۱۷۴۶	۱۷۵۲	..... ساله ۱۵ - ۱۹
۳۲	۲۳۷۱	۳۱۴۰۳	۳۳۸۰۶	۰	۱۱	۲۳۲۷	۲۳۳۸	..... ساله ۲۰ - ۲۴
۲۳	۱۹۰۴	۳۳۴۹۹	۳۵۴۲۶	۰	۳۶	۲۷۵۹	۲۷۹۵	..... ساله ۲۵ - ۲۹
۶	۱۲۴۴	۳۰۷۲۹	۳۱۹۷۹	۰	۳۹	۳۰۵۶	۳۰۹۵	..... ساله ۳۰ - ۳۴
۳	۹۳۱	۱۹۷۳۷	۲۰۶۷۱	۰	۳۴	۲۳۲۴	۲۳۵۸	..... ساله ۳۵ - ۳۹
۲	۶۶۱	۱۲۰۴۵	۱۲۷۰۸	۰	۳۳	۱۶۶۰	۱۶۹۳	..... ساله ۴۰ - ۴۴
۰	۵۳۴	۸۷۸۲	۹۳۱۶	۰	۳۷	۱۲۰۹	۱۲۴۶	..... ساله ۴۵ - ۴۹
۵	۴۲۴	۵۸۴۸	۶۲۷۷	۰	۳۶	۸۳۷	۸۷۳	..... ساله ۵۰ - ۵۴
۱	۳۱۱	۳۹۶۶	۴۲۷۸	۰	۴۹	۴۱۷	۴۶۶	..... ساله ۵۵ - ۵۹
۱	۲۴۵	۲۵۱۱	۲۷۵۷	۰	۲۷	۲۵۵	۲۸۲	..... ساله ۶۰ - ۶۴
۵	۵۹۱	۲۶۹۸	۳۲۹۴	۰	۱۲۷	۲۵۹	۳۸۶	..... ساله و بیشتر ۶۵
x	x	x	x	x	x	x	x	اظهار نشده سن .....

جدول ۳-۱۱- مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (دناله)

قم				شیراز				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوا د	باسوا د	جم	اظهار نشده	بیسوا د	باسوا د	جم	
۱۱	۷۶۹	۳۰۷۵۹	۳۱۵۵۹	۱	۱۵۳۰	۴۱۷۲۲	۵۰۲۵۳	مرد
۱	۹۴	۲۱۴۰	۲۲۳۵	.	۱۵۵	۲۹۹۱	۳۱۴۶	..... ساله ۶ - ۹
.	۱۳	۱۸۵۳	۱۸۶۶	.	۴۵	۳۳۰۳	۳۳۴۸	..... ساله ۱۰ - ۱۴
.	۲۱	۲۹۹۷	۳۰۱۸	۱	۱۰۸	۵۷۵۳	۵۸۶۲	..... ساله ۱۵ - ۱۹
.	۴۱	۵۰۵۸	۵۰۹۹	.	۱۵۶	۸۵۵۹	۸۷۱۵	..... ساله ۲۰ - ۲۴
۱	۹۳	۶۶۹۰	۶۷۸۴	.	۱۴۵	۷۰۰۸	۷۱۵۳	..... ساله ۲۵ - ۲۹
۳	۶۶	۴۷۵۷	۴۸۲۶	.	۱۲۸	۶۷۰۲	۶۸۳۰	..... ساله ۳۰ - ۳۴
۲	۵۰	۲۷۹۰	۲۸۴۲	.	۹۳	۴۷۶۸	۴۸۶۱	..... ساله ۳۵ - ۳۹
.	۶۷	۱۷۱۲	۱۷۷۹	.	۹۱	۳۱۸۹	۳۲۸۰	..... ساله ۴۰ - ۴۴
۱	۶۱	۱۱۲۸	۱۱۹۰	.	۸۱	۲۴۳۰	۲۵۱۱	..... ساله ۴۵ - ۴۹
.	۶۸	۷۲۸	۷۹۶	.	۸۱	۱۶۵۲	۱۷۳۳	..... ساله ۵۰ - ۵۴
.	۴۸	۴۰۶	۴۵۴	.	۹۳	۱۱۰۶	۱۱۹۹	..... ساله ۵۵ - ۵۹
۱	۴۳	۲۴۴	۲۸۸	.	۸۳	۷۱۲	۷۹۵	..... ساله ۶۰ - ۶۴
۲	۱۲۴	۲۵۶	۳۸۲	.	۲۷۱	۵۴۹	۸۲۰	..... ساله و بیشتر ۶۵
x	x	x	x	x	x	x	x	اظهار نشده سن .....

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵
(دنباله)

مشهد				کرج				جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	
۹	۱۹۰۷	۶۲۰۵۳	۶۳۹۶۱	۳	۲۰۱۹	۶۲۳۲۹	۶۴۴۲۰	مرد
.	۲۹۹	۴۳۶۳	۴۶۶۲	.	۱۷۷	۳۶۲۷	۳۸۰۴	..... ۶ ساله
.	۵۶	۴۵۱۵	۴۵۷۱	.	۲۲	۴۰۷۵	۴۰۹۷	..... ۱۰ - ۱۴
.	۶۸	۵۷۶۱	۵۸۲۹	.	۱۳۷	۳۹۳۶	۴۰۷۳	..... ۱۵ - ۱۹
.	۱۱۶	۱۰۰۵۰	۱۰۱۶۶	۲	۲۴۸	۵۴۳۴	۵۶۸۴	..... ۲۰ - ۲۴
.	۲۰۴	۱۰۷۱۵	۱۰۹۱۹	.	۲۰۶	۸۷۲۹	۸۹۳۵	..... ۲۵ ساله
۲	۱۵۷	۹۲۶۷	۹۴۲۶	.	۱۸۲	۱۰۲۶۷	۱۰۴۴۹	..... ۳۰ - ۳۴
.	۱۲۱	۶۳۴۶	۶۴۶۷	.	۱۵۲	۷۰۱۹	۷۶۷۱	..... ۳۵ - ۳۹
.	۱۲۱	۴۱۲۰	۴۲۴۱	.	۱۰۸	۵۱۸۴	۵۲۹۲	..... ۴۰ - ۴۴
۲	۱۲۰	۲۷۳۵	۲۸۵۷	.	۱۳۶	۴۱۵۱	۴۲۸۷	..... ۴۵ - ۴۹
۱	۱۱۹	۱۹۱۶	۲۰۳۶	.	۱۰۹	۳۲۰۲	۳۳۱۱	..... ۵۰ - ۵۴
۱	۱۲۳	۱۱۳۵	۱۲۵۹	.	۱۲۵	۲۳۳۶	۲۴۶۱	..... ۵۵ - ۵۹
.	۱۰۹	۵۵۸	۶۶۷	.	۹۶	۱۷۶۵	۱۸۶۱	..... ۶۰ - ۶۴
۳	۲۹۴	۵۷۱	۸۶۸	.	۳۹۱	۲۱۰۴	۲۴۹۵	..... ۶۵ ساله و بیشتر
x	x	x	x	x	x	x	x	اظهارنشده سن

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵
(دنباله)

اهواز				اصفهان				جمع	جنس و سن
اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسواد	جمع		
۳	۱۱۰	۲۴۳۱۳	۲۵۱۲۶	.	۱۱۴۱	۳۷۹۲۴	۳۹۱۶۵	۴۷۷۷۰۵	زن
.	۴۲	۱۳۹۱	۱۴۴۳	.	۱۲۲	۲۱۶۱	۲۲۹۳	۲۷۸۹۵	..... ۶ ساله
.	۹	۱۳۶۲	۱۳۷۱	.	۵۱	۲۲۴۷	۲۲۹۸	۲۷۲۷۸	..... ۱۰ - ۱۴
۱	۱۱	۲۴۹۲	۲۵۰۴	.	۴۸	۳۵۸۷	۳۶۲۵	۴۰۰۶۰	..... ۱۵ - ۱۹
۱	۲۱	۵۶۵۵	۵۶۷۷	.	۱۰۹	۶۵۳۴	۶۶۹۳	۸۰۳۵۹	..... ۲۰ - ۲۴
.	۳۸	۴۸۱۵	۴۸۵۳	.	۱۷۵	۶۸۲۰	۶۹۹۵	۹۱۳۹۶	..... ۲۵ - ۲۹
۱	۴۲	۳۷۹۳	۳۸۲۶	.	۱۰۰	۶۱۵۲	۶۲۵۲	۷۶۵۹۱	..... ۳۰ - ۳۴
.	۴۲	۱۸۹۳	۱۹۳۵	.	۱۱۴	۳۹۴۴	۴۰۵۸	۴۶۴۴۷	..... ۳۵ - ۳۹
.	۶۰	۱۰۳۴	۱۰۹۴	.	۹۴	۲۴۳۱	۲۵۲۵	۲۷۵۰۲	..... ۴۰ - ۴۴
.	۵۹	۷۸۱	۸۴۰	.	۱۰۷	۱۶۶۹	۱۸۲۶	۲۰۷۳۲	..... ۴۵ - ۴۹
.	۷۴	۴۷۱	۵۴۵	.	۱۳۴	۱۰۲۷	۱۱۶۱	۱۳۸۶۶	..... ۵۰ - ۵۴
.	۷۴	۳۳۸	۴۱۲	.	۱۲۷	۶۲۷	۷۵۴	۹۶۹۶	..... ۵۵ - ۵۹
.	۸۸	۱۵۹	۲۴۷	.	۱۲۱	۳۵۱	۴۷۲	۶۲۱۰	..... ۶۰ - ۶۴
.	۲۵۰	۱۲۹	۳۷۹	.	۴۲۹	۲۷۴	۷۰۳	۹۶۷۳	..... ۶۵ ساله و بیشتر
x	x	x	x	x	x	x	x	اظهارنشده سن	.....

جدول ۳-۱۱ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (دنیاله)

جدول ۳-۱۱- مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سال های ۹۵-۹۰ (دنیاله)

جدول ۱۱-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب سن، جنس و وضع سواد طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵
(دبالة)

اظهار نشده	مشهد				کرج				جنس و سن
	بیسوساد	باسوساد	جمع	اظهار نشده	بیسوساد	باسوساد	جمع		
ع	۲۱۱۷	۶۰۱۰	۶۳۰۰۳	۳	۲۷۲۶	۶۳۶۸۶	۶۴۴۱۴	زن	
.	۲۲۹	۴۱۴۷	۴۳۷۶	.	۱۵۷	۳۵۷۸	۳۷۳۵	..... ۶ ساله	
.	۴۹	۴۲۲۳	۴۲۸۲	.	۲۳	۳۸۸۶	۳۹۰۹	..... ۱۰ - ۱۴	
.	۷۴	۶۳۰۳	۶۳۷۷	.	۲۱	۴۴۱۶	۴۴۳۷	..... ۱۵ - ۱۹	
.	۱۲۳	۱۱۴۹۶	۱۱۶۱۹	.	۱۱۵	۷۴۵۲	۷۵۶۷	..... ۲۰ - ۲۴	
.	۱۸۳	۱۱۰۱۲	۱۱۱۹۵	۱	۱۳۹	۱۰۴۶۶	۱۰۶۰۶	..... ۲۵ ساله	
۲	۱۸۹	۹۰۵۴	۹۲۴۵	.	۱۱۶	۱۰۶۵۸	۱۰۷۷۴	..... ۳۰ - ۳۴	
.	۱۹۵	۵۷۰۶	۵۹۰۱	.	۱۲۲	۷۱۷۵	۷۲۹۷	..... ۳۵ - ۳۹	
۱	۱۸۰	۳۳۱۷	۳۴۹۸	.	۱۸۴	۴۵۸۱	۴۷۶۵	..... ۴۰ - ۴۴	
.	۲۴۴	۲۲۸۰	۲۵۲۴	۱	۱۹۹	۳۶۷۶	۳۸۷۶	..... ۴۵ - ۴۹	
۳	۲۷۴	۱۲۲۳	۱۵۱۰	.	۲۲۶	۲۷۴۵	۲۹۷۱	..... ۵۰ - ۵۴	
.	۲۷۸	۶۹۰	۹۶۸	.	۲۴۹	۲۱۰۳	۲۳۵۲	..... ۵۵ - ۵۹	
.	۱۹۴	۳۶۱	۵۵۵	.	۲۲۸	۱۳۸۳	۱۶۱۱	..... ۶۰ - ۶۴	
.	۶۰۵	۳۴۸	۹۵۳	.	۹۴۷	۱۵۶۷	۲۵۱۴	..... ۶۵ ساله و بیشتر	
x	x	x	x	x	x	x	x	اظهار نشده سن	

مطابق اطلاعات جدول ۱۲-۳ در دوره‌ی ۱۳۸۵-۹۰، ۱۳۸۵-۹۳، ۳۵/۳ درصد از مهاجران به کلانشهرها از تحصیلات عالی برخوردار بوده‌اند. فراوانی نسبی دوره‌های ابتدایی و سوادآموزی ۱۶/۴ درصد، راهنمایی ۱۶/۲ درصد و متوسطه ۲۹/۹ درصد بوده و البته سهم گروه «سایر، نامشخص و اظهار نشده» نیز ۲/۳ درصد بوده است.

در میان کلانشهرهای مقصد مهاجرت در این دوره، کمترین فراوانی نسبی مهاجران دارای تحصیلات عالی مربوط به شهر کرج (۲۶/۸ درصد) و بیشترین فراوانی نسبی مربوط به شهر تبریز (۴۰/۶ درصد) بوده است.

اما مطابق اطلاعات جدول ۱۳-۳ در دوره‌ی زمانی ۱۳۹۰-۹۵، سطح تحصیلات مهاجران کلانشهرها نسبت به دوره‌ی قبل افزایش یافته است. در این دوره ۴۴/۴ درصد از مهاجران وارد شده به کلانشهرها از تحصیلات عالی برخوردار بوده‌اند. فراوانی نسبی مهاجران دارای تحصیلات ابتدایی و سوادآموزی ۱۶/۲ درصد، راهنمایی ۱۱/۷ درصد و متوسطه ۲۷/۴ درصد بوده است و سهم گروه «سایر، نامشخص و اظهار نشده» نیز ناچیز بوده است.

در این دوره کمترین فراوانی نسبی مهاجران دارای تحصیلات عالی مربوط به شهر مشهد (۳۶/۹ درصد) و بیشترین فراوانی نسبی متعلق به شهر اهواز (۴۹/۹ درصد) بوده است.

مقایسه‌ی ساختار تحصیلی مهاجران کلانشهرها در دو دوره حاکی از آن است که نسبت مهاجرین دارای تحصیلات ابتدایی در این دوره تقریباً ثابت بوده، سهم تحصیلات راهنمایی و متوسطه کاهش و سهم مهاجران دارای تحصیلات عالی افزایش یافته است.

جدول ۱۲-۳ توزیع نسبی مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسوساد وارد شده به کلان شهرها بر حسب دوره یا مدرک تحصیلی طی سال های ۱۳۸۵-۹۰

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت مهاجران باسوساد ۶ ساله و بیشتر	شرح
۲/۳	۳۵/۳	۳۹/۹	۱۶/۲	۱۶/۴	۱,۰۱۸,۶۹۷	مرد و زن .....
۱/۴	۳۸/۳	۳۰/۵	۱۴/۶	۱۵/۲	۹۳,۸۸۴	اصفهان .....
۱/۸	۳۶/۶	۲۹/۶	۱۵/۴	۱۶/۶	۵۸,۷۶۸	اهواز .....
۱/۴	۴۰/۶	۲۶/۰	۱۴/۱	۱۷/۸	۶۲,۶۶۹	تبریز .....
۳/۳	۳۸/۳	۲۸/۴	۱۵/۳	۱۴/۷	۳۲۵,۹۳۵	تهران .....
۲/۲	۳۶/۸	۲۹/۳	۱۶/۸	۱۴/۹	۱۱۸,۶۱۰	شیراز .....
۲/۳	۳۹/۰	۲۴/۷	۱۵/۱	۱۸/۹	۵۳,۸۴۸	قم .....
۱/۴	۲۶/۸	۳۷/۸	۱۷/۵	۱۶/۵	۱۷۰,۷۶۳	کرج .....
۲/۰	۳۱/۰	۲۷/۴	۱۸/۹	۲۰/۸	۱۳۴,۲۲۰	مشهد .....

جدول ۱۳-۳ توزیع نسبی مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسوساد وارد شده به کلان شهرها بر حسب دوره یا مدرک تحصیلی طی سال های ۱۳۹۰-۹۵

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت مهاجران باسوساد ۶ ساله و بیشتر	شرح
۰/۳	۴۶/۴	۲۷/۴	۱۱/۷	۱۶/۳	۹۲۷,۹۸۶	مرد و زن .....
۰/۳	۴۶/۸	۲۶/۳	۱۰/۹	۱۵/۸	۷۶,۰۵۴	اصفهان .....
۰/۴	۴۹/۹	۲۵/۴	۹/۹	۱۴/۴	۴۶,۰۸۲	اهواز .....
۰/۳	۴۵/۴	۲۵/۴	۱۱/۲	۱۷/۷	۴۰,۲۱۷	تبریز .....
۰/۴	۴۷/۵	۲۶/۰	۱۱/۰	۱۵/۱	۳۶۱,۸۸۱	تهران .....
۰/۴	۴۵/۸	۲۶/۷	۱۲/۰	۱۵/۰	۹۳,۲۹۲	شیراز .....
۰/۳	۴۵/۸	۲۵/۹	۱۱/۰	۱۷/۱	۶۲,۲۱۳	قم .....
۰/۳	۳۷/۰	۳۴/۵	۱۲/۵	۱۵/۷	۱۲۶,۰۱۵	کرج .....
۰/۳	۳۶/۹	۲۷/۹	۱۴/۱	۲۰/۹	۱۲۲,۲۳۲	مشهد .....

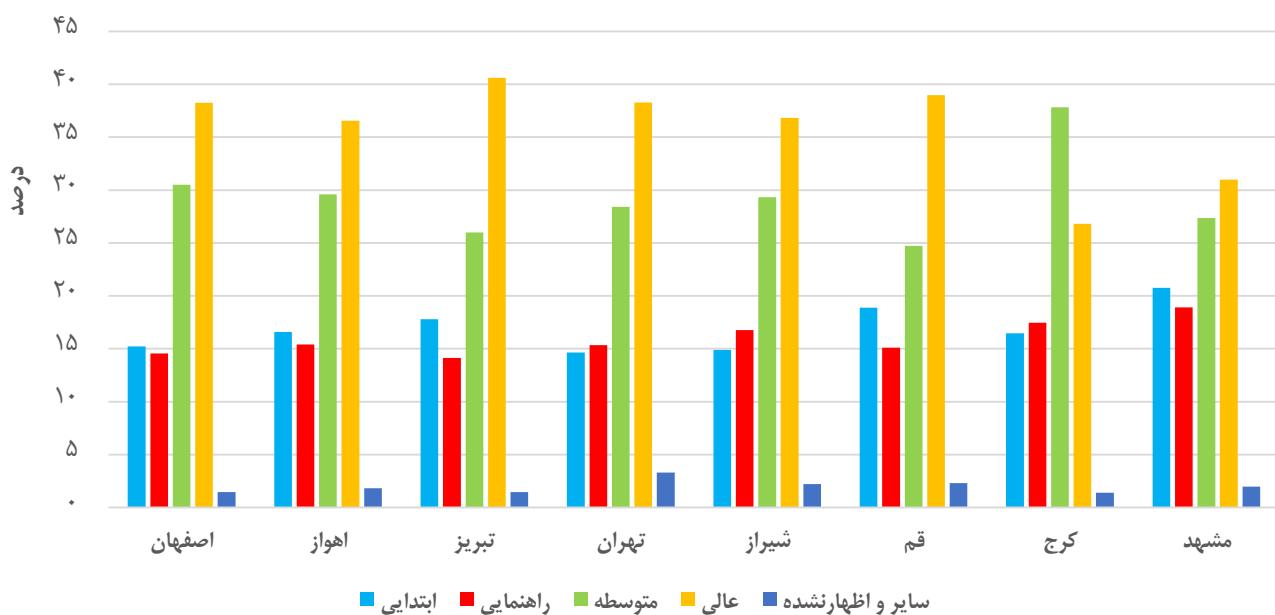
جدول ۳۱۴-۳ مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسواند وارد شده به کلانشهرها بر حسب جنس و دوره یا مدرک تحصیلی طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت مهاجران با سواند ۶ ساله و بیشتر	شرح
۲۳۰۰۶	۳۵۹۰۶۶۱	۳۰۴۶۴۰۹	۱۶۴۰۱۱۴	۱۶۶۰۷۸۷	۱۰۰۱۱۰۶۹۷	مرد و زن .....
۱۰۳۶۰	۳۵۰۹۲۱	۲۸۶۴۷	۱۳۶۶۶	۱۴۰۲۹۰	۹۳۰۸۸۴	اصفهان .....
۱۰۰۷۷	۲۱۰۴۸۷	۱۷۰۳۹۵	۹۰۰۵۷	۹۰۷۵۲	۵۸۰۷۶۸	اهواز .....
۹۰۸	۲۵۰۴۵۳	۱۶۰۲۸۵	۸۰۸۶۴	۱۱۰۱۵۹	۶۲۰۶۶۹	تبریز .....
۱۰۰۷۵۱	۱۲۴۰۷۳۳	۹۲۶۶۰	۵۰۰۰۱۸	۴۷۰۷۷۴	۳۲۵۰۹۳۵	تهران .....
۲۶۲۹	۴۳۰۶۶۷	۳۴۰۷۷۲	۱۹۰۸۱	۱۷۰۶۶۱	۱۱۸۰۶۱۰	شیراز .....
۱۰۲۴۶	۲۰۰۹۸۱	۱۳۰۳۱۷	۸۰۱۲۸	۱۰۰۱۷۶	۵۳۰۸۴۸	قم .....
۲۰۰۹	۴۵۰۸۰۷	۶۴۰۶۰	۲۹۰۸۲۴	۲۸۰۱۱۷	۱۷۰۰۷۶۳	کرج .....
۲۶۴۶	۴۱۰۶۱۳	۳۶۰۷۲۷	۲۵۰۳۷۶	۲۷۰۸۵۸	۱۳۴۰۲۲۰	مشهد .....
۱۰۰۵۱۴	۱۱۰۰۲۳۷	۱۴۹۰۴۲۹	۹۱۰۵۳۲	۱۳۰۰۰۱	۵۲۳۰۷۲۰	مرد .....
۸۱۸	۱۸۰۴۵۶	۱۴۰۹۵۲	۷۰۸۱۱	۶۰۹۹۲	۴۹۰۰۲۹	اصفهان .....
۴۹۴	۱۰۰۴۱۱	۸۰۷۸۰	۴۰۰۸۹	۴۰۷۲۳	۲۹۰۲۹۷	اهواز .....
۴۹۶	۱۴۰۰۶۰	۸۰۵۳۱	۴۰۰۹۰	۵۰۰۹۶	۳۳۰۶۱۳	تبریز .....
۷۰۱۸۹	۶۳۰۸۰۰	۴۳۰۴۲۲	۲۸۰۱۱۵	۲۵۰۰۳۶	۱۶۷۰۵۶۲	تهران .....
۱۰۶۴۷	۲۱۰۱۸۸	۱۸۰۵۷۹	۱۱۰۳۸۸	۸۰۰۴۷۵	۶۱۰۲۷۷	شیراز .....
۸۳۱	۱۲۰۹۴۸	۵۰۰۷۲۴	۴۰۰۲۴۸	۴۰۰۸۴۰	۲۸۰۵۹۱	قم .....
۱۰۲۸۸	۲۳۰۲۹۰	۳۰۰۸۰۱	۱۶۰۰۴۰	۱۳۰۹۰	۸۰۰۳۱۹	کرج .....
۱۰۰۷۵۱	۲۱۰۰۸۴	۱۸۰۶۴۰	۱۴۰۱۱۱	۱۳۰۴۴۶	۶۹۰۰۳۲	مشهد .....
۱۰۰۵۱۳	۱۷۰۰۴۲۴	۱۰۵۰۹۱۰	۷۳۰۲۸۱۲	۱۳۰۷۷۹	۴۹۰۴۹۷۷	زن .....
۵۴۲	۱۷۰۴۶۵	۱۳۰۶۹۵	۵۰۰۸۵۵	۷۰۰۲۹۸	۴۴۰۸۵۵	اصفهان .....
۵۸۳	۱۱۰۰۷۶	۸۰۰۶۱۵	۴۰۰۱۶۸	۵۰۰۰۲۹	۲۹۰۴۷۱	اهواز .....
۴۱۲	۱۱۰۰۳۹۳	۷۰۰۷۵۴	۳۰۰۹۳۴	۵۰۰۰۵۶۳	۲۹۰۰۰۵۶	تبریز .....
۳۰۵۶۲	۶۰۰۰۹۳۲	۴۹۰۲۲۸	۲۱۰۹۰۳	۲۲۰۷۳۸	۱۵۸۰۳۷۳	تهران .....
۹۸۲	۲۲۰۰۴۷۹	۱۶۰۰۱۹۳	۸۰۰۴۹۳	۹۰۰۱۸۶	۵۷۰۳۳۳	شیراز .....
۴۱۵	۸۰۰۰۳۳	۷۰۰۵۹۳	۳۰۰۸۰	۵۰۰۳۳۶	۲۵۰۲۵۷	قم .....
۱۰۱۲۱	۲۲۰۰۵۱۷	۳۳۰۸۰۵	۱۳۰۷۸۴	۱۴۰۲۱۷	۸۰۰۴۴۴	کرج .....
۸۹۵	۲۰۰۰۵۲۹	۱۸۰۰۸۷	۱۱۰۲۶۵	۱۴۰۴۱۲	۶۵۰۱۸۸	مشهد .....

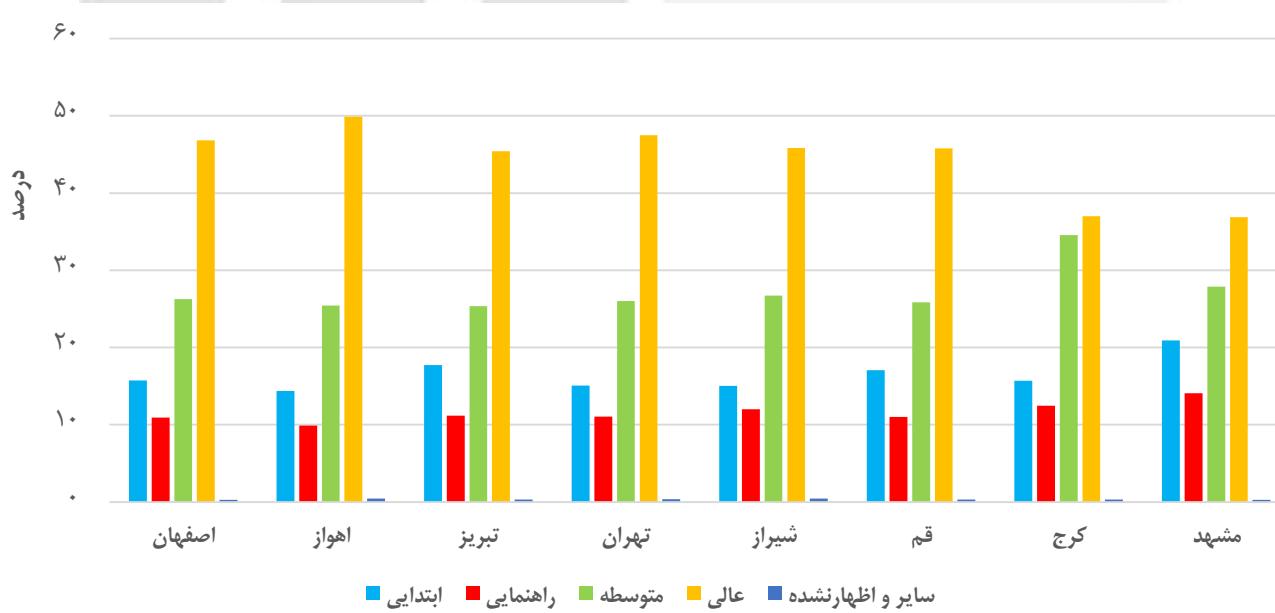
جدول ۳-۱۵ مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسواند وارد شده به کلان شهرها بر حسب جنس و دوره یا مدرک تحصیلی طی سال های ۱۳۹۰-۹۵

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت مهاجران با سواند ۶ ساله و بیشتر	شرح
۳,۱۸۲	۴۱۱,۶۱۷	۲۵۴,۶۳۳	۱۰۱,۳۴۶	۱۵۰,۳۰۱	۹۲۷,۹۸۶	مرد و زن .....
۲۰۱	۳۵۶۰۲	۱۹,۹۷۰	۸,۳۰۲	۱۱,۹۷۹	۷۶,۰۵۴	اصفهان .....
۱۹۸	۲۲,۹۹۰	۱۱,۷۱۲	۴,۰۵۴	۶,۶۲۸	۴۶,۰۸۲	اهواز .....
۱۲۴	۱۸,۲۶۷	۱۰,۱۹۸	۴,۰۵۰	۷,۱۲۶	۴۰,۲۱۷	تبریز .....
۱,۳۴۷	۱۷۱,۸۶۴	۹۴,۱۲۴	۳۹,۹۳۶	۵۴,۶۱۰	۳۶۱,۸۸۱	تهران .....
۴۰۲	۴۲,۷۶۴	۲۴,۹۲۹	۱۱,۱۸۷	۱۴,۰۱۰	۹۳,۲۹۲	شیراز .....
۱۹۱	۲۸,۴۷۶	۱۶,۰۸۵	۶,۸۴۸	۱۰,۶۱۳	۶۲,۲۱۳	قم .....
۳۹۱	۴۶,۶۰۱	۴۳,۰۵۰	۱۵,۷۰۷	۱۹,۷۸۶	۱۲۶,۰۱۵	کرج .....
۳۲۸	۴۵,۰۵۳	۳۴,۰۸۵	۱۷,۲۱۰	۲۵,۵۵۶	۱۲۲,۰۲۲	مشهد .....
۱,۶۲۴	۲۰۹,۳۰۰	۱۲۵,۱۳۹	۵۹,۱۲۶	۷۵,۳۲۱	۴۷۰,۰۱۰	مرد .....
۱۰۰	۱۷,۴۰۰	۱۰,۰۶۴	۴,۵۰۶	۶,۰۶۰	۳۸,۱۳۰	اصفهان .....
۶۲	۱۰,۵۷۸	۵,۵۷۷	۲,۴۱۵	۳,۱۳۷	۲۱,۷۶۹	اهواز .....
۵۱	۸,۸۶۶	۴,۷۷۲	۲,۰۹۲	۳,۰۵۹	۱۹,۴۹۰	تبریز .....
۶۹۹	۸۹,۶۶۱	۴۵,۹۲۴	۲۲,۴۶۵	۲۸,۰۱۰	۱۸۷,۲۵۹	تهران .....
۲۲۹	۲۱,۸۳۵	۱۳,۲۳۱	۶,۰۵۲	۶,۹۲۵	۴۸,۷۲۲	شیراز .....
۱۰۰	۱۵,۱۹۴	۶,۹۹۲	۳,۰۹۹	۵,۰۷۴	۳۰,۷۵۹	قم .....
۱۹۶	۲۳,۱۵۰	۲۱,۱۴۶	۸,۰۱۷	۹,۶۶۰	۶۲,۳۲۹	کرج .....
۱۸۷	۲۲,۶۱۶	۱۷,۴۳۳	۹,۰۳۷	۱۲,۴۴۶	۶۲,۰۵۲	مشهد .....
۱,۰۵۱	۳۰۲,۳۱۷	۱۳۹,۴۹۴	۴۹,۱۲۰	۷۶,۹۱۷	۴۵۱,۴۷۶	زن .....
۱۰۱	۱۸,۲۰۲	۹,۹۰۶	۳,۰۷۶	۵,۹۱۹	۳۷,۹۲۴	اصفهان .....
۱۳۶	۱۲,۴۱۲	۶,۱۳۵	۲,۰۱۳۹	۳,۴۹۱	۲۴,۳۱۳	اهواز .....
۷۳	۹,۴۰۱	۵,۴۲۶	۲,۰۲۱۰	۳,۶۱۷	۲۰,۷۲۷	تبریز .....
۶۴۸	۸۲,۰۲۳	۴۸,۰۲۰	۱۷,۰۴۷۱	۲۶,۰۱۰۰	۱۷۴,۶۲۲	تهران .....
۱۷۳	۲۰,۹۲۹	۱۱,۶۹۸	۴,۶۸۵	۷,۰۸۵	۴۴,۵۷۰	شیراز .....
۹۱	۱۳,۰۲۸۲	۹,۰۰۹۳	۳,۰۴۴۹	۵,۰۵۳۹	۳۱,۴۵۴	قم .....
۱۹۵	۲۳,۴۵۱	۲۲,۰۲۸۴	۷,۰۵۰	۱۰,۱۲۶	۶۳,۶۸۶	کرج .....
۱۴۱	۲۲,۴۳۷	۱۶,۶۵۲	۷,۰۸۴	۱۳,۱۱۰	۶۰,۱۸۰	مشهد .....

نمودار ۱۲-۳ نسبت مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسوساد بر حسب دوره و مدرک تحصیلی در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

نمودار ۱۳-۳ نسبت مهاجران ۶ ساله و بیشتر باسوساد بر حسب دوره و مدرک تحصیلی در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵

۳-۴-۳- وضع زناشویی مهاجران وارد شده به کلان شهرها

در جدول ۱۶-۳ ساختار جمعیت مهاجران وارد شده به کلان شهرهای کشور به لحاظ وضع زناشویی در دو دوره‌ی ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵ مقایسه شده است. مطابق اطلاعات این جدول در دوره‌ی ۱۳۸۵-۹۰، $\frac{57}{3}$ درصد از مردان و $\frac{69}{3}$ درصد از زنان مهاجر به کلان شهرها حداقل یکبار تجربه‌ی ازدواج را در طول زندگی داشته‌اند. در این دوره $\frac{56}{2}$ درصد از مردان و $\frac{62}{8}$ درصد از زنان مهاجر به کلان شهرها دارای همسر بوده‌اند. میزان بی‌همسری بر اثر طلاق در بین مردان و زنان در این دوره به ترتیب $\frac{7}{0}$ و $\frac{1}{2}$ درصد بوده است. نکته‌ی قابل توجه در این مورد نسبت مردان و زنان بی‌همسر بر اثر طلاق در مهاجران وارد شده به شهر کرج می‌باشد که به میزان قابل توجهی از سایر شهرها بالاتر بوده است.

در دوره‌ی ۱۳۹۰-۹۵ $\frac{61}{1}$ درصد از مردان و $\frac{72}{3}$ درصد از زنان مهاجر به کلان شهرها در طول زندگی خود حداقل یکبار ازدواج کرده‌اند. نسبت همسرداری در بین مردان مهاجر به کلان شهرها $\frac{59}{5}$ درصد و در بین زنان $\frac{66}{0}$ درصد بوده است. در این دوره نیز همچنان بیشترین میزان بی‌همسری بر اثر طلاق مربوط به مهاجران وارد شده به شهر کرج می‌باشد.

رونده مشاهده شده در این دو دوره‌ی زمانی، افزایش عمومیت ازدواج، افزایش همسرداری و نیز رشد قابل توجه بی‌همسری بر اثر طلاق در جامعه‌ی آماری مهاجران به کلان شهرها می‌باشد. مقایسه‌ی این اطلاعات با جدول ۷-۴ نیز حاکی از آن است که این روندها مشابه روند عمومی حاکم بر جمعیت کلان شهرهاست.

جدول ۳-۱۶ توزیع نسبی مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب وضع زناشویی طی سال های ۹۰-۸۵-۹۰ و ۹۵-۹۰

۱۳۹۰-۹۵										۱۳۸۵-۹۰										شرح	
نام شهرستان	حداقل یکبار ازدواج کرده					جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر مهاجرین	نام شهرستان	حداقل یکبار ازدواج کرده					جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر مهاجرین								
	آغاز نشده	اتمام نشده	بازار	بازار	بازار			آغاز نشده	اتمام نشده	بازار	بازار	بازار									
+/۱۰	//	۱/۲	+/۳	۵۹/۵	۶۱/۱	۳۸/۱	۴۶۱,۰۸۱	+/۴۷	//	+/۷	+/۴	۵۶/۲	۵۷/۳	۴۲/۳	۵۲۲,۱۰۱	..... مرد					
//	//	۱/۱	+/۴	۵۸/۶	۶۰/۱	۳۹/۹	۳۷,۲۹۹	+/۱۲	//	+/۵	+/۷	۵۳/۵	۵۴/۷	۴۵/۲	۴۸,۹۱۴	..... اصفهان					
//	//	۰/۹	+/۳	۵۹/۴	۶۰/۵	۳۹/۵	۲۰,۷۷۳	+/۱۵	//	+/۴	+/۵	۵۵/۹	۵۶/۸	۴۳/۱	۲۸,۵۶۲	..... اهواز					
//	//	۱/۰	+/۴	۶۵/۷	۶۷/۱	۳۲/۹	۱۸,۵۷۶	+/۱۲	//	+/۴	+/۴	۵۰/۶	۵۱/۴	۴۸/۴	۳۲,۸۱۱	..... تبریز					
+/۱۸	//	۱/۳	+/۳	۵۶/۹	۵۸/۵	۴۱/۳	۱۸۸,۰۸۰	+/۴۱	//	+/۷	+/۴	۵۳/۶	۵۴/۶	۴۴/۹	۱۷۳,۶۹۸	..... تهران					
+/۱۶	//	۰/۹	+/۳	۵۲/۰	۵۳/۳	۴۶/۶	۴۷,۱۰۷	+/۸۴	//	+/۵	+/۳	۵۰/۵	۵۱/۳	۴۶/۸	۶۰,۵۳۳	..... شیراز					
//	//	+/۷	+/۲	۶۶/۵	۶۷/۴	۳۲/۶	۲۹,۳۲۴	+/۱۱	//	+/۵	+/۳	۶۰/۸	۶۱/۶	۳۸/۳	۲۸,۰۴۳	..... قم					
//	//	۲/۱	+/۵	۶۶/۵	۶۹/۱	۳۰/۹	۶۰,۶۱۶	//	//	۱/۲	+/۶	۶۵/۶	۶۷/۴	۳۲/۶	۸۳,۱۸۳	..... کرج					
//	//	۱/۱	+/۳	۶۲/۱	۶۳/۶	۳۶/۴	۵۹,۳۰۶	+/۶۱	//	+/۶	+/۴	۵۹/۱	۶۰/۱	۳۹/۳	۶۷,۰۵۷	..... مشهد					
+/۱۱	//	۳/۰	۳/۳	۶۶/۰	۷۲/۳	۲۷/۶	۴۴۹,۱۱۰	+/۱۰	//	۲/۱	۴/۳	۶۲/۱	۶۹/۳	۳۰/۶	۴۹۶,۷۵۸	..... زن					
//	//	۲/۶	۳/۲	۶۳/۰	۶۸/۸	۳۱/۲	۳۷,۴۷۲	//	//	۱/۷	۷/۱	۶۰/۲	۶۹/۰	۳۱/۰	۴۶,۴۰۴	..... اصفهان					
//	//	۱/۶	۲/۶	۵۸/۶	۶۲/۸	۳۷/۱	۲۳,۶۹۳	+/۱۱	//	۱/۵	۳/۴	۵۸/۰	۶۲/۹	۳۷/۰	۲۹,۵۰۱	..... اهواز					
+/۱۰	//	۲/۲	۳/۱	۶۶/۳	۷۱/۶	۲۸/۳	۲۰,۶۳۵	+/۱۵	//	۱/۳	۴/۷	۵۹/۵	۶۵/۵	۳۴/۴	۲۹,۸۳۰	..... تبریز					
+/۲۷	//	۳/۱	۳/۲	۶۷/۹	۷۴/۲	۲۵/۵	۱۷۲,۲۸۹	+/۱۸	//	۲/۰	۴/۳	۶۲/۲	۶۸/۶	۳۱/۲	۱۵۸,۷۵۰	..... تهران					
//	//	۲/۰	۳/۲	۶۰/۱	۶۵/۲	۳۴/۸	۴۳,۶۰۸	+/۱۱	//	۱/۵	۳/۲	۵۷/۹	۶۲/۶	۳۷/۳	۵۶,۷۳۲	..... شیراز					
//	//	۱/۸	۲/۴	۷۰/۱	۷۴/۴	۲۵/۶	۳۰,۰۸۷	//	//	۱/۴	۲/۹	۷۱/۴	۷۵/۷	۲۴/۳	۲۵,۶۵۳	..... قم					
//	//	۴/۶	۴/۹	۶۷/۰	۷۶/۵	۲۳/۵	۶۲,۶۷۹	//	//	۳/۳	۴/۹	۶۷/۴	۷۵/۶	۲۴/۴	۸۵,۰۴۲	..... کرج					
//	//	۳/۲	۳/۲	۶۶/۵	۷۲/۹	۲۷/۱	۵۸,۶۲۷	//	//	۲/۶	۳/۴	۶۴/۹	۷۱/۰	۲۹/۰	۶۴,۸۴۶	..... مشهد					

جدول ۱۷-۳ مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر وارد شده به کلان شهرها بر حسب وضع زناشویی طی سال های ۱۳۸۵-۹۰

اظهار نشده	حداقل یکبار ازدواج کرده					هرگز ازدواج نکرده	مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر	شرح
	اظهار نشده	بی همسر بر اثر طلاق	بی همسر بر اثر فوت همسر	دارای همسر	جمع			
۲,۴۴۲	۵۰	۳,۵۱۹	۲,۳۷۶	۲۹۳,۵۵۷	۲۹۹,۴۰۲	۳۲۰,۹۵۷	۵۲۲,۱۰۱	مرد
۶۰	۴	۲۳۵	۳۴۳	۲۶,۱۵۷	۲۶,۷۳۹	۲۲,۱۱۵	۴۸,۹۱۴	اصفهان
۴۴	۱	۱۱۳	۱۲۹	۱۵,۹۶۷	۱۶,۲۱۰	۱۲,۳۰۸	۲۸,۵۶۲	اهواز
۳۹	۲	۱۴۱	۱۲۷	۱۶,۶۰۹	۱۶,۸۷۹	۱۵,۸۹۳	۳۲,۸۱۱	تبریز
۷۲۰	۲۴	۱,۱۹۸	۶۶۳	۹۳,۰۱۶	۹۴,۹۰۱	۷۸,۰۷۷	۱۷۳,۵۹۸	تهران
۱,۱۱۱	۶	۳۰۵	۱۹۵	۳۰,۵۶۸	۳۱,۰۷۴	۲۸,۳۴۸	۶۰,۵۳۳	شیراز
۳۲	۱	۱۳۳	۹۸	۱۷,۰۳۹	۱۷,۲۷۱	۱۰,۷۴۰	۲۸,۰۴۳	قم
۳۰	۸	۱,۰۰۳	۴۶۷	۵۴,۵۶۹	۵۶,۰۴۷	۲۷,۱۰۶	۸۳,۱۸۳	کرج
۴۰۶	۴	۳۹۱	۲۵۴	۳۹,۵۳۲	۴۰,۲۸۱	۲۶,۳۷۰	۶۷,۰۵۷	مشهد
۵۰۵	۷۱	۱۰,۵۳۹	۲۱,۵۷۹	۳۱۲,۰۶۱	۳۴۶,۳۵۰	۱۵۲,۰۰۳	۴۹۶,۱۵۱	زن
۱۵	۳	۷۸۹	۳,۳۰۳	۲۷,۹۲۱	۳۲,۰۱۶	۱۴,۳۷۳	۴۶,۴۰۴	اصفهان
۳۱	۱	۴۲۶	۱۰۱۷	۱۷,۱۱۲	۱۸,۵۶۶	۱۰,۹۰۴	۲۹,۵۰۱	اهواز
۴۴	۲	۳۹۴	۱,۳۹۰	۱۷,۷۵۳	۱۹,۰۳۹	۱۰,۲۴۷	۲۹,۰۸۰	تبریز
۲۸۰	۳۷	۳,۲۴۰	۶۹۰۰	۹۸,۷۴۹	۱۰۸,۹۲۶	۴۹,۰۵۴۴	۱۵۸,۷۵۰	تهران
۶۱	۱۵	۸۴۵	۱,۸۱۶	۳۲,۸۳۲	۳۵,۵۰۸	۲۱,۱۶۳	۵۶,۷۳۲	شیراز
۱۲	۱	۳۴۸	۷۴۵	۱۸,۳۱۴	۱۹,۴۰۸	۶,۲۳۳	۲۵,۶۵۳	قم
۱۲	۱۰	۲,۷۹۹	۴,۱۷۵	۵۷,۲۹۰	۶۴,۲۷۴	۲۰,۷۵۶	۸۵,۰۴۲	کرج
۵۰	۲	۱,۶۸۸	۲,۲۳۳	۴۲,۰۹۰	۴۶,۰۱۳	۱۸,۷۸۳	۶۴,۸۴۶	مشهد

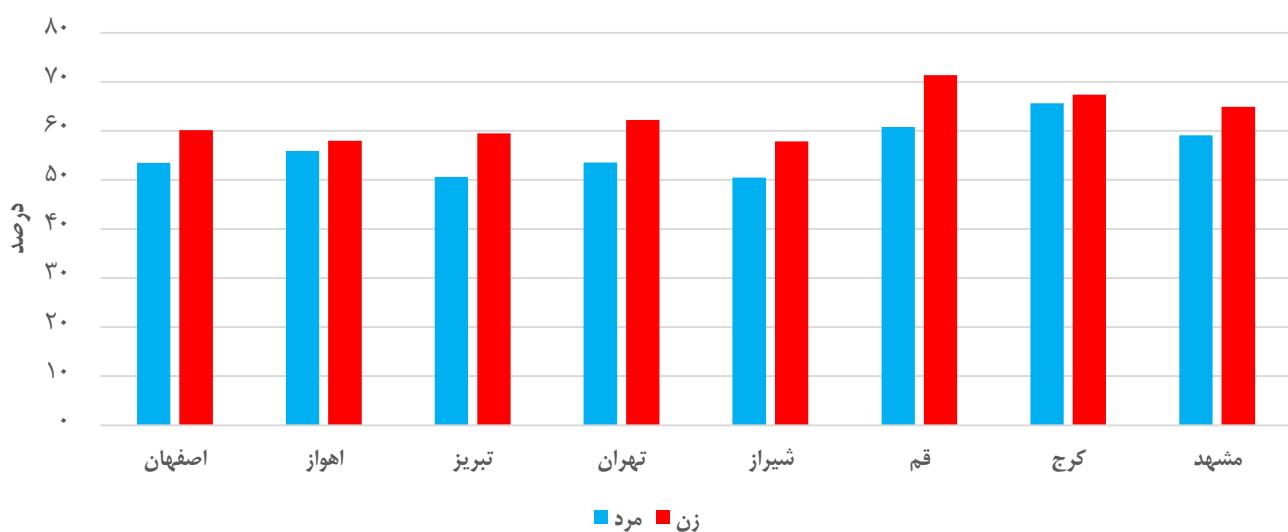
مرکز آمار ایران

جدول ۱۸-۳ مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب وضع زناشویی طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵

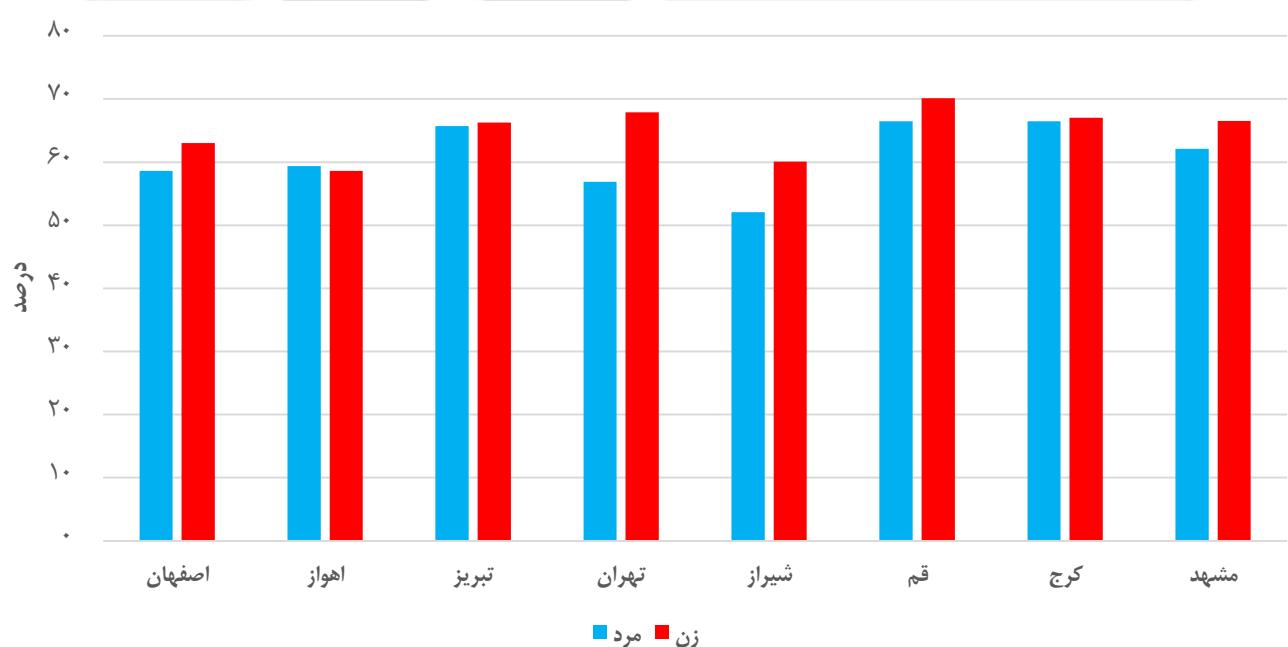
اظهار نشده	حداقل یکبار ازدواج کرده					هرگز ازدواج نکرده	مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر	شرح
	اظهار نشده	بر اثر طلاق	بی همسر بر اثر فوت همسر	دارای همسر	جمع			
۴۵۱	۷	۵,۷۰۳	۱,۶۰۲	۳۷۴,۱۴۱	۲۸۲,۱۵۳	۱۷۱,۹۷۷	۴۶۱,۵۱۱	مرد .....
۱۰	۰	۴۰۷	۱۳۶	۲۱,۸۶۴	۲۲,۴۰۷	۱۴,۸۸۲	۳۷,۲۹۹	اصفهان .....
۲	۰	۱۸۳	۶۱	۱۲,۳۳۲	۱۲,۵۷۶	۸,۱۹۵	۲۰,۷۷۳	اهواز .....
۰	۰	۱۸۱	۶۸	۱۲,۲۰۸	۱۲,۴۵۷	۶,۱۱۹	۱۸,۵۷۶	تبریز .....
۳۳۹	۴	۲,۳۷۹	۶۰۰	۱۰۷,۲۹۳	۱۱۰,۴۷۶	۷۷,۹۶۵	۱۸۸,۰۸۰	تهران .....
۷۵	۰	۴۲۴	۱۴۶	۲۴,۵۱۷	۲۵,۰۸۷	۲۱,۹۴۵	۴۷,۱۰۷	شیراز .....
۸	۰	۲۰۳	۷۱	۱۹,۴۹۱	۱۹,۷۶۵	۹,۰۵۱	۲۹,۰۳۲۴	قم .....
۹	۲	۱,۲۴۶	۳۲۸	۴۰,۲۹۴	۴۱,۸۷۰	۱۸,۷۳۷	۶۰,۶۱۶	کرج .....
۸	۱	۶۸۰	۱۹۲	۳۶,۸۴۲	۳۷,۷۱۵	۲۱,۵۸۳	۵۹,۳۰۶	مشهد .....
۵۰۰	۱۴	۱۳,۳۰۷	۱۰,۰۳۵	۲۹۷,۰۱۶	۳۲۵,۳۶۲	۱۲۳,۹۴۸	۴۴۹,۱۱۰	زن .....
۰	۱	۹۶۵	۱,۱۹۱	۲۳,۵۲۶	۲۵,۷۸۳	۱۱,۶۸۹	۳۷,۴۷۲	اصفهان .....
۸	۰	۳۶۹	۶۲۷	۱۳,۸۹۱	۱۴,۸۸۷	۸,۷۹۸	۲۳,۶۹۳	اهواز .....
۲۱	۱	۴۵۵	۶۳۹	۱۳,۶۸۰	۱۴,۷۷۵	۵,۸۳۹	۲۰,۶۳۵	تبریز .....
۴۵۸	۷	۵,۳۷۰	۵۰,۰۹	۱۱۶,۹۸۵	۱۲۷,۸۷۱	۴۳,۹۶۰	۱۷۲,۲۸۹	تهران .....
۶	۰	۸۵۳	۱,۳۷۸	۲۶,۲۰۹	۲۸,۴۴۰	۱۵,۱۶۲	۴۳,۶۰۸	شیراز .....
۱	۳	۵۶۶	۷۳۳	۲۱,۶۰۶	۲۲,۹۰۸	۷,۰۹۸	۳۰,۸۰۷	قم .....
۳	۱	۲,۸۶۴	۳۰,۸۱	۴۲,۰۰۶	۴۷,۹۵۲	۱۴,۷۲۴	۶۲,۶۷۹	کرج .....
۳	۱	۱,۸۶۵	۱,۸۶۷	۳۹,۰۱۳	۴۲,۷۴۶	۱۵,۸۷۸	۵۸,۶۲۷	مشهد .....

مرکز آمار ایران

نمودار ۱۴-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر بر حسب جنس در کلان شهرها طی سال های ۱۳۸۵-۹۰

نمودار ۱۵-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر بر حسب جنس در کلان شهرها طی سال های ۱۳۹۰-۹۵

مرکز آمار ایران

نمودار ۳-۱۶ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر بی‌همسر به دلیل فوت همسر بر حسب جنس در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

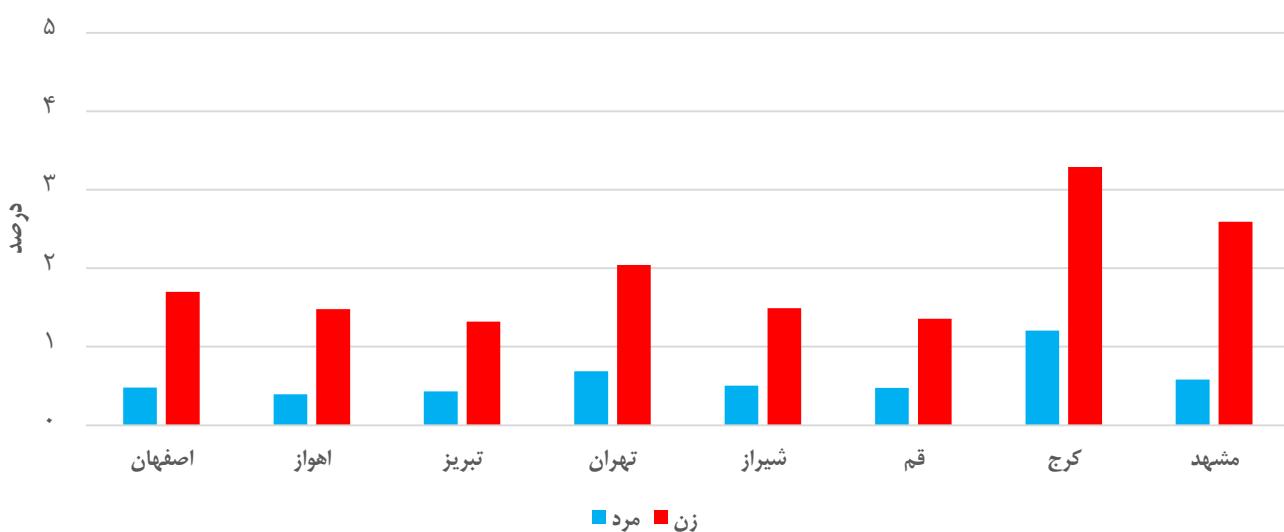

نمودار ۳-۱۷ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر بی‌همسر به دلیل فوت همسر بر حسب جنس در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵

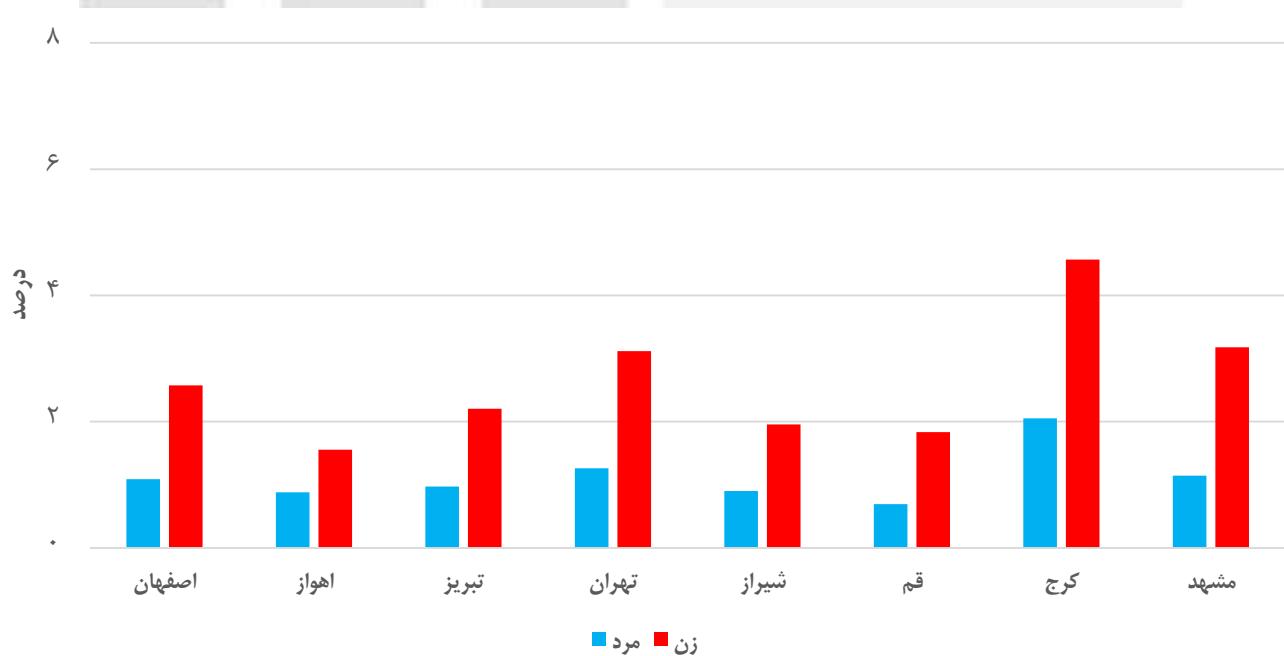

مرکز آمار ایران

نمودار ۱۸-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر بی همسر به دلیل طلاق بر حسب جنس در کلان شهرها طی سال های ۱۳۸۵-۹۰

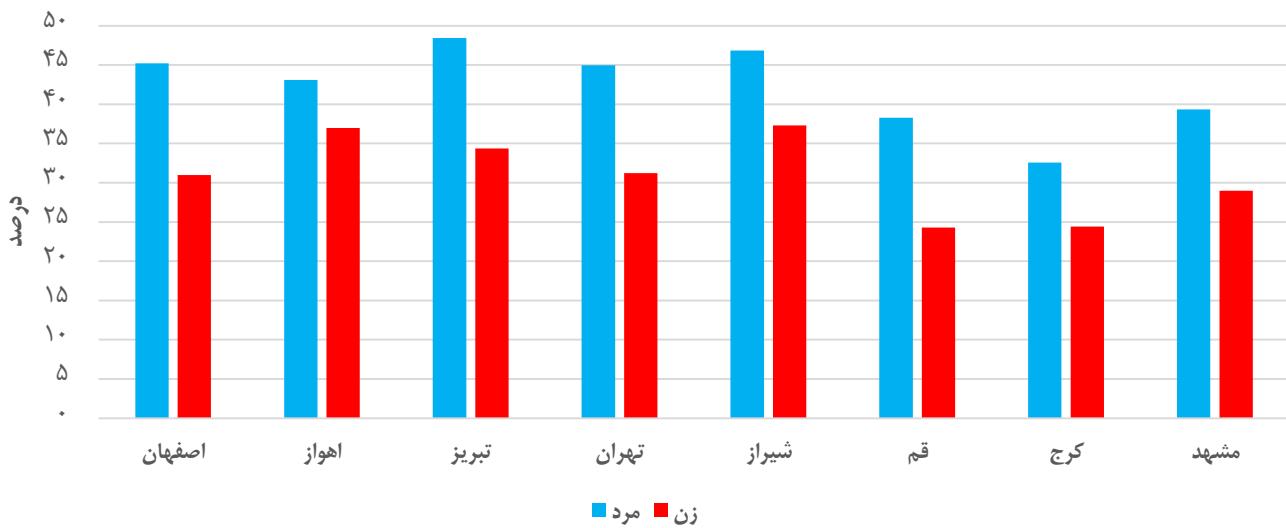

نمودار ۱۹-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر بی همسر به دلیل طلاق بر حسب جنس در کلان شهرها طی سال های ۱۳۹۰-۹۵

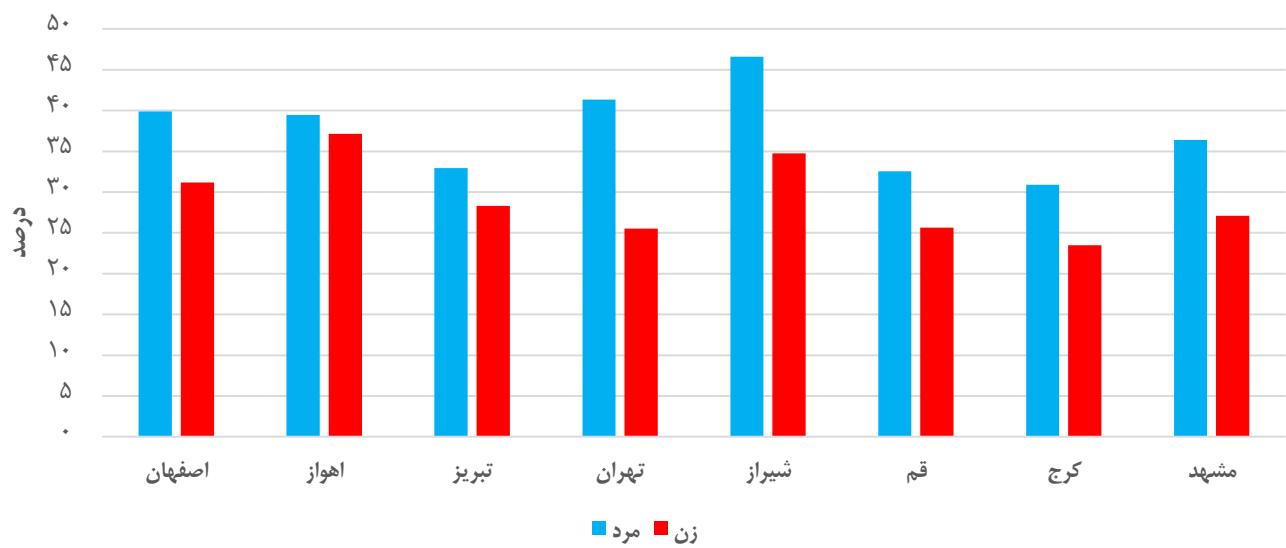

مرکز آمار ایران

نمودار ۲۰-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده بر حسب جنس در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

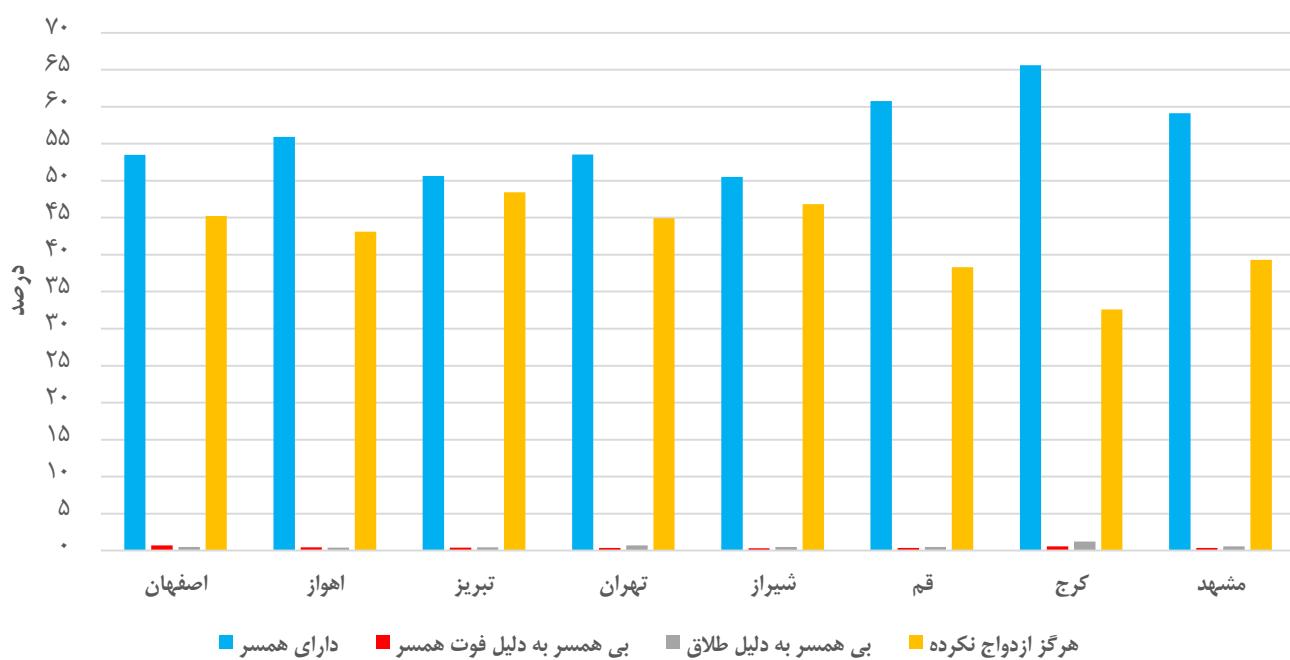

نمودار ۲۱-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده بر حسب جنس در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵

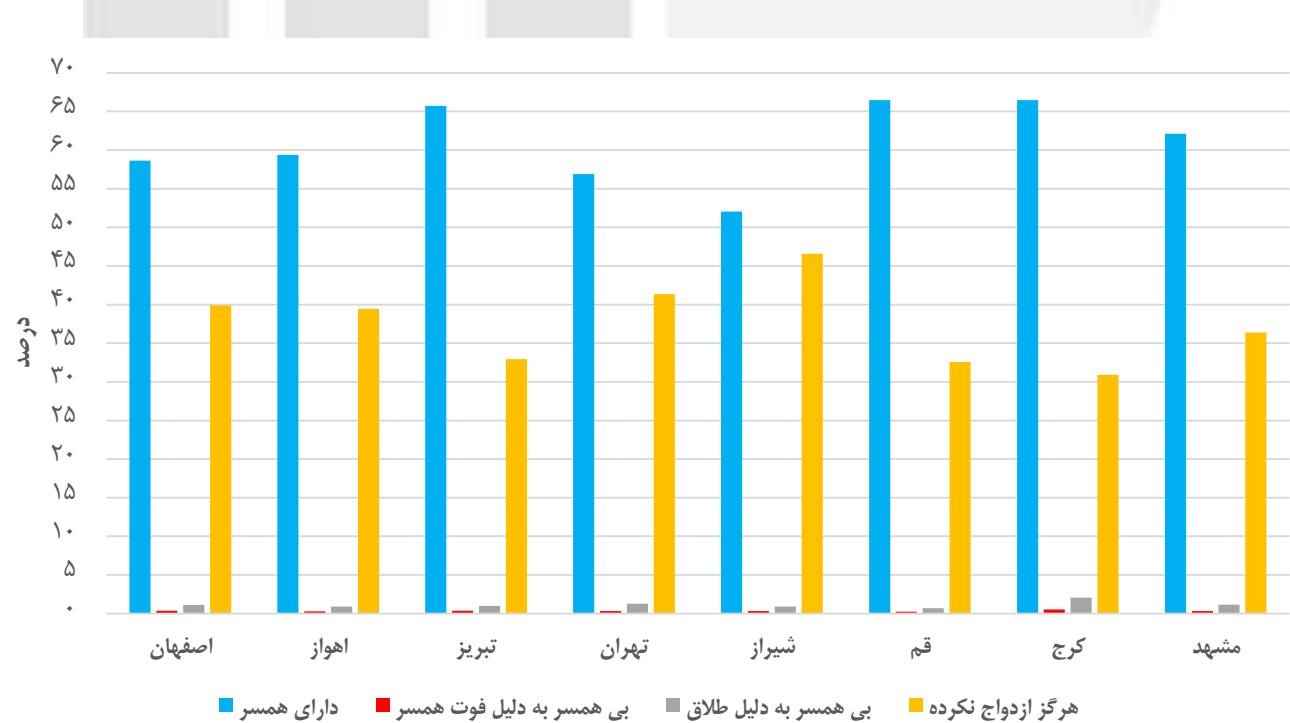

مرکز آمار ایران

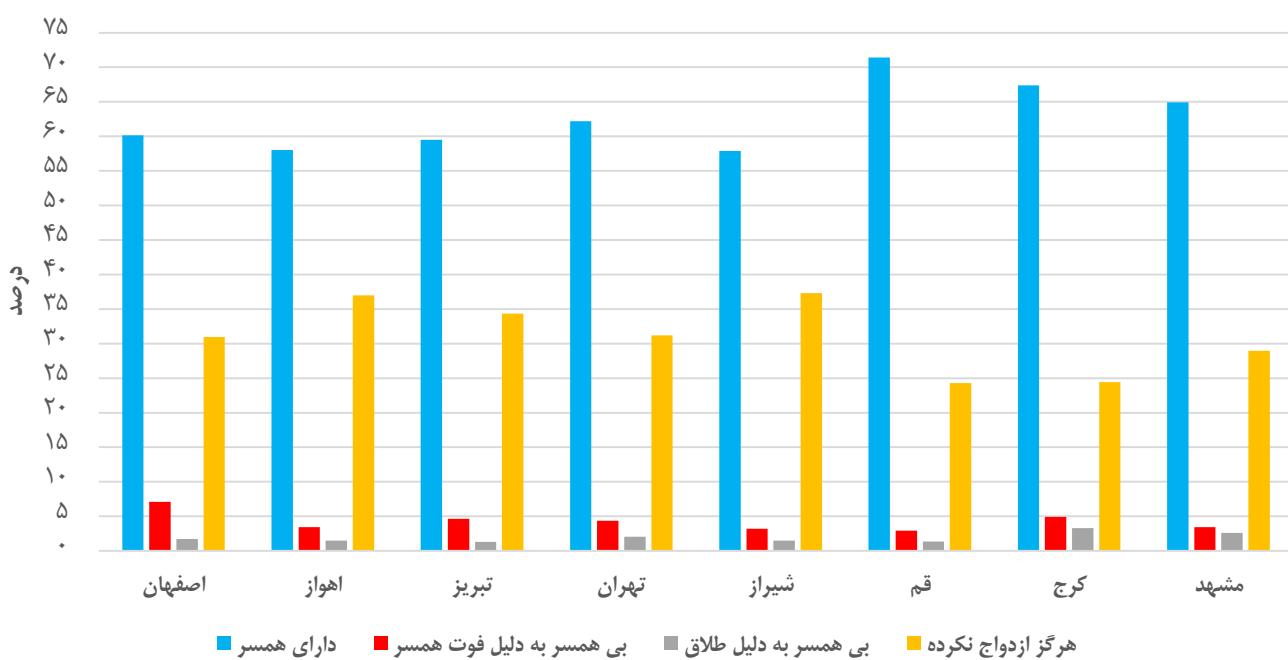
نمودار ۲۲-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر مرد بر حسب وضعیت زناشویی در کلان شهرها طی سال های ۹۰-۱۳۸۵

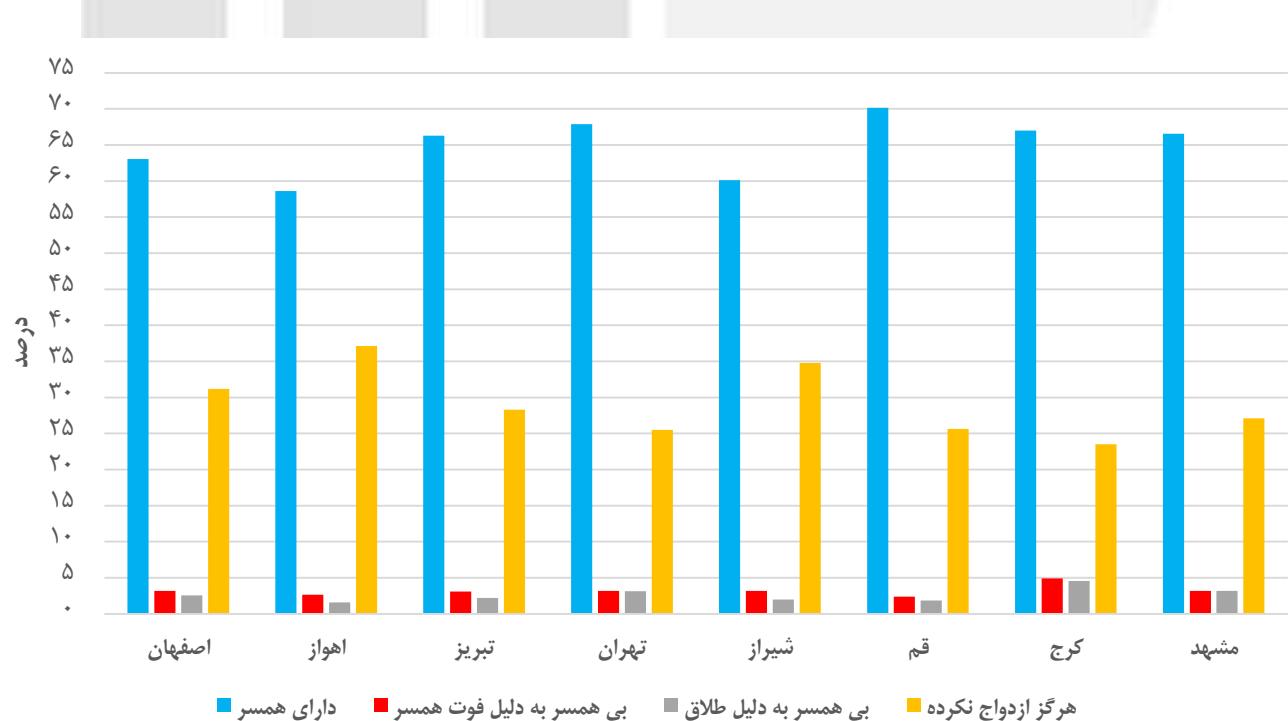
نمودار ۲۳-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر مرد بر حسب وضعیت زناشویی در کلان شهرها طی سال های ۹۵-۱۳۹۰

نمودار ۲۴-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر زن بر حسب وضعیت زناشویی در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰

نمودار ۲۵-۳ نسبت مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر زن بر حسب وضعیت زناشویی در کلانشهرها طی سالهای ۱۳۹۰-۹۵

۳-۴- وضع فعالیت مهاجران وارد شده به کلان شهرها

در سال ۱۳۹۰ از ۱۰،۵۵۹ نفر مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر که در سال های ۹۰ - ۹۵ به کلان شهرهای کشور وارد شده اند، تعداد ۴۱۶،۹۵۲ نفر فعال اقتصادی بوده اند. بنابراین میزان مشارکت اقتصادی در جمعیت این مهاجران $40/9$ درصد می باشد. این میزان در بین مردان مهاجر $1/1$ درصد و در بین زنان $4/4$ درصد بوده است. در این دوره بیشترین میزان مشارکت اقتصادی مهاجران، مربوط به مهاجران وارد شده به شهر تهران ($44/0$ درصد) و کمترین میزان مربوط به مهاجران شهر قم ($28/6$ درصد) بوده است. نرخ بیکاری در بین مهاجران این دوره در سال ۱۳۹۰ برابر $11/2$ درصد بوده است. این میزان در بین مردان و زنان مهاجر به ترتیب $8/7$ درصد و $4/23$ درصد بوده است. بیشترین نرخ بیکاری مهاجران کلان شهرها در سال ۱۳۹۰ مربوط به شهر اهواز ($17/9$ درصد) و کمترین نرخ بیکاری نیز مربوط به مهاجران شهر تهران ($7/9$ درصد) بوده است.

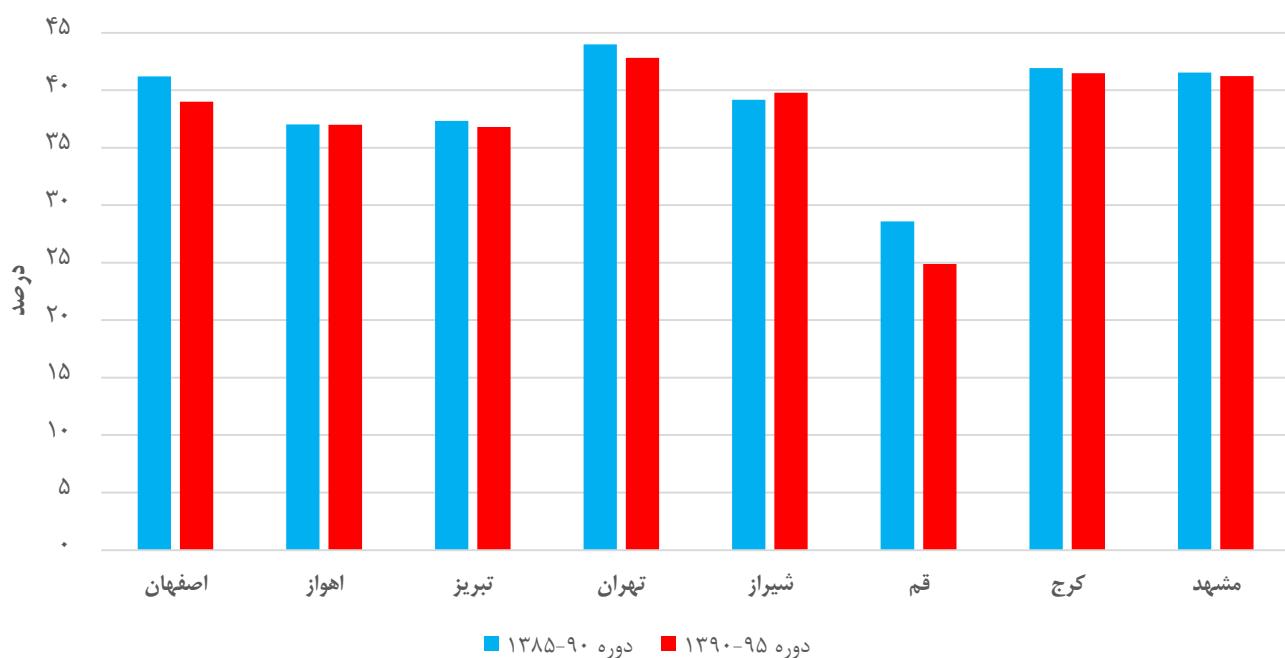
در سال ۱۳۹۵ از ۹۱۱،۳۹۱ نفر مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر که طی سال های ۹۵ - ۹۰ به کلان شهرهای کشور وارد شده اند، تعداد ۳۶۵،۳۳۹ نفر فعال اقتصادی بوده اند. بنابراین میزان مشارکت اقتصادی در جمعیت این مهاجران $1/40$ درصد می باشد. این میزان در بین مردان مهاجر $3/63$ درصد و در بین زنان $2/16$ درصد بوده است. در این دوره بیشترین میزان مشارکت اقتصادی مهاجران، مربوط به مهاجران وارد شده به شهر تهران ($42/8$ درصد) و کمترین میزان مربوط به مهاجران شهر قم ($9/24$ درصد) بوده است. نرخ بیکاری در بین مهاجران این دوره در سال ۱۳۹۵ برابر $11/4$ درصد بوده است. این میزان در بین مردان و زنان مهاجر به ترتیب $3/8$ درصد و $6/23$ درصد بوده است. بیشترین نرخ بیکاری مهاجران کلان شهرها در سال ۱۳۹۵ مربوط به شهر تبریز ($16/0$ درصد) و کمترین نرخ بیکاری نیز مربوط به مهاجران شهر شیراز ($4/8$ درصد) بوده است.

مقایسه ای اعداد فوق حاکی از آن است که در دو دوره مورد بررسی به جز کاهش نرخ بیکاری در بین زنان مهاجر، تغییر چندانی در وضع فعالیت و اشتغال مهاجران به کلان شهرها پیش نیامده و میزان مشارکت و نرخ بیکاری (مردان) در سطح معینی تقریباً ثابت باقی مانده است. همچنین مقایسه ای ساختار فعالیت مهاجران به کلان شهرها با وضع فعالیت عموم جمعیت ساکن در کلان شهرها آشکار می سازد که در هر دو دوره مورد بررسی میزان مشارکت مهاجران بالاتر از میزان مشارکت در جمعیت ساکن در کلان شهرهاست، اما نرخ بیکاری در میان مهاجران پایین تر از نرخ بیکاری عمومی در کلان شهرها می باشد. از آنجا که یکی از دلایل اصلی مهاجرت، اشتغال به کار است، این یافته ها به خوبی نشان می دهند که جمعیت مهاجرین بیشتر از جمعیت غیر مهاجر ساکن کلان شهرها به فعالیت اقتصادی روی آورده و به میزان بیشتری نیز جذب بازار کار می شوند.

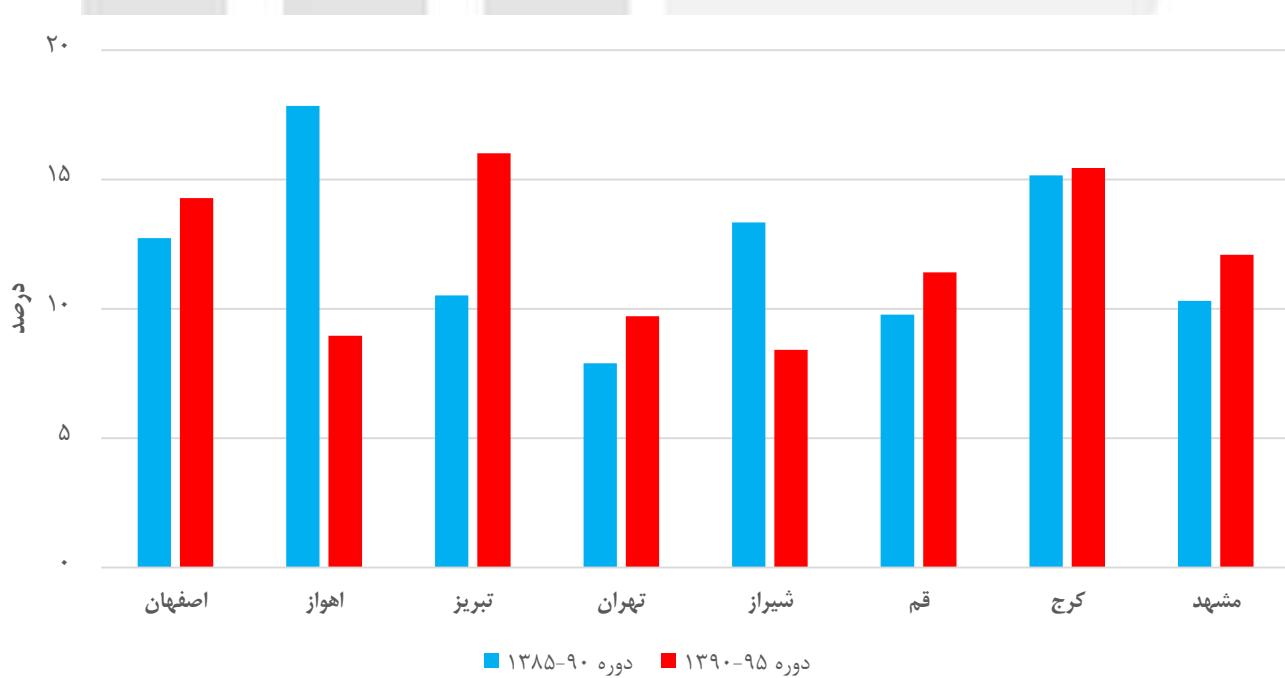
جدول ۳ نرخ مشارکت اقتصادی، نرخ بیکاری و نسبت جمعیت غیرفعال مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها طی سال‌های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

۱۳۹۰-۹۵					۱۳۸۵-۹۰					شرح
نسبت جمعیت غیرفعال	نرخ بیکاری	مشارکت اقتصادی	جمعیت فعال	مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر	نسبت جمعیت غیرفعال	نرخ بیکاری	مشارکت اقتصادی	جمعیت فعال	مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر	
۵۹/۱	۱۱/۴	۴۰/۱	۳۶۵,۳۳۹	۹۱۱,۳۹۱	۵۸/۴	۱۱/۲	۴۰/۹	۴۱۶,۹۵۳	۱,۰۱۹,۵۵۹	مود و زن.
۶۱/۰	۱۴/۳	۳۹/۰	۲۹,۱۵۴	۷۴,۷۷۱	۵۸/۳	۱۲/۷	۴۱/۲	۳۹,۲۶۶	۹۵,۳۱۸	اصفهان.....
۶۲/۹	۹/۰	۳۷/۰	۱۶,۴۴۵	۴۴,۴۶۶	۶۲/۲	۱۷/۹	۳۷/۰	۲۱,۴۹۷	۵۸,۰۶۳	اهواز.....
۶۳/۲	۱۶/۰	۳۶/۸	۱۴,۴۲۵	۳۹,۰۲۱	۶۲/۲	۱۰/۵	۳۷/۳	۲۳,۳۹۰	۶۲,۶۴۱	تبریز.....
۵۷/۱	۹/۷	۴۲/۸	۱۵۴,۴۷۴	۳۶۰,۸۶۹	۵۵/۲	۷/۹	۴۴/۰	۱۴۶,۲۴۳	۳۳۲,۴۴۸	تهران.....
۶۰/۲	۸/۴	۳۹/۸	۳۶,۰۹۳	۹۰,۷۱۵	۶۰/۳	۱۳/۳	۳۹/۲	۴۵,۹۲۱	۱۱۷,۲۶۵	شیراز.....
۷۵/۱	۱۱/۴	۲۶/۹	۱۴,۹۵۷	۶۰,۰۱۳	۷۰/۸	۹/۸	۲۸/۶	۱۵,۳۵۲	۵۳,۶۹۶	قم.....
۵۸/۵	۱۵/۴	۴۱/۵	۵۱,۱۵۵	۱۲۳,۲۹۵	۵۷/۲	۱۵/۲	۴۱/۹	۷۰,۵۰۸	۱۶۸,۲۲۵	کرج.....
۵۸/۷	۱۲/۱	۴۱/۲	۴۸,۶۳۶	۱۱۷,۹۳۳	۵۷/۹	۱۰/۳	۴۱/۵	۵۴,۷۷۵	۱۳۱,۲۰۳	مشهد.....
۳۶/۶	۸/۳	۶۳/۴	۲۹۲,۴۳۴	۴۶۱,۵۱۱	۳۳/۴	۸/۷	۶۶/۱	۳۴۵,۳۲۳	۵۲۳,۱۰۱	مود.....
۳۷/۸	۱۱/۱	۶۲/۲	۲۳,۱۸۵	۳۷,۷۹۹	۳۴/۰	۹/۶	۶۵/۷	۳۲,۱۲۱	۴۸,۹۱۴	اصفهان.....
۳۹/۳	۶/۲	۶۰/۷	۱۲۶۱۵	۲۰,۷۷۳	۳۷/۲	۱۴/۱	۶۲/۲	۱۷,۷۵۶	۲۸,۵۶۲	اهواز.....
۳۸/۰	۱۲/۰	۶۲/۰	۱۱,۵۱۸	۱۸,۵۷۶	۳۹/۰	۸/۹	۶۰/۶	۱۹,۸۸۱	۳۲,۸۱۱	تبریز.....
۳۴/۶	۶/۱	۶۵/۳	۱۲۳,۱۹۶	۱۸۸,۵۸۰	۳۰/۰	۵/۸	۶۹/۳	۱۲۰,۳۳۲	۱۷۳,۶۹۸	تهران.....
۳۹/۲	۵/۸	۶۰/۷	۲۸,۰۹۷	۴۷,۱۰۷	۳۶/۷	۱۰/۰	۶۷/۹	۳۸,۰۵۲	۶۰,۵۳۳	شیراز.....
۵۵/۴	۱۰/۱	۴۴/۵	۱۳۰,۰۵۸	۲۹,۰۳۲۴	۵۱/۳	۸/۲	۴۸/۳	۱۳,۵۵۲	۲۸,۰۴۳	قم.....
۳۲/۹	۱۲/۰	۶۷/۱	۴۰,۶۶۵	۶۰,۶۱۶	۲۹/۴	۱۱/۸	۶۹/۸	۵۸,۰۶۵	۸۳,۱۸۳	کرج.....
۳۳/۲	۱۰/۶	۶۶/۸	۳۹,۶۰۰	۵۹,۰۳۶	۳۱/۶	۸/۸	۶۷/۹	۴۵,۵۶۴	۶۷,۰۰۷	مشهد.....
۱۳/۷	۲۳/۶	۱۶/۲	۷۲,۹۰۵	۴۴۹,۱۱۰	۱۶/۷	۲۳/۴	۱۶/۴	۷۱,۶۴۹	۴۹۶,۷۰۱	زن.....
۸۴/۱	۲۶/۵	۱۵/۹	۵,۹۶۹	۳۷,۴۷۲	۸۴/۰	۲۶/۷	۱۵/۴	۷,۱۴۵	۴۶,۴۰۴	اصفهان.....
۸۳/۶	۱۸/۰	۱۶/۲	۳۸۳۰	۲۳,۶۹۳	۸۶/۴	۳۵/۹	۱۲/۷	۳,۷۴۱	۲۹,۵۰۱	اهواز.....
۸۵/۹	۳۱/۹	۱۴/۱	۲,۹۰۷	۲۰,۵۳۵	۸۷/۶	۱۹/۹	۱۱/۸	۳,۵۰۹	۲۹,۸۳۰	تبریز.....
۸۱/۶	۲۴/۲	۱۸/۲	۳۱,۲۷۸	۱۷۲,۲۸۹	۸۲/۷	۱۷/۸	۱۶/۳	۲۵,۹۱۱	۱۵۸,۷۵۰	تهران.....
۸۲/۸	۱۸/۳	۱۷/۲	۷,۴۹۶	۴۳,۶۰۸	۸۵/۴	۲۹/۴	۱۳/۹	۷,۸۶۹	۵۶,۷۳۲	شیراز.....
۹۳/۸	۲۰/۵	۶/۲	۱۸۹۹	۳۰,۸۰۷	۹۲/۲	۲۱/۲	۷/۰	۱,۸۰۰	۲۵,۶۵۳	قم.....
۸۳/۲	۲۸/۹	۱۶/۷	۱۰,۴۹۰	۶۲,۶۷۹	۸۴/۳	۳۱/۰	۱۴/۶	۱۲,۴۴۳	۸۵,۴۲	کرج.....
۸۴/۶	۱۸/۶	۱۵/۴	۹,۰۳۶	۵۸,۶۲۷	۸۵/۱	۱۷/۸	۱۴/۲	۹,۰۱۱	۶۴,۸۴۶	مشهد.....

نمودار ۲۶-۳ مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر در کلان شهرها طی سال های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

نمودار ۲۷-۳ مقایسه نرخ بیکاری مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر در کلان شهرها طی سال های ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

جدول ۲۰-۳ مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر وارد شده به کلانشهرها بر حسب وضع فعالیت طی سالهای ۱۳۸۵-۹۰ و ۱۳۹۰-۹۵

اظهار نشده	۱۳۹۰-۹۵				۱۳۸۵-۹۰				شرح
	غیر فعال	بیکار	شاغل	مهاجران ۱۰ ساله و بیشتر	اظهار نشده	غیر فعال	بیکار	شاغل	
۶۴	۵۷۰,۳۱۳	۴۱,۴۹۷	۳۲۳,۱۴۵	۹۱۱,۳۹۱	۷,۳۲۶	۵۹۵,۲۱۱	۴۶,۱۳۱	۳۷۰,۱۲۱	۱,۰۱۹,۵۵۹ صرد وزن.
۸	۴۵۶,۰۹	۴,۱۶۵	۲۴,۹۸۹	۷۴,۷۷۱	۴۶۷	۵۵,۵۸۵	۵,۰۰۴	۳۴,۲۶۲	۹۵,۳۱۸ اصفهان.....
۵۲	۲۷,۶۶۹	۱,۶۷۴	۱۴,۹۷۱	۴۴,۶۶۶	۴۴۸	۳۶,۱۱۸	۳,۸۳۸	۱۷,۶۵۹	۵۸,۰۶۳ اهواز.....
۵	۲۴,۷۸۱	۲,۳۱۰	۱۲,۱۱۵	۳۹,۲۱۱	۳۱۵	۳۸,۹۳۶	۲,۴۶۳	۲۰,۹۲۷	۶۲,۶۴۱ تبریز.....
۵۰۵	۲۰,۰۸۹۰	۱۵۰,۱۵	۱۳۹,۴۵۹	۳۶۰,۸۶۹	۲,۸۳۸	۱۸۳,۳۶۷	۱۱,۰۵۵	۱۳۴,۶۸۸	۳۳۲,۴۴۸ تهران.....
۴۵	۵۴,۰۷۷	۳,۰۴۱	۳۳,۰۵۲	۹۰,۷۱۵	۶۶۵	۷۰,۶۷۹	۶,۱۲۶	۳۹,۷۹۵	۱۱۷,۲۶۵ شیراز.....
۲۲	۴۵,۰۱۵۲	۱,۷۰۸	۱۳,۲۴۹	۶۰,۱۳۱	۳۱۳	۳۸,۰۳۱	۱,۵۰۱	۱۳,۸۵۱	۵۳۶۹۶ قم.....
۱۲	۷۲,۱۲۸	۷,۹۰۱	۴۳,۲۵۴	۱۲۳,۲۹۵	۱,۰۵۴	۹۶,۲۱۳	۱۰,۵۹۲	۵۹,۸۱۶	۱۶۸,۲۲۵ کرج.....
۲۰	۶۹,۲۷۷	۵,۰۸۰	۴۲,۷۵۶	۱۱۷,۹۳۳	۷۷۶	۷۶,۳۵۲	۵,۶۵۲	۴۹,۱۲۳	۱۳۱,۹۰۳ مشهد.....
۲۲۷	۱۶۱,۹۲۰	۲۶,۲۶۳	۲۶۱,۱۷۱	۴۶۱,۵۸۱	۳۰,۰۷۳	۱۷۴,۴۰۶	۳۰,۰۶۶	۳۱۵,۲۵۷	۵۲۲,۰۱ صرد.....
۷	۱۴,۱۰۷	۲,۵۸۵	۲۰,۶۰۰	۳۷,۲۹۹	۱۷۸	۱۶,۶۱۵	۳,۰۹۳	۲۹,۰۲۸	۴۸,۹۱۴ اصفهان.....
.	۸,۱۵۸	۷۸۶	۱۱,۸۲۹	۲۰,۷۷۳	۱۸۶	۱۰,۶۲۰	۲,۴۹۶	۱۵,۲۶۰	۲۸,۵۶۲ اهواز.....
.	۷۰,۰۵۸	۱,۰۳۸۳	۱۰,۱۳۵	۱۸,۵۷۶	۱۳۶	۱۲,۷۹۴	۱,۷۶۶	۱۸,۱۱۵	۳۲,۸۱۱ تبریز.....
۱۰۴	۶۵,۰۲۳۰	۷,۴۵۹	۱۱۵,۷۳۷	۱۸۸,۰۸۰	۱,۲۷۷	۵۲۰,۰۹	۶,۹۴۹	۱۱۳,۳۸۳	۱۷۳,۶۹۸ تهران.....
۳۸	۱۸,۰۴۷۲	۱,۶۷۰	۲۶,۹۷۲	۴۷,۱۰۷	۲۵۶	۲۲,۰۲۵	۳,۸۱۱	۳۴,۳۴۱	۶۰,۰۵۳ شیراز.....
۱۴	۱۶,۰۵۲	۱,۳۱۸	۱۱,۰۷۴۰	۲۹,۳۲۴	۱۱۱	۱۴,۳۸۰	۱,۰۱۶	۱۲,۴۴۶	۲۸,۰۴۳ قم.....
۳	۱۹,۰۹۴۸	۴,۰۶۶	۳۵,۰۷۹۹	۶۰,۶۱۶	۶۲۴	۲۴۴۹۴	۶,۸۳۴	۵۱۲۳۱	۸۳۱۸۳ کرج.....
۱۱	۱۹,۰۸۹۵	۴,۰۹۶	۳۵,۰۴۰۴	۵۹,۰۳۶	۳۰۴	۲۱,۱۸۹	۴,۰۱۱	۴۱,۰۵۳	۶۷۰,۰۷ مشهد.....
۴۴۲	۳۷۶,۴۶۳	۱۷,۲۳۱	۵۰,۰۶۷۴	۴۹۹,۱۱۰	۴,۰۲۵۴	۴۲۰,۰۱۷۵	۱۶,۷۶۵	۵۴,۰۱۶۴	۴۹۶,۰۷۵۱ زن.....
۱	۳۱,۰۰۲	۱,۰۵۰	۴,۰۳۸۹	۳۷,۰۴۷۲	۲۸۹	۳۸,۰۹۷۰	۱,۹۱۱	۵,۰۲۳۴	۴۶,۰۰۴ اصفهان.....
۵۲	۱۹,۰۱۱	۶۸۸	۳,۰۱۴۲	۲۳,۶۹۳	۲۶۲	۲۵,۰۴۹۸	۱,۰۳۴۲	۲,۰۳۹۹	۲۹,۰۵۱ اهواز.....
۵	۱۷,۰۷۲۳	۹۲۷	۱,۹۸۰	۲۰,۶۳۵	۱۷۹	۲۶,۰۱۴۲	۶۹۷	۲,۸۱۲	۲۹,۰۸۰ تبریز.....
۳۵۱	۱۴۰,۰۶۰	۷,۰۵۶	۲۳,۰۷۲۲	۱۷۲,۰۲۸۹	۱,۰۵۱	۱۳۱,۰۷۸	۴,۶۰۶	۲۱,۰۳۰۵	۱۵۸,۰۷۵۰ تهران.....
۷	۳۶,۰۱۰۵	۱,۰۳۷۱	۶,۰۱۲۵	۴۳,۰۰۸	۴۰۹	۴۸,۰۴۵۴	۲,۰۳۱۵	۵,۰۵۵۴	۵۶,۰۷۳۲ شیراز.....
۸	۲۸,۰۹۰۰	۳۹۰	۱,۰۵۰۹	۳۰,۰۰۷	۲۰۲	۲۳,۶۵۱	۳۹۵	۱,۰۴۰۵	۲۵,۰۵۳ قم.....
۹	۵۲,۰۱۸۰	۳,۰۳۵	۷,۰۴۵۵	۶۲,۶۷۹	۸۰	۷۱۷۱۹	۳۸۵۸	۸۵۸۵	۸۵,۰۴۲ کرج.....
۹	۴۹,۰۰۷۲	۱,۰۸۴	۷,۰۴۵۲	۵۸,۶۲۷	۴۷۲	۵۵,۰۱۶۳	۱,۶۴۱	۷,۰۵۷۰	۶۴,۰۴۶ مشهد.....

فصل چهارم

وضع سواد، فعالیت، ازدواج و زناشویی در کلان شهرها

مرکز آمار ایران

مکتبہ ریاضی

فصل چهارم: وضع سواد، فعالیت، ازدواج و زناشویی در کلان شهرها

۴-۱- وضع سواد

فراگیری دانش و آموختن سواد نقش مهمی در تکامل شخصیت انسان و رشد جوامع بشری دارد. دسترسی به توسعه همه جانبه، عبور از خط فقر و فجایع انسانی تنها با آموختن سواد، دانش و آگاهی امکان پذیر است. باسواندی رابطه مستقیمی با معیارهای سلامت و بهداشت دارد و در هر جامعه‌ای که میزان باسواندی بیشتر باشد، سطح سلامت مردم نیز بالاتر و میزان مرگ و میر بخصوص مرگ و میر کودکان کمتر است. افراد باسواند معمولاً رابطه‌ی اجتماعی بهتری با شهروندان برقرار می‌کنند و سطح روابط اجتماعی در جوامع باسواند، سالم‌تر از جوامع بی‌سواد است. شهروندان یک جامعه‌ی باسواند انتخاب‌های اصلاح بیشتری خواهند داشت و چه در انتخاب‌های سیاسی و چه در انتخاب‌های شخصی مثل انتخاب شغل و انتخاب همسر هم بهتر از افراد بی‌سواد عمل می‌کنند. جداول ۱-۴ و ۲-۴ جمعیت ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع سواد و جنس و همچنین وضعیت باسواندی جمعیت ۶ ساله و بیشتر کلان شهرهای ایران در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ را نشان می‌دهند. همانطور که در این جداول می‌توان دید، میزان باسواندی در کلان شهرهای مورد بررسی روند افزایشی داشته و از ۹۱/۲ در سال ۱۳۹۰ به ۹۳/۳ در سال ۱۳۹۵ رسیده است. میزان باسواندی برای هر دو جنس روند افزایشی داشته، مقدار افزایش میزان باسواندی زنان در فاصله‌ی این دو سرشماری بیشتر بوده و از ۸۹/۱ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۹۱/۴ در سال ۱۳۹۵ رسیده است. بررسی شاخص مذکور در بین کلان شهرهای هشت‌گانه به ما نشان می‌دهد که شهر تهران در میان ۸ کلان شهر کشور در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ بالاترین میزان باسواندی کل به ترتیب با ۹۲/۵ درصد و ۹۴/۸ درصد را به خود اختصاص داده است. بالاترین میزان باسواندی مردان در هر دو مقطع ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ مربوط به شهر تهران بوده است. در سال ۱۳۹۰ زنان شهر کرج بالاترین میزان باسواندی زنان (۹۰/۹ درصد) را در بین ۸ کلان شهر کشور داشته‌اند، اما در سال ۱۳۹۵ زنان شهر تهران بالاترین میزان باسواندی زنان (۹۳/۴ درصد) را دارا بوده‌اند. کمترین میزان باسواندی کل و میزان باسواندی زنان در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ مربوط به کلان شهر تبریز و کمترین میزان باسواندی مردان در هر دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ مربوط به شهر قم می‌باشد. در مجموع شهر اهواز با افزایش ۲/۹ درصدی در میزان باسواندی کل، بالاترین افزایش را در دوره زمانی مورد بررسی داشته و اصفهان با افزایش ۱/۴ درصدی در میزان باسواندی کل، کمترین بهبود در وضعیت سواد را داشته است. بیشترین بهبود در وضعیت سواد زنان متعلق به شهر اهواز با افزایش ۳/۲ درصد و کمترین افزایش در میزان باسواندی زنان متعلق به کلان شهر اصفهان با افزایش ۱/۶ درصدی می‌باشد. بیشترین افزایش در میزان باسواندی مردان متعلق به شهر اهواز و کمترین افزایش متعلق به شهر قم می‌باشد.

در هر دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ میزان باسواندی مردان در همه‌ی کلان شهرها از میزان باسواندی زنان بیشتر بوده و بیشترین درصد اختلاف نسبت باسواندی بین دو جنس در سال ۱۳۹۰، در کلان شهرهای تبریز (۸/۷ درصد)، قم (۷ درصد) و اهواز (۶/۱ درصد) و کمترین درصد اختلاف نسبت باسواندی بین دو جنس در سال ۱۳۹۰ در کلان شهرهای کرج (۲/۹ درصد)، شیراز (۱/۱ درصد) و تهران (۳/۵ درصد) وجود دارد. در سال ۱۳۹۵ بیشترین درصد اختلاف نسبت باسواندی بین دو جنس در کلان شهرهای تبریز (۷/۴ درصد)، قم (۵/۷ درصد) و اهواز (۵/۲ درصد) و کمترین درصد اختلاف نسبت باسواندی بین دو جنس در کلان شهرهای تهران (۲/۹ درصد)، شیراز (۳/۱ درصد) و کرج (۳/۴ درصد) وجود دارد. آن‌گونه که ارقام نشان می‌دهند میزان باسواندی زنان و مردان این کلان شهرها در دوره‌ی ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۰ افزایش یافته‌است. نتایج نشان می‌دهد که میزان باسواندی در بین زنان و مردان متفاوت بوده به این ترتیب که در طول دوره‌ی مورد بررسی وضعیت مردان مطلوب تر بوده است. هرچند در سال ۱۳۹۵ تفاوت میزان باسواندی مردان و زنان کم شده است و این نشان دهنده‌ی بهبود وضعیت اجتماعی زنان در طول این دوره است.

جدول ۱-۴ میزان باسوسادی بر حسب جنس در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

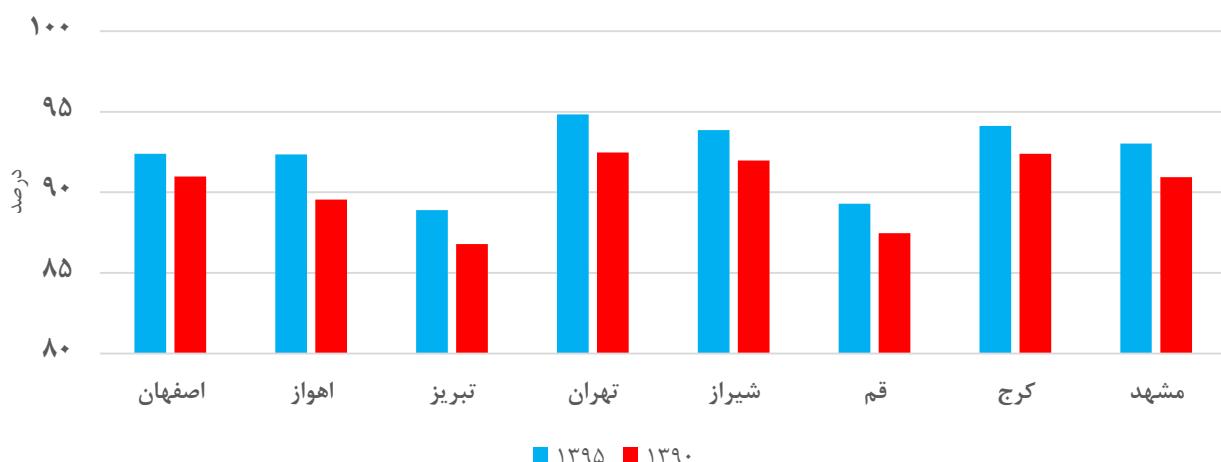
۱۳۹۵			۱۳۹۰			کلان شهر
میزان باسوسادی زنان	میزان باسوسادی مردان	میزان باسوسادی کل	میزان باسوسادی زنان	میزان باسوسادی مردان	میزان باسوسادی کل	
۹۱/۴	۹۵/۳	۹۳/۳	۱۹/۱	۹۳/۳	۹۱/۲	جمع کل .....
۹۰/۴	۹۴/۳	۹۲/۴	۸۸/۸	۹۳/۱	۹۱/۰	اصفهان .....
۸۹/۷	۹۴/۹	۹۲/۴	۸۶/۵	۹۲/۶	۸۹/۵	اهواز .....
۸۵/۲	۹۲/۶	۸۸/۹	۸۲/۴	۹۱/۱	۸۶/۸	تبریز .....
۹۳/۴	۹۶/۳	۹۴/۸	۹۰/۷	۹۴/۲	۹۲/۵	تهران .....
۹۲/۳	۹۵/۴	۹۳/۹	۹۰/۴	۹۳/۵	۹۲/۰	شیراز .....
۸۶/۴	۹۲/۱	۸۹/۳	۸۳/۹	۹۰/۹	۸۷/۵	قم .....
۹۲/۴	۹۵/۸	۹۴/۱	۹۰/۹	۹۳/۸	۹۲/۴	کرج .....
۹۱/۲	۹۴/۹	۹۳/۰	۸۹/۰	۹۲/۹	۹۰/۹	مشهد .....

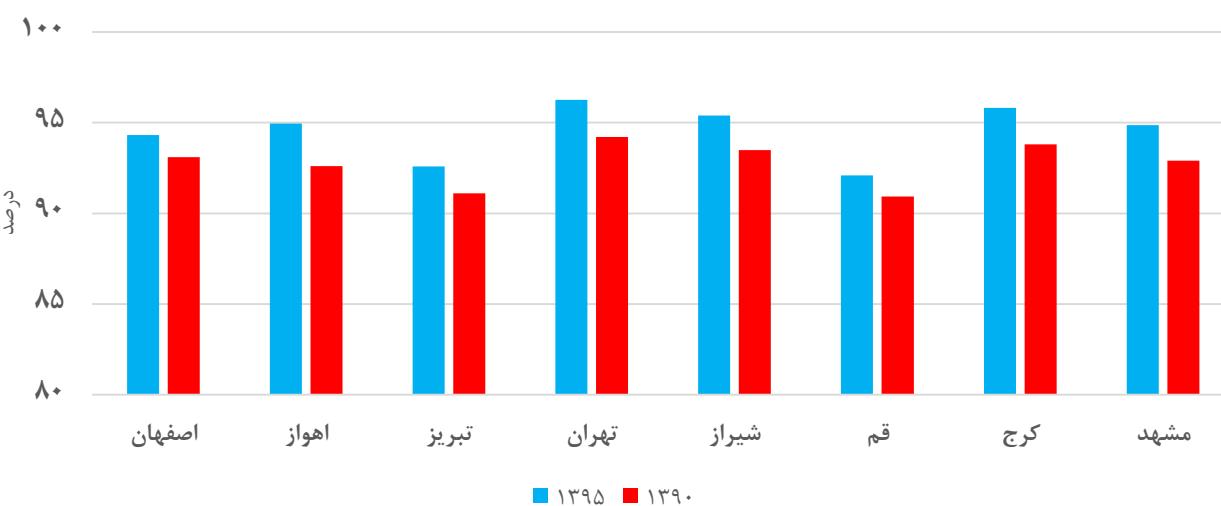
جدول ۲-۴ توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع سواد به تفکیک جنس در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

۱۳۹۵				۱۳۹۰				کلان شهر
اظهار نشده	بیسواند	باسواند	جمعیت ۶ ساله و بیشتر	اظهار نشده	بیسواند	باسواند	جمعیت ۶ ساله و بیشتر	
۰/۱	۶/۶	۹۳/۳	۱۱,۹۵۷,۳۷۹	۰/۹	۷/۹	۹۱/۳	۱۷,۱۴۱,۵۵۱	مرد و زن .....
۰/۰	۷/۶	۹۲/۴	۱,۸۰۱,۱۸۷	۰/۷	۸/۳	۹۱/۰	۱۶۱۹,۹۶۲	اصفهان .....
۰/۱	۷/۶	۹۲/۴	۱۰,۰۵۳,۵۷۷	۰/۹	۹/۶	۸۹/۵	۹۹۳,۵۴۷	اهواز .....
۰/۰	۱۱/۱	۸۸/۹	۱,۴۲۲,۶۰۴	۰/۶	۱۲/۶	۸۶/۸	۱,۳۶۷,۴۱۶	تبریز .....
۰/۰	۵/۱	۹۴/۸	۸,۰۵۶,۰۰۲	۱/۱	۶/۴	۹۲/۵	۷,۵۹۰,۲۴۵	تهران .....
۰/۰	۶/۱	۹۳/۹	۱,۴۳۸,۵۵۶	۰/۸	۷/۳	۹۲/۰	۱,۳۴۳,۶۰۵	شیراز .....
۰/۷	۱۰/۰	۸۹/۳	۱,۰۵۸,۳۲۴	۰/۵	۱۲/۰	۸۷/۵	۹۵۷,۰۶۴	قم .....
۰/۱	۵/۸	۹۴/۱	۱,۴۶۲,۴۰۱	۱/۰	۶/۷	۹۲/۴	۱,۴۸۲,۵۴۸	کرج .....
۰/۱	۶/۹	۹۳/۰	۲,۶۶۴,۱۷۸	۰/۷	۸/۳	۹۰/۹	۲,۴۸۷,۰۷۱	مشهد .....
۰/۱	۴/۷	۹۵/۲	۹,۴۷۳,۴۵۱	۱/۱	۵/۶	۹۳/۳	۱,۹۱۹,۰۱۷	مرد .....
۰/۰	۵/۶	۹۴/۳	۹۰۷,۱۴۵	۰/۹	۶/۰	۹۳/۱	۸۱۴,۱۰۴	اصفهان .....
۰/۱	۴/۹	۹۴/۹	۵۲۸,۹۱۶	۱/۱	۶/۳	۹۲/۶	۴۹۷,۸۶۷	اهواز .....
۰/۱	۷/۴	۹۲/۶	۷۱۶,۳۷۸	۰/۷	۸/۲	۹۱/۱	۶۸۹,۷۹۷	تبریز .....
۰/۰	۳/۷	۹۶/۳	۳,۹۹۶,۷۷۴	۱/۳	۴/۵	۹۴/۲	۳,۷۷۱,۷۳۹	تهران .....
۰/۱	۴/۵	۹۵/۴	۷۲۰,۴۳۳	۱/۰	۵/۵	۹۳/۵	۶۷۲,۶۹۰	شیراز .....
۰/۸	۷/۱	۹۲/۱	۵۲۶,۴۳۹	۰/۶	۸/۵	۹۰/۹	۴۸۵,۴۱۰	قم .....
۰/۲	۴/۰	۹۵/۸	۷۳۵,۸۰۲	۱/۴	۴/۷	۹۳/۸	۷۴۶,۰۸۷	کرج .....
۰/۱	۵/۰	۹۴/۹	۱,۳۳۱,۵۶۴	۰/۹	۶/۱	۹۲/۹	۱,۲۴۱,۸۹۳	مشهد .....
۰/۱	۱/۰	۹۱/۴	۹,۴۸۱,۳,۹۲۸	۰/۷	۱۰/۳	۱۹/۱	۱,۶۹۲۱,۹۷۱	زن .....
۰/۰	۹/۶	۹۰/۴	۸۹۴,۰۴۲	۰/۵	۱۰/۷	۸۸/۸	۸۰۵,۸۵۸	اصفهان .....
۰/۰	۱۰/۲	۸۹/۷	۵۲۴,۶۶۱	۰/۷	۱۲/۹	۸۶/۵	۴۹۵,۷۸۰	اهواز .....
۰/۰	۱۴/۸	۸۵/۲	۷۰۶,۲۲۶	۰/۵	۱۷/۱	۸۲/۴	۶۷۷,۶۱۹	تبریز .....
۰/۰	۶/۶	۹۳/۴	۴,۰۵۹,۲۲۸	۱/۰	۸/۳	۹۰/۷	۳,۸۱۸,۵۰۶	تهران .....
۰/۰	۷/۷	۹۲/۳	۷۱۸,۱۲۳	۰/۵	۹/۰	۹۰/۴	۶۷۰,۹۱۵	شیراز .....
۰/۷	۱۲/۹	۸۶/۴	۵۲۱,۸۸۵	۰/۵	۱۵/۶	۸۳/۹	۴۷۱,۶۵۴	قم .....
۰/۰	۷/۶	۹۲/۴	۷۲۶,۵۹۹	۰/۵	۸/۶	۹۰/۹	۷۳۶,۴۶۱	کرج .....
۰/۱	۸/۷	۹۱/۲	۱,۳۳۳,۱۶۴	۰/۵	۱۰/۵	۸۹/۰	۱,۲۴۵,۱۷۸	مشهد .....

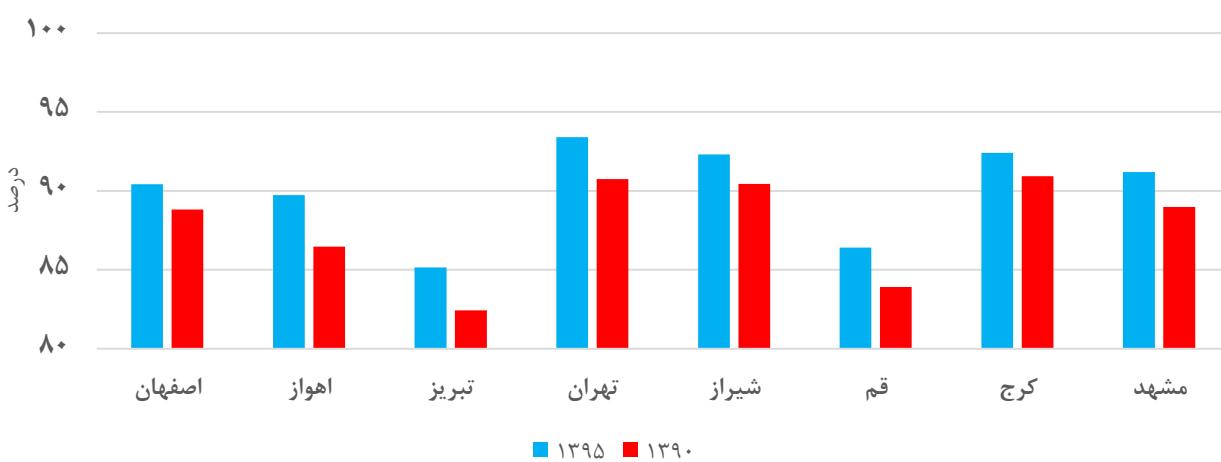
نمودار ۱-۴ میزان باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

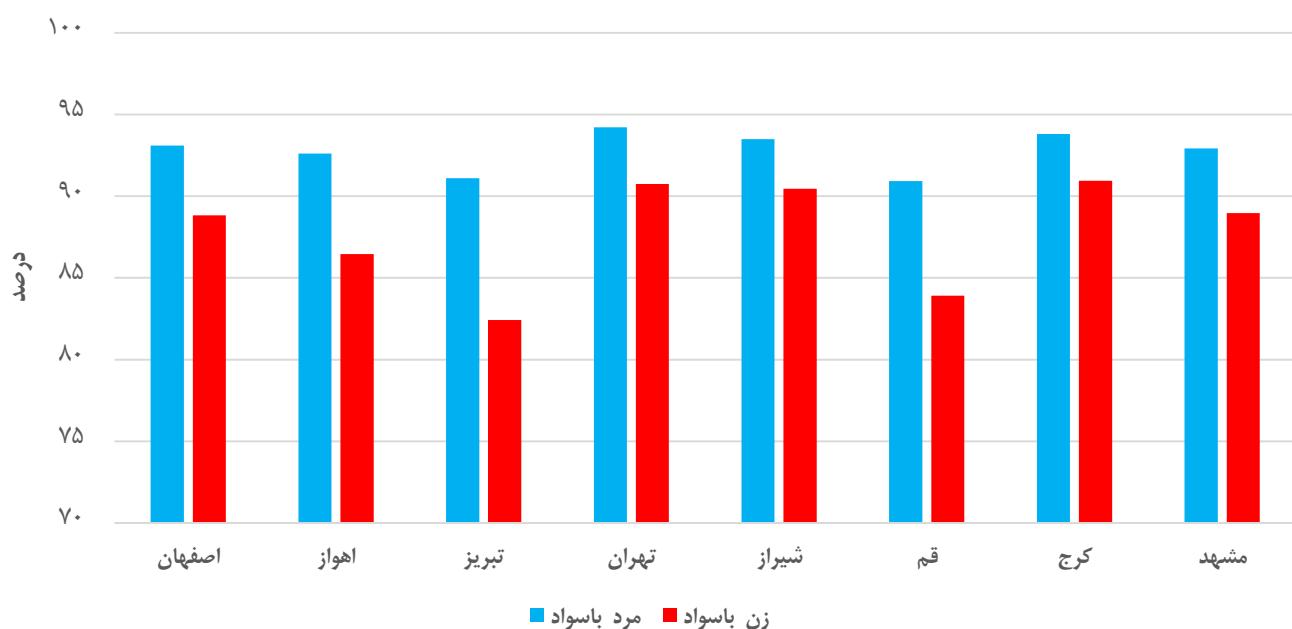
نمودار ۲-۴ میزان باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر مردان در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

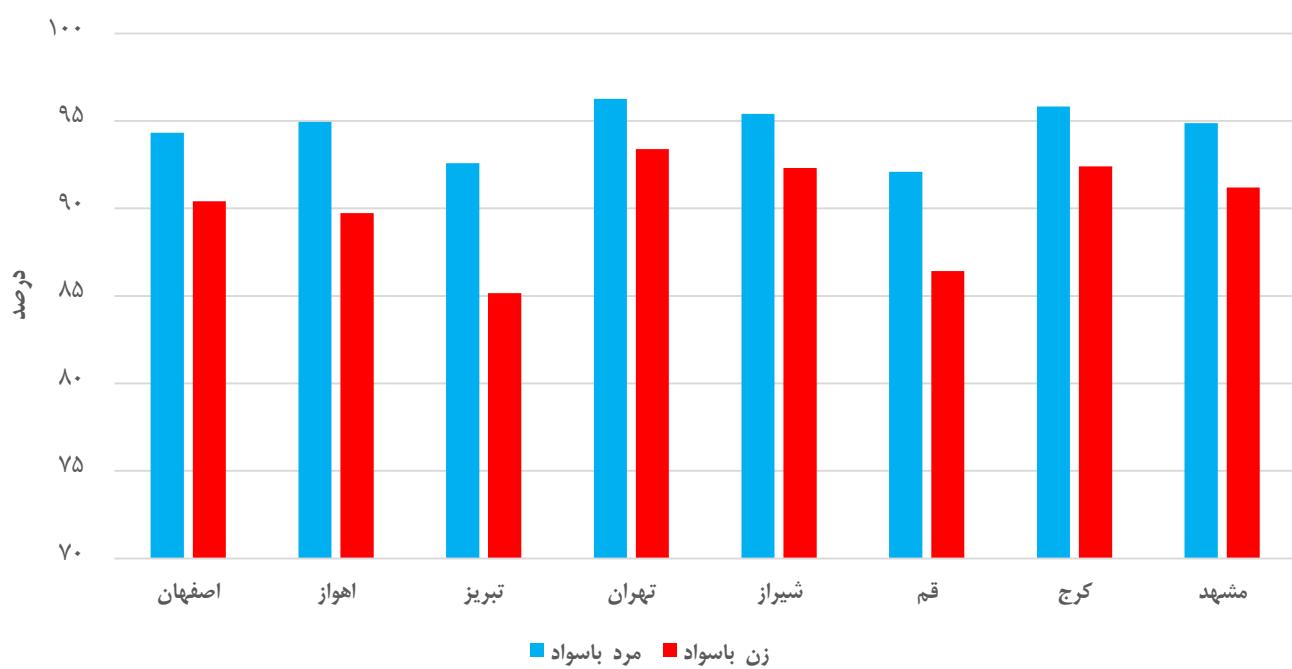
نمودار ۳-۴ میزان باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر زنان در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۴-۴ میزان باسواندی در جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در کلان شهرها : ۱۳۹۰

نمودار ۴-۵ میزان باسواندی در جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در کلان شهرها : ۱۳۹۵

جدول ۳-۴ جمعیت ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع سواد و جنس در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

۱۳۹۵				۱۳۹۰				شرح
اظهار نشده	بیسواند	باسواد	جمعیت ۶ ساله و بیشتر	اظهار نشده	بیسواند	باسواد	جمعیت ۶ ساله و بیشتر	
۱۷۸۲۴	۱۰۲۴۱۰۰۲	۱۷۶۹۱۰۰۵۳	۱۱۰۹۵۷۰۳۷۹	۱۶۰۰۷۸۱۶	۱۰۴۰۱۰۰۳۴	۱۶۲۷۲۰۷۳۸	۱۷۸۴۱۰۰۵۱	مرد و زن .....
۵۵۷	۱۳۶۶۰۳	۱۵۶۴۰۰۲۷	۱۸۰۱۰۱۸۷	۱۱۰۱۷۰	۱۳۵۰۰۹۵	۱۴۷۳۶۹۷	۱۶۱۹۹۶۲	اصفهان .....
۷۲۵	۷۹۸۷۱	۹۷۲۹۸۱	۱۰۰۵۳۰۵۷۷	۸۰۵۷	۹۵۰۳۴۱	۸۸۹۰۷۳۹	۹۹۳۵۴۷	اهواز .....
۶۳۱	۱۵۷۳۴۱	۱۲۶۴۶۳۲	۱۰۴۲۲۶۰۴	۸۰۱۸۵	۱۷۲۰۳۱۸	۱۰۱۸۶۹۱۳	۱۳۶۷۴۱۶	تبریز .....
۳۰۰۳	۴۱۴۰۶۲	۷۶۳۸۸۳۷	۸۰۰۵۶۰۰۲	۸۰۵۰۴۹	۴۸۶۹۰۲	۷۰۰۱۸۰۹۴	۷۵۹۰۰۲۴۵	تهران .....
۶۸۶	۸۷۵۴۴	۱۰۳۵۰۰۲۶	۱۰۴۳۸۰۵۵۶	۱۰۰۳۱۹	۹۷۰۵۸۰	۱۰۲۳۵۰۷۰۶	۱۰۳۴۳۶۰۵	شیراز .....
۷۰۶۶	۱۰۵۶۰۷	۹۴۴۰۹۵۱	۱۰۰۵۸۰۳۲۴	۵۰۲۵۸	۱۱۴۰۷۱۴	۸۳۷۰۰۹۲	۹۵۷۰۰۶۴	قم .....
۱۰۳۷۶	۸۴۰۴۰	۱۰۳۷۶۴۸۵	۱۰۴۶۲۰۴۰۱	۱۴۰۱۷۰	۹۸۰۸۰۶	۱۰۳۶۹۰۵۷۲	۱۰۴۸۲۰۵۴۸	کرج .....
۳۰۰۸۰	۱۸۲۰۷۳۴	۲۰۴۷۸۹۱۴	۲۶۶۴۰۷۲۸	۱۸۰۰۶۸	۲۰۷۰۷۲۸	۲۰۶۱۰۷۲۵	۲۰۴۸۷۰۰۷۱	مشهد .....
۱۰۰۹۳۰	۴۴۴۶۰۳۱	۹۰۰۱۱۰۲۸۱۳	۹۰۴۷۳۰۴۵۱	۹۱۰۳۹۶	۴۹۱۰۶۴۳	۱۰۳۲۴۰۶۴۹	۱۰۹۱۹۰۵۱۷	مرد .....
۳۵۴	۵۱۰۱۲۶	۸۵۵۰۶۶۵	۹۰۰۷۱۰۱۴۵	۷۰۰۴۹۱	۴۸۰۷۰۵	۷۵۷۹۰۰۸	۸۱۴۰۱۰۴	اصفهان .....
۵۶۵	۲۶۰۱۶۶	۵۰۰۲۰۱۸۵	۵۰۲۸۰۹۱۶	۵۰۲۶۷	۳۱۰۵۲۴	۴۶۱۰۰۷۶	۴۹۷۰۶۷	اهواز .....
۴۳۶	۵۲۵۹۹	۶۶۳۰۲۴۸	۷۱۶۰۳۷۸	۴۰۰۸۰۸	۵۶۰۵۱۷	۶۲۸۰۴۲۲	۶۸۹۰۷۹۷	تبریز .....
۱۰۷۶۲	۱۴۷۰۳۷۶	۳۰۸۴۷۰۶۳۶	۳۰۹۹۶۰۷۷۴	۴۷۰۴۲۹	۱۷۱۰۰۹۰	۳۰۵۰۳۰۲۲۰	۳۰۷۷۱۰۷۳۹	تهران .....
۵۹۹	۳۲۰۵۴۶	۶۸۷۰۲۸۸	۷۲۰۰۴۳۳	۶۰۰۹۴	۳۶۰۹۶	۶۲۸۰۹۰۰	۶۷۲۰۶۹۰	شیراز .....
۴۰۱۹۱	۳۸۰۷۷۲	۴۹۳۰۹۷۶	۵۰۳۶۰۴۳۹	۲۰۰۷۶۱	۴۱۰۲۸۳	۴۴۱۰۳۶۶	۴۸۵۰۴۱۰	قم .....
۱۰۰۹۲۱	۲۹۰۴۵۵	۷۰۰۵۰۰۵۶	۷۳۵۰۸۰۲	۱۰۰۸۰۹	۳۵۰۴۰۴	۶۹۹۰۸۷۴	۷۴۶۰۰۸۷	کرج .....
۱۰۰۷۳۲	۶۶۵۰۳	۱۰۲۶۳۰۲۲۹	۱۰۳۳۱۰۵۶۴	۱۱۰۷۸۷	۷۶۰۲۲۳	۱۰۱۵۰۰۸۳	۱۰۲۴۱۰۸۹۳	مشهد .....
۶۰۱۹۴	۱۰۰۴۰۲۶۴	۱۰۶۷۲۰۷۷۰	۹۰۴۷۱۰۰۹۱۱	۶۰۰۴۹۰	۹۱۰۰۰۳۹۳	۱۰۹۴۱۰۰۱۹	۱۰۹۲۱۰۹۷۱	زن .....
۲۰۳	۸۵۰۴۷۷	۸۰۰۸۰۳۶۲	۸۹۰۰۰۴۲	۳۵۶۷۹	۸۶۰۳۹۰	۷۱۰۵۰۷۸۹	۸۰۰۵۰۰۸۸	اصفهان .....
۱۶۰	۵۳۰۷۰۵	۴۷۰۰۷۹۶	۵۰۲۴۰۶۱	۳۰۰۰	۶۳۰۸۱۷	۴۲۸۰۶۶۳	۴۹۵۰۷۸۰	اهواز .....
۱۹۵	۱۰۰۴۶۴۷	۶۰۰۱۰۳۸۴	۷۰۰۶۰۲۲۶	۳۰۰۲۷	۱۱۰۵۰۰۱	۵۵۰۸۰۴۹۱	۶۷۷۰۶۱۹	تبریز .....
۱۰۰۲۴۱	۲۶۶۰۷۸۶	۳۰۷۹۱۰۲۱	۴۰۰۵۹۰۲۲۸	۳۷۶۲۰	۳۱۰۵۰۱۲	۳۰۰۶۵۰۰۷۴	۳۰۸۱۸۰۰۰۶	تهران .....
۸۷	۵۵۰۰۹۸	۶۶۲۰۹۳۸	۷۱۰۸۰۱۲۳	۳۰۰۲۵	۶۰۰۸۰۴	۶۰۰۶۰۰۰۶	۶۷۰۰۹۱۵	شیراز .....
۳۰۰۷۵	۶۷۰۰۳۵	۴۵۰۰۹۷۵	۵۰۲۱۰۸۵	۲۰۰۹۷	۷۳۰۰۰۳۱	۳۹۰۵۰۰۷۲۶	۴۷۰۱۰۶۵۴	قم .....
۸۵	۵۵۰۰۸۵	۶۷۱۰۴۲۹	۷۲۰۰۵۹۹	۳۰۰۳۱	۶۳۰۰۰۲	۶۶۰۰۰۶۹۸	۷۳۰۰۰۴۶۱	کرج .....
۱۰۰۳۴۸	۱۱۶۰۱۳۱	۱۰۲۱۰۵۸۵	۱۰۳۳۰۰۱۶۴	۶۰۰۸۱	۱۳۰۰۰۰۵۵	۱۰۰۰۷۰۸۴۲	۱۰۲۴۰۰۱۷۸	مشهد .....

مطابق اطلاعات جدول ۴-۴ در سال ۱۳۹۰، ۲۵/۹ درصد از جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر از تحصیلات عالی برخوردار بوده‌اند. فراوانی نسبی دوره‌های ابتدایی و سوادآموزی ۲۰/۴ درصد، راهنمایی ۱۸/۷ درصد و متوسطه ۳۳/۴ درصد بوده و البته سهم گروه «سایر، نامشخص و اظهارنشده» نیز ۱/۷ درصد بوده است.

در میان کلان شهرها در این دوره، کمترین فراوانی نسبی جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر دارای تحصیلات عالی مربوط به شهر مشهد (درصد ۱۹/۴) و بیشترین فراوانی نسبی مربوط به شهر تهران (۳۰/۱ درصد) بوده است.

اما مطابق اطلاعات جدول ۴-۵ در سال ۱۳۹۵، سطح تحصیلات جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها نسبت به دوره‌ی قبل افزایش یافته است. در این دوره ۳۰/۰ درصد از جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها از تحصیلات عالی برخوردار بوده‌اند. فراوانی نسبی جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر دارای تحصیلات ابتدایی و سوادآموزی ۲۱/۲ درصد، راهنمایی ۱۴/۹ درصد و متوسطه ۳۳/۵ درصد بوده است و سهم گروه «سایر، نامشخص و اظهارنشده» نیز ۳/۰ درصد بوده است.

در این سال کمترین فراوانی نسبی جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر دارای تحصیلات عالی مربوط به شهر مشهد (۲۲/۶ درصد) و بیشترین فراوانی نسبی متعلق به شهر تهران (۳۴/۷ درصد) بوده است.

مقایسه‌ی ساختار تحصیلی جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر کلان شهرها در دو دوره حاکی از آن است که نسبت جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر دارای تحصیلات ابتدایی و متوسطه در این دو دوره تقریباً ثابت بوده، سهم تحصیلات دوره راهنمایی کاهش و سهم جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر دارای تحصیلات عالی افزایش یافته است.

جدول ۴-۴ توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسواند کلان شهرها بر حسب دوره یا مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۰

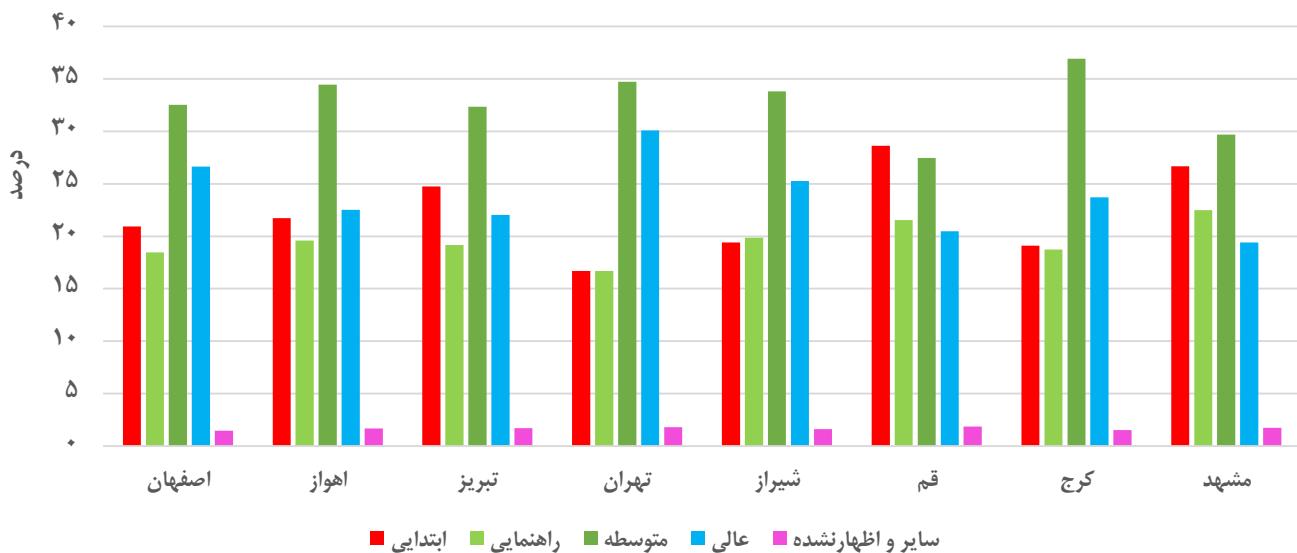
سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت باسواند ۶ ساله و بیشتر	شرح
۱/۷	۲۵/۹	۳۳/۴	۱۸/۷	۲۰/۴	۱۶,۲۱۵,۶۳۱	مرد و زن .....
۱/۵	۲۶/۶	۳۲/۵	۱۸/۵	۲۰/۹	۱,۴۷۳,۶۹۷	اصفهان .....
۱/۷	۲۲/۵	۳۴/۵	۱۹/۶	۲۱/۷	۸۸۹,۷۳۹	اهواز .....
۱/۷	۲۲/۰	۳۲/۴	۱۹/۲	۲۴/۸	۱,۱۸۶,۹۱۳	تبریز .....
۱/۸	۳۰/۱	۳۴/۷	۱۶/۷	۱۶/۷	۷۰,۱۸,۲۹۴	تهران .....
۱/۶	۲۵/۳	۳۳/۸	۱۹/۹	۱۹/۴	۱,۲۳۵,۷۰۶	شیراز .....
۱/۹	۲۰/۵	۲۷/۵	۲۱/۵	۲۸/۶	۸۳۷,۰۹۲	قم .....
۱/۵	۲۳/۷	۳۶/۹	۱۸/۷	۱۹/۱	۱,۳۶۹,۵۷۲	کرج .....
۱/۷	۱۹/۴	۲۹/۷	۲۲/۵	۲۶/۷	۲,۲۷۴,۶۱۸	مشهد .....

جدول ۴-۵ توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسوساد کلان شهرها بر حسب دوره یا مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۵

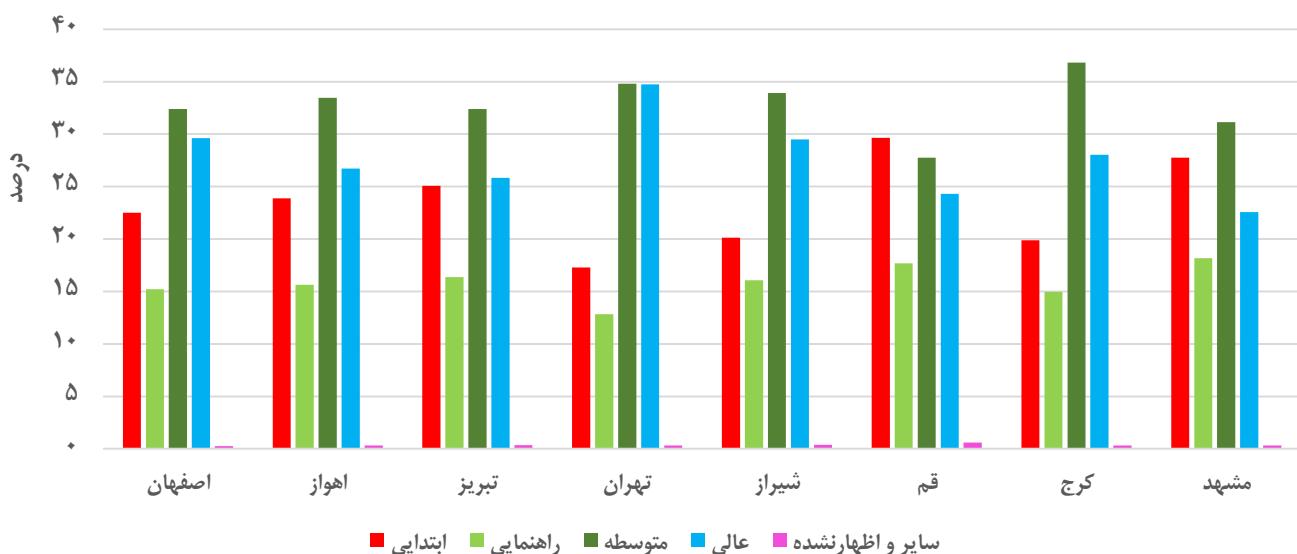
سایر، نامشخص و اطلاعات نشده	عالی	متوسطه	راهنما	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت باسوساد ۶ ساله و بیشتر	شرح
۰/۳	۳۰/۰	۳۳/۵	۱۶/۹	۲۱/۲	۱۷,۶۹۱,۰۵۳	مرد و زن .....
۰/۳	۲۹/۶	۳۲/۴	۱۵/۲	۲۲/۵	۱,۶۶۴,۰۷	اصفهان .....
۰/۳	۲۶/۷	۳۳/۵	۱۵/۶	۲۳/۹	۹۷۲,۹۸۱	اهواز .....
۰/۴	۲۵/۸	۳۲/۴	۱۶/۴	۲۵/۱	۱,۲۶۴,۶۳۲	تبریز .....
۰/۳	۳۴/۷	۳۴/۸	۱۲/۸	۱۷/۳	۷,۶۳۸,۸۳۷	تهران .....
۰/۴	۲۹/۵	۳۳/۹	۱۶/۱	۲۰/۱	۱,۳۵۰,۲۲۶	شیراز .....
۰/۶	۲۴/۳	۲۷/۸	۱۷/۷	۲۹/۷	۹۴۴,۹۵۱	قم .....
۰/۳	۲۸/۰	۳۶/۸	۱۵/۰	۱۹/۹	۱,۳۷۶,۴۸۵	کرج .....
۰/۳	۲۲/۶	۳۱/۱	۱۸/۲	۲۷/۸	۲,۴۷۸,۹۱۴	مشهد .....

مرکز آمار ایران

نمودار ۴-۶ توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسواند بر حسب دوره و مدرک تحصیلی در کلان شهرها در سال ۱۳۹۰

نمودار ۴-۷ توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسواند بر حسب دوره و مدرک تحصیلی در کلان شهرها در سال ۱۳۹۵

جدول ۶-۴ جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسوساد کلان شهرها بر حسب جنس و دوره یا مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۰

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت باسوساد ۶ ساله و بیشتر	شرح
۲۷۹,۱۶۱	۴,۲۱۶,۳۱۰	۵,۴۳۶,۱۳۶	۳,۰۳۸,۰۵۰۴	۳,۳۱۶,۸۳۳	۱۶,۲۸۵,۶۳۱	مرد و زن .....
۲۱,۵۰۲	۴۹۲,۴۴۳	۴۷۹,۴۱۴	۲۷۲,۰۱۰	۳۰۸,۳۲۸	۱,۴۷۳,۵۹۷	اصفهان .....
۱۴,۹۴۲	۲۰۰,۴۲۲	۳۰۶,۵۹۱	۱۷۴,۴۲۵	۱۹۳,۲۵۹	۸۸۹,۷۳۹	اهواز .....
۲۰,۲۴۲	۲۶۱,۴۱۴	۳۸۴,۰۰۷	۲۲۷,۰۳۵۴	۲۹۳,۸۹۶	۱,۱۸۶,۹۱۳	تبریز .....
۱۲۶,۸۸۷	۲,۱۱۲,۳۳۲	۲,۴۳۷,۱۳۹	۱,۱۷۰,۸۹۳	۱,۱۷۱,۰۴۳	۷,۰۱۸,۲۹۴	تهران .....
۱۹,۹۲۵	۳۱۲,۱۸۸	۴۱۷,۹۸۵	۲۴۵,۰۹۹	۲۴۰,۰۰۹	۱,۲۳۵,۷۰۶	شیراز .....
۱۵,۵۸۴	۱۷۱,۵۳۶	۲۳۰,۰۰۶	۱۸۰,۲۸۳	۲۳۹,۶۸۳	۸۳۷,۰۹۲	قم .....
۲۱,۰۴۷	۳۲۴,۶۳۵	۵۰۵,۶۶۰	۲۵۶,۶۵۸	۲۶۱,۵۷۲	۱,۳۶۹,۵۷۲	کرج .....
۳۹,۷۱۹	۴۴۱,۳۴۰	۶۷۵,۰۲۴	۵۱۱,۲۸۲	۶۰۷,۰۴۳	۲,۲۷۴,۶۱۸	مشهد .....

جدول ۷-۴ جمعیت ۶ ساله و بیشتر باسوساد کلان شهرها بر حسب جنس و دوره یا مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۵

سایر، نامشخص و اظهار نشده	عالی	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی و سوادآموزی	جمعیت باسوساد ۶ ساله و بیشتر	شرح
۶۰,۰۲۱	۵,۳۰۶,۳۱۰	۵,۹۳۱,۹۱۲	۲,۶۳۳,۴۹۵	۳,۷۵۹,۱۶۱	۱۷,۶۹۱,۰۵۳	مرد و زن .....
۴,۳۲۶	۴۹۲,۶۸۳	۵۳۹,۲۵۸	۲۵۳,۱۰۶	۳۷۴,۶۵۴	۱,۶۶۴,۰۲۷	اصفهان .....
۳,۱۹۹	۲۵۹,۸۳۷	۳۲۵,۵۸۰	۱۵۲,۱۴۷	۲۳۲,۲۱۸	۹۷۲,۹۸۱	اهواز .....
۴,۵۰۳	۳۲۶,۵۱۹	۴۰۹,۶۴۱	۲۰۷,۰۴۵	۳۱۶,۹۲۴	۱,۲۶۴,۶۳۲	تبریز .....
۲۴,۹۲۲	۲,۶۵۴,۰۶۷	۲,۶۵۸,۴۸۱	۹۸۰,۲۸۱	۱,۳۲۱,۰۸۶	۷,۶۳۸,۸۳۷	تهران .....
۵,۳۰۹	۳۹۸,۱۳۷	۴۵۷,۸۸۲	۲۱۷,۱۰۴	۲۷۱,۷۹۴	۱,۳۵۰,۲۲۶	شیراز .....
۵,۴۶۲	۲۲۹,۷۵۰	۲۶۲,۲۹۸	۱۶۷,۱۷۹	۲۸۰,۲۶۲	۹۴۴,۹۵۱	قم .....
۴,۳۲۲	۳۸۵,۶۹۶	۵۰۶,۶۷۸	۲۰۵,۹۶۱	۲۷۳,۸۲۸	۱,۳۷۶,۴۸۵	کرج .....
۷,۹۸۵	۵۵۹,۶۹۱	۷۷۲,۱۶۴	۴۵۰,۶۷۲	۶۸۸,۴۰۲	۲,۴۷۸,۹۱۴	مشهد .....

۴-۲- وضع فعالیت

نرخ مشارکت اقتصادی به عنوان نماگر عرضه نیروی کار تلقی می شود که می تواند بر برنامه ریزی های اقتصادی کشور و توسعه پایدار تاثیرگذار باشد. از سوی دیگر نرخ بیکاری به عنوان شاخصی دیگر، به همراه سایر نماگرهای اقتصادی، می تواند جامعه را در عرصه های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مورد ارزیابی قرار دهد. در این گزارش به بررسی روند نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری زنان و مردان در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در ۸ کلان شهر کشور در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ پرداخته شده است.

همان طور که در جدول ۹-۴ می توان دید، نرخ مشارکت اقتصادی در ۸ کلان شهر مورد بررسی، در مجموع روند افزایشی داشته و از ۳۷/۴ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۳۸ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است. در حالی که در این دوره مشارکت اقتصادی مردان کاهش یافته، مشارکت اقتصادی زنان از ۱۳/۵ درصد به ۱۵ درصد افزایش یافته است. با وجود این افزایش در میزان مشارکت اقتصادی زنان، همچنان شکاف عمیقی بین زنان و مردان به لحاظ این شاخص به چشم می خورد. مشارکت اقتصادی ۱۵ درصدی زنان در برابر مشارکت اقتصادی ۶۱/۲ درصدی مردان در سال ۱۳۹۵ بیانگر این امر است. همزمان با این روند افزایشی در مشارکت اقتصادی، شاهد روند کاهشی در میزان بیکاری در این کلان شهرها بوده ایم. به طوری که میزان بیکاری کل از ۱۴/۵ به ۱۲/۴ درصد کاهش یافته است. این روند کاهشی در بین هر دو جنس قابل مشاهده می باشد. به طوری که میزان بیکاری مردان و زنان به ترتیب از ۱۲/۳ و ۲۴/۳ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۰/۱ و ۲۱/۶ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

بررسی دو شاخص مذکور در بین کلان شهرهای هشتگانه نشان از آن دارد که شهر کرج در میان ۸ کلان شهر کشور در سال ۱۳۹۰، بالاترین میزان مشارکت اقتصادی کل را به خود اختصاص داده است. در سال ۱۳۹۵، اهواز با مشارکت اقتصادی کل ۳۹/۷ درصدی، جایگاه اول را تصاحب کرده است. بالاترین مشارکت اقتصادی مردان در هر دو مقطع ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ مربوط به شهر مشهد بوده است. در سال ۱۳۹۰ زنان شهر تهران بالاترین مشارکت اقتصادی را در بین ۸ کلان شهر کشور داشته اند، اما در سال ۱۳۹۵ زنان شهر شیراز بالاترین مشارکت اقتصادی را دارا بوده اند. در مجموع شهر اهواز با افزایش ۴/۹ درصدی در مشارکت اقتصادی، بالاترین افزایش را در دوره زمانی موردن بررسی در سال ۱۳۹۰ داشته و شهر تهران با کاهش ۵/۰ درصدی در مشارکت اقتصادی، که مربوط به مشارکت اقتصادی مردان این شهر است، بیشترین میزان کاهش را داشته است.

در سال ۱۳۹۰ بالاترین میزان بیکاری کل در میان کلان شهرهای موردن بررسی مربوط به اهواز با ۱/۱ درصد و در سال ۱۳۹۵ مربوط به کرج با ۱۵/۲ بوده است. در دو مقطع مذکور کمترین مقادیر به ترتیب مربوط به مشهد و قم بوده است. همچنین بالاترین میزان بیکاری مردان در سال ۱۳۹۰ متعلق به اهواز با ۲۳ درصد و کمترین مقدار مربوط به مشهد با ۹/۴ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۵ نیز بالاترین مقدار مربوط به کرج (۱۲/۵ درصد) و کمترین مقدار نیز متعلق به تهران (۸/۹ درصد) بوده است. در میان زنان نیز، بالاترین میزان بیکاری در سال ۱۳۹۰ در اهواز و کمترین آن نیز در مشهد بوده است. در سال ۱۳۹۵، تبریز بالاترین میزان بیکاری زنان و قم پایین ترین مقدار آن شاخص را داشته اند. در طول دوره موردن بررسی بیشترین میزان افزایش بیکاری کل مربوط به تبریز و بیشترین کاهش مربوط به اهواز بوده است که از ۲۵/۱ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۳/۶ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

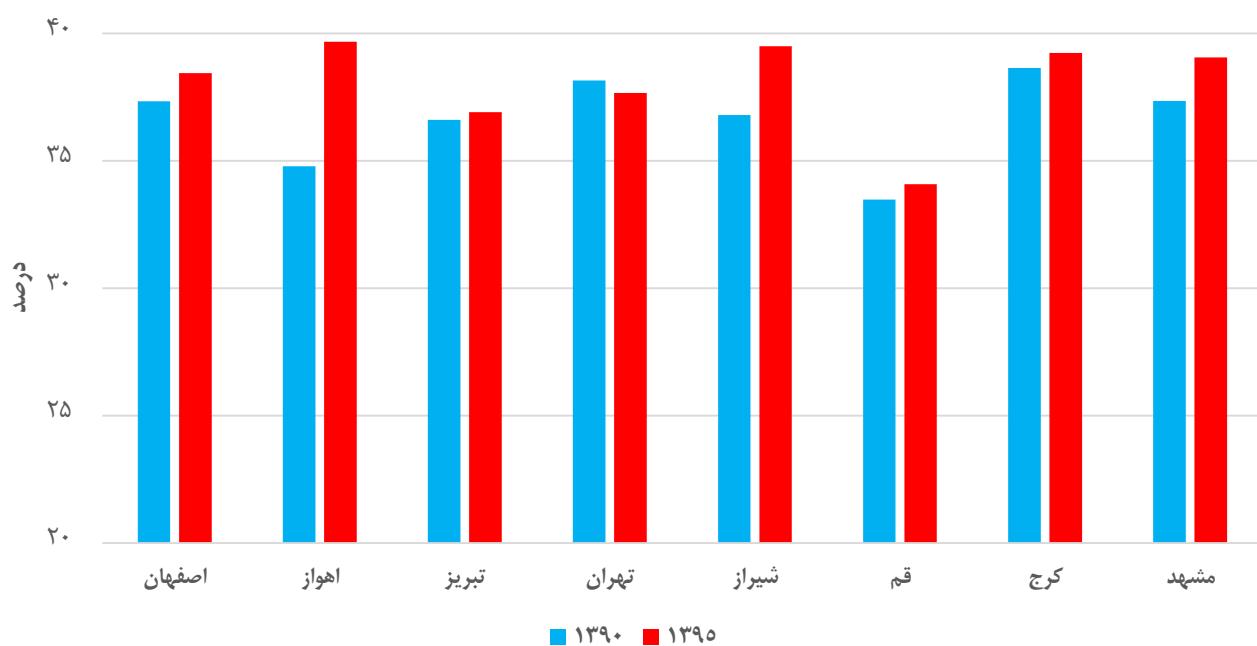
جدول ۸-۴ توزیع نسبی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع فعالیت در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

اظهار نشده	۱۳۹۵				جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۱۳۹۰				شرح
	غیرفعال	بیکار	شاغل	اظهار نشده		غیرفعال	بیکار	شاغل	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	
۰/۴	۶۱/۵	۴/۷	۳۳/۳	۱۷,۱۴۵,۶۳۶	۱/۳	۶۱/۴	۵/۴	۳۱/۹	۱۶,۱۶۹,۱۰۳	مرد وزن .....
۰/۷	۶۰/۹	۵/۲	۳۲/۳	۱,۶۹۹,۰۴۱	۰/۷	۶۲/۰	۵/۵	۳۱/۹	۱,۵۳۴,۴۶۱	اصفهان .....
۰/۶	۵۹/۷	۵/۴	۳۴/۳	۹۷۲,۷۳۲	۱/۱	۶۴/۱	۸/۷	۲۶/۱	۹۲۶,۸۴۴	اهواز .....
۰/۳	۶۲/۸	۵/۳	۳۱/۶	۱,۳۳۵,۷۵۸	۰/۹	۶۲/۵	۴/۹	۳۱/۷	۱,۲۹۱,۸۳۱	تبریز .....
۰/۱	۶۲/۲	۴/۳	۳۲/۳	۷,۶۵۷,۴۹۳	۱/۷	۶۰/۲	۵/۲	۳۳/۰	۷,۲۳۶,۵۵۳	تهران .....
۰/۵	۶۰/۰	۵/۱	۳۴/۴	۱,۳۵۲,۹۰۸	۰/۷	۶۲/۵	۶/۸	۳۰/۰	۱,۲۷۰,۸۲۹	شیراز .....
۰/۸	۶۵/۱	۳/۶	۳۰/۵	۹۷۶,۰۳۴	۰/۸	۶۵/۷	۴/۰	۲۹/۵	۸۸۸,۷۸۱	قم .....
۱/۲	۵۹/۶	۶/۰	۳۳/۳	۱,۳۷۹,۱۶۲	۱/۱	۶۰/۳	۶/۸	۳۱/۸	۱,۴۰۱,۰۰۹	کرج .....
۰/۵	۶۰/۵	۴/۵	۳۴/۶	۲,۴۷۱,۷۰۸	۰/۹	۶۱/۸	۴/۱	۳۳/۳	۲,۳۱۸,۸۴۵	مشهد .....
۰/۷	۳۸/۱	۶/۲	۵۵/۰	۱,۹۰۲,۸۵۳	۱/۳	۳۷/۴	۷/۶	۵۳/۱	۱,۴۲۱,۵۸۶	مرد .....
۱/۳	۳۶/۰	۷/۱	۵۵/۶	۸۵۴,۶۸۴	۰/۶	۳۷/۹	۷/۳	۵۴/۲	۷۷۰,۳۴۰	اصفهان .....
۱/۲	۳۶/۴	۷/۲	۵۵/۲	۴۸۷,۴۸۵	۱/۲	۴۰/۸	۱۳/۳	۴۴/۷	۴۶۳,۶۲۶	اهواز .....
۰/۶	۳۷/۲	۷/۴	۵۴/۸	۶۷۱,۴۹۶	۰/۸	۳۶/۴	۷/۲	۵۵/۶	۶۵۱,۱۳۵	تبریز .....
۰/۲	۴۰/۷	۵/۲	۵۴/۰	۳,۰۷۹,۲۲۸	۱/۸	۳۷/۱	۷/۰	۵۴/۱	۳,۰۹۱,۰۹۱	تهران .....
۱/۰	۳۷/۵	۶/۳	۵۵/۳	۶۷۶,۶۸۷	۰/۷	۳۹/۴	۹/۱	۵۰/۸	۶۳۵,۲۵۴	شیراز .....
۰/۹	۳۹/۰	۵/۸	۵۴/۲	۴۹۴,۵۴۷	۰/۷	۴۰/۲	۶/۳	۵۲/۸	۴۵۰,۴۴۷	قم .....
۲/۳	۳۵/۱	۷/۹	۵۴/۸	۶۹۲,۹۸۳	۱/۱	۳۵/۹	۹/۳	۵۳/۶	۷۰۴,۰۴۸	کرج .....
۰/۸	۳۴/۳	۶/۵	۵۸/۴	۱,۰۲۳,۲۷۳	۰/۸	۳۶/۱	۶/۰	۵۷/۱	۱,۰۵۵,۶۴۵	مشهد .....
۰/۱	۱۵/۹	۳/۲	۱۱/۷	۱,۹۴۲,۷۸۳	۱/۳	۱۰/۳	۳/۳	۱۰/۳	۱,۴۴۷,۵۶۱	زن .....
۰/۱	۸۶/۰	۳/۳	۱۰/۶	۸۴۴,۳۵۷	۰/۸	۸۶/۳	۳/۶	۹/۴	۷۶۴,۱۲۱	اصفهان .....
۰/۱	۸۳/۰	۳/۶	۱۳/۳	۴۸۵,۲۴۷	۱/۱	۸۷/۳	۴/۱	۷/۴	۴۶۳,۲۱۸	اهواز .....
۰/۱	۸۸/۶	۳/۲	۸/۱	۶۶۴,۲۶۲	۰/۹	۸۹/۱	۲/۶	۷/۴	۶۴۰,۶۹۶	تبریز .....
۰/۱	۸۳/۴	۳/۴	۱۳/۱	۳,۸۶۵,۲۵۵	۱/۶	۸۲/۹	۳/۴	۱۲/۲	۳,۵۴۵,۴۶۲	تهران .....
۰/۱	۸۲/۵	۳/۹	۱۳/۵	۶۷۶,۲۲۱	۰/۸	۸۵/۵	۴/۵	۹/۳	۶۳۵,۵۷۵	شیراز .....
۰/۷	۹۱/۸	۱/۲	۶/۲	۴۸۲,۲۸۷	۰/۹	۹۲/۰	۱/۵	۵/۶	۴۳۸,۳۳۴	قم .....
۰/۱	۸۴/۳	۴/۱	۱۱/۶	۶۸۶,۱۷۹	۱/۱	۸۴/۸	۴/۳	۹/۸	۶۹۶,۹۶۱	کرج .....
۰/۲	۸۶/۵	۲/۴	۱۰/۹	۱,۰۲۳,۸۷۵	۱/۰	۸۷/۲	۲/۲	۹/۶	۱,۱۶۳,۲۰۰	مشهد .....

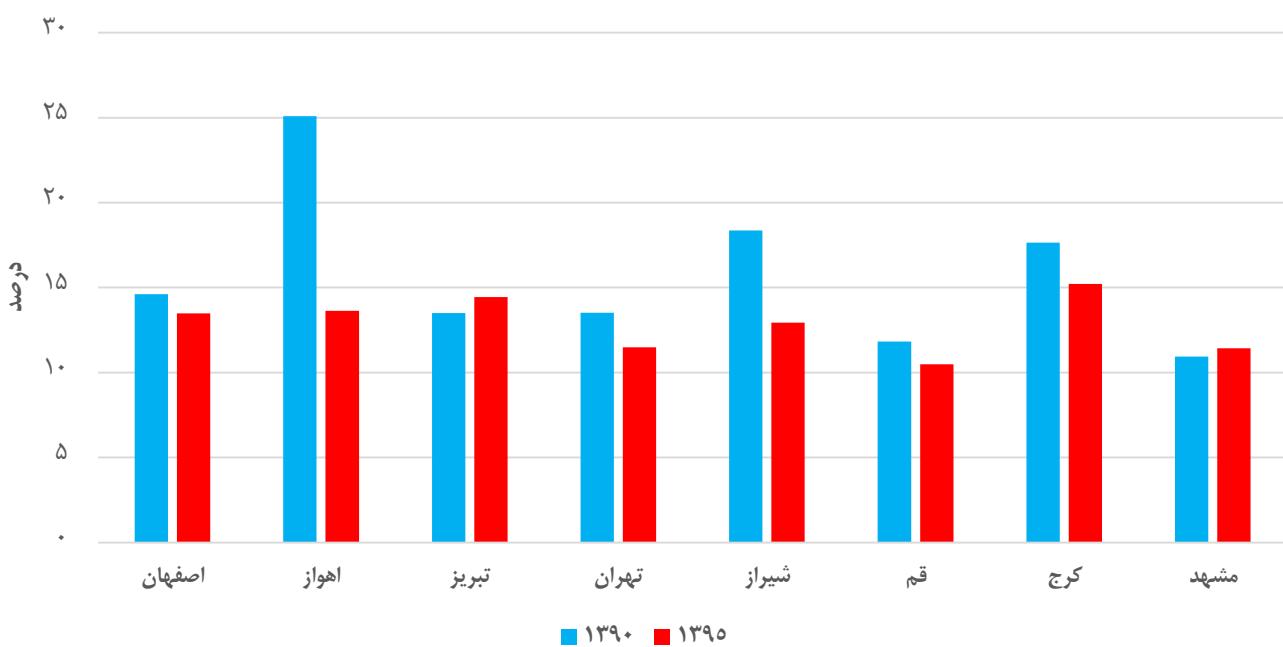
جدول ۹-۴ نرخ مشارکت اقتصادی، نرخ بیکاری و نسبت جمعیت غیرفعال در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

۱۳۹۰					۱۳۹۰					شرح
نسبت جمعیت غیرفعال	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	جمعیت فعل	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	نسبت جمعیت غیرفعال	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	جمعیت فعل	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	
۶۱/۵	۱۲/۴	۳۸/۰	۵۹۴۹۶۰۵	۱۷۸۴۵۶۳۶	۶۱/۴	۱۶/۵	۳۷/۴	۶۳۰۱۳۳۱	۱۶۸۶۹۰۱۵۱	مود و زن.
۶۰/۹	۱۳/۵	۳۸/۴	۵۶۴۹۷۲	۱۶۹۹۰۴۱	۶۲/۰	۱۴/۶	۳۷/۳	۵۷۲۹۱۶	۱۵۳۴۴۶۱	اصفهان.....
۵۹/۷	۱۳/۶	۳۹/۷	۳۳۲۰۲۹۵	۹۷۲۰۷۳۲	۶۴/۱	۲۵/۱	۳۴/۸	۳۲۲۰۴۴۸	۹۲۶۸۴۴	اهواز.....
۶۲/۸	۱۴/۴	۳۶/۹	۴۲۱۰۷۹۴	۱۳۳۵۰۷۵۸	۶۲/۵	۱۳/۵	۳۶/۶	۴۷۲۰۹۲۳	۱۰۹۱۰۳۱	تبریز.....
۶۲/۲	۱۱/۵	۳۷/۷	۲۰۵۰۲۴۷۶	۷۶۵۷۰۴۹۳	۶۰/۲	۱۳/۵	۳۸/۱	۲۰۷۶۰۴۵۹	۷۰۲۳۶۰۵۳	تهران.....
۶۰/۰	۱۲/۹	۳۹/۵	۴۶۰۰۲۱۰	۱۰۳۵۰۹۰۸	۶۲/۵	۱۸/۴	۳۶/۸	۴۶۷۶۸۰	۱۰۷۰۰۸۲۹	شیراز.....
۶۵/۱	۱۰/۵	۳۴/۱	۲۹۸۰۰۱۲	۹۷۶۰۸۳۴	۶۵/۷	۱۱/۸	۳۳/۵	۲۹۷۰۵۵۱	۸۸۰۷۸۱	قم.....
۵۹/۶	۱۵/۲	۳۹/۲	۴۵۸۰۷۳۵	۱۰۳۷۹۰۱۶۲	۶۰/۳	۱۷/۶	۳۸/۶	۵۴۱۰۳۹۸	۱۰۴۰۱۰۰۹	کرج.....
۶۰/۵	۱۱/۴	۳۹/۱	۸۵۵۰۱۱۱	۲۰۴۷۱۰۷۰۸	۶۱/۸	۱۰/۹	۳۷/۳	۸۶۵۰۹۴۶	۲۰۳۱۸۰۴۵	مشهد.....
۳۸/۱	۱۰/۱	۶۱/۳	۴۱۹۹۰۱۷۳	۱۰۹۰۲۰۸۰۳	۳۷/۴	۱۲/۳	۶۱/۳	۵۰۱۶۴۰۰۵۱	۱۰۴۳۱۰۵۱۶	مود.....
۳۶/۰	۱۱/۳	۶۲/۷	۴۷۵۰۰۵۸	۸۵۴۶۸۴	۳۷/۹	۱۱/۹	۶۱/۵	۴۷۳۰۷۸۵	۷۷۰۰۳۴۰	اصفهان.....
۳۶/۴	۱۱/۵	۶۲/۴	۲۶۸۰۸۸۵	۴۸۷۰۴۸۵	۴۰/۸	۲۳/۰	۵۸/۰	۲۶۸۰۹۵۱	۴۶۳۶۲۶	اهواز.....
۳۷/۲	۱۱/۹	۶۲/۲	۳۶۷۰۸۸۷	۶۷۱۰۴۹۶	۳۶/۴	۱۱/۵	۶۲/۸	۴۰۸۰۷۲۱	۶۵۱۰۱۳۵	تبریز.....
۴۰/۷	۸/۹	۵۹/۲	۲۰۴۶۰۰۳۴	۳۰۷۹۲۰۲۳۸	۳۷/۱	۱۱/۴	۶۱/۱	۲۰۱۹۴۰۰۱۵	۳۵۹۱۰۰۹۱	تهران.....
۳۷/۵	۱۰/۲	۶۱/۵	۳۷۴۰۰۲۴	۶۷۶۰۶۸۷	۳۹/۴	۱۵/۱	۵۹/۹	۳۸۰۰۴۵۴	۶۳۰۰۲۵۴	شیراز.....
۳۹/۰	۹/۷	۶۰/۰	۲۶۸۰۰۸۳	۴۹۴۰۵۴۷	۴۰/۲	۱۰/۷	۵۹/۱	۲۶۶۰۲۳۷	۴۵۰۰۴۴۷	قم.....
۳۵/۱	۱۲/۵	۶۲/۶	۳۷۹۰۴۷۱	۶۹۲۰۹۸۳	۳۵/۹	۱۴/۸	۶۲/۹	۴۴۳۰۱۶۳	۷۰۴۰۰۴۸	کرج.....
۳۴/۳	۱۰/۱	۶۴/۹	۷۱۹۰۶۰	۱۰۲۳۲۰۷۳۳	۳۶/۱	۹/۴	۶۳/۱	۷۲۸۰۷۳۲	۱۰۱۵۵۰۴۵	مشهد.....
۱۶/۹	۲۱/۶	۱۵/۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۳۳	۱۰۹۴۲۰۰۱۳	۱۰/۳	۲۲/۳	۱۳/۵	۱۰۱۳۷۰۲۶	۱۰۴۶۷۰۵۶۷	زن.....
۸۶/۰	۲۳/۴	۱۳/۹	۸۹۹۰۱۴	۸۴۴۰۳۵۷	۸۶/۳	۲۷/۵	۱۳/۰	۹۹۰۱۳۱	۷۶۴۰۱۲۱	اصفهان.....
۸۳/۰	۲۱/۵	۱۶/۹	۶۴۳۰۱۰	۴۸۰۰۲۴۷	۸۷/۳	۳۵/۶	۱۱/۵	۵۳۰۴۹۷	۴۶۳۲۱۸	اهواز.....
۸۸/۶	۲۸/۳	۱۱/۳	۵۳۹۰۷	۶۶۴۰۲۶۲	۸۹/۱	۲۶/۳	۱۰/۰	۶۴۰۰۲۰	۶۴۰۰۶۹۶	تبریز.....
۸۳/۴	۲۰/۷	۱۶/۵	۵۰۶۰۴۴۲	۳۸۶۰۰۲۵۵	۸۲/۹	۲۱/۷	۱۵/۵	۵۶۶۰۴۴۴	۳۶۴۰۰۴۶	تهران.....
۸۲/۵	۲۲/۶	۱۷/۴	۹۱۰۱۸۶	۶۷۶۰۲۲۱	۸۵/۵	۳۲/۵	۱۳/۷	۸۷۰۲۲۶	۶۳۵۰۵۷۵	شیراز.....
۹۱/۸	۱۶/۸	۷/۵	۲۹۰۰۲۹۹	۴۸۲۰۲۸۷	۹۲/۰	۲۱/۴	۷/۱	۳۱۰۳۱۴	۴۳۸۰۳۳۴	قم.....
۸۴/۳	۲۶/۱	۱۵/۶	۷۹۰۰۲۶۴	۶۸۶۰۱۷۹	۸۴/۸	۳۰/۵	۱۴/۱	۹۸۰۲۳۵	۶۹۶۰۹۶۱	کرج.....
۸۶/۵	۱۸/۱	۱۳/۴	۱۳۵۰۴۸۱	۱۰۲۳۸۰۹۷۵	۸۷/۲	۱۸/۸	۱۱/۸	۱۳۷۰۲۱۴	۱۰۶۳۰۰۰	مشهد.....

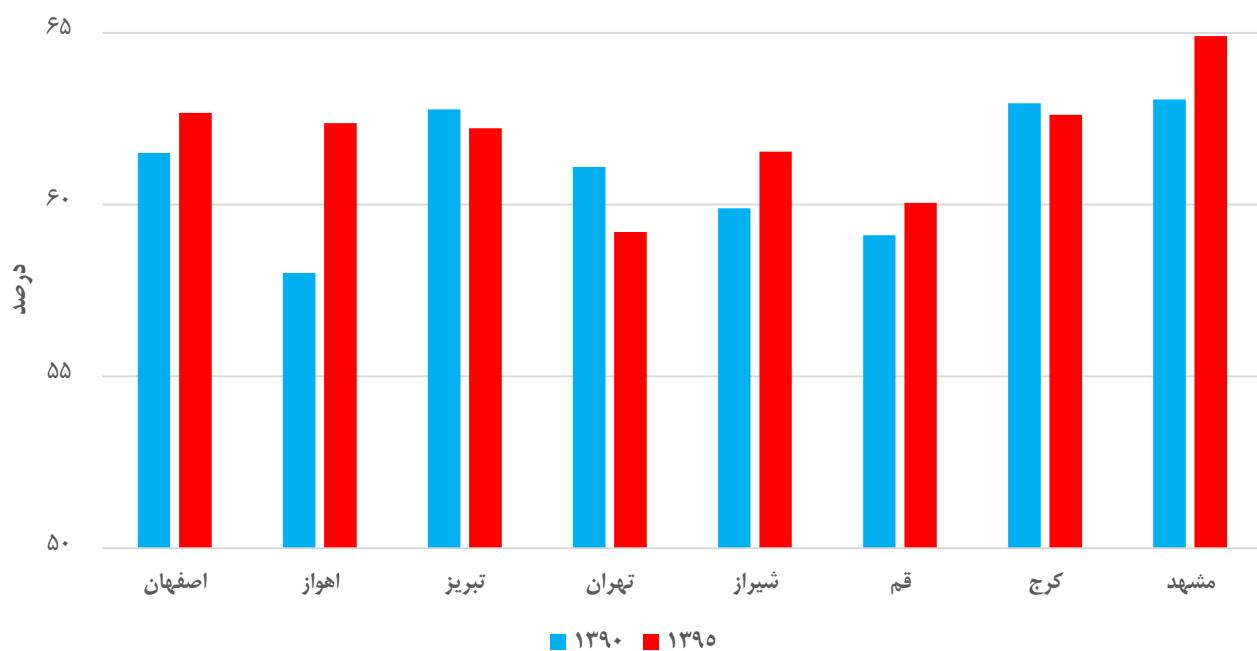
نمودار ۸-۴ مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

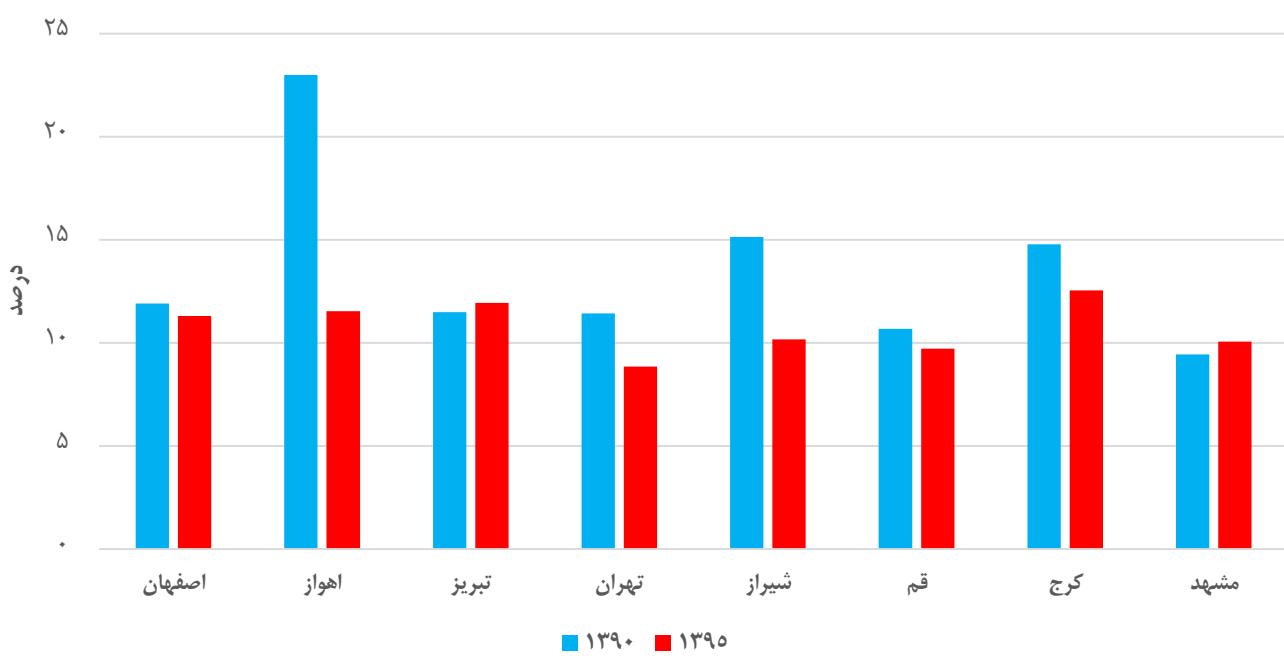
نمودار ۹-۴ مقایسه نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

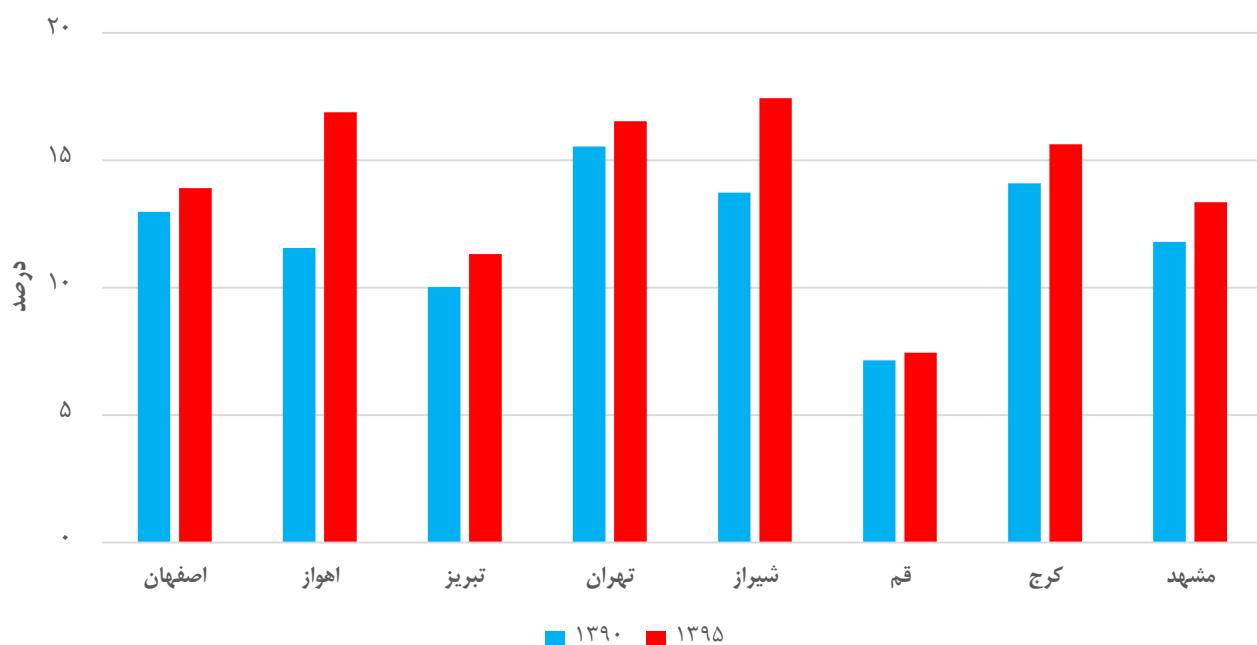
نمودار ۱۰-۴ مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر مرد در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

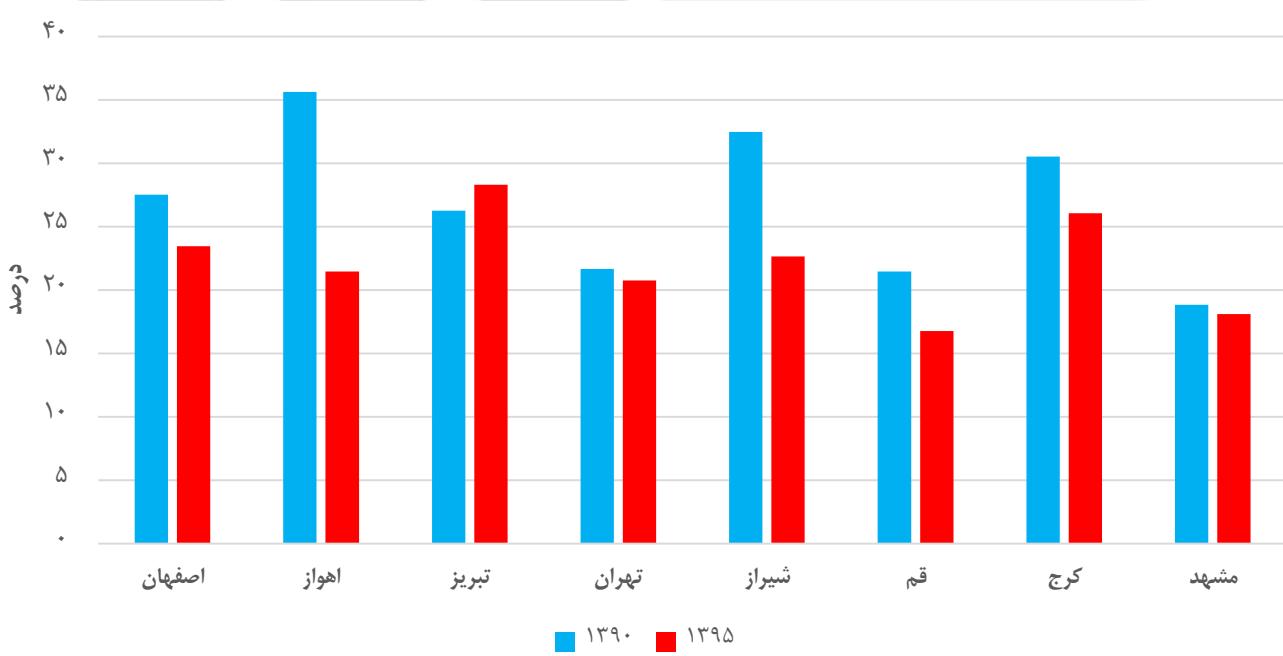
نمودار ۱۱-۴ مقایسه نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر مرد در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۱۲-۴ مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر زن در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۱۳-۴ مقایسه نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر زن در کلانشهرها در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جدول ۴-۱۰ جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع فعالیت در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

۱۳۹۵							۱۳۹۰							کلان شهر
اظهار نشده	غیرفعال	بیکار	شاغل	جمعیت فعل	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	اظهار نشده	غیرفعال	بیکار	شاغل	جمعیت فعل	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر			
۷۶۰۴۰	۱۰۰۹۱۱۹۱۶	۱۴۰۰۰۷۵	۵۰۹۴۹۰۶۰۵	۰۹۷۹۰۶۰۵	۱۷۱۴۵۰۶۳۶	۲۰۶۳۹۸	۱۰۰۳۶۱۰۵۳۶	۹۱۳۰۰۲۵	۰۵۳۱۱۰۲۹۶	۶۳۰۱۰۳۲۱	۱۶۸۶۹۰۱۵۳	مرد وزن.		
۱۱۷۶۳	۱۰۰۳۴۲۰۷	۸۸۰۹۹	۵۶۴۹۷۲	۵۶۴۹۷۲	۱۶۹۹۰۰۴۱	۱۰۵۱۸	۹۰۵۰۹۲۷	۸۳۷۵۳	۴۸۹۰۱۶۳	۵۷۲۹۱۶	۱۵۳۴۴۶۱	اصفهان.....		
۶۳۱۶	۵۸۰۰۴۶۹	۵۲۶۵۲	۳۳۳۰۹۵	۳۳۳۰۹۵	۹۷۲۰۷۲۲	۱۰۵۳۵	۵۹۳۰۷۶۱	۸۰۰۹۱۶	۲۴۱۰۵۳۲	۳۲۲۰۴۴۸	۹۲۶۸۴۴	اهواز.....		
۴۴۶۷	۸۳۸۰۲۸۴	۷۱۰۲۱۳	۴۲۱۰۷۹۴	۴۲۱۰۷۹۴	۱۰۳۵۰۷۵۸	۱۱۰۷۱	۸۰۷۸۳۷	۶۳۸۴۰	۴۰۹۰۰۸۳	۴۷۲۹۲۳	۱۰۹۱۰۳۱	تبریز.....		
۸۴۶۹	۴۰۷۶۵۰۱۲۰	۳۳۱۰۴۲۸	۲۰۵۰۲۰۷۶	۲۰۵۰۲۰۷۶	۷۶۰۷۰۹۹۳	۱۲۱۰۷۸۷	۴۰۳۵۴۰۳۰	۳۷۲۰۰۶۸	۲۰۳۸۷۰۱۹۱	۲۰۷۶۰۰۴۹	۷۰۲۳۶۰۵۳	تهران.....		
۶۹۲۸	۸۱۱۰۷۰۴	۶۹۰۰۶۶	۴۶۰۰۲۰	۴۶۰۰۲۰	۱۰۳۰۲۹۰۸	۹۰۰۴۱	۷۹۴۰۱۰۸	۸۵۰۹۳	۳۸۱۰۷۸۷	۴۶۷۰۶۸۰	۱۰۷۰۰۸۲۹	شیراز.....		
۸۰۱۲	۶۳۵۰۹۲۲	۳۴۰۰۸۸	۲۹۸۰۰۱۲	۲۹۸۰۰۱۲	۹۷۶۰۸۳۴	۷۰۱۱۴	۵۸۴۰۱۱۶	۳۵۰۱۷۷	۲۶۲۰۰۷۴	۲۹۷۰۵۱	۸۸۸۰۷۸۱	قم.....		
۱۶۰۶۸	۸۲۲۰۰۲۰	۸۲۰۰۳۹	۴۵۰۰۰۷۳۵	۴۵۰۰۰۷۳۵	۱۰۳۷۰۰۱۶۲	۱۰۵۹۲	۸۴۴۰۲۱۹	۹۵۰۵۲۸	۴۴۰۰۰۷۰	۵۰۱۰۳۹۸	۱۰۴۰۰۱۰۰۹	کرج.....		
۱۲۰۱۷	۱۰۴۹۴۰۱۹۰	۱۱۰۰۵۹۰	۸۰۰۰۱۱۱	۸۰۰۰۱۱۱	۲۰۴۷۱۰۷۸	۲۰۵۴۰	۱۰۴۳۰۵۹	۹۴۵۰۰	۷۷۱۰۲۹۶	۸۶۰۰۹۴۶	۲۰۳۱۰۰۰۴۵	مشهد.....		
۶۳۱۱۳	۳۰۳۱۹۰۷۶۹	۵۰۰۰۰۲۹	۵۰۱۹۹۰۱۷۲	۵۰۱۹۹۰۱۷۲	۱۰۰۰۰۲۱۰۳	۱۰۰۰۱۱۹	۳۰۱۰۰۳۰۳۹	۶۳۶۰۰۳	۵۰۳۷۰۰۷۵۵	۰۱۶۴۰۰۰۱	۱۰۴۲۰۰۱۶	مرد.....		
۱۱۰۶۰	۳۰۰۷۷۹۹	۶۰۰۰۵۷	۴۷۰۰۰۵۸	۴۷۰۰۰۵۸	۸۰۴۶۸۴	۴۸۷۵	۲۹۱۰۵۸۰	۵۶۴۰۴۶۴	۴۱۷۰۰۲۱	۴۷۳۰۰۷۸۵	۷۷۰۰۳۴۰	اصفهان.....		
۵۹۵۱	۱۷۷۰۷۷۷	۳۵۰۰۰۷۲	۲۶۸۰۰۸۰	۲۶۸۰۰۸۰	۴۸۷۰۴۸۵	۵۰۰۰۳	۱۸۹۰۰۷۷۲	۶۱۰۶۲	۲۰۰۰۰۸۹	۲۶۸۰۰۹۵۱	۴۶۳۰۰۵۲۶	اهواز.....		
۳۹۸۱	۲۴۹۰۷۰۵	۴۹۰۰۰۲۲	۳۶۷۰۰۸۷	۳۶۷۰۰۸۷	۵۷۱۰۴۹۶	۵۰۰۰۲۲	۲۳۷۰۰۹۲	۴۶۰۰۸۴	۳۶۱۰۰۷۳۷	۴۰۰۰۰۷۲۱	۶۵۰۰۱۰۳۵	تبریز.....		
۰۰۷۳۱	۱۰۰۴۱۰۱۱	۱۹۸۰۰۶۲	۲۰۰۰۰۶۰۳۴	۲۰۰۰۰۶۰۳۴	۳۰۷۹۰۰۲۳۸	۶۴۰۰۵	۱۰۳۳۰۰۱۷	۲۵۰۰۵۱۱	۱۰۹۴۰۰۰۵۰	۲۰۱۹۰۰۰۱۵	۳۰۵۰۰۰۰۹۱	تهران.....		
۶۰۸۹	۲۵۲۰۶۹۲	۴۲۰۰۳۸۲	۳۷۰۰۰۲۴	۳۷۰۰۰۲۴	۶۷۶۰۶۸۷	۴۰۰۰۸	۲۵۰۰۰۹۲	۵۷۰۰۰۰	۳۲۲۰۰۷۷۴	۳۸۰۰۰۴۵۴	۶۳۰۰۰۰۵۴	شیراز.....		
۴۰۷۵	۱۹۲۰۰۲۵	۲۸۰۰۶۴	۲۶۸۰۰۸۳	۲۶۸۰۰۸۳	۴۹۴۰۵۴۷	۳۰۰۰۵	۱۸۰۰۰۷۵	۲۸۰۰۰۶۲	۲۳۷۰۰۷۷۵	۴۶۶۰۰۰۳۷	۴۵۰۰۰۴۴۷	قم.....		
۱۵۰۷۱۳	۲۴۲۰۰۳۹۰	۵۰۰۰۴۰۹	۳۷۹۰۰۴۷۱	۳۷۹۰۰۴۷۱	۶۹۲۰۰۸۳	۷۰۰۱۷	۲۵۰۰۰۹۶	۶۵۰۰۰۳۴	۳۷۷۰۰۶۲۹	۴۴۲۰۰۱۶۳	۷۰۰۰۰۴۸	کرج.....		
۱۰۰۰۸۳	۴۲۲۰۰۵۷۰	۸۰۰۰۴۵۰	۷۱۰۰۵۳۰	۷۱۰۰۵۳۰	۱۰۲۳۰۰۰۷۳۳	۹۰۰۳۷۶	۴۱۷۰۰۵۸۹	۶۸۰۰۰۶	۵۰۰۰۰۹۲۶	۷۲۸۰۰۷۳۲	۱۰۱۵۰۰۰۴۵	مشهد.....		
۱۰۰۰۱۵۱	۷۰۰۹۰۰۶۹۷	۲۱۰۰۰۵۶۶	۱۰۰۰۰۰۴۳۳	۱۰۰۰۰۰۴۳۳	۱۰۰۰۰۰۷۱۳	۱۰۰۰۱۰۹	۷۰۰۰۰۹۱۹۵	۲۷۶۰۰۷۲۲	۱۰۰۰۰۰۵۴۱	۱۰۰۰۰۰۷۲۶	۱۰۴۳۰۰۰۵۶۷	زن.....		
۵۰۰۳	۷۷۸۰۰۴۰۸	۲۷۰۰۰۵۲۲	۱۰۰۰۰۹۱۴	۱۰۰۰۰۹۱۴	۸۰۰۰۰۷۵۷	۵۰۰۰۷۴۳	۶۰۰۰۰۷۴۷	۲۷۰۰۰۷۸۹	۷۱۰۰۰۸۴۲	۹۹۰۰۱۳۱	۷۶۴۰۰۱۲۱	اصفهان.....		
۲۶۵	۴۰۰۲۹۹۲	۱۷۰۰۵۸۰	۶۰۰۰۳۱۰	۶۰۰۰۳۱۰	۴۸۰۰۰۲۴۷	۵۰۰۰۲۲	۴۰۰۰۰۴۸۹	۱۹۰۰۰۵۴	۳۰۰۰۰۴۴۳	۵۳۰۰۰۴۹۷	۴۶۳۰۰۲۱۸	اهواز.....		
۴۸۲	۵۰۰۰۰۵۷۹	۲۱۰۰۲۹۰	۵۰۰۰۰۹۰۷	۵۰۰۰۰۹۰۷	۵۶۰۰۰۴۵۲	۵۰۰۰۴۹۲	۵۰۰۰۰۴۵۵	۱۶۰۰۰۸۵	۴۷۰۰۰۳۴۶	۶۴۰۰۰۴۰۶	۶۴۰۰۰۴۹۶	تبریز.....		
۲۰۷۳۸	۳۰۰۲۲۰۰۵۹	۱۲۰۰۰۴۶۶	۵۰۰۰۰۴۴۲	۵۰۰۰۰۴۴۲	۳۸۰۰۰۰۵۰۵	۵۰۰۰۰۸۲	۳۰۰۰۰۲۰۱۳۶	۱۲۲۰۰۵۷۵	۴۴۰۰۰۷۸۷	۵۶۶۰۰۰۴۴۴	۳۶۴۰۰۴۵۶	تهران.....		
۲۲۹	۵۵۰۰۰۰۱۲	۲۶۰۰۶۸۴	۹۰۰۰۱۸۶	۹۰۰۰۱۸۶	۵۷۰۰۰۲۲۱	۴۰۰۰۰۷۳۳	۵۰۰۰۰۵۱۶	۲۸۰۰۰۳۱۳	۵۸۰۰۰۹۱۳	۸۷۰۰۰۲۲۶	۶۳۰۰۰۵۷۵	شیراز.....		
۲۰۷۳۷	۴۴۰۰۰۹۷	۶۰۰۰۲۴	۲۹۰۰۰۹۲۹	۲۹۰۰۰۹۲۹	۴۸۰۰۰۲۸۷	۳۰۰۰۰۷۷۹	۴۰۰۰۰۴۲۱	۶۰۰۰۰۷۱۵	۲۴۰۰۰۵۹۹	۳۱۰۰۰۱۴	۴۲۰۰۰۳۳۴	قم.....		
۳۰۵	۵۰۰۰۰۶۳۰	۲۷۰۰۰۹۳۰	۱۹۰۰۰۲۶۶	۱۹۰۰۰۲۶۶	۵۸۰۰۰۱۷۹	۷۰۰۰۰۷۵	۵۰۰۰۰۴۵۱	۲۹۰۰۰۹۹۴	۶۸۰۰۰۲۴۱	۹۸۰۰۰۲۳۵	۶۹۶۰۰۹۶۱	کرج.....		
۱۰۰۰۳۴	۱۰۰۰۱۵۰۰	۲۹۰۰۰۹۴۰	۱۳۰۰۰۴۸۱	۱۳۰۰۰۴۸۱	۱۰۰۰۰۰۷۵	۱۱۰۰۰۱۶	۱۰۰۰۰۰۵۷۰	۲۵۰۰۰۸۴۴	۱۱۱۰۰۰۷۰	۱۳۷۰۰۰۲۱۴	۱۰۱۵۰۰۰۲۰۰	مشهد.....		

۴-۳- وضع زناشویی

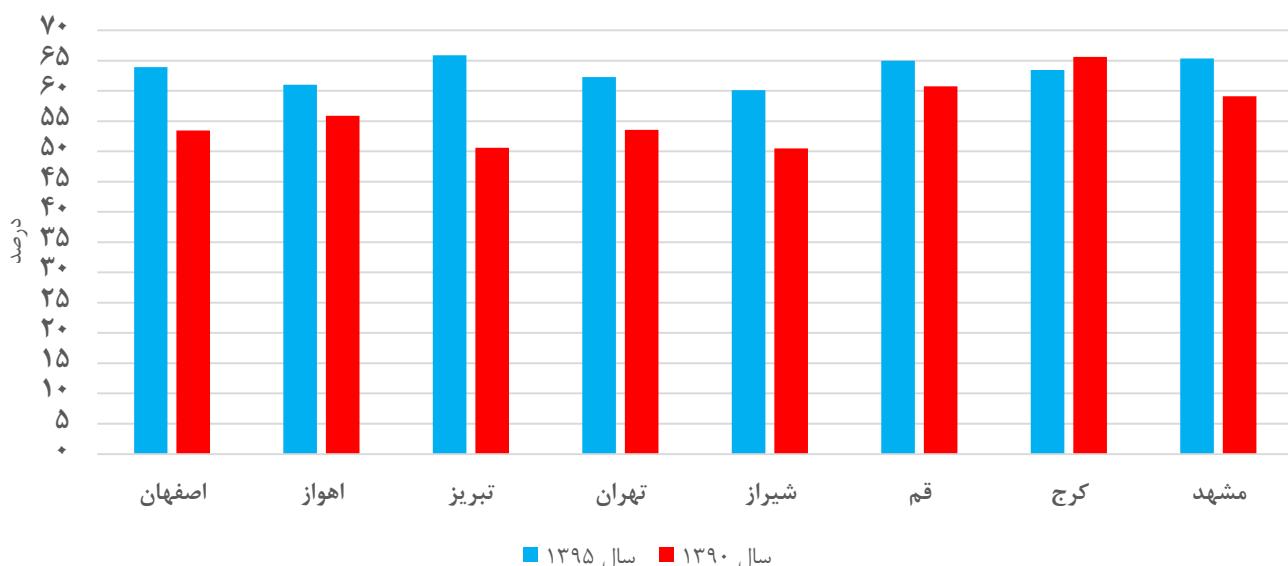
با نگاهی به جدول ۷-۴ می‌توان مشاهده نمود که در مجموع کلانشهرها، در طول دوره ۵ ساله مورد بررسی، نسبت مردان دارای همسر روند افزایشی داشته و از ۶۰/۴ درصد به ۶۳/۲ درصد رسیده است. بالاترین رقم برای این نسبت در سال ۱۳۹۰ در مشهد و پایین‌ترین آن در اهواز بوده است. در سال ۱۳۹۵، کلانشهر تبریز بالاترین نسبت و شیراز پایین‌ترین نسبت را به خود اختصاص داده اند. بالاترین نسبت مردان بی همسر به دلیل فوت همسر در سال ۱۳۹۰ مربوط به تبریز و تهران بوده و در سال ۱۳۹۵ نیز وضعیت به همین صورت بوده است. در دو سال مذکور پایین‌ترین مقدار همین نسبت به ترتیب مربوط به قم، شیراز، اهواز و مشهد بوده است. نسبت مردان بی همسر به دلیل طلاق به عنوان یکی از نماگرها و وضعیت طلاق، در سال ۱۳۹۰ در تهران (۱/۴ درصد) در بالاترین سطح در بین کلانشهرهای کشور قرار داشته است. پایین‌ترین مقدار نیز مربوط به دو شهر قم و اهواز (۰/۶ درصد) بوده است. در سال ۱۳۹۵ نیز تهران (۲/۱ درصد) در بالاترین سطح و تبریز و قم (۱/۱ درصد) پایین‌ترین مقدار را به خود اختصاص داده‌اند. نسبت مردان هرگز ازدواج نکرده، در سال ۱۳۹۰ در شهر اهواز در بالاترین سطح (۰/۸ درصد) و در مشهد در پایین‌ترین سطح (۳/۵ درصد) قرار داشته است. در سال ۱۳۹۵ شیراز بالاترین مقدار و تبریز پایین‌ترین نسبت افراد هرگز ازدواج نکرده را داشته‌اند.

با بررسی وضعیت زناشویی زنان، در مجموع کلانشهرها، در طول دوره ۵ ساله مورد بررسی می‌توان دید که نسبت زنان دارای همسر روند افزایشی داشته و از ۶۰/۲ درصد به ۶۲/۶ درصد رسیده است. بالاترین رقم برای این نسبت در سال ۱۳۹۰ در قم و پایین‌ترین آن در اهواز بوده است. در سال ۱۳۹۵، کلانشهر قم بالاترین نسبت و شیراز پایین‌ترین نسبت این شاخص را به خود اختصاص داده‌اند. پایین‌ترین نسبت زنان بی همسر به دلیل فوت همسر در سال ۱۳۹۰ مربوط به اهواز و قم بوده و بالاترین آن مربوط به تهران بوده است. در سال ۱۳۹۵ همچنان بالاترین نسبت مربوط به تهران (۸/۱ درصد) و پایین‌ترین آن مربوط به اهواز (۶ درصد) بوده است. نسبت زنان بی همسر به دلیل طلاق، در سال ۱۳۹۰ در تهران و مشهد (۲/۶ درصد) در بالاترین سطح در بین کلانشهرهای کشور قرار داشته است. پایین‌ترین مقدار نیز مربوط به سه شهر اهواز، تبریز و قم (۱/۴ درصد) بوده است. در سال ۱۳۹۵ نیز شهرهای کرج و اهواز به ترتیب بالاترین و پایین‌ترین مقدار این نسبت را به خود اختصاص داده‌اند. در سال ۱۳۹۰ تبریز پایین‌ترین نسبت زنان هرگز ازدواج نکرده و اهواز بالاترین مقدار را داشته است. نسبت زنان هرگز ازدواج نکرده، در سال ۱۳۹۵ در شهر اهواز در بالاترین سطح (۱/۳ درصد) و در تبریز در پایین‌ترین سطح (۷/۲۳ درصد) قرار داشته است.

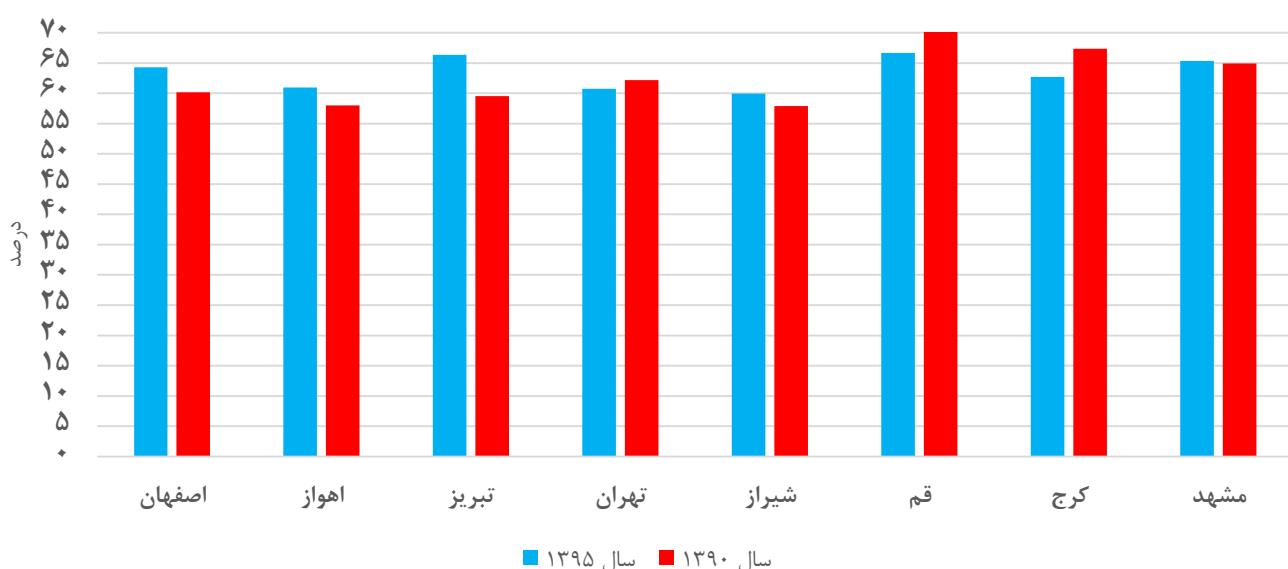
جدول ۱۱-۴ توزیع نسبی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع زناشویی در سال ۱۳۹۰

کلان شهر	۱۳۹۰														
	حداقل یکبار ازدواج کرده					حداقل یکبار ازدواج کرده									
	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند	آستانه نیازمند					
	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۵		۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۵					
مرد	//	۱/۷	۱/۰	۶۳/۲	۶۵/۹	۳۴/۱	۱,۹۰۲,۸۵۳	۰/۰۹	۰/۰۱	۱/۱	۱/۰	۶۰/۴	۶۲/۶	۳۷/۳	۱,۴۲۱,۵۱۶
اصفهان	//	۱/۴	۰/۸	۶۳/۹	۶۶/۲	۳۳/۸	۸۵۴,۶۸۴	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۸	۱/۰	۶۱/۷	۶۳/۴	۳۶/۶	۷۷۰,۳۴۰
اهواز	//	۱/۲	۰/۷	۶۱/۰	۶۲/۹	۳۷/۰	۴۸۷,۴۸۵	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۶	۰/۹	۵۷/۶	۵۹/۱	۴۰/۸	۴۶۳,۶۲۶
تبریز	//	۱/۱	۱/۱	۶۵/۹	۶۸/۱	۳۱/۹	۶۷۱,۴۹۶	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۸	۱/۲	۶۲/۵	۶۴/۶	۳۵/۴	۶۵۱,۱۳۵
تهران	//	۲/۱	۱/۱	۶۲/۳	۶۵/۵	۳۴/۴	۳,۷۹۲,۲۳	۰/۱۱	۰/۰۱	۱/۴	۱/۲	۵۹/۴	۶۱/۹	۳۸/۰	۳,۵۹۱,۰۹۱
شیراز	//	۱/۵	۰/۸	۶۰/۱	۶۲/۵	۳۷/۵	۶۷۶,۶۸۷	۰/۲۳	۰/۰۱	۰/۸	۰/۹	۵۷/۷	۵۹/۴	۴۰/۳	۶۳۵,۲۵۴
قم	۰/۰۱	۱/۱	۰/۹	۶۵/۰	۶۷/۰	۳۲/۷	۴۹۴,۰۴۷	۰/۱۷	//	۰/۶	۰/۷	۶۱/۹	۶۳/۲	۳۶/۶	۴۵۰,۴۴۷
کرج	//	۲/۰	۰/۹	۶۳/۵	۶۶/۳	۳۳/۶	۶۹۲,۹۸۳	۰/۰۲	۰/۰۱	۱/۲	۱/۰	۶۲/۲	۶۴/۴	۳۵/۶	۷۰۴,۰۴۸
مشهد	//	۱/۷	۰/۸	۶۵/۴	۶۷/۹	۳۲/۱	۱,۲۳۲,۷۳	۰/۰۵	//	۰/۹	۰/۹	۶۲/۸	۶۴/۷	۳۵/۳	۱,۱۵۵,۶۴۵
زن	۰/۰۱	۳/۳	۱/۵	۶۲/۶	۷۳/۳	۲۶/۷	۱,۹۴۲,۷۸۳	۰/۰۴	۰/۰۱	۲/۲	۷/۷	۶۰/۳	۷۰/۲	۲۹/۷	۱,۴۴۱,۰۵۷
اصفهان	۰/۰۱	۲/۴	۷/۵	۶۴/۳	۷۴/۳	۲۵/۷	۸۴۴,۳۵۷	۰/۰۱	//	۱/۶	۷/۹	۶۲/۰	۷۱/۴	۲۸/۵	۷۶۴,۱۲۱
اهواز	۰/۰۱	۲/۰	۶/۰	۶۰/۹	۶۸/۹	۳۱/۱	۴۸۵,۲۴۷	۰/۰۲	۰/۰۱	۱/۴	۶/۴	۵۷/۳	۶۵/۱	۳۴/۹	۴۶۳,۲۱۸
تبریز	۰/۰۱	۲/۱	۷/۸	۶۶/۴	۷۶/۳	۲۳/۷	۶۶۴,۲۶۲	۰/۰۲	//	۱/۴	۸/۳	۶۳/۷	۷۳/۴	۲۶/۶	۶۴۰,۶۹۶
تهران	۰/۰۲	۳/۷	۸/۱	۶۰/۸	۷۲/۶	۲۷/۴	۳,۸۶۵,۲۵۵	۰/۰۸	۰/۰۱	۲/۶	۸/۵	۵۸/۴	۶۹/۵	۳۰/۴	۳,۶۴۵,۴۶۲
شیراز	۰/۰۱	۲/۸	۷/۴	۶۰/۰	۷۰/۲	۲۹/۸	۶۷۶,۲۲۱	۰/۰۳	۰/۰۱	۱/۸	۷/۴	۵۷/۹	۶۷/۲	۳۲/۸	۶۳۵,۵۷۵
قم	۰/۰۳	۲/۲	۶/۴	۶۶/۷	۷۵/۳	۲۴/۵	۴۸۲,۰۸۷	۰/۰۱	//	۱/۴	۶/۴	۶۴/۰	۷۱/۹	۲۸/۱	۴۳۸,۳۳۴
کرج	//	۳/۹	۶/۹	۶۲/۷	۷۳/۵	۲۶/۵	۶۸۶,۱۷۹	۰/۰۱	۰/۰۱	۲/۵	۶/۵	۶۱/۹	۷۰/۹	۲۹/۱	۶۹۶,۹۶۱
مشهد	۰/۰۱	۳/۵	۶/۸	۶۵/۳	۷۵/۶	۲۴/۴	۱,۲۳۸,۹۷	۰/۰۲	//	۲/۶	۶/۹	۶۲/۹	۷۲/۴	۲۷/۶	۱,۱۶۳,۲۰۰

نمودار ۱۴-۴ توزیع جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر مرد در کلانشهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

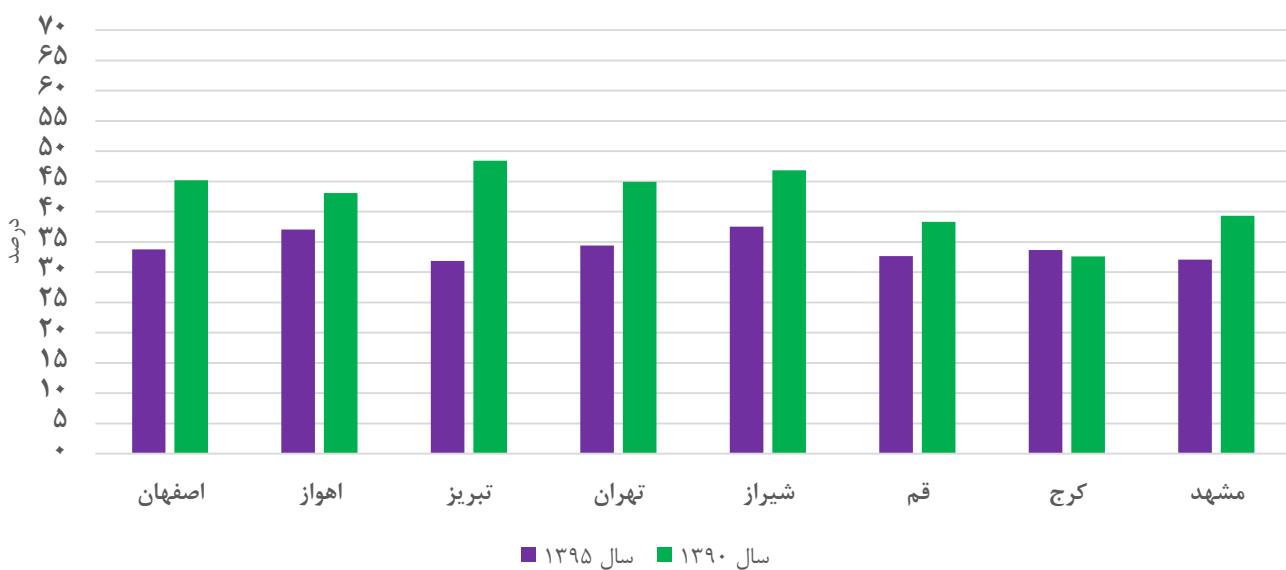

نمودار ۱۵-۴ توزیع جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر زن در کلانشهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

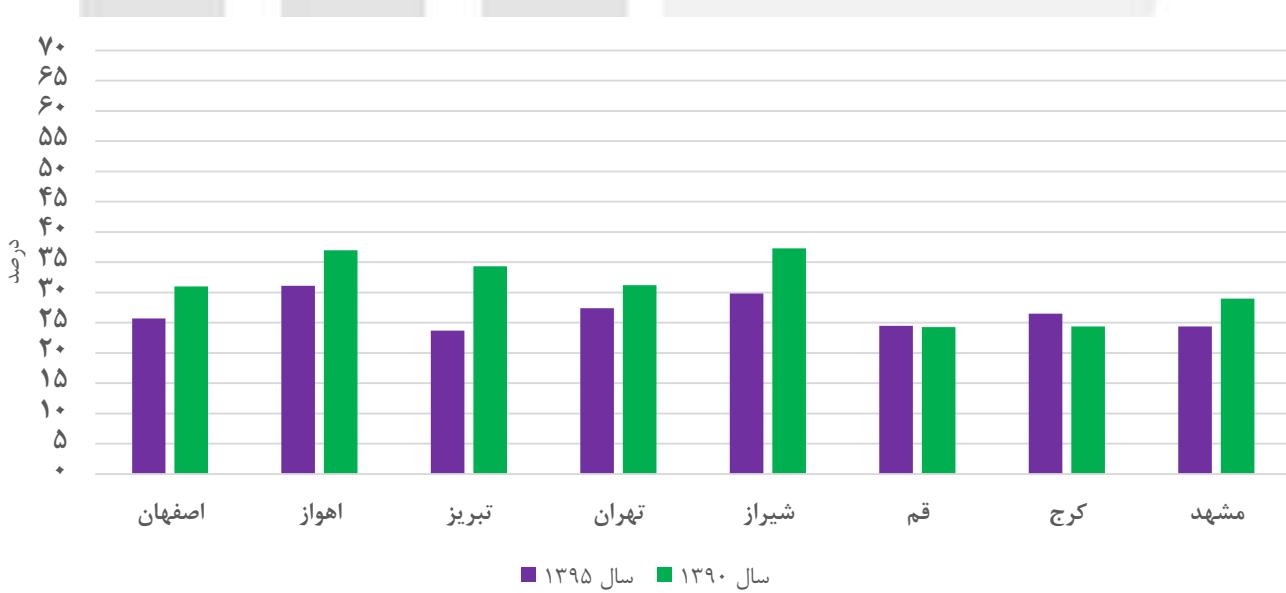

مرداد ایران

نمودار ۱۶-۴ توزیع جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده مرد در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۱۷-۴ توزیع جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده زن در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جدول ۱۲-۴ جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع زناشویی در سال ۱۳۹۰

اظهار نشده	حداقل یکبار ازدواج کرده					هرگز ازدواج نکرده	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	شرح
	اظهار نشده	بی همسر بر اثر طلاق	بی همسر بر اثر فوت همسر	دارای همسر	جمع			
۷،۳۶۱	۶۷۴	۹۰،۷۴۱	۱۷،۳۴۱	۵۰۹۰،۵۱۶	۵،۲۶۹،۳۴۹	۳،۱۴۴،۸۷۶	۱،۴۲۱،۰۱۶	مرد.....
۱۱۹	۴۰	۶۰۱۶	۷،۴۱۸	۴۷۵،۱۰۷	۴۸۸،۶۳۱	۲۸۱،۵۹۰	۷۷۰،۳۴۰	اصفهان.....
۱۰۰	۳۰	۲،۹۷۷	۴،۱۹۹	۲۶۶،۹۶۹	۲۷۴،۱۷۵	۱۸۹،۳۵۱	۴۶۳،۵۲۶	اهواز.....
۲۴۹	۴۵	۵،۳۳۲	۷،۹۱۱	۴۰۷،۰۴۱	۴۲۰،۳۲۹	۲۳۰،۵۵۷	۶۵۱،۱۳۵	تبریز.....
۳،۹۵۶	۳۹۰	۴۹،۱۵۰	۴۱،۶۰۲	۲،۱۳۱،۸۶۴	۲،۲۴۳،۰۰۶	۱،۳۶۴،۱۲۹	۳،۵۹۱،۰۹۱	تهران.....
۱،۴۶۸	۴۱	۵،۲۷۱	۵،۰۵۲۴	۳۶۶،۷۷۳	۳۷۷،۶۰۹	۲۵۶،۱۷۷	۶۳۵،۲۵۴	شیراز.....
۷۸۵	۲۱	۲،۶۷۵	۳،۰۳۴۰	۲۷۸،۶۳۷	۲۸۴،۵۷۳	۱۶۴،۹۸۹	۴۵۰،۴۴۷	قم.....
۱۲۸	۵۲	۸،۰۵۰۷	۶،۷۳۷	۴۳۸،۲۲۶	۴۵۳،۰۵۲	۲۵۰،۳۸۸	۷۰۴،۰۴۸	کرج.....
۵۵۶	۵۵	۱۰،۸۱۳	۱۰،۶۱۷	۷۲۵،۹۰۹	۷۴۷،۳۹۴	۴۰۷،۶۹۵	۱،۱۵۵،۶۴۵	مشهد.....
۳،۶۹۱	۵۱۲	۱۱۷،۷۵۳	۶۵۴،۱۲۳	۵۰۰،۱۱،۴۹۰	۵،۹۳۰،۹۴۱	۲،۰۱۲،۹۲۱	۱،۴۴۷،۰۵۷	زن.....
۹۹	۲۴	۱۲،۳۲۷	۶۰،۱۹۶	۴۷۳،۳۹۸	۵۴۵،۹۴۵	۲۱۸،۰۷۷	۷۶۴،۱۲۱	اصفهان.....
۱۰۱	۳۷	۶،۵۹۹	۲۹،۷۸۴	۲۶۵،۲۲۳	۳۰۱،۶۴۳	۱۶۱،۴۷۴	۴۶۳،۲۱۸	اهواز.....
۱۲۰	۲۹	۸،۸۶۲	۵۳،۴۰۰	۴۰۷،۹۷۵	۴۷۰،۲۶۶	۱۷۰،۳۱۰	۶۴۰،۶۹۶	تبریز.....
۲،۷۹۷	۳۶۴	۹۴،۸۷۳	۳۰۹،۹۳۷	۲،۱۳۰،۱۸۲	۲،۰۵۳۵،۳۵۶	۱،۱۰۷،۳۰۹	۳،۶۴۵،۴۶۲	تهران.....
۱۸۴	۴۶	۱۱،۶۲۵	۴۷،۱۰۲	۳۶۸،۱۱۱	۴۲۶،۸۸۴	۲۰۸،۵۰۷	۶۳۵،۵۷۵	شیراز.....
۴۳	۱۲	۶،۳۰۴	۲۷،۸۸۷	۲۸۰،۷۴۵	۳۱۴،۹۴۸	۱۲۳،۳۴۳	۴۳۸،۳۳۴	قم.....
۷۴	۳۵	۱۷،۳۹۰	۴۵،۰۶۸	۴۳۱،۶۳۶	۴۹۴،۱۲۹	۲۰۲،۷۵۸	۶۹۶،۹۶۱	کرج.....
۲۷۳	۳۵	۲۹،۷۷۳	۸۰،۷۴۹	۷۳۱،۰۲۰	۸۴۱،۰۷۷	۳۲۱،۱۵۰	۱،۱۶۳،۰۰۰	مشهد.....

مرکز آمار ایران

جدول ۱۳-۴ جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کلان شهرها بر حسب وضع زناشویی در سال ۱۳۹۵

اظهار نشده	حداقل یکبار ازدواج کرده					هرگز ازدواج نکرده	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	شرح
	اظهار نشده	بی همسر بر اثر طلاق	بی همسر بر اثر فوت همسر	دارای همسر	جمع			
۶,۲۲۱	۱۵۰	۱۵۶,۷۰۶	۱۶,۵۱۶	۵,۶۲۳,۰۱۴	۵,۸۶۴,۵۱۶	۳,۰۳۲,۱۰۹	۱,۹۰۲,۱۰۳	مرد.....
۱۷۳	۵	۱۲,۳۸۴	۷,۱۷۶	۵۴۶,۳۸۵	۵۶۵,۹۵۰	۲۸۸,۵۶۱	۸۵۴,۶۸۴	اصفهان.....
۱۷۴	۴	۵۶۴۶	۳,۰۴۵	۲۹۷,۰۲۱	۳۰۶,۷۱۶	۱۸۰,۵۹۵	۴۸۷,۴۸۵	اهواز.....
۲۱۲	۱۰	۷,۰۷۹	۷,۴۵۰	۴۴۲,۳۷۲	۴۵۷,۴۱۱	۲۱۳,۸۷۳	۶۷۱,۴۹۶	تبریز.....
۲۸۹۹	۴۳	۷۸,۷۲۳	۴۲,۵۶۰	۲,۳۶۲,۹۴۸	۲,۴۸۴,۲۸۳	۱,۳۰۵,۰۵۶	۳,۷۹۲,۰۳۸	تهران.....
۱۹۹	۳	۱۰,۴۴۴	۵,۰۴۵	۴۰۶,۸۰۷	۴۲۲,۶۹۹	۲۵۳,۷۸۹	۶۷۶,۶۸۷	شیراز.....
۱,۷۰۷	۳۸	۵,۳۷۰	۴,۴۴۸	۳۲۱,۴۵۵	۳۳۱,۳۱۱	۱۶۱,۵۲۹	۴۹۴,۵۴۷	قم.....
۱۰۸	۱۷	۱۳,۹۲۷	۵,۹۹۲	۴۳۹,۷۶۶	۴۵۹,۷۰۲	۲۳۳,۱۷۳	۶۹۲,۹۸۳	کرج.....
۷۵۶	۳۰	۲۰,۵۲۴	۹,۹۶۰	۸۰۵,۸۳۰	۸۳۶,۴۴۴	۳۹۵,۵۳۳	۱,۲۳۲,۷۳۳	مشهد.....
۲,۹۳۸	۱,۰۴۰	۲۱۰,۳۳۷	۶۷۰,۱۹۱	۵,۰۹۵,۰۱۵۱	۶,۰۵۱,۷۱۹	۲,۳۱۱,۱۲۶	۱,۹۴۲,۷۱۳	زن.....
۷۷	۵۷	۲۰,۵۵۳	۶۳,۷۲۵	۵۴۲,۶۶۴	۶۲۷,۰۹۹	۲۱۷,۱۸۱	۸۴۴,۳۵۷	اصفهان.....
۸۷	۲۶	۹,۴۸۲	۲۸,۹۵۴	۲۹۵,۷۲۱	۳۳۴,۱۸۳	۱۵۰,۹۷۷	۴۸۵,۲۴۷	اهواز.....
۱۱۹	۴۵	۱۴,۱۱۴	۵۱,۸۹۴	۴۴۰,۷۴۹	۵۰۶,۸۰۲	۱۵۷,۳۴۱	۶۶۴,۲۶۲	تبریز.....
۱,۳۸۷	۵۸۷	۱۴۲,۴۸۳	۳۱۳,۰۹۷	۲,۳۴۸,۹۴۷	۲,۸۰۵,۱۱۴	۱,۰۵۸,۷۵۴	۳,۸۶۵,۰۵۵	تهران.....
۵۰	۳۶	۱۸,۸۷۵	۴۹,۹۴۶	۴۰۵,۵۶۵	۴۷۴,۴۲۲	۲۰۱,۷۴۹	۶۷۶,۰۲۱	شیراز.....
۸۲۷	۱۶۱	۱۰,۰۳۱	۳۰,۹۶۵	۳۲۱,۵۷۶	۳۶۳,۳۳۳	۱۱۸,۱۲۷	۴۸۲,۲۸۷	قم.....
۳۷	۲۹	۲۶,۴۳۷	۴۷,۴۸۶	۴۳۰,۴۳۳	۵۰۴,۳۸۵	۱۸۱,۷۵۷	۶۸۶,۱۷۹	کرج.....
۳۵۴	۹۹	۴۲,۷۶۲	۸۴,۱۲۴	۸۰۹,۳۹۶	۹۳۶,۳۸۱	۳۰۲,۲۴۰	۱,۲۳۸,۹۷۵	مشهد.....

مرکز آمار ایران

فصل پنجم

ویرگیلی مسکن خانوار

در کلان شهرهای

مکتبہ ریاضی

فصل پنجم: ویژگیهای مسکن خانوار در کلانشهرها

۱-۵- نحوه تصرف

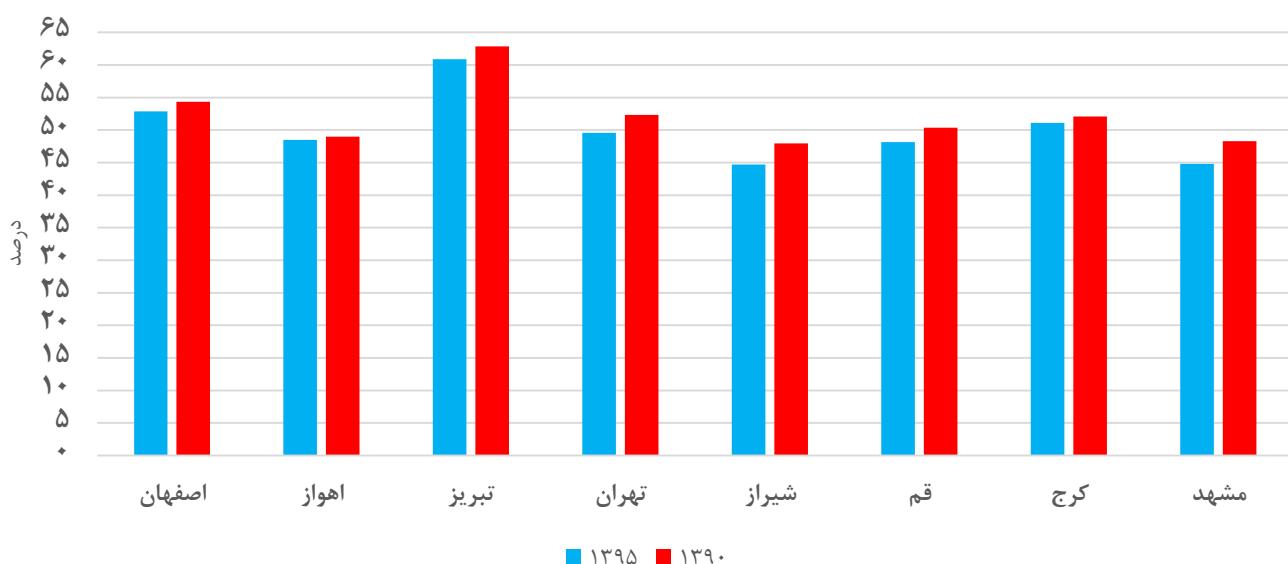
مسکن یکی از اساسی‌ترین نیازهای هر خانوار و در عین حال گران‌ترین کالایی است که خانوارها ناچار به تأمین آن بوده و سهم قابل توجهی از هزینه خانوارها را به خود اختصاص می‌دهد. از دلایل اهمیت نوع تصرف آن است که اثرات این تصمیم‌گیری در سطح خانوار می‌تواند بر دارایی و ثروت خانوار، هزینه و توزیع درآمد و حتی در ابعاد اجتماعی و فرهنگی حائز اهمیت باشد. عوامل متعددی بر انتخاب خرید یا اجاره‌ی واحدهای مسکونی خانوارها مؤثر هستند، شناسایی این عوامل و میزان تأثیرگذاری آنها می‌تواند به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بخش مسکن کمک کند. اطلاعات مذکور در سرشماری‌ها فقط برای خانوارهای معمولی ساکن و خانوارهای گروهی که در واحد مسکونی آپارتمانی و غیر آپارتمانی زندگی می‌کنند جمع‌آوری شده و برای خانوارهایی که محل سکونت آنها چادر، کپر، آلونک، مسافرخانه و... می‌باشد این اطلاعات موضوعیت ندارد. در جدول ۱-۵ توزیع نحوه‌ی تصرف واحد مسکونی در کلانشهرهای هشت‌گانه (اصفهان، اهواز، تبریز، تهران، شیراز، قم، کرج و مشهد) در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ نشان داده شده‌است. با توجه به اطلاعات مندرج در جدول ۱-۵ می‌توان بیان داشت که در تمامی کلانشهرها سهم خانوارهای مالک واحد مسکونی از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۵ کاهش یافته است. بیشترین کاهش به ترتیب در کلانشهرهای مشهد ($\frac{3}{5}$ درصد) و پس از آن شیراز ($\frac{3}{2}$ درصد) و تهران ($\frac{2}{7}$ درصد) مشاهده شده و کلانشهر اهواز ($\frac{5}{5}$ درصد) کمترین مقدار کاهش را داشته است. از سوی دیگر همان‌طور که جداول و نمودارها نشان می‌دهند سهم خانوارهای استیجاری به استثنای کلانشهر کرج در بقیه کلانشهرها افزایش یافته است. شیراز با $\frac{5}{9}$ درصد افزایش بیشترین و اهواز با $\frac{2}{2}$ درصد کمترین مقدار افزایش را داشته‌اند. کلانشهر کرج هم نسبت به سال ۱۳۹۵، در این نوع نحوه‌ی تصرف خانوار، $\frac{3}{0}$ درصد کاهش داشته است.

جدول ۱-۵ توزیع نسبی خانوارهای معمولی و گروهی ساکن در واحد مسکونی معمولی بر حسب نحوهٔ تصرف در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

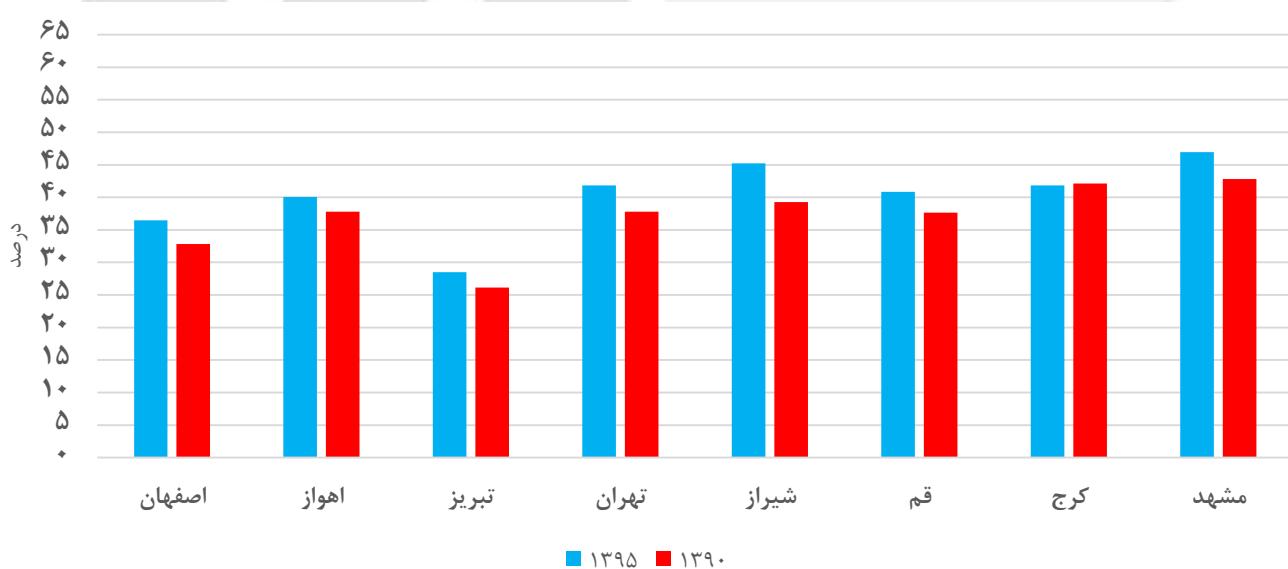
سال	نام شهر	جمع	ملکی عرصه و اعیان	رهن/استیجاری	سایر	اظهار نشده
۱۳۹۰	جمع.....	۵۰,۱۷۲,۱۱۳	۵۲/۳	۳۷/۶	۹/۳	۰/۹
	اصفهان.....	۵۳۳,۴۵۸	۵۴/۳	۳۲/۸	۱۲/۳	۰/۵
	اهواز.....	۲۸۸,۰۰۱	۴۹/۰	۳۷/۸	۱۲/۴	۰/۸
	تبریز.....	۴۵۵,۲۳۲	۶۲/۹	۲۶/۱	۱۰/۴	۰/۶
	تهران.....	۲,۰۵۹,۰۴۹	۵۲/۳	۳۷/۸	۸/۶	۱/۳
	شیراز.....	۴۱۵,۲۲۵	۴۷/۹	۳۹/۲	۱۲/۳	۰/۵
	قم.....	۲۹۹,۴۰۴	۵۰/۳	۳۷/۷	۱۱/۵	۰/۵
	کرج.....	۴۸۷,۰۹۳	۵۲/۱	۴۲/۱	۵/۲	۰/۵
	مشهد.....	۸۰۳,۵۶۱	۴۸/۳	۴۲/۸	۸/۳	۰/۶
	جمع.....	۶,۵۶۷,۳۷۹	۴۹/۷	۴۹/۱	۹/۰	۰/۲
۱۳۹۵	اصفهان.....	۶۱۵,۰۱۳	۵۲/۹	۳۶/۴	۱۰/۶	۰/۱
	اهواز.....	۳۲۷,۸۴۸	۴۸/۵	۴۰/۰	۱۱/۳	۰/۲
	تبریز.....	۴۹۴,۳۱۶	۶۰/۹	۲۸/۵	۱۰/۴	۰/۱
	تهران.....	۲,۸۸۸,۷۱۳	۴۹/۶	۴۱/۸	۸/۴	۰/۲
	شیراز.....	۴۷۲,۳۵۶	۴۴/۷	۴۵/۲	۹/۹	۰/۱
	قم.....	۳۵۴,۳۸۰	۴۸/۱	۴۰/۸	۱۰/۲	۰/۹
	کرج.....	۵۰۵,۶۸۹	۵۱/۱	۴۱/۸	۷/۰	۰/۱
	مشهد.....	۹۰۹,۰۶۴	۴۴/۸	۴۶/۹	۸/۱	۰/۲

مرکز آمار ایران

نمودار ۵-۱ توزیع خانوارهای معمولی و گروهی ساکن مالک واحد مسکونی در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۵-۲ توزیع خانوارهای معمولی و گروهی ساکن اجاره نشین در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جدول ۲-۵ خانوارهای معمولی و گروهی ساکن در واحد مسکونی معمولی بر حسب نحوهٔ تصرف در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

سال	نام شهر	جمع	ملکی عرصه و اعیان	دهن/استیجاری	سایر	اظهار نشده
۱۳۹۰	جمع	۵۰۸۷۲،۱۱۳	۳،۰۶۴،۵۷۱	۲،۳۰۶،۶۳۲	۵۶۱،۱۱۳	۵۲،۷۲۷
	اصفهان	۵۳۳،۴۵۸	۲۸۹،۸۹۹	۱۷۵،۱۶۲	۶۵،۸۴۸	۲،۵۴۹
	اهواز	۲۸۸،۰۰۱	۱۴۱،۱۰۳	۱۰۸،۷۸۲	۳۵،۶۹۹	۲،۴۱۷
	تبریز	۴۵۵،۲۳۲	۲۸۶،۱۳۷	۱۱۹،۰۲۰	۴۷،۵۱۲	۲،۰۵۶۳
	تهران	۲،۵۸۹،۴۳۹	۱،۳۵۵،۳۹۰	۹۷۸،۲۷۲	۲۲۱،۵۰۷	۳۴،۲۷۰
	شیراز	۴۱۵،۲۲۵	۱۹۹،۰۶۰	۱۶۳،۰۹۹	۵۱،۰۹۶	۱،۹۷۰
	قم	۲۹۹،۴۰۴	۱۵۰،۷۴۱	۱۱۲،۷۸۰	۳۴،۴۱۷	۱،۴۶۶
	کرج	۴۸۷،۷۹۳	۲۵۴،۱۲۷	۲۰۵،۴۴۱	۲۵،۰۴۶	۲۶۷۹
	مشهد	۸۰۳،۵۶۱	۳۸۸،۱۱۴	۳۴۴،۰۷۶	۶۶،۰۵۸	۴،۸۱۳
	جمع	۶،۵۶۷،۳۷۹	۳،۲۶۴،۴۸۶	۲،۷۰۱،۰۵۴	۵۱۹،۰۱۶	۱۲،۲۲۵
۱۳۹۵	اصفهان	۶۱۵،۰۱۳	۳۲۵،۰۶۷	۲۲۴،۱۵۱	۶۵،۲۲۳	۵۷۲
	اهواز	۳۲۷،۸۴۸	۱۵۹،۰۰۹	۱۳۱،۲۷۸	۳۶،۹۶۴	۵۹۷
	تبریز	۴۹۴،۳۱۶	۳۰۰،۹۸۸	۱۴۰،۹۸۶	۵۱،۶۲۵	۷۱۷
	تهران	۲،۸۸۸،۷۱۳	۱،۴۳۲،۱۳۶	۱،۲۰۸،۷۱۰	۲۴۳،۴۰۹	۴،۴۵۸
	شیراز	۴۷۲،۳۵۶	۲۱۱،۱۶۱	۲۱۳،۶۵۱	۴۶،۹۵۸	۵۸۶
	قم	۳۵۴،۳۸۰	۱۷۰،۵۴۳	۱۴۴،۷۱۳	۳۶،۰۷۴	۳۰۰۵۰
	کرج	۵۰۵،۶۸۹	۲۵۸،۳۵۸	۲۱۱،۵۴۰	۳۵،۰۲۴	۵۵۰
	مشهد	۹۰۹،۰۶۴	۴۰۷،۰۲۴	۴۲۶،۶۲۵	۷۳،۰۲۰	۱،۶۹۵
	جمع	۶،۵۶۷،۳۷۹	۳،۲۶۴،۴۸۶	۲،۷۰۱،۰۵۴	۵۱۹،۰۱۶	۱۲،۲۲۵

مرکز آمار ایران

۵-۲- نوع محل سکونت خانوار

در سرشماری سال ۱۳۹۰ از مجموع ۵,۸۸۳,۳۸۰ خانوار معمولی و گروهی ساکن، ۶۴/۱۴ درصد در واحدهای مسکونی آپارتمانی و ۳۵/۶۶ درصد در واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی (خانه های معمولی) ساکن بودند. بیشترین درصد خانوارهای ساکن واحدهای مسکونی آپارتمانی در کلان شهر تهران با ۸۱/۰۸ و کمترین آن در کلان شهر اهواز با ۳۶ درصد بوده است.

همان گونه که نتایج نشان می دهد، در سرشماری سال ۱۳۹۵ از مجموع ۶۶۱۵۶۴۸ خانوار معمولی و گروهی ساکن، ۷۰/۲۹ درصد در واحدهای مسکونی آپارتمانی و ۲۸/۹۸ درصد در خانه های معمولی ساکن بودند. بیشترین درصد خانوارهای ساکن واحدهای مسکونی آپارتمانی در کلان شهر تهران با ۸۶/۵۳ درصد و کمترین آن در کلان شهر شیراز با ۴۵/۹۴ درصد بوده است. در مقایسه‌ی دو سرشماری آپارتمانی در جدول ۳-۵، شاهد افزایش سهم خانوارهای ساکن در واحدهای مسکونی آپارتمانی به اندازه ۶/۱۳ درصد و کاهش سهم خانوارهای ساکن در خانه های معمولی به اندازه ۶/۶۸ درصد از مجموع خانوارهای معمولی و گروهی ساکن، در سال ۱۳۹۵ هستیم. در سرشماری سال ۱۳۹۵ در تمام کلان شهرها به استثنای شهر قم شاهد افزایش سهم خانوارهای ساکن در واحدهای مسکونی آپارتمانی هستیم. کلان شهر اهواز با افزایش ۱۸/۶۳ درصد بیشترین و تهران با ۵/۴۵ درصد کمترین افزایش سهم خانوارهای ساکن در واحدهای مسکونی آپارتمانی را داشته‌اند. در شهر قم هم شاهد کاهش ۷/۸۵ درصدی سهم خانوارهای ساکن در واحدهای مسکونی آپارتمانی هستیم. همچنین در تمام کلان شهرها به استثنای شهر قم شاهد کاهش سهم خانوارهای ساکن در خانه های معمولی می‌باشیم. بیشترین کاهش در شهر اهواز با ۱۹/۶۷ درصد و کمترین کاهش در شهر کرج با ۵/۸۵ درصد دیده می‌شود. در شهر قم هم شاهد افزایش ۷/۲۳ درصدی سهم خانوارهای ساکن در خانه های معمولی هستیم.

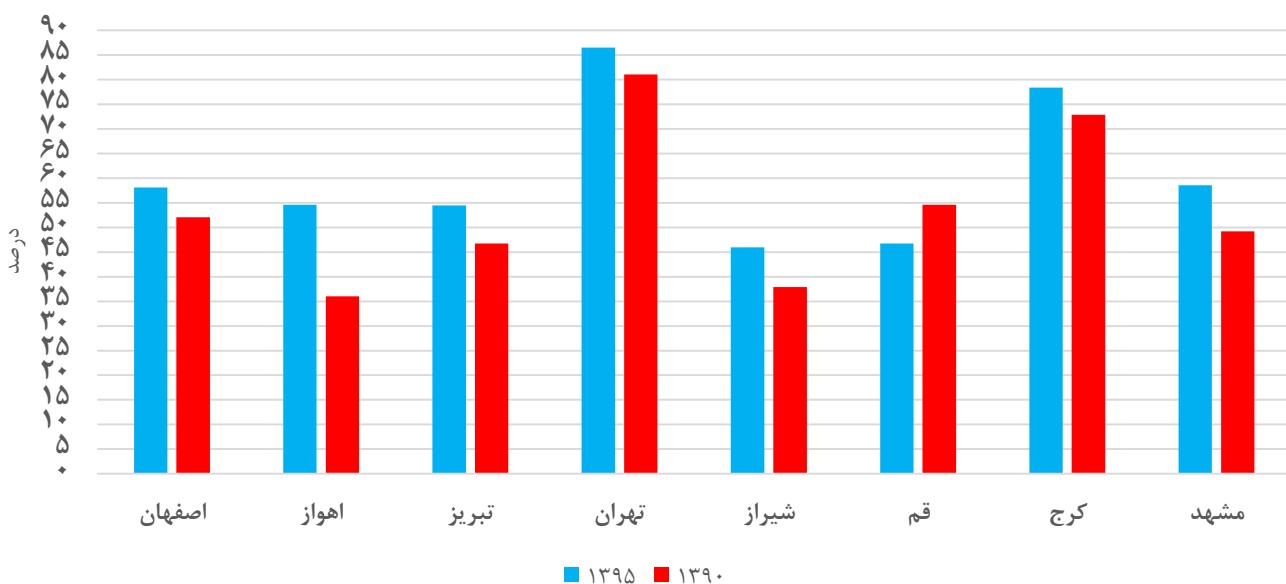

جدول ۳-۵ توزیع نسبی خانوارهای معمولی ساکن و گروهی در کلان شهرها بر حسب نوع محل سکونت در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

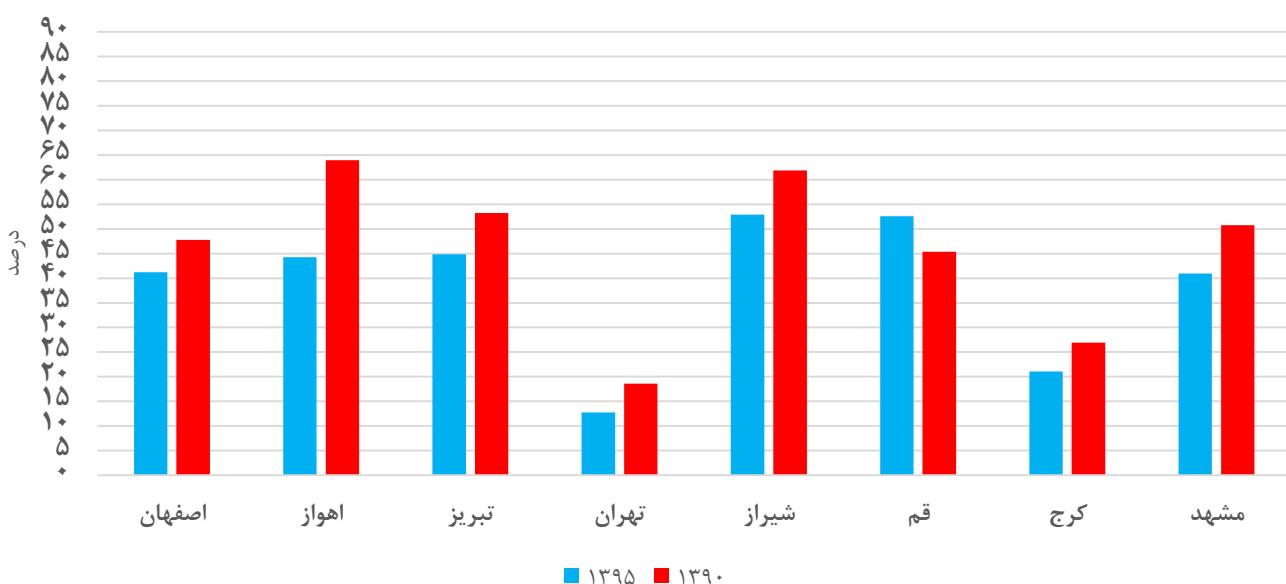
اظهار نشده	سایر	چادر، کپر، آلونک، زاغه یا موارد مشابه	واحد مسکونی غیر آپارتمانی (خانه های معمولی)	واحد مسکونی آپارتمانی	جمع	نام شهر	سال
۰/۰۱	۰/۰۹	۰/۰۳	۳۵/۶۶	۶۴/۱۴	۵,۱۱۳,۳۱۰	جمع.....	۱۳۹۰
۰/۰۲	۰/۰۸	۰/۰۲	۴۷/۷۹	۵۲/۰۹	۵۳۴,۱۰۷	اصفهان.....	
۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۰۰	۶۳/۹۴	۳۶/۰۰	۲۸۸,۱۵۲	اهواز.....	
۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۰	۵۳/۲۴	۴۶/۷۳	۴۵۵,۳۶۹	تبریز.....	
۰/۱۳	۰/۱۴	۰/۰۴	۱۸/۶۲	۸۱/۰۸	۲,۵۹۷,۲۲۷	تهران.....	
۰/۰۳	۰/۱۰	۰/۰۴	۶۱/۹۰	۳۷/۹۳	۴۱۵,۹۴۵	شیراز.....	
۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۰۱	۴۵/۳۴	۵۴/۵۹	۲۹۹,۶۱۲	قم.....	
۰/۱۱	۰/۰۶	۰/۰۴	۲۶/۹۱	۷۲/۸۸	۴۸۸,۷۹۳	کرج.....	
۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۲	۵۰/۷۳	۴۹/۱۹	۸۰۴۱۷۵	مشهد.....	
۰/۰۴	۰/۶۳	۰/۰۶	۲۱/۹۱	۷۰/۳۹	۶,۶۱۵,۶۴۸	جمع.....	
۰/۰۲	۰/۵۸	۰/۰۴	۴۱/۲۲	۵۸/۱۳	۶۱۸,۹۹۹	اصفهان.....	۱۳۹۵
۰/۰۱	۱/۰۳	۰/۰۶	۴۴/۲۷	۵۴/۶۳	۳۳۱,۴۹۱	اهواز.....	
۰/۰۰	۰/۶۸	۰/۰۲	۴۴/۸۲	۵۴/۴۷	۴۹۷,۸۳۵	تبریز.....	
۰/۰۷	۰/۶۱	۰/۰۷	۱۲/۷۲	۸۶/۵۳	۲,۹۱۰,۴۹۰	تهران.....	
۰/۰۳	۰/۹۶	۰/۱۳	۵۲/۹۳	۴۵/۹۴	۴۷۷,۷۲۹	شیراز.....	
۰/۰۱	۰/۶۷	۰/۰۲	۵۲/۵۷	۴۶/۷۴	۳۵۶,۸۴۹	قم.....	
۰/۰۳	۰/۴۵	۰/۰۵	۲۱/۰۶	۷۸/۴۲	۵۰۸,۳۴۴	کرج.....	
۰/۰۰	۰/۴۹	۰/۰۳	۴۰/۹۳	۵۸/۵۴	۹۱۳,۹۱۱	مشهد.....	

مرکز آمار ایران

نمودار ۳-۵ توزیع خانوارهای معمولی و گروهی ساکن در واحد مسکونی آپارتمانی در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۴-۵ توزیع خانوارهای معمولی و گروهی ساکن در واحد مسکونی غیر آپارتمانی در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

مرکز آمار ایران

جدول ۴-۵ خانوارهای معمولی ساکن و گروهی در کلان شهرها بر حسب نوع محل سکونت در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

اطهار نشده	سایر	چادر، کپر، آونک، زاغه یا موارد مشابه	واحد مسکونی غیر آپارتمانی (خانه های معمولی)	واحد مسکونی آپارتمانی	جمع	نام شهر	سال
۶,۶۳۹	۵۰,۰۵۵	۱,۰۷۳	۲۰,۹۱,۲۵۸	۳,۷۷۳,۱۵۵	۵,۸۱۳,۳۱۰	جمع	
۱۰۶	۴۴۶	۹۷	۲۵۵,۲۳۱	۲۷۸,۲۲۷	۵۳۴,۱۰۷	اصفهان	
۱۰۹	۳۰	۱۲	۱۸۴,۲۵۷	۱۰۳,۷۴۴	۲۸۸,۱۵۲	اهواز	
۱۱۳	۲۱	۳	۲۴۲,۴۲۱	۲۱۲,۸۱۱	۴۵۵,۳۶۹	تبریز	
۳,۲۷۷	۳,۰۹۵	۹۱۶	۴۸۳,۴۹۵	۲,۱۰۵,۹۴۴	۲,۵۹۷,۲۲۷	تهران	۱۳۹۰
۱۰۷	۴۲۶	۱۸۷	۲۵۷,۴۷۳	۱۵۷,۷۵۲	۴۱۵,۹۴۵	شیراز	
۱۵۹	۳۲	۱۷	۱۳۵,۸۵۴	۱۶۳,۵۵۰	۲۹۹,۶۱۲	قم	
۵۱۷	۲۷۹	۲۰۴	۱۳۱,۵۵۲	۳۵۶,۲۴۱	۴۸۸,۷۹۳	کرج	
۲۵۱	۲۲۶	۱۳۷	۴۰,۷۹۷۵	۳۹۵۵۸۶	۸۰,۴۱۷۵	مشهد	
۲,۵۵۷	۴۱,۹۱۵	۳,۷۲۷	۱,۹۱۶,۹۳۱	۴,۶۵۰,۴۴۱	۶,۶۱۵,۶۴۱	جمع	
۱۰۳	۳,۶۱۱	۲۷۲	۲۵۵,۱۷۵	۳۵۹,۸۳۸	۶۱۸,۹۹۹	اصفهان	
۴۲	۳,۴۰۴	۱۹۷	۱۴۶,۷۴۳	۱۸۱,۱۰۵	۳۳۱,۴۹۱	اهواز	
۵	۳,۳۹۸	۱۱۶	۲۲۳,۱۴۸	۲۷۱,۱۶۸	۴۹۷,۸۳۵	تبریز	
۲,۰۷۰	۱۷,۸۰۸	۱,۰۹۹	۳۷۰,۲۸۲	۲,۵۱۸,۴۳۱	۲,۹۱۰,۴۹۰	تهران	۱۳۹۵
۱۵۹	۴,۶۰۵	۶۰۹	۲۵۲,۸۶۹	۲۱۹,۴۸۷	۴۷۷,۷۲۹	شیراز	
۲۱	۲,۳۸۱	۶۷	۱۸۷,۵۸۲	۱۶۶,۷۹۸	۳۵۶,۸۴۹	قم	
۱۲۸	۲,۲۷۱	۲۵۶	۱۰۷,۰۶۰	۳۹۸,۶۲۹	۵۰۸,۳۴۴	کرج	
۲۹	۴,۵۰۷	۳۱۱	۳۷۴,۰۷۲	۵۳۴,۹۹۲	۹۱۳,۹۱۱	مشهد	

مرکز آمار ایران

۳-۵- مساحت زیربنای واحد مسکونی در اختیار خانوار

داده های آماری مربوط به مساحت زیربنای واحد مسکونی در اختیار خانوارهای کلان شهرها تصویری از ویژگی ها و تنوع شرایط زندگی خانوار به دست می دهد. همان گونه که در جدول ۵-۵ مشاهده می شود و از نمودارها مشخص است، تغییرات قابل ملاحظه ای در توزیع مساحت واحدهای مسکونی در اختیار خانوار در کلان شهرها از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ رخ داده است. در سال ۱۳۹۰ از مجموع ۵۷۶۷۸۶۷ واحد مسکونی معمولی در کلان شهرهای هشت گانه، مساحت زیربنای ۹/۸۸ درصد از واحدهای مسکونی ۵۰ متر مربع و کمتر، ۲۷/۹۵ درصد از واحدهای مسکونی مساحت زیربنای ۵۱ تا ۷۵ متر مربع، ۲۸/۳۱ درصد مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع، ۴/۲۲ درصد مساحت زیربنای ۱۰۱ تا ۱۵۰ متر مربع، ۹/۴۵ درصد مساحت زیربنای ۱۵۱ تا ۳۰۰ متر مربع، ۰/۶۵ درصد مساحت زیربنای ۳۰۱ تا ۵۰۰ متر مربع و ۰/۱ درصد مساحت زیربنای ۵۰۱ متر مربع و بیشتر داشتند. همان گونه که قابل مشاهده است بیشترین درصد متعلق به واحدهای مسکونی معمولی با مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع (۲۸/۳۱ درصد) می باشد. بررسی مساحت زیربنای واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها در سال ۱۳۹۰ نشان می دهد بیشترین درصد واحدهای مسکونی معمولی با مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع مربوط به کلان شهر کرج با ۳۵/۷۴ درصد و کمترین درصد متعلق به کلان شهر تهران با ۴۰/۰۹ درصد می باشد. کلان شهر تهران بیشترین درصد واحدهای مسکونی معمولی ۵۰ متر مربع و کمتر (۰/۰۶ درصد) و ۵۱ تا ۷۵ متر مربع (۴۶/۳۴ درصد) را به خود اختصاص داده است.

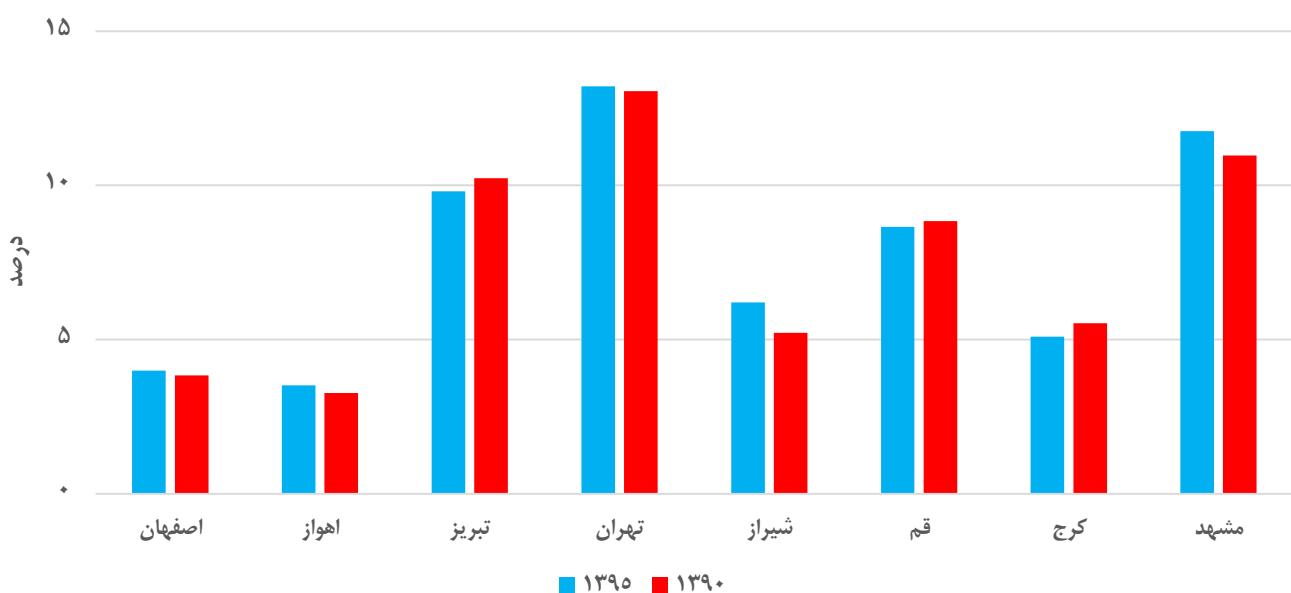
در سرشماری سال ۱۳۹۵، از تعداد ۶۴۷۴۶۱۳ واحد مسکونی معمولی در کلان شهرهای هشت گانه، مساحت زیربنای ۱۰/۱ درصد از واحدهای مسکونی معمولی در اختیار خانوار ۵۰ متر مربع و کمتر، ۲۶/۶ درصد مساحت زیربنای ۵۱ تا ۷۵ متر مربع، ۱/۳۰ درصد مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع، ۲۲/۸ درصد مساحت زیربنای ۱۰۱ تا ۱۵۰ متر مربع، ۹/۳ درصد مساحت زیربنای ۱۵۱ تا ۳۰۰ متر مربع، ۰/۶ درصد مساحت زیربنای ۳۰۱ تا ۵۰۰ متر مربع و ۰/۱ درصد مساحت زیربنای ۵۰۱ متر مربع و بیشتر داشتند. بیشترین درصد متعلق به واحدهای مسکونی معمولی با مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع (۳۰/۱ درصد) می باشد. همانطور که از جداول پیداست، بیشترین درصد واحدهای مسکونی معمولی با مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع به کلان شهر قم با ۳۷/۸ درصد و کمترین درصد متعلق به کلان شهر تهران با ۲۶/۲ درصد می باشد. کلان شهر تهران بیشترین درصد واحدهای مسکونی معمولی ۵۰ متر مربع و کمتر (۲/۱۳) درصد (۹/۳۳ درصد) را به خود اختصاص داده است. با نگاهی به جداول و مقایسه‌ی دو سرشماری، مشاهده می کنیم که نسبت واحدهای مسکونی معمولی در اختیار خانوار با مساحت زیربنای ۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع در فاصله‌ی دو سرشماری بیشترین افزایش (۸/۱ درصد) و نسبت واحدهای مسکونی معمولی با مساحت زیربنای ۵۱ تا ۷۵ متر مربع بیشترین کاهش (۵/۱- درصد) را داشته‌اند. بر اساس نتایج به دست آمده، نسبت واحدهای مسکونی معمولی ۷۶ تا ۱۰۰ متر در فاصله بین دو سرشماری در همه کلان شهرهای کشور، به استثنای اهواز روند افزایشی داشته است.

جدول ۵-۵ توزیع نسبی واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها بر حسب مساحت زیربنا در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

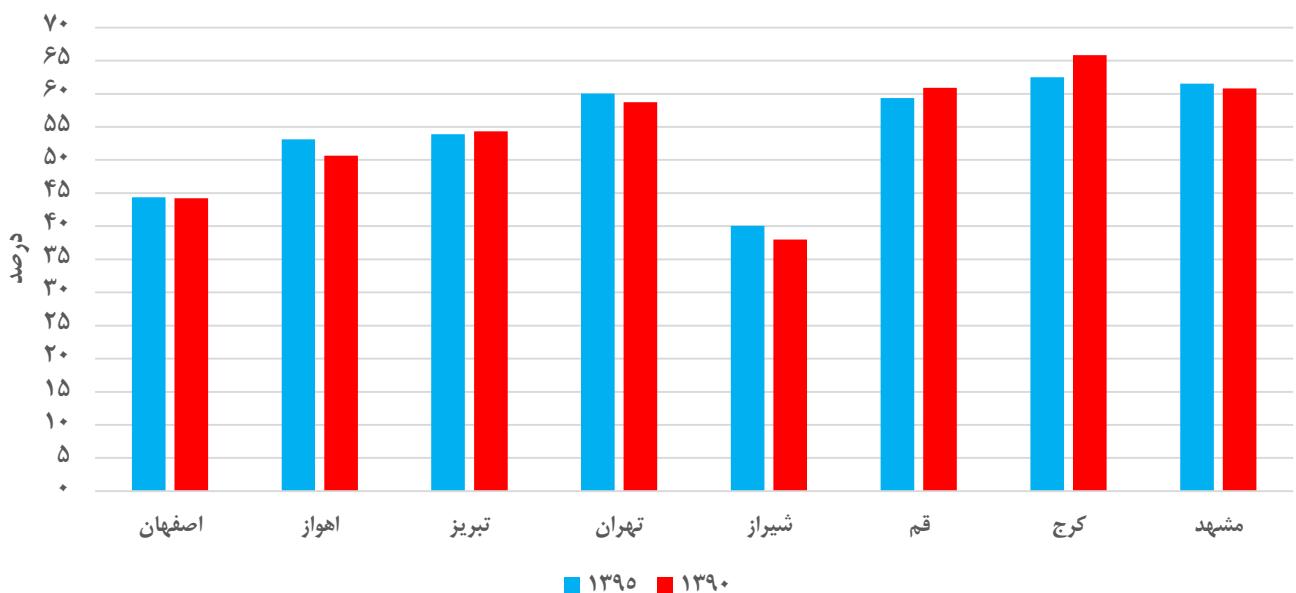
اظهارنشده	۵۰۱ مربع و بیشتر	۳۰۱ متر مربع	۱۵۱ متر مربع	۱۰۱ متر مربع	۷۶ متر مربع	۷۵ متر مربع ۵۱	۵۰ متر کمتر	جمع	نام شهر	سال
۱/۲۷	۰/۱۰	۰/۶۵	۹/۴۵	۲۲/۴۰	۲۸/۳۱	۲۷/۹۵	۹/۱۸	۵,۷۶۷,۸۶۷	جمع.....	۱۳۹۰
۰/۸۰	۰/۱۲	۱/۱۷	۱۷/۵۲	۳۲/۲۲	۳۱/۵۰	۱۲/۷۳	۳/۸۴	۵۲۴,۴۰۱	اصفهان.....	
۱/۱۹	۰/۰۶	۱/۱۱	۱۵/۴۲	۲۸/۲۹	۳۲/۱۴	۱۸/۰۲	۳/۲۷	۲۶۹,۵۰۹	اهواز.....	
۰/۹۹	۰/۰۸	۰/۷۱	۱۰/۲۱	۲۳/۴۹	۳۲/۵۱	۲۱/۷۹	۱۰/۲۳	۴۴۲,۵۳۷	تبریز.....	
۱/۶۹	۰/۰۹	۰/۴۲	۷/۱۳	۱۸/۸۹	۲۴/۰۹	۳۴/۶۴	۱۳/۰۶	۲,۵۷۲,۵۷۲	تهران.....	
۰/۹۲	۰/۱۷	۱/۳۷	۱۸/۵۴	۳۵/۷۷	۲۶/۲۵	۱۱/۷۵	۵/۲۲	۳۹۴,۵۸۹	شیراز.....	
۰/۶۳	۰/۰۵	۰/۵۴	۷/۴۲	۲۱/۶۲	۳۵/۶۲	۲۵/۲۸	۸/۸۴	۲۹۶,۱۲۲	قم.....	
۱/۲۴	۰/۱۷	۰/۸۲	۶/۰۵	۲۰/۵۹	۳۵/۷۴	۳۰/۰۷	۵/۵۳	۴۸۵,۰۸۰	کرج.....	
۰/۸۰	۰/۰۹	۰/۵۵	۷/۴۸	۱۹/۳۳	۳۰/۰۴	۳۰/۷۴	۱۰/۹۷	۷۸۳,۰۵۷	مشهد.....	
۰/۰	۰/۱	۰/۶	۹/۳	۲۲/۱	۳۰/۱	۲۶/۶	۱۰/۱	۶,۴۷۴,۶۱۳	جمع.....	
۰/۴	۰/۲	۱/۲	۱۷/۲	۳۲/۵	۳۲/۳	۱۲/۱	۴/۰	۶۰۷,۷۶۵	اصفهان.....	۱۳۹۵
۰/۳	۰/۱	۰/۹	۱۴/۹	۲۷/۲	۳۲/۰	۲۱/۲	۳/۵	۳۱۱,۵۳۴	اهواز.....	
۰/۳	۰/۱	۰/۷	۱۰/۵	۲۴/۷	۳۳/۴	۲۰/۵	۹/۸	۴۸۱,۵۳۰	تبریز.....	
۰/۶	۰/۱	۰/۴	۶/۷	۱۹/۱	۲۶/۲	۳۳/۹	۱۳/۲	۲,۸۷۰,۶۵۳	تهران.....	
۰/۳	۰/۲	۱/۳	۱۷/۱	۳۴/۸	۲۹/۴	۱۰/۷	۶/۲	۴۶۰,۴۴۲	شیراز.....	
۱/۳	۰/۱	۰/۵	۸/۰	۲۲/۱	۳۷/۸	۲۱/۶	۸/۷	۳۵۱,۴۷۸	قم.....	
۰/۳	۰/۱	۰/۵	۶/۵	۲۵/۰	۳۶/۵	۲۶/۰	۵/۱	۵۰۱,۳۲۹	کرج.....	
۰/۴	۰/۱	۰/۵	۷/۳	۱۸/۴	۳۲/۷	۲۸/۸	۱۱/۸	۸۸۹,۷۸۲	مشهد.....	

کلان شهرهای ایران

نمودار ۵-۵ توزیع واحدهای مسکونی معمولی کمتر از ۵۰ متر مربع در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

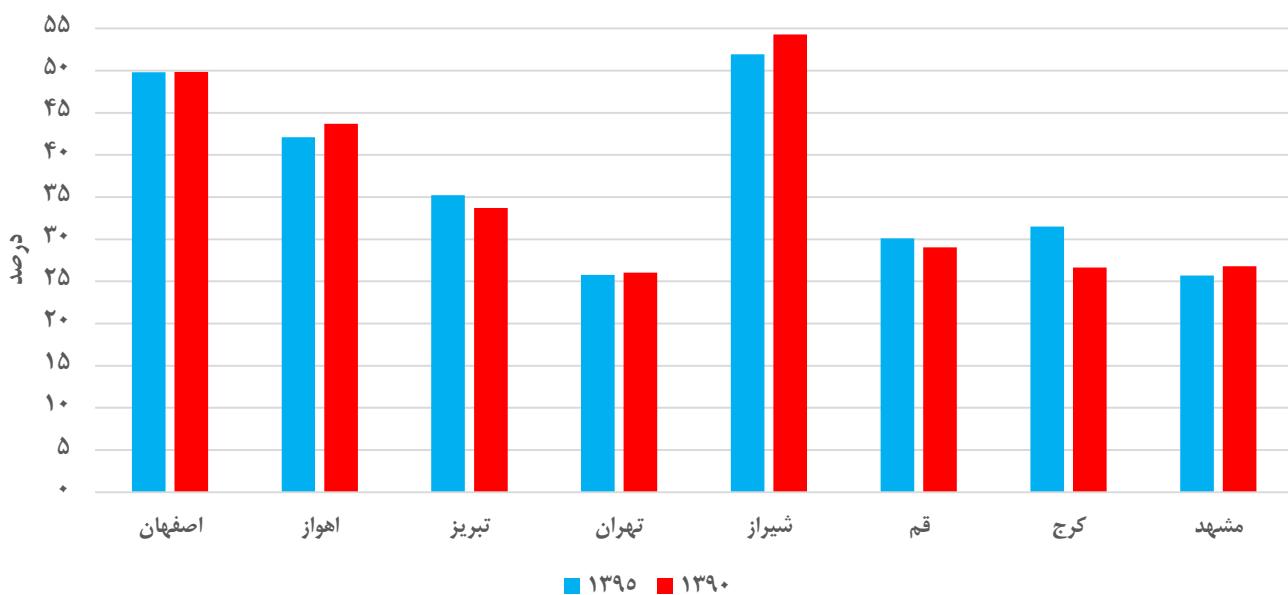

نمودار ۵-۶ توزیع واحدهای مسکونی معمولی ۵۱ تا ۱۰۰ متر مربع در کلان شهرها در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

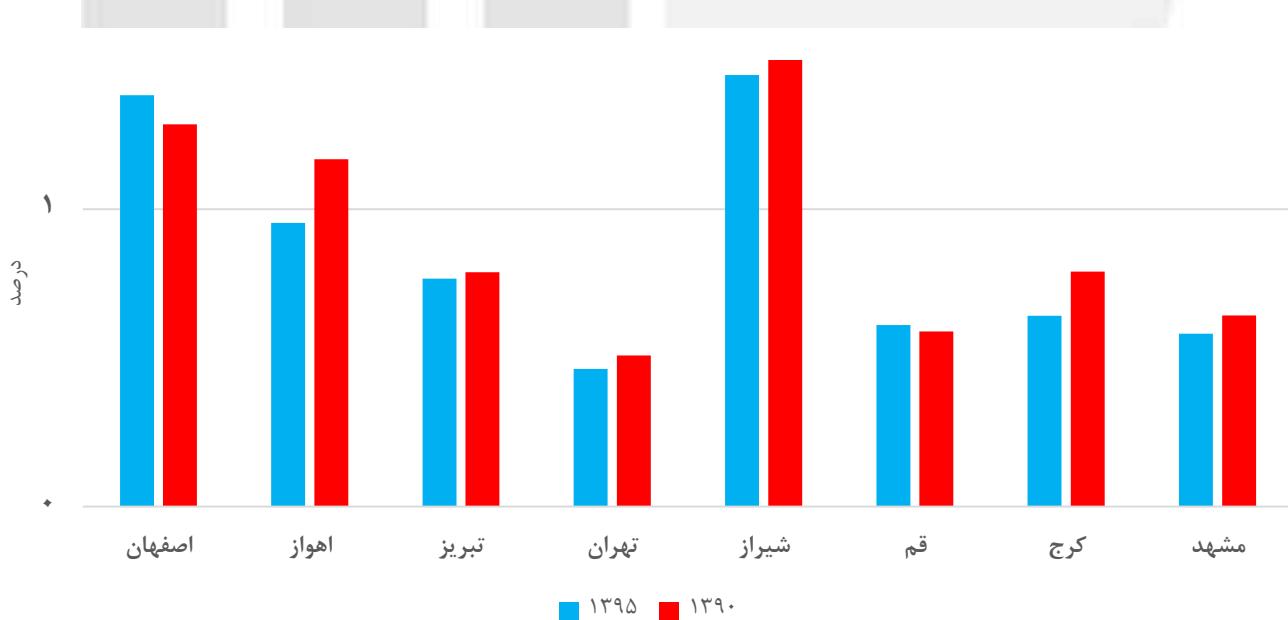

مرکز آمار ایران

نمودار ۷- توزیع واحدهای مسکونی معمولی ۱۰۱ تا ۳۰۰ متر مربع در کلانشهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۸- توزیع واحدهای مسکونی معمولی ۳۰۱ متر مربع و بیشتر در کلانشهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جدول ۶-۵ واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها بر حسب مساحت زیربنا در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

سال	نام شهر	جمع	متر مربع و کمتر	۵۰۰ متر مربع	۳۰۱ تا ۵۰۰ متر مربع	۱۵۱ تا ۳۰۰ متر مربع	۱۰۱ تا ۱۵۰ متر مربع	۷۶ تا ۱۰۰ متر مربع	۷۵ تا ۵۱ متر مربع	۵۰۱ تا ۷۶ متر مربع و بیشتر	اظهار نشده
۱۳۹۰	جمع.....	۵،۷۶۷،۸۶۷	۱،۶۱۱،۱	۵۶۹،۶۱	۳۷،۴۸۲	۵۴۰،۱۳	۱،۳۹۱،۹	۱،۶۳۳،۰	۱،۶۱۱،۱	۵،۶۹۰	۱۳،۱۰۱
	اصفهان.....	۵۲۴،۴۰۱	۶۶،۷۳۱	۲۰،۱۵۳	۶،۱۳۷	۹۱،۸۶۸	۱۶۹،۵۰۹	۱۶۵،۱۹۸	۶۶،۷۳۱	۶۰۹	۴،۱۹۶
	اهواز.....	۲۶۹،۵۰۹	۴۹،۹۱۴	۸،۰۱۴	۲،۹۹۸	۴۱،۰۷۰	۷۶،۲۳۵	۸۶،۶۲۷	۴۹،۹۱۴	۱۵۱	۳،۲۰۰
	تبریز.....	۴۴۲،۵۳۷	۴۵،۰۷۴	۴۵،۰۷۴	۴۰،۱۴۳	۴۵،۱۶۸	۱۰۳،۹۳۲	۱۴۳،۸۸۲	۹۶،۴۱۷	۳۴۶	۴،۳۷۵
	تهران.....	۲،۰۷۲،۰۷۷	۳۳۵،۹۰۴	۳۳۵،۹۰۴	۱۰،۸۴۴	۱۸۳،۴۴۱	۴۸۵،۸۹۶	۶۱۹،۶۱۸	۸۹۱،۰۴۶	۲،۲۳۰	۴۳،۰۹۳
	شیراز.....	۳۹۴،۵۸۹	۴۶،۳۶۰	۲۰،۰۸۶	۵،۴۱۵	۷۳،۱۷۵	۱۴۱،۱۲۶	۱۰۳،۵۹۴	۴۶،۳۶۰	۶۸۷	۳،۶۴۶
	قم.....	۲۹۶،۱۲۲	۲۶،۱۷۱	۲۶،۱۷۱	۱،۰۸۶	۲۱،۹۸۰	۶۴،۰۲۱	۱۰۵،۴۷۵	۷۴،۸۶۶	۱۵۷	۱،۸۶۶
	کرج.....	۴۸۵،۰۸۰	۲۶،۸۱۶	۲۶،۸۱۶	۳،۰۱۷	۲۹،۳۵۰	۹۹،۸۶۶	۱۷۳،۳۴۶	۱۴۵،۸۶۷	۸۱۷	۶،۰۰۱
	مشهد.....	۷۸۳،۰۵۷	۸۵،۸۹۳	۸۵،۸۹۳	۴،۳۴۲	۵۸،۰۷۸	۱۵۱،۳۷۸	۲۳۵،۲۶۶	۲۴۰،۵۷۶	۶۹۳	۶،۲۳۱
	جمع.....	۶،۴۷۴،۶۱۳	۶۵۰،۷۵	۱،۶۲۱،۱	۱،۹۴۹،۵	۱،۴۷۰،۵	۱۰،۹۴۹،۵	۱۰،۹۴۹،۵	۱،۶۲۱،۱	۶،۶۳۰	۳۲،۲۱۶
۱۳۹۵	اصفهان.....	۶۰۷،۷۶۵	۲۲۴،۲۸۵	۷۳،۷۰۶	۱۰۵،۰۹	۱۰۵،۰۸۳	۱۹۷،۰۵۹	۱۹۶،۰۲۸	۷۳،۷۰۶	۱۰۶۱	۲،۰۵۴۴
	اهواز.....	۳۱۱،۵۳۴	۶۵،۹۷۱	۱۰،۹۵۷	۸۴،۶۷۰	۴۶،۴۹۲	۲،۷۵۵	۲۱۸	۶۵،۹۷۱	۲۱۸	۹۴۶
	تبریز.....	۴۸۱،۰۵۰	۹۸،۰۴	۹۷،۰۲۱	۱۱۹،۰۳۶	۵۰،۰۸۷	۱۱۹،۰۳۶	۱۶۰،۵۴۵	۹۸،۰۴	۴۹۶	۱،۵۵۳
	تهران.....	۲،۰۷۰،۶۵۳	۹۷۱،۰۱۱	۳۷۹،۰۱۷۸	۱۹۲،۰۴۱	۵۴۶،۹۶۵	۱۰،۸۳۱	۱۰،۸۳۱	۹۷۱،۰۱۱	۲،۰۴۷۰	۱۶،۰۳۲
	شیراز.....	۴۶۰،۴۴۲	۲۸،۰۵۷۳	۴۹،۰۱۶۴	۱۶۰،۰۲۶	۱۳۵،۰۲۶	۷۸،۹۱۷	۵،۸۹۹	۴۹،۰۱	۷۸۸	۱،۵۴۹
	قم.....	۳۵۱،۴۷۸	۳۰،۰۴۲۷	۷۵،۸۶۹	۱۳۲،۰۷۱۹	۷۷،۰۸۳۹	۲۷،۰۹۷۶	۱،۹۱۳	۲۷،۰۹۷۶	۲۳۴	۴،۵۰۱
	کرج.....	۵۰۱،۰۳۹	۲۵،۰۵۳۶	۱۳۰،۰۱۷	۱۲۵،۰۴۵۷	۳۲،۰۴۷۷	۱۲۳،۰۴۷۷	۲،۰۵۲۵	۱۲۳،۰۴۷۷	۶۹۳	۱،۰۳۰۱
	مشهد.....	۸۸۹،۰۷۸۲	۱۰۴،۰۸۵	۲۵۶،۰۲۲۴	۲۹۱،۰۱۶۰	۱۶۳،۰۱۷	۴،۰۵۰۲	۶۴،۰۹۳۴	۶۴،۰۹۳۴	۶۷۰	۳،۷۹۰
	جمع.....	۶،۴۷۴،۶۱۳	۶۵۰،۷۵	۱،۶۲۱،۱	۱،۹۴۹،۵	۱،۴۷۰،۵	۱۰،۹۴۹،۵	۱۰،۹۴۹،۵	۱،۶۲۱،۱	۶،۶۳۰	۳۲،۲۱۶

۵-۴- نوع اسکلت و مصالح بکار رفته در واحد مسکونی خانوار

همان‌طور که در جدول ۷-۵ می‌توان دید، طی دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۵، از میان ۸ کلان‌شهر کشور، در ۶ کلان‌شهر سهم واحدهای مسکونی معمولی با اسکلت فلزی از کل واحدهای مسکونی افزایش یافته است و این سهم تنها در دو کلان‌شهر تبریز و تهران کاهش یافته است. شایان ذکر است که کلان‌شهر تهران با ۵۸/۲۲ درصد و قم با ۱۴/۴۶ درصد در سال ۱۳۹۰ بالاترین و پایین‌ترین سهم واحدهای مسکونی با اسکلت فلزی را از کل واحدهای مسکونی خود داشته‌اند. در سال ۱۳۹۵ تهران همچنان بالاترین سهم را داشته و اصفهان با ۲۳/۳۵ درصد، جایگاه بعدی را به خود اختصاص داده است. در بین کلان‌شهرهای کشور، قم با افزایش ۲۳ درصدی، بیشترین افزایش در سهم واحدهای مسکونی با اسکلت فلزی را شاهد بوده است.

بررسی سهم واحدهای مسکونی بتون آرمه از کل واحدهای مسکونی معمولی در کلان‌شهرهای کشور در دوره‌ی زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۵ نشان از آن دارد که سهم این گروه از واحدهای مسکونی در همه کلان‌شهرها روند افزایشی داشته است. با این حال شاهد تفاوت‌هایی در این روند افزایشی بوده‌ایم. به‌طور مثال ۴۱/۵۲ درصد از واحدهای مسکونی کلان‌شهر تبریز در سال ۱۳۹۵، بتون آرمه بوده‌اند. این رقم افزایشی معادل ۱۱/۹۱ درصد را نسبت به سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد. این مقدار بالاترین مقدار افزایش برای ۸ کلان‌شهر کشور بوده است. کمترین مقدار افزایش در سهم این گروه نیز مربوط به کلان‌شهر مشهد با ۶۴/۰ درصد افزایش بوده است. در سال ۱۳۹۰ بالاترین و پایین‌ترین سهم واحدهای مسکونی بتن آرمه به ترتیب مربوط به کلان‌شهرهای اصفهان (۴۲/۲۷ درصد) و مشهد (۳/۳۴ درصد) بوده است. در سال ۱۳۹۵، کلان‌شهر کرج جایگاه اصفهان را تصاحب کرده اما کلان‌شهر مشهد همچنان کمترین سهم از واحدهای مسکونی اش بتون آرمه بوده‌اند.

با توجه به روند افزایشی سهم دو گروه عمدۀ از واحدهای مسکونی با اسکلت فلزی و بتون آرمه، سهم سایر گروه‌ها از کل واحدهای مسکونی در همه کلان‌شهرهای کشور طی دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۵ ۱۳۹۰-۱۳۹۵ دچار کاهش شده است. بیشترین کاهش در سهم گروه "سایر" مربوط به کلان‌شهر قم و کمترین مقدار کاهش نیز مربوط به تهران بوده است. در میان گروه مذکور، واحدهای مسکونی که مصالح عمدۀ به کار رفته در آن‌ها آجر و آهن یا سنگ و آهن بوده است، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. در سال ۱۳۹۰، ۲۷/۶۴ درصد از کل واحدهای مسکونی ۸ کلان‌شهر کشور، مصالح عمدۀ به کار رفته در آن‌ها آجر و آهن یا سنگ و آهن بوده است. در سال ۱۳۹۵ این مقدار به ۱۸/۸۴ درصد رسیده است. طی دوره زمانی مذکور این روند کاهش در همه‌ی کلان‌شهرهای کشور قابل مشاهده بوده است. در این بین بیشترین کاهش مربوط به کلان‌شهر قم با کاهشی ۳۲/۶۳ درصدی و کمترین کاهش نیز مربوط به کلان‌شهر تبریز با کاهشی در حدود ۳/۲ درصد بوده است. بالاترین نسبت این گروه در هر دو مقطع مربوط به کلان‌شهر قم به ترتیب با ۷۴/۱۸ و ۴۱/۵۵ درصد بوده است.

پس از این سه گروه، که سهم بالایی از واحدهای مسکونی را در خود جای داده‌اند، واحدهای مسکونی با مصالح آجر و چوب یا سنگ و چوب قرار دارد. در سال ۱۳۹۰، سهم این گروه ۱/۳۱ درصد از کل واحدهای مسکونی معمولی ۸ کلان‌شهر کشور بوده است. این سهم در سال ۱۳۹۵ به زیر یک درصد (۰/۸۷ درصد) تنزل پیدا کرده است. در هر دو مقطع زمانی بالاترین سهم شاخص فوق مربوط به کلان‌شهر تبریز به ترتیب با ۸/۳۹ و ۵/۴۶ درصد و پایین‌ترین سهم نیز مربوط به کلان‌شهر کرج با ۰/۱۴ و ۰/۱۶ درصد بوده است. واحدهای مسکونی ساخته شده با بلوك سیمانی در مجموع نزدیک به نیم درصد (۰/۴۸ درصد) از کل واحدهای مسکونی معمولی ۸ کلان‌شهر کشور را به خود اختصاص داده است. نتایج نشان از آن دارد که در سال ۱۳۹۰، در کلان‌شهر اصفهان از هر ۱۰۰ واحد مسکونی معمولی در حدود ۲ واحد مسکونی در این گروه قرار داشته است که نسبت به سایر کلان‌شهرها مقدار بالاتری است. این مقدار برای کلان‌شهر اصفهان در سال ۱۳۹۵ به ۱/۴۱ درصد تنزل یافته است. در این سال کلان‌شهر اهواز با ۱/۷ درصد بالاترین نسبت این واحدهای مسکونی را به خود اختصاص داده است. کمترین سهم نیز در دو مقطع مذکور به ترتیب مربوط به کلان‌شهرهای قم و مشهد بوده است.

در مجموع کلان‌شهرهای کشور در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ سهم سایر واحدهای مسکونی با مصالح تمام آجر یا سنگ و آجر، تمام چوب، خشت و چوب و خشت و گل از کل واحدهای مسکونی معمولی چشمگیر نبوده و به جز در یک مورد در هر دو مقطع سهمی کمتر از یک

درصد از کل واحدهای مسکونی را به خود اختصاص داده‌اند. همان‌طور که در جدول قابل مشاهده است، سهم منازل تمام آجر یا سنگ و آجر در مجموع کلان شهرها از ۷۹/۰ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱/۲۲ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. بالاترین سهم این گروه مربوط به اهواز با ۴/۳۸ درصد بوده است که در سال ۱۳۹۵ به ۷/۲۵ درصد افزایش یافته است.

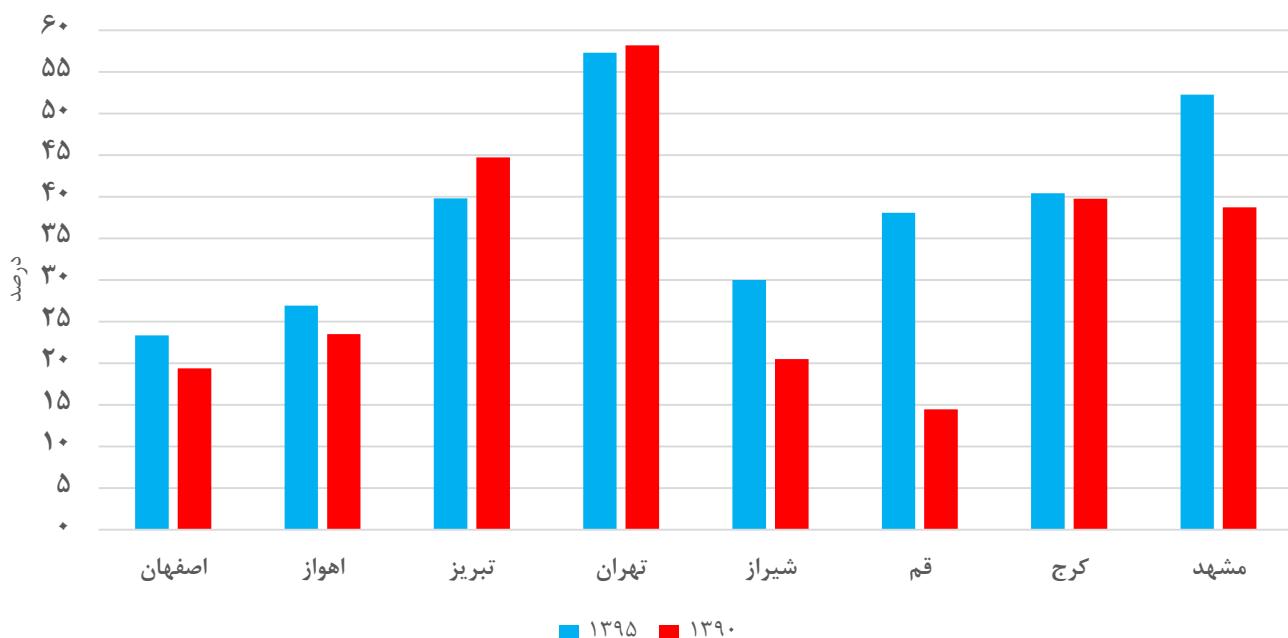
جدول ۷-۵ توزیع نسبی واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها بر حسب نوع اسکلت و مصالح بکار رفته در واحدهای مسکونی در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

سایر				بتن آرمه	اسکلت فلزی	جمع	نام شهر	سال
بلوک سیمانی (با هر نوع صفه)	آجر و چوب یا سنگ و چوب	آجر و آهن یا سنگ و آهن	کل					
۰/۴۱	۱/۳۳	۲۷/۶۶	۳۱/۵۴	۲۴/۱۵	۴۲/۹۹	۵,۷۶۷,۱۶۱	..... جمع	۱۳۹۰
۲/۰۵	۱/۱۰	۳۱/۱۴	۳۷/۷۸	۴۲/۲۷	۱۹/۳۷	۵۲۴,۴۰۱	..... اصفهان	
۱/۸۳	۰/۱۶	۴۹/۷۰	۵۷/۰۸	۱۸/۴۴	۲۳/۵۰	۲۶۹,۵۰۹	..... اهواز	
۰/۳۳	۸/۳۹	۱۳/۳۹	۲۴/۸۳	۲۹/۶۱	۴۴/۷۲	۴۴۲,۵۳۷	..... تبریز	
۰/۱۰	۰/۶۶	۱۲/۲۴	۱۴/۲۶	۲۵/۵۵	۵۸/۲۲	۲,۵۷۲,۵۷۲	..... تهران	
۱/۳۱	۲/۵۰	۴۹/۶۴	۵۸/۰۵	۲۰/۸۷	۲۰/۵۱	۳۹۴,۵۸۹	..... شیراز	
۰/۰۷	۰/۳۰	۷۴/۱۸	۷۷/۱۹	۷/۹۳	۱۴/۴۶	۲۹۶,۱۲۲	..... قم	
۰/۲۶	۰/۱۴	۱۶/۰۱	۱۷/۵۱	۴۱/۵۹	۳۹/۷۸	۴۸۵,۰۸۰	..... کرج	
۰/۱۵	۰/۵۶	۵۵/۰۵	۵۷/۲۵	۳/۳۳	۳۸/۶۲	۷۸۳,۰۵۷	..... مشهد	
۰/۴۶	۰/۱۷	۱۱/۱۴	۲۲/۷۲	۳۰/۷۷	۴۶/۳۷	۶,۴۷۴,۶۱۳	..... جمع	۱۳۹۵
۱/۴۱	۰/۹۸	۲۳/۱۵	۲۸/۵۷	۴۷/۹۳	۲۳/۳۵	۶۰۷,۷۶۵	..... اصفهان	
۱/۷۰	۰/۲۶	۳۳/۹۵	۴۴/۹۶	۲۸/۰۰	۲۶/۹۳	۳۱۱,۵۳۴	..... اهواز	
۰/۳۱	۵/۴۶	۱۰/۲۰	۱۸/۵۸	۴۱/۵۲	۳۹/۷۹	۴۸۱,۵۳۰	..... تبریز	
۰/۱۵	۰/۳۱	۷/۰۸	۸/۷۷	۳۳/۷۹	۵۷/۳۱	۲,۸۷۰,۶۵۳	..... تهران	
۱/۳۹	۱/۸۶	۳۴/۹۲	۴۶/۰۴	۲۳/۸۵	۳۰/۰۱	۴۶۰,۴۴۲	..... شیراز	
۰/۱۸	۰/۳۰	۴۱/۵۵	۴۵/۰۲	۱۶/۳۹	۳۸/۰۶	۳۵۱,۴۷۸	..... قم	
۰/۳۴	۰/۱۶	۹/۶۰	۱۱/۴۳	۴۸/۰۸	۴۰/۴۳	۵۰۱,۳۲۹	..... کرج	
۰/۱۴	۰/۴۶	۴۱/۱۲	۴۳/۶۴	۳/۹۸	۵۲/۲۷	۸۸۹,۷۸۲	..... مشهد	

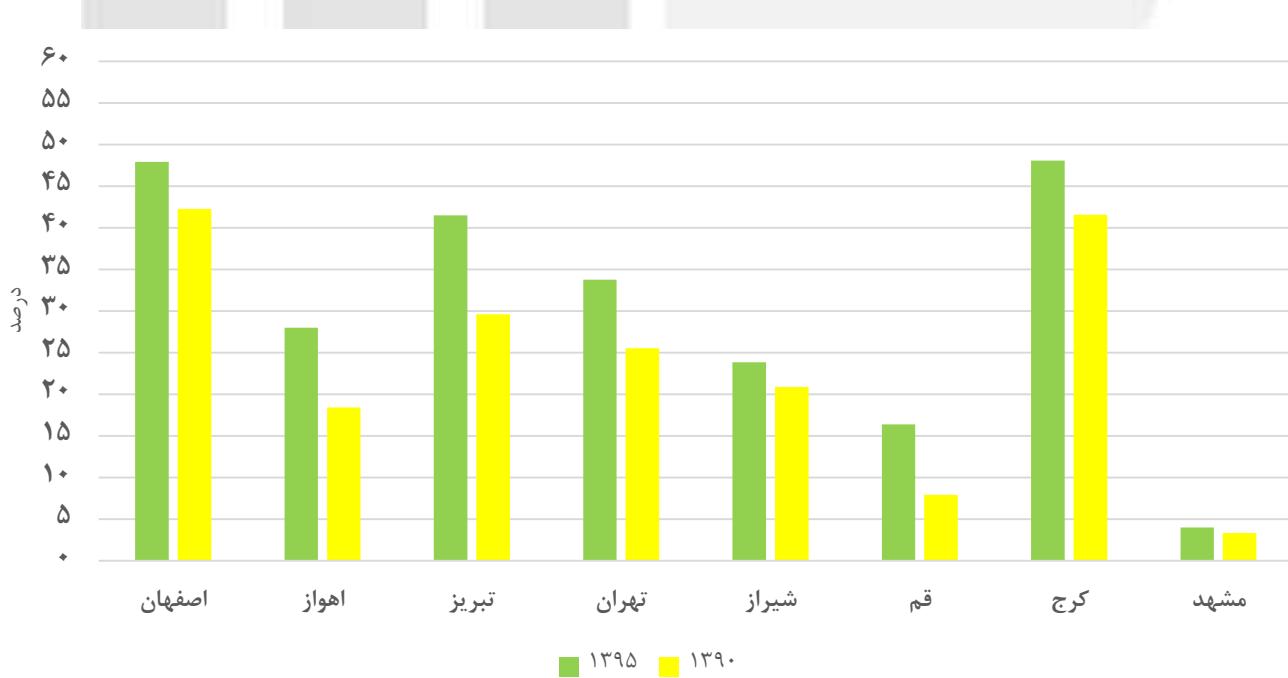
جدول ۷-۵ توزیع نسبی واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها بر حسب نوع اسکلت و مصالح بکار رفته در واحدهای مسکونی در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ (دبالة)

اظهار نشده	سایر							سال
	اظهار نشده	سایر	خشست و گل	خشست و چوب	تمام چوب	تمام آجر یا سنگ و آجر	نام شهر	
۱/۳۹	۰/۵۳	۰/۱۲	۰/۳۹	۰/۳۴	۰/۱۳	۰/۷۹	جمع	۱۳۹۰
۰/۵۸	۰/۴۳	۰/۱۲	۱/۳۶	۱/۱۸	۰/۰۶	۰/۳۴	اصفهان	
۰/۹۹	۰/۶۷	۰/۲۷	۰/۰۴	۰/۰۲	۰/۰۱	۴/۳۸	اهواز	
۰/۸۴	۰/۴۶	۰/۱۵	۰/۰۵	۰/۵۱	۱/۴۱	۰/۱۴	تبریز	
۱/۹۸	۰/۴۹	۰/۱۰	۰/۱۳	۰/۱۰	۰/۰۲	۰/۴۲	تهران	
۰/۵۷	۰/۶۳	۰/۲۱	۰/۲۲	۰/۳۴	۰/۰۰	۳/۱۹	شیراز	
۰/۴۱	۰/۷۲	۰/۰۷	۱/۴۳	۰/۱۲	۰/۰۰	۰/۳۱	قم	
۱/۱۲	۰/۴۸	۰/۰۸	۰/۰۵	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۴۶	کرج	
۰/۸۰	۰/۶۳	۰/۱۰	۰/۰۸	۰/۰۹	۰/۰۲	۰/۵۸	مشهد	
۰/۱۴	۰/۰۴	۰/۷۴	۰/۲۵	۰/۳۱	۰/۰۹	۱/۲۲	جمع	
۰/۱۴	۰/۰۴	۰/۵۹	۰/۸۹	۰/۸۰	۰/۰۲	۰/۶۸	اصفهان	۱۳۹۵
۰/۱۱	۰/۰۶	۱/۶۴	۰/۰۷	۰/۰۲	۰/۰۰	۷/۲۵	اهواز	
۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۵۰	۰/۰۸	۰/۶۰	۱/۰۲	۰/۴۰	تبریز	
۰/۱۳	۰/۰۳	۰/۵۹	۰/۱۰	۰/۰۸	۰/۰۱	۰/۴۲	تهران	
۰/۱۱	۰/۰۶	۱/۹۸	۰/۳۰	۰/۳۷	۰/۰۱	۵/۱۳	شیراز	
۰/۵۳	۰/۱۴	۰/۶۴	۱/۲۰	۰/۱۴	۰/۰۰	۰/۸۶	قم	
۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۵۴	۰/۰۸	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۶۵	کرج	
۰/۱۱	۰/۰۵	۰/۶۹	۰/۱۴	۰/۱۰	۰/۰۱	۰/۹۴	مشهد	

نمودار ۹-۵ توزیع واحدهای مسکونی معمولی دارای اسکلت فلزی در کلان‌شهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

نمودار ۱۰-۵ توزیع واحدهای مسکونی معمولی دارای آرمه در کلان‌شهرها در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جدول ۵-۸ واحدهای مسکونی معمولی در کلان شهرها بر حسب نوع اسکلت و مصالح بکار رفته در واحدهای مسکونی در سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

بلوک سیمانی (با هر نوع سقف)	آجر و چوب یا سنگ و چوب	ساپر			بتن آرمه	اسکلت فلزی	جمع	نام شهر	سال
		آجر و آهن یا سنگ و آهن	کل						
۲۷,۴۱۱	۷۶,۰۱۲	۱,۵۹۵,۶۷۳	۱,۱۱۹,۴۳۹	۱,۳۹۳,۲۱۲	۲,۴۷۹,۷۲۷	۵,۷۶۷,۸۶۷	جمع		۱۳۹۰
۱۰,۷۴۶	۵,۷۴۶	۱۶۳,۲۸۳	۱۹۸,۱۱۱	۲۲۱,۶۶۵	۱۰۱,۵۹۶	۵۲۴,۴۰۱	اصفهان		
۴,۹۳۳	۴۳۳	۱۳۳,۹۵۲	۱۵۳,۸۳۵	۴۹,۶۸۶	۶۳,۳۲۵	۲۶۹,۰۰۹	اهواز		
۱,۴۶۷	۳۷,۱۱۱	۵۹,۲۵۵	۱۰۹,۸۸۷	۱۳۱,۰۲۰	۱۹۷,۹۰۰	۴۴۲,۰۳۷	تبریز		
۲,۰۵۹	۱۶,۸۹۷	۳۱۴,۹۲۴	۳۶۶,۷۷۷	۶۵۷,۱۸۸	۱,۴۹۷,۷۳۵	۲,۰۷۲,۰۵۷	تهران		
۵,۱۶۶	۹,۸۸۰	۱۹۵,۸۶۹	۲۲۹,۰۵۴	۸۲,۳۵۱	۸۰,۹۳۶	۳۹۴,۵۸۹	شیراز		
۱۹۶	۸۷۴	۲۱۹,۶۷۱	۲۲۸,۵۷۸	۲۳,۴۹۱	۴۲,۸۲۷	۲۹۶,۱۲۲	قم		
۱,۲۶۵	۶۷۵	۷۷,۶۷۲	۸۴,۹۳۲	۲۰۱,۷۵۸	۱۹۲,۹۶۵	۴۸۵,۰۸۰	کرج		
۱,۱۵۶	۴,۳۹۶	۴۳۱,۰۴۷	۴۴۸,۳۱۵	۲۶,۰۵۳	۳۰۲,۴۴۳	۷۸۳,۰۵۷	مشهد		
۲۹,۶۶۵	۵۶,۰۰۴	۱,۲۱۹,۰۴۰	۱,۴۷۰,۱۱۲	۱,۹۹۲,۴۰۷	۳,۰۰۲,۱۱۹	۶,۴۷۴,۶۱۳	جمع		۱۳۹۵
۸,۵۸۶	۵,۹۵۹	۱۴۰,۷۰۶	۱۷۳,۶۳۷	۲۹۱,۳۲۹	۱۴۱,۹۲۲	۶۰۷,۷۶۵	اصفهان		
۵,۳۰۱	۸۰۳	۱۰۵,۷۹۶	۱۴۰,۱۰۲	۸۷,۲۶۲	۸۳,۹۲۰	۳۱۱,۵۳۴	اهواز		
۱,۴۸۸	۲۶,۲۷۹	۴۹,۱۱۰	۸۹,۴۷۶	۱۹۹,۹۲۷	۱۹۱,۶۱۶	۴۸۱,۰۳۰	تبریز		
۴,۳۱۵	۸,۹۶۴	۲۰۳,۱۰۵	۲۵۱,۷۸۳	۹۶۹,۹۶۱	۱,۶۴۵,۰۰۹	۲,۸۷۰,۶۵۳	تهران		
۶,۴۱۶	۱,۰۵۱	۱۶۰,۸۰۳	۲۱۱,۹۶۶	۱۰۹,۸۱۶	۱۳۸,۱۶۷	۴۶۰,۴۴۲	شیراز		
۶۲۹	۱,۰۶۹	۱۴۶,۰۲۸	۱۵۸,۲۱۹	۵۷,۶۲۰	۱۳۳,۷۷۶	۳۵۱,۴۷۸	قم		
۱,۶۹۹	۷۸۰	۴۸,۱۱۰	۵۷,۳۱۵	۲۴۱,۰۵۰	۲۰۲,۶۶۷	۵۰۱,۳۲۹	کرج		
۱,۲۳۱	۴,۰۹۹	۳۶۵,۸۳۷	۳۸۸,۳۱۴	۳۵,۴۴۲	۴۶۰,۰۶۲	۸۸۹,۷۸۲	مشهد		

جدول ۵-۸ واحدهای مسکونی معمولی در کلان‌شهرها بر حسب نوع اسکلت و مصالح بکار رفته در واحدهای مسکونی در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ (دبالة)

اظهار نشده	سایر							سال
	اظهار نشده	سایر	خشست و گل	خشست و چوب	تمام چوب	تمام آجر یا سنگ و آجر	نام شهر	
۷۵,۴۱۹	۳۰,۰۲۷	۶,۶۴۷	۱۶,۱۹۷	۱۳,۶۰۷	۷,۲۴۷	۴۰,۳۴۱	جمع.....	
۳۰۲۹	۲,۲۷۹	۶۱۷	۷,۱۵۱	۶,۱۸۰	۳۰۰	۱,۸۰۹	اصفهان.....	
۲۶۶۳	۱,۷۹۵	۷۳۹	۱۰۸	۵۹	۲۳	۱۱,۷۹۳	اهواز.....	
۳,۷۳۰	۲,۰۴۰	۶۶۶	۲۳۳	۲,۲۵۳	۶,۲۴۷	۶۱۵	تبریز.....	
۵۰,۹۲۲	۱۲,۰۳۰	۲,۴۷۶	۳,۳۹۶	۲,۶۱۳	۵۱۱	۱۰,۸۲۱	تهران.....	۱۳۹۰
۲,۲۴۸	۲,۴۸۱	۸۱۵	۸۷۷	۱,۳۴۷	۱۷	۱۲,۶۰۲	شیراز.....	
۱,۲۲۶	۲,۱۲۱	۱۹۳	۴,۰۲۴۰	۳۵۵	۴	۹۲۴	قم.....	
۵,۴۲۵	۲,۳۳۱	۳۷۵	۲۶۵	۹۴	۱۲	۲,۲۴۳	کرج.....	
۶,۲۴۶	۴,۹۵۰	۷۶۶	۶۲۷	۷۰۶	۱۳۳	۴,۰۳۴	مشهد.....	
۹,۳۰۵	۲,۰۴۱	۴۱,۲۳۱	۱۶,۲۲۶	۱۳,۵۳۹	۵۶۰۲	۷۱,۹۰۹	جمع.....	
۸۷۷	۲۱۹	۳۶۱۰	۵,۴۱۰	۴,۸۸۱	۱۱۵	۴,۱۵۱	اصفهان.....	
۳۵۰	۱۸۹	۵,۰۱۹	۲۰۶	۷۷	۱۵	۲۲,۶۰۶	اهواز.....	
۵۱۱	۱۵۲	۲,۳۸۶	۳۸۳	۲,۸۷۴	۴,۸۸۹	۱,۹۱۵	تبریز.....	
۳,۸۵۰	۷۳۷	۱۶,۹۱۶	۳,۰۰۷	۲,۰۲۸۵	۴۱۷	۱۱,۹۸۷	تهران.....	۱۳۹۵
۴۹۳	۲۷۷	۹,۰۹۸	۱,۰۳۸۸	۱,۰۷۲۲	۶۸	۲۳,۶۴۳	شیراز.....	
۱,۸۶۳	۴۹۴	۲,۰۲۴۸	۴,۰۲۲۲	۴۹۸	۸	۳,۰۲۳	قم.....	
۲۹۷	۷۰	۲,۶۸۷	۳۸۹	۲۷۵	۴۳	۳,۰۶۲	کرج.....	
۹۶۴	۴۰۳	۶,۱۷۷	۱,۰۲۲۱	۹۲۷	۴۷	۸,۰۳۷۲	مشهد.....	

میراث ایران